REKTA METODO

de

ESPERANTO

Luis Guilherme Souto Jardim

guilherme@winart.com.br

Ĉharqueada, Brazilo 2006

HISTORIO DE LA LINGVO

La internacia lingvo Esperanto estis kreita de pola kuracisto Ludoviko Lazaro Zamenhof, en 1887. Ĝi estas neŭtrala kaj ne intencas mortigi la naciajn lingvojn, sed taŭgi kiel dua lingvo por ĉiuj popoloj en la internacia komunikado. Ĝi estas neŭtrala pro tio ke ĝi apartenas al nenia politika aŭ religia organizaĵo. Sed oni povas diri, ke la veraj organizaĵoj, kiu laboradas por plibonigi la homaron apogas ĝin.

HISTÓRIA DA LINGUA

A língua internacional Esperanto foi criada pelo médico polonês Lázaro Luiz Zamenhof em 1887. Ela é neutra e não tem a intenção de eliminar as línguas nacionais, mas servir como segunda língua para todos os povos nas comunicações internacionais. É neutra porque não pertence a nenhuma organização política ou religiosa. No entanto podemos dizer que as organizações que verdadeiramente trabalham para melhorar a humanidade a apoiam.

LA MONDO MALFERMAS SIAJN PORDOJN

Pere de Esperanto la mondo estas en viaj manoj, ne nur la konataj landoj, sed ververe ĉiuj mondpartoj, malgrandaj kaj malproksimaj, estos malfermitaj por vi de nun.

Nuntempe la fenomeno Interreto alprokimigis la homojn, sed estas ankoraŭ necesa komuna interkomprenilo. Pere de Interreto kaj Esperanto oni povas koni homojn el la tuta mondo. Estas diversaj dissendgrupoj en la reto kaj oni kalkulas ĉircaŭ du milionoj da paĝoj en aŭ pri Esperanto.

”Ricevu ĉi tiun kurson kiel grandan trezoron kaj konkeru la mondon.”

O MUNDO ABRE SUAS PORTAS

Por meio do Esperanto, o mundo está em suas mãos, não somente os países conhecidos, mas verdadeiramente todos os recantos do mundo, pequenos e distantes, estarão abertos para você a partir de agora.

Atualmente o fenômeno da Internet aproxima os homens, mas ainda é necessário um instrumento comum de compreensão. Por meio da Internet e do Esperanto podem-se conhecer homens do mundo todo. Existem diversos grupos de discussão na web e se encontram cerca de dois milhões de páginas em ou sobre o Esperanto.

“Receba este curso como um grande tesouro e conquiste o mundo.”

UNUA PARTO ESPERANTO *Kaj* INFANOJ

Malgranda Kato

Pufi estas kato!
Pufi estas **mal**granda kato.
Pufi estas kat**et**o.
Kato estas besto.
Pufi estas **mal**granda besto.
Pufi estas best**et**o.
Kato estas bela besto.

Granda

Malgranda

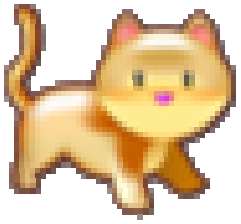

Besto
Kato
Bela

Besteto
Kateto
Bela

Dinosaŭro estas granda besto.
Dinosaŭro estas malbela besto.

Dinosaŭro
Granda
Malbela

Dinosaŭro
Malgranda
Malbela

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Kato
Besto
Kateto
Besteto
Dinosaŭro

-a Vortoj
Granda
Malgranda
Bela
Malbela

Agoj
Estas

Prefiksoj
Mal-

Sufiksoj
-Et

Granda Elefanto

Ĵumbo estas granda **elefanto**.
Elefanto estas besto.
Kato kaj elefanto estas bestoj.
Elefanto kaj dinosaŭro estas bestoj.
Elefantoj estas grandaj bestoj.
Katoj estas malgrandaj bestoj.
Dinosaŭroj estas malbelaj bestoj
Elefantoj estas **altaj**.
Katoj estas malaltaj.
Ĵumbo estas best**eg**o.
Grandega besto estas best**eg**o.

Malgranda
Floro
Flor**et**o

Granda
Floro
Flor**eg**o

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Elefanto
Floro
Floreto
Florego
Bestego

-a Vortoj
Alta

Sufiksoj
-Eg

Pluralo
-j

Ratoj

Saluton!
Mi estas **rato**.
Mia nomo estas Karlo.
Mia frato **ankaŭ** estas rato.
Ĝi estas rato.
Ĝia nomo estas Marjo.
Ni estas **fratoj**.
Nia ĉemizoj estas **bluaj**.
Ratoj estas malgrandaj bestoj, ratoj estas bestetoj.
Karlo kaj Marjo estas malgrandaj kaj malbelaj ratoj.
La rato estas malbela.
La ratoj estas malbelaj.
La ratoj estas fratoj.

La kato **dormas**.
Ĝi dormas.
Ĝi estas kato.
La bela kato dormas.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Rato
Nomo
Frato
Ĉemizo
Saluto

-a Vortoj
Blua

Agoj
Dormas

-Pronomoj
Mi
Ĝi
Ni
Mia
Ĝia
Nia

Artikolo
La

Aliaj
Ankaŭ

Idoj

Saluton!
Ni estas **idoj**.
Mi estas **bovido**, ido de **bovo** estas bovido.
Ido de **ŝafo** estas **ŝafido**.
Ido de **leono** estas **leonido**.
Ni estas **bestidoj**.
Ni estas **kontentaj** kaj **feliĉaj**.
Ni **dancas** kaj **ridas sur** la **kampo**, la kampo estas **verda**.
Idoj estas malgranda bestoj.
Ĝis revido!

Ido de **homo** estas homido, aŭ **infano**.
Infanoj ankaŭ estas idoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Ido
Bovo
Bovido
Ŝafo
Ŝafido
Leono
Leonido
Bestido
Kampo
Homo
Infano

Prepozicioj
Sur

-a Vortoj
Kontenta
Feliĉa
Verda

Agoj
Dancas
Ridas

Sufiksoj
-ido

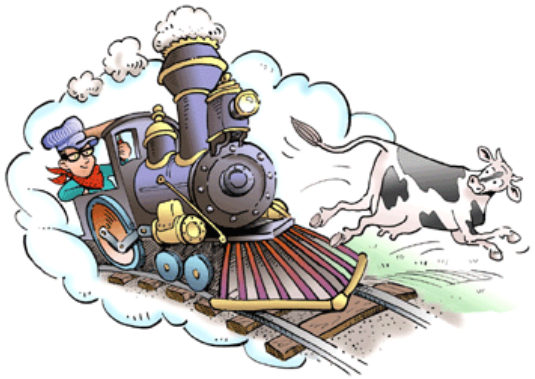

Trajno

Saluton!
Mi estas estas **knabo.**
Mia nomo estas Roberto.
Mi vojaĝas **per trajno.**
Trajno estas **maŝino**.
La trajno estas granda kaj bela maŝino.
La trajno estas mia.
La trajno **iras rapide**.
La trajno estas **rapida** maŝino.
Ĝis revido!

Rapida **Aŭtomobilo**

Malrapida **Kamiono**

Rapida **Motorciklo**

Mi vojaĝas **per** motorciklo rapide.
Mi vojaĝas per aŭtimobilo rapide.
Mi vojaĝas per kamiono malrapide.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Knabo
Trajno
Maŝino
Aŭtomobilo
Kamiono
Revido
Motorciklo

-a Vortoj
Rapida
Malrapida

-e Vortoj
Rapide

Agoj
Vojaĝas
Iras

Prepozicioj
Per

Familio

Bonan Tagon!
Mia **Familio**.
Mi familio estas granda.
Estas mi, mia **Patro**, mia **Patrino** kaj mia **Fratino**.
Mi estas knabo.
Mia frat**in**o estas knab**in**o.
Mia patro estas **viro**.
Mia patr**in**o estas **virino**.
Ĝis revido!

Li estas knabo.
Lia **aviadilo** estas bela.

Ŝi estas **knabino**.
Ŝia **kajero** estas bela.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Familio
Patro
Patrino
Fratino
Knabino
Viro
Virino
Tago
Kajero
Aviadilo

-a Vortoj
Bona

-Pronomoj
Li
Ŝi
Lia
Ŝia

Sufiksoj
-In

Familio Fiŝo

Bonan Tagon!
Mi estas **fiŝeto**, mia nomo estas Suŝi.
Mia familio estas malgranda.
Estas mi, mia Patro, mia Patrino kaj mia Fratino.
Ni estas fiŝoj. Ni **vivas en** la **maro**.
Ni vivas **sub** la **akvo**.
Mia patro estas fiŝo, ĝi estas granda fiŝo.
Mia patrino estas **fiŝino**.
Mia fratino ankaŭ estas fiŝino, **fiŝineto**.
Mi estas fiŝeto, mi estas malgranda fiŝo.
Ĝis revido!.

Li estas knabo
Li **legas**.
Li **sidas** sur la **planko**.
La knabo legas sur la planko.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Fiŝo
Fiŝeto
Maro
Akvo
Planko

Prepozicioj
En
Sub

Agoj
Vivas
Sidas
Legas

Koloroj

Saluton amikoj!
Mi estas **krabo**.
Krabo vivas en la **sablo**.
Tri kraboj **kuras** sur la sablo.
Unu estas **bruna**.
Unu estas **ruĝa** kaj unu estas **flava**.
Ili kuras al la maro.
Ĝis revido amikoj!

Blua	La **Ĉielo** estas blua
Flava	La **suno** estas flava
Ruĝa	La **pomo** estas ruĝa
Verda	La **planto** estas verda
Bruna	La leono estas bruna
Blanka	La **neĝo** estas blanka
Nigra	La **nokto** estas nigra

Ŝia **pilko** estas **divers-kolora.**
Ĝi estas ruĝa, flava kaj blua

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Krabo
Sablo
Ĉielo
Suno
Planto
Neĝo
Nokto
Pilko

-a Vortoj
Blua
Flava
Ruĝa
Verda
Bruna
Blanka
Nigra
Divers-kolora

Numero
Unu
Tri

Agoj
Kuras

Pronomoj
Ili

La hundo

Bonan Tagon!
Mi estas **hundo**, mia nomo estas Toto.
Mi dormas sur mia **lito**.
Mia lito estas malgranda.
Hundoj estas bestoj.
Hundoj vivas sur la **tero**.
Mi **multe** dormas.
Mi dormas dum la nokto.
Ĝis!

Li estas knabo.
Li multe **manĝas**.
Li sidas sur la **seĝo**.
Li sidas kaj manĝas sur la seĝo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Hundo
Lito
Nokto
Seĝo
Tero

Agoj
Manĝas

Prepozicioj
Dum

-e Vortoj
Multe

Monstroj

Bonan Tagon!
Mi estas **monstro**, mia nomo estas Korak.
Ni estas familо monstro.
Mia familio estas mi, mia patro, mia patrino kaj miaj du fratoj.
Mi estas la plej malgranda.
Mia patro estas la plej granda.
Mia frato Vorak estas **pli** granda **ol** mi.
Mi estas **malpli** granda **ol** Vorak.
Ankaŭ mia alia frato estas pli granda ol mi. Mia patro estas pli granda ol mia patrino.Ni vivas en **monstro-lando**.
En nia **lando** vivas **multaj** monstroj.
Ĝis!

En la tero estas multaj landoj.
En la landoj vivas multaj **personoj**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Monstro
Lando
Persono
Tero

-a Vortoj
Multaj
Alia

-Komparo
Pli .... ol
Malpli...ol

Ludi

Saluton!
Mi estas elefanto.
Elefanto estas pli **peza** ol **leporo**.
Leporo estas malpli peza ol elefanto.
Mi **ludas kun** mia amiko leporo.
Ni ludas per la **balancilo**.
Mia amiko leporo estas multe malpli peza ol mi.
Ĝis revido!
Ĝirafo esta pli alta ol elefanto.

Elefanto estas pli alta ol **kapro**.

Kapro estas pli alta ol **birdo**.

Birdo estas pli alta ol **testudo**.
La Ĝirafo estas la plej alta.
La elefanto estas la plej peza.
La testudo estas la malplej granda.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Leporo
Balancilo
Birdo
Ĝirafo
Testudo
Kapro

-a Vortoj
Peza

Agoj
Ludas

Prepozicioj
Kun

Superlativoj
La plej...

Dragono

Saluton!
Mi estas Droĉjo, mi estas **dragono**.
Dragonoj estas **antikvaj** bestoj.
Ni vivis sur la tero **antaŭ** multaj jaroj.
Num **ekzistas** malmultaj.
Ni, dragonoj, **fumas**.
Fumi ne estas bone.
Mi estas dragoneto.
Mi ankaŭ **flugas**, **flugi** estas **agrable**.
Dragonoj ne estas dinosaŭroj, dragonoj ne estas monstroj. Dragonoj estas antikvaj bestegoj.
Ĝis!

La du amikoj ludas.
Ili **ne** dormas.
Ludi estas agrable.
Ili estas bonaj amikoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Dragono
Jaro
Amiko

-a Vortoj
Antikva

-e Vortoj
Agrable
Bone

Agoj
Flugas
Flugi
Fumas
Ekzistas
Vivis
Ludas
Ludi

Aliaj Vortoj
Ne
Antaŭ

Simio

Saluton!
Mi estas Ŝiko, mi estas **simio**.
Simioj estas bestoj.
Simioj vivas en la **arboj**.
Multaj arboj estas **arbaro**.
En la arbaro ekzistas multaj aliaj bestoj: simioj, birdoj...
Multaj simioj estas **simiaro**.
Ĉu vi vivas en la arbaro ankaŭ?
Ne, personoj vivas en la **urboj**.
Ĉu simio estas inteligenta besto?
Jes, simio estas tre inteligenta besto.
Ili **saltas tre** rapide kaj estas niaj amikoj.
Ĝis!

Karlo saltas. Karlo ne estas simio, Karlo estas homo.
Ĉu Karlo estas simio?
Ne, Karlo estas homo.
Ĉu Ŝiko estas simio?
Jes, Ŝiko estas bela simio.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Simio
Arbo
Arbaro
Birdo
Simiaro
Urbo

Sufiksoj
-aro

-a Vortoj
Inteligenta

-e Vortoj
Tre

Agoj
Saltas

Aliaj Vortoj
Jes

Vorto por Demandi
Ĉu

Aminda

Saluton!
Mi estas Aminda.
Mi estas knabino.
Mi havas hundon, ĝia nomo estas Toto.
Ĝi estas tre inteligenta hundeto. Ĝis estas bruna. Mi **amas** mian **vivon.** Mi **havas** ruĝajn **harojn**.
Mi havas **orelon**.
Mi havas harojn.
Mi havas hundon.
Mi ŝatas florojn.
Mi ŝatas hundojn.
Mi **ŝatas** ludi kun mia hundo.
Ĝis revido amikoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Vivo
Orelo
Haro
Floro

Agoj
Havas--n
Ŝatas –n

Mi ŝatas flugi.
Mi havas aviadilon.
Mia aviadilo estas ruĝa.

Patrino mi amas
Esperanton

SPECIALA PARTO ESPERANTO

Kaj

LA VINTRO

Neĝo-homo

Hodiaŭ estas **vintro**.
Multe neĝis kaj la fratoj Antono kaj Ana **decidis fari** neĝo-homon.
Ili iras al la **parko**.

La **malvarmo** estas agrabla.
Ili **kolekis** multajn neĝo-bulojn.

Fine ili **sukcesis** fari la neĝo-homon.
Ĝi estas tre bela kaj havas **ĉapelon**.
Ĝia **nazo** estas el **karoto**.
Ĝia ĉapelo estas nigra.

La neĝo-homo estas **preta**.
Ili estas tre kontentaj.
Fino!

DUA PARTO
ESPERANTO
Kaj
JUNULOJ

Mia Biciklo

Mi amas mian Biciklon, ĝi estas blua. Mia biciklo estas **bela**. Blua biciklo. Ĝi estas **nova**. Nova Biciklo **ankaŭ**. Nova kaj blua. Mi amas ĝin. Mi estas **knabo**. Knabo **havas** biciklon. Mi havas bluan novan biciklon. Mia **nomo** estas Karlo. Mia nova blua biciklo estas **bela**. Bela, nova kaj blua .
Ufa! **Kia** bela biciklo! Kia nova biciklo! Kia blua biciklo!

Kies estas la biciklo?
La biciklo estas mia.

Ĉu vi amas la biciklon?
Jes, mi amas ĝin.

Ĉu la biciklo estas bela?
Jes, la biciklo estas bela

Ĉu via nomo estas Marco?
Ne, mia nomo estas Karlo

Kia esta la biciklo?
La biciklo estas blua, nova kaj bela.

Kiu estas vi?
Mi estas Karlo.

Kiu estas via nomo?
Mia nomo estas Karlo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Biciklo
Knabo
Nomo
Karlo

-a Vortoj
Blua
Nova
Bela

Agoj
Amas
Havas

Demandaj Vortoj
Kia
Kiu
Kies

Pronomoj
Mi, Mia
Vi, Via
Ĝi

Aliaj
Jes, Ne
La
Ĉu

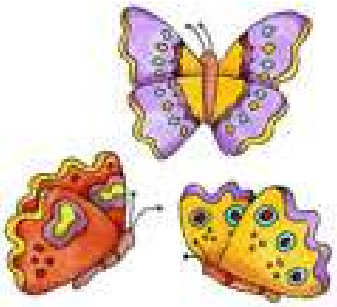

Insektoj

Mi **ŝatas insektojn**. Mi havas **tri papiliojn**, **unu ruĝan,** unu **flavan**, **kaj** unu **violan**. **Miaj** papilioj estas belaj. **Ili** estas insektoj. **Malgranda** insektoj. Insektoj estas malgrandaj **bestoj**. Miaj papilioj estas **koloraj**. Kia bela papilio! Kia malgranda insekto! Ili **flugas**! La papilioj flugas **bele**. La insektoj havas multajn **kolorojn**. Ili **kuras rapide**. Ili estas **rapidaj** malgrandaj bestoj. La insektoj amas **florojn**. La floroj havas **multajn** kolorojn. Mi ŝatas florojn. La papilioj **tre** ŝatas florojn. Kia bela floro! Kia bela papilio! Mi amas ilin! Mi amas la florojn kaj la papiliojn.

Kies papilioj estas ili?
La papilioj estas miaj.

Kiaj estas la floroj?
La floroj estas koloraj.

Ĉu insektoj estas grandaj bestoj?
Ne, insektoj estas malgrandaj bestoj.

Ĉu insektoj estas malbonaj?
Ne, ili estas bonaj

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Insekto
Papilio,Besto
Koloro,Floro

-a Vortoj
Ruĝa,Flava
Viola
Kolora,Granda
Malgranda
Rapida,Multa
Bona

-e Vortoj
Bele
Rapide,Tre

Pronomoj
Ili

Agoj
Ŝatas
Kuras
Flugas

Prefksoj
Mal-

Numeroj
Unu,Tri

Pluvo

Pluvas! **Multe** pluvas! **Hodiaŭ** la **pluvo** estas **forta**. Forta pluvo. Mi estas Marinjo. Mia **nomo** estas Marinjo mi estas **knabino**. **Ĉu** vi estas knabo? Mi havas **ombrelon**. Ombrelo **protektas** min **de** la pluvo. La pluvo **venas** rapide. Multe **blovas**. Blovas forte. Mia ombrelo estas **ruĝa**. Mi havas **boton**. Mi havas flavajn botojn. La ombrelo estas ruĝa kaj la botoj estas flavaj. **Kio** estas pluvo? Pluvo estas **akvo**. Akvo **falas el** la **ĉielo**. La ĉielo estas blua. Mi ne ŝatas la pluvon. Mi ŝatas miajn novajn botojn. Ili estas belaj botoj.

Kies botoj estas ĝi?
La botoj estas miaj.

Kies ombrelo estas ĝi?
La ombrelo estas mia.

Kio estas pluvo?
Pluvo estas akvo.

Kiaj estas la botoj?
La botoj estas flavaj kaj novaj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Pluvo
Knabino
Ombrelo
Boto,Akvo
Ĉielo

-a Vortoj
Forta,Ruĝa

-e Vortoj
Forte

Agoj
Venas
Pluvas
Blovas
Falas
Protektas

Sufiksoj
-in

Demandaj Vortoj
Kio

Aliaj
De
Hodiaŭ
el

Flugi

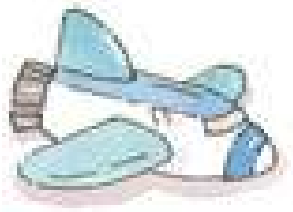

Mi tre ŝatas **flugi**. Mi ŝatas flugi **per aviadiloj**. Mi ŝatas flugi per **raketoj**. La aviadiloj flugas rapide. La raketoj flugas **rapidege**. La avialidoj estas grandaj, la raketoj estas **grandegaj**.

Mi havas **du** aviadilojn kaj du raketojn. La aviadilo flugas en la **aero**. La raketo flugas en la **spaco**. **Kiu** flugas **pli** rapide? La raketo flugas pli rapide. Kiu estas pli granda? La raketo estas pli granda. Mi tre ŝatas ilin. Mi **ŝategas** mian aviadilon kaj mian raketon. Ili estas belaj.

Kies aviadiloj kaj la raketoj estas ili?
Ili estas miaj.

Kiu flugas pli rapide?
La raketo flugas pli rapide.

Kie flugas la aviadilo kaj la raketo?
La aviadilo en la aero, kaj la raketo en la spaco.

Ĉu la aviadilo estas la pli granda?
Ne, la raketo estas la pli granda.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Aviadilo
Raketo
Aero,Spaco

-a Vortoj
Grandega

-e Vortoj
Tre,Rapidege

Agoj
Ŝatas,Ŝategas

Sufiksoj
-eg

Demandaj Vortoj
Kie

Komparativo
Pli..ol

Numeroj
Du

Aliaj
En
per

Gnomoj

Ekzistas gnomoj. Ili **vivas en** la **naturo**. Ankaŭ ekzistas **feinoj** kaj **elfoj**. Kio estas gnomoj? Gnomoj estas malgrandaj **estoj**, ili estas **magiaj**. Ili **protektas** la naturon. Mi **vidas** feinon, ŝi flugas. Mi ankaŭ vidas gnomon li sidas sur malgranda **fungo** . Li sidas **sur** malgranda ruĝa fungo. La gnomoj estas bonaj kaj **malbonaj**. Kia bela feino! Ŝi estas bona. Ĉu vi vidas la gnomojn? Ne, mi ne vidas ilin. Vi ne vidas la gnomojn, **ĉar** vi ne **kredas** ilin. Kiu ne kredas, ne vidas. Mi kredas ilin, **do** mi vidas. Ĉu vi kredas **je** gnomojn? La feinoj flugas, la gnomoj ne flugas.

Kiu estas gnomoj?
Ili estas malgrandaj magiaj estoj.

Kiu flugas?
La feinoj flugas.

Kie estas la gnomo?
La gnomo estas sur la fungo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Gnomo
Naturo
Feino,Elfo
Esto,Fungo

-a Vortoj
Bona
Malbona
Magia

Agoj
Vivas
Ekzistas
Vidas
Kredas
Sidas

Pronomoj
Ŝi

Aliaj
Je,Do
Ĉar
Ankaŭ,Sur

Futbalo

Mi tre ŝatas **ludi futbalon**. Mi kaj miaj du **amikoj** ludas futbalon. Ĉu vi ŝatas futbalon? Jes, ankaŭ mi. La **pilko** estas bona kaj **blanka**. En la ludo ni **ŝotas** la pilkon per la **piedoj**. Ĉu vi **volas** ludi **kun** ni? Mi volas ludi futbalon. Ni ludas sur la **kampo**. La futbala kampo estas **verda**. Ni **kuras** rapide kaj ŝotas la pilkon forte. Kie ni ludas? Ni ludas sur la kampo. **Kion** ni ŝotas? Ni ŝotas la pilkon. Mi ludas pli bone ol miaj amikoj. Mi havas amikojn. Mi ankaŭ havas pilkon. Mi havas blankan kaj belan pilkon. Ni kuras, ni **kuregas**. Ufa! Kia bona ludo ĝi estas! Mi tre ŝatas ludi futbalon sur la kampo kun miaj du amikoj.

Kies pilko estas ĝi?
Ĝi estas mia pilko.

Kie ludas la knaboj?
La knaboj ludas sur la kampo.

Kion ŝotas la knaboj?
La knaboj ŝotas la pilkon.

Kiu ludas futbalon?
Mi kaj du amikoj ludas futbalo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Futbalo
Amiko
Pilko
Ludo
Piedo
Kampo

-a Vortoj
Blanka
Futbala
Verda

Agoj
Ludas
Ŝotas
Volas
Kuras
Kuregas

Pronomoj
Ni

Aliaj
Kun

Muziko

Mi tre ŝatas ludi **muzikon**. Mi amas muzikon. Kia **agrabla** ĝi estas. Mi havas **violonon**. Ĉu vi **konas** violonon? Mi ludas muzikon per violono. Ĝi sonas **agrable**. Ĝia **sono** estas tre agrabla. La sono **plaĉas** al mi. Ĉu la sono de violono plaĉas al vi? Ĝi al mi tre plaĉas. Kia bela sono. Ni **aŭskultas** la sonon per la **oreloj**. Mi havas du orelojn. **Kiam** mi estas dum la **nokto** kaj mi estas en mia **hejmo** mi ludas mian violonon. Mi ankaŭ havas **tamburon**. La muziko de la tamburo ankaŭ plaĉas al mi. Kian belan muzikon tamburo kaj violono **faras**.

Kiu ludas muzikon per violono?
Mi ludas muzikon per violono.

Kies violono estas ĝi?
Ĝi estas mia violono.

Kie vi ludas mian violonon?
Mi ludas mian violonon en mia hejmo.

Kiam vi ludas?
Kiam estas nokto.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Muziko
Violono
Sono
Orelo
Nokto
Hejmo
Tamburo

-a Vortoj
Agrabla

-e Vortoj
Agrable

Agoj
Konas
Sonas
Plaĉas
Aŭskultas
Faras

Demandaj Vortoj
Kiam

Aliaj
al

Arkeo

Ĉu vi **iam aŭdis** pri la **historio** de la **arkeo**. Iam ekzistis **homo**, li vivis **antaŭ** multe **da jaroj**. Lia nomo estis Noa. Iu **tago**, la **Dio sendis** la **pluvegon**, estis la **diluvo**. Dio **parolis** al Noa kaj **diris: Metu** la bestojn en grandega **ŝipo**. Do kompreneble Noa faris la ŝipon kaj metis la bestojn en ĝi. Ĉu vi ŝatis la historion? Ĉu vi ŝatas ŝipojn? Ĉu vi ŝatas bestojn? Mi tre ŝatas bestojn kaj ŝipojn. Ni vidas en la ŝipo du **ĝirafojn** kaj unu **elefanton**. La ŝipoj **ege** plaĉas al mi. La ŝipoj ne flugas ankaŭ la ŝipoj ne kuras ili **navigas**. Ili navigas **ege** malrapide. La ŝipoj navigas sur la maroj. Maro estas grandega **kvanto** da akvo.

Kie navigas la ŝipoj?
La ŝipoj navigas sur la maroj.

Kiam Noa faris la arkeon?
Li faris la arkeon antaŭ multe da jaroj.

Kiu faris la grendegan ŝipon?
Noa faris la ŝipon.

Kiu sendis la diluvon?
Dio sendis la diluvon.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Arkeo
Historio
Jaro
Dio
Tago
Pluvego
Diluvo
Ŝipo
Kvando
Ĝirafo
Elefanto
Maro

-e Vortoj
Kompreneble
Ege

Agoj
Aŭdis
Sendis
Metis

Nefinititaj Vortoj
Iam
Iu

Historio

Mia patrino **rakontas** belajn historiojn al ni. Ŝi estas bona **instruistino**. Ŝi **instruas** Esperanton al ni **ĉiuj**. Ŝi instruas Esperanton per belaj **rakontoj** por **infanoj**. Kiajn belajn historiojn ŝi rakontas. Ŝi diras: Iam vivis **reĝo**... Ĉu vi konas historiojn pri reĝo kaj **kasteloj**? **Ie** ekzistis malgranda **regno** kaj estis bela kastelo. La reĝo vivis kun la **reĝino** en ĝi. La kastelo havis **kvar turojn**. Kaj la unua turo havis **altan** ruĝan **flagon**. La kastelo estis belega. Hodiaŭ ni ne vidas kastelojn.

Kiam estis kasteloj?
Iam estis kasteloj.

Kie ekzistis malgranda regno?
Ie ekzistis malgranda regno.

Kiu vivis kun la reĝino en la Kasteloj?
La reĝo vivis jun la reĝino.

Kiu havis ruĝan flagon?
La unua turo havis ruĝan flagon.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Historio
Instruistino
Rakonto
Reĝo
Reĝino
Kastelo
Turo
Flago
Infano

-a Vortoj
Alta

Agoj
Rakontas
Instruas

Nefinititaj Vortoj
Ie

Kajto

Mi kaj du **geamikoj** ludas kun niaj **kajtoj**. Kajto **povas** flugi, ni **metas** ĝin **kontraŭ** la **vento** kaj ni **tenas** la **ŝnuron**. Kajtoj estas **divers-koloraj**, ili estas el **papero** . Mia kajto flugas pli **alte** kaj ĝi estas ruĝa kaj **oranĝa**. Mia amikino Gerda havas **alian** kajton, **sed** bluan kaj verdan. La mian mi **mem** faris. La aliajn la **geknaboj aĉetis** en la **vendejo**. Ili **pagis malmulte** da **mono**. Kiam la vento blovas pli forte la kajtoj flugas alten. Iam kelkaj **eĉ forflugis** kaj ni **devas** aĉeti **aŭ** fari aliajn. Kajtoj tre plaĉas al mi.

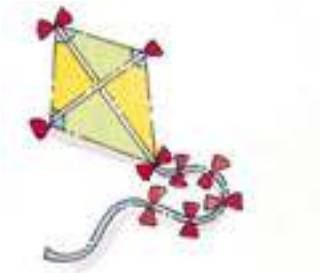

Kiam la vento blovas kio okazas al la kajtoj?
La kajtoj flugas alten.

Kiu havas la kajton bluan kaj verdan?
Mia amikino Gerda havas ĝin.

Kiu mem faris la kajton?
Mi mem faris la kajton.

Kio povas flugi kontraŭ la vento?
La kajtoj povas flugi kontraŭ la vento.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Geamiko
Vento,Ŝnuro
Papero
Geknaboj
Vendejo
Mono

-a Vortoj
Divers-kolora
Oranĝa

-e Vortoj
Alte, malmulte

Sufiksoj
-ej

Prefiksoj
Ge-

Agoj
Povas,Metas
Tenas
Aĉetis,Pagis
Devas
Forflugis

Aliaj
Kontraŭ,sed
Alia,Mem
Eĉ,aŭ,kelkaj

Balono

Mi kaj mia **patro** flugas per **balonoj**. Ni tre ŝatas flugi per balono. Ni estas **balonistoj**. Balonisto estas **persono** kiu **profesie** aŭ **sporte** flugas per balonoj. La balonoj estas grandegaj, sed ekzistas malgrandaj balonoj. La balonoj per kiuj la infanoj ludas ne estas grandaj, ili ne povas teni personojn en la aero. Kiam mi flugas kun mia patro mi vidas **birdojn** kaj **nubojn**. Nuboj estas blankaj kaj estas en la aero alte. Ĉu vi vidas la nubojn? Ĉiuj estas sur la ĉielo. **Kelkaj** havas **strangajn formojn**. Ĉu vi ne **opinias**? Jes, mi vidas unu nubon kiu **similas** al ŝipo kaj alia similas al aviadilo. Ankaŭ la nuboj flugas.

Kiu flugas alte?
La balonoj flugas alte.

Kiu estas balonisto?
Mi kaj mia patro estas balonistoj.

Kie estas la nuboj?
La nuboj estas sur la ĉielo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Balono
Patro
Balonisto
Persono
Birdo
Nubo
formo

-a Vortoj
Stranga

Sufiksoj
-ist

-e Vortoj
Profesie
Sporte

Agoj
Opinias
Similas

Kolektivaj Vortoj
Ĉiuj

Tornistro

Mi amas mian **tornistron**. Ĝi **restas surdorse dum** mia vojaĝo al la **lernejo.** Ĝi estas **roz-kolora** kaj kunportas multajn **librojn** kaj **kajerojn**. Aliaj geknaboj havas tornistrojn. Sed la mia estas **la plej** bela. **Almenaŭ** mi opinias ĝin **tia**. Ĉiuj tornistroj **oni** devas porti surdorse. Oni ne **necesas** kunporti ilin per la **manoj**. **Tio** estas grandega **avantaĝo**. Oni povas **libere uzi** la manojn. Kaj eĉ kunporti alian kajeron kaj alian **valizon**. **Nuntempe preskaŭ** ĉiuj infanoj **iras** al la lernejo kun tornistroj surdorse.

Kiuj portas tornistrojn?
Ĉiuj infanoj portas tornistrojn

Kien iras la infanoj?
La infanoj iras al la lernejo.

Kio estas la grandega avantaĝo de la tornistroj?
La grandega evantaĝo estas tio,ke la ntornistrojn oni portas surdorse kun la manoj **liberaj**.

Kia estas mia tornistro?
Ĝi estas la plej bela kaj roz-kolora.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Tornistro
Lernejo
Libro
Kajero
Mano
Avataĝo
Valizo

-a Vortoj
Roz-kolora
Libera

-e Vortoj
Libere
Surdorse,Nuntempe

Superlativo
La plej

Agoj
Restas
Necesas
Uzi,Iras

Demonstrativaj Vortoj
Tio,Tia

Aliaj
Almenaŭ,preskaŭ

Pentraĵo

Mi **pentras**. Mi amas pentri. Mi uzas multajn kolorojn. **Ĝenerale** mi pentras **pejzaĝojn** kaj la naturon. Ĉu vi jam vidis **pentraĵojn** pri pejzaĝoj. Mi tre ŝatas pentri **precipe** la **kampojn** kie estas multaj **arboj** kaj **lagoj**. Tio estas agrabla **hobio**. Tiaj belaj pejzaĝoj estas **precipe for** de la **urboj**. Do mi iras ĉiam for de la urboj **por kapti** la belajn **vidaĵojn**. Kia bela estas la naturo. Tie, en la kampo mi **sentas** min plej proksima al **Dio**. Kiam mi estas **feliĉa** mi pentras pli bone. Ĉu vi **komprenis**? La pentraĵo estas **rezulto** de nia **interna sento**.

Kie vi ŝatas pentri?
Al mi plaĉas pentri sur la kampoj for de la urboj.

Kio estas agrabla hobio?
Pentri estas agrabla hobio por mi.

Kie oni sentas sin plej proksima al Dio?
En la naturo ni sentas nin plej proksimaj al Dio.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Pentraĵo
Pejzaĝo
Kampo
Lago
Hobio
Urbo
Vidaĵo
Rezulto
Sento
Dio

-a Vortoj
Feliĉa,
Interna,proksima

-e Vortoj
Ĝenerale
Precipe

Agoj
Pentras
Kapti
Sentas
Kompreni

Demonstrativaj Vortoj
Tie

Aliaj
Por,for

Hospitalo

Morgaŭ mi iros al la **kuracisto**. La kuracisto estas **vere kuracistino**. Ŝi estas tre **afabla** kaj bona. Mi tre ŝatas ŝin. Ŝia nomo estas Izabelle. Kiam mi **alvenas** kutime al **hospitalo** mi vidas multajn **malsanajn** homojn. Mi ne estas malsana mi estas **sana**, sed mi devas iri al kuracisto por resti ĉiam sana. Ĉu vi komprenas? Se oni ne iras **kutime** al la kuracisto oni povas **malsaniĝi**. Mia **patrino** diros al la kuracisto ke mi nuntempe ne volas multe **manĝi**. Ĉu vi multe manĝas? Mi tre ŝatas manĝi sed nuntempe ne. Mia **kapo doloras** al mi. Ĉu via kapo doloras al vi? Ne, do bone.

Kio doloras al vi?
Mia kapo doloras al mi.

Kie vi iros morgaŭ?
Mi iros morgaŭ al la kuracisto.

Kio okazas kiam vi alvenas al la hospitalo?
Mi vidas multajn malsanajn homojn.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Kuracisto
Kuracistino
Hospitalo
Patrino
Kapo

-a Vortoj
Afabla
Malsana
sana

-e Vortoj
Kutime
Vere

Agoj
Alvenas
Malsaniĝi
Manĝi
Doloras

Lerni

Mi **lernas matematikon**, historion, **biologion** kaj Esperanton. Mi estas **lernema** knabino, mi sidas ĉe mia **skribotablo** kaj lernas dum la tuta tago. La libroj estas agrablaj kaj mi ŝatas precipe la **bildojn**. Mia amiko Vilhelmo ŝatas precipe matematikon, sed mi ne. Mia patrino diras ke ni devas multe lerni por esti **inteligentaj** homoj. Mi **volas studi** biologion kaj kiam mi **kreskos** mi **fariĝos biologiisto**. La bestoj estas interesaj kaj belaj. La **beleco** de la naturo estas ke ĉiuj bestoj **scias kie**l **trovi** manĝaĵojn kaj kiel vivi sen **neniu** instrui al ili.

Kiu ŝatas matematikon?
Mia amiko Vilhelmo ŝatas matematikon.

Kion ni devas fari por esti inteligentaj?
Ni devas multe lerni por esti inteligentaj.

Kion vi volas studi?
Mi volas studi biologion por esti biologiisto.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Matematiko
Biologio
Skribotablo
Bildo
Biologiisto
Beleco

-a Vortoj
Lernema
Inteligenta

Agoj
Lernas
Volas
Kreskos
Fariĝos
Scias
Trovi

Demandaj Vortoj
Kiel

Lernejo

En la lernejo la infanoj devas sidi dum la tuta **daŭro** de la **leciono**. Sed kelkaj ne restas **kvietaj**. Ili **paroladas** kaj iras **tien** kaj **reen**. Tiuj estas **agitemaj studentoj**. Mi sidas sur la **lasta** skribotablo de la **lernejĉambro**. Kiam mi **levas** la **manon** pro ia **dubo** la instruistino preskaŭ vidas min. Mi havas multajn dubojn. Mi ne **sukcesas kopii** la lecionon en mia kajero bone. Mi ne vidas bone. Mia patrino diras ke mi necesas **okul-vitrojn**. Ĉu vi uzas okul-vitrojn? Ĉu vi vidas bone? Oni ĝenerale diras ke personoj kiuj uzas okulvitrojn estas inteligentaj kaj **studemaj**.

Kie vi sidas en la lernej-ĉambro?
Mi sidas ĉe la lasta skribotablo?

Ĉu la infanoj estas ĉiuj kvietaj?
Ne, kelkaj estas agitemaj.

Kial vi levas la manon?
Mi levas la manon pro ia dubo.

Kial vi ne sukcesas kopii la lecionon?
Mi ne sukcesas kopii la lecionon tial ke mi ne bone vidas.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Daŭro
Leciono
Studento
Lernejĉambro
Mano
Dubo
Okul-vitroj

-a Vortoj
Agitema
Kvieta
Lasta
Studema

-e Vortoj
Ree

Agoj
Paroladas
Sukcesas
Kopii

Demandaj Vortoj
Kial

Demonstrativaj Vortoj
Tial

Vintro

Kiam estas **vintro**, la **vetero** estas **frosta**. La **lagoj glaciiĝas** kaj la vento blovas malvarme. Mi kaj mia amikino Ana iras al la lago por **glitkuri** sur la **frostiga** lago. Ni ankaŭ faras **neĝhomon**. Li havas **ĉapelon** kaj **karot-nazon**. La **brakoj** estas el **arbobranĉoj**. Mi ankaŭ **glitas** en mia **neĝaŭto** , ni **ĵetas neĝbulon** kontraŭ **aliuloj** kiam la **neĝo** estas **sufiĉe** multa. **Neĝbuli** estas ludi per neĝbuloj. Neĝhomo estas homo kiun ni faras el neĝo. Ĉu en via lando ankaŭ **neĝas**? Ĉu en via lando ankaŭ la vintro estas frosta? En mia lando precipe la infanoj ŝatas la vintron. Mi pensas ke ankaŭ pro la neĝo sur la **stratoj**. Kiam multe da neĝo falas **surstraten** la lernejoj **fermiĝas** kaj la infanoj devas resti hejme.

Kio estas neĝhomo?
Estas homo farita el neĝo.

Ĉu la lagoj glaciiĝas?
Jes la lagoj glaciiĝas dum la vistroj.

Kiu ŝatas la vintro en via lando?
Precipe la infanoj ŝatas la vintron.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Vintro
Vetero
Lago
Neĝhomo
Ĉapelo
Karot-nazo
Neĝbulo
Aliulo
Strato

-a Vortoj
Frosta
Frostiga

-e Vortoj
Sufiĉe
Surstrate

Agoj
Graciiĝas
Glitkuri
Neĝbuli
Neĝas
Malfermiĝas

Datreveno

Hodiaŭ estas mia **datreveno** aŭ **naskiĝdato**. Mi **festadas** dum la tuta tago. Nun mi estas **dekunua jaraĝa**. En la nokto aŭ **nokte** okazos granda festo, miaj **gekuzoj** venos el malproksime. Miaj **geonkloj donos** al mi belan **pupon**. Dum la festo oni manĝas **kukon**, **dolĉaĵojn** kaj **trinkas sukon**. Mi ankoraŭ estas infano sed la personoj diras ke mi **baldaŭ** fariĝos **adoleskanto**. Kiam la **festo fine** alvenas ni kantadas kaj ludadas. Estas multaj infanoj, kelkaj etaj kaj kelkaj egaj. Estas multaj balonetoj diverskoloraj ankaŭ. Mi **gajnis** multajn **donitaĵojn** kaj mia tuta familio alvenis. La plej **aĝa** persono estas mia **avino** preskaŭ naŭdek jaraĝa. Ŝia **irado** estas malrapida sed ŝi vere amas min kaj alvenas ĉiam al miaj datrevenaj festoj. Kia bela festo!

Kia aĝo vi estas nun?
Mi nun estas dekunua jaraĝa.

Kiam okazas la festo?
Nokte okazas la festo.

Kiom fa infanoj estas en la festo?
Estas multaj infanoj en la festo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Datreveno
Naskiĝdato
Gekuzoj
Geonkloj
Pupo
Kuko
Dolĉaĵo
Suko
Adoleskanto
Festo
Irado

-a Vortoj
Jaraĝa
Aĝa

Agoj
Festas
Trinkas
Gajnis

Sufiksoj
-ad

Demandaj Vortoj
Kiom

Surprizo

En mia festo mi gajnis multajn belajn donitaĵojn, sed, la plej bela estis por mi vera **surprizo**. Estis granda **pakaĵo**, multkolora kaj kiam mi malfermis ĝin, mi **surpriziĝis**. Ene estis belega **plušurso bruna**, ni kutime nomas tiajn **ludilojn** Tedi, do **ekde** tiam ĝi estas mia nova amiko Tedi. Ni dormas **kune** en la **lito** kaj Tedi **helpas** min dormi bone, mi neniam plu dormas **sole**. Tedi kutime restas hejme kiam mi iras al la lernejo sed poste kiam mi alvenas hejmen denove ĝi iĝas **kontentega**. Estas bone havi amikon, ne **gravas** ĉu li estas homo ĉu li estas besto, kio gravas estas la **amikeco**.

Kiu estas la nomo de la plušurso?
La nomo de la plušurso estas Tedi.

Kiel ĝi alvenis?
Ĝi alvenis ene de bela pakaĵo.

Kie ĝi dormas?
Ĝi dormas kune kun mi en la lito.

Kio ne gravas?
Ne gravas ĉu la amikoj estas homo ĉu besto.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Surprizo
Pakaĵo
Plušurso
Ludilo
Amikeco
Lito

-a Vortoj
Bruna

Agoj
Surpriziĝis
Helpas
Gravas

Sufiksoj
-ĵo

Fruktoj

La bonaj **fruktoj** estas agrablaj. Mi ege ŝatas **ananason** kaj **bananon**. Ili estas **tropikaj** fruktoj. Banano estas bona por la **sano**. La **pomoj** povas esti verdaj aŭ ruĝaj. Oni **aĉestas** ilin en la **frukto-vendejo**. En la frukto-vendejo la personoj **elektas** la plej bonajn fruktojn kaj **lasas** la **malbonaspekatajn**. Ĉu vi konas aliajn fruktojn? Jes, mi konas **ĉerizon**, **melonon**, **akvo-melonon**, **vinberon**, **oranĝon**, **papajon** kaj aliajn. Ili estas divers-koloraj, kelkaj estas tropikaj kaj kelkaj ne. Oni trinkas sukon el oranĝo kiam oni estas **malvarmumita**. La arboj kiuj **produktas** fruktojn oni nomas **fruktodonajn** arbojn kaj ilia nomoj estas **bananujo**, **pomujo** k.s. (kaj simile).

Ĉu vi scias na nomon de la oranĝa arbo?
Jes, estas oranĝujo.

Kia estas banano?
Banano estas bona por sano.

Kiuj fruktoj estas tropikaj fruktoj?
Ananaso kaj banano.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Frukto
Ananaso
Banano
Pomo
Ĉerizo
Sano
Frukto-Vendejo
Melono
Akvo-Melono
Vinbero
Oranĝo
Papajo
Fruktodona
Bananujo
Pomoju

-a Vortoj
Tropika
Malbon-aspekta
Malvarmumita
Fruktodona
Oranĝa

Agoj
Aĉetas
Elektas
Lasas
Produktas

Sufiksoj
-uj

Horloĝo

La **horloĝo** diras al ni la **horojn**. Vidu la horloĝon, ĝi **markas** la **okan**. Sed ni ne scias ĉu estas **antaŭ-tagmeze** (AT) aŭ **post-tagmeze** (PT). Ni alvenas al la lernejo je la 7-a antaŭ-tagmeze kaj ni foriras hejmen je 6-a post-tagmeze. La horloĝo estas grandaj kiel la **mur-horloĝo**, malgrandaj, **porteblaj** kiel la **brak-horloĝo**, modernaj kiel la **diĝita** horloĝo. Dum la tago estas **dudek kvar** horoj ĉiu horo havas **sesdek minutojn** kaj ĉiu minuto havas sesdek **sekundojn**. **Akurate** la mur-horloĝo de mia domo **signas** ĉiun horon per laŭta sono. Kiam la horloĝoj **malfunkcias** oni alportas ilin en la **horloĝ-ripariston**. Oni povas diri la horojn jene: estas **dek kvin** minutoj antaŭ la **sesa** aŭ **kvarono** antaŭ la sesa aŭ **kvardek kvin** minutoj post la **kvina** aŭ tri kvarojn post la kvina.
Ĉu vi komprenas?

Kioma horo estas?
Estas dek minutoj antaŭ la deka?

Ĉu do estas la naŭa kaj kvindek minutoj?
Jes

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Horloĝo
Horo
Mur-horloĝo
Brak-horloĝo
Minuto
Sekundo
Horloĝ-riparisto
Kvarono

-a Vortoj
Diĝita
Kvina
Sesa
Oka
Portebla

Agoj
Markas
Signas
Malfunkcias

Numeroj
Kvin
Dek kvin
Kvardek Kvin
Dudek Kvar
Sesdek

Parko

En la **parko** por infanoj estas multaj ludiloj, estas **tobogano**, **balancilo** kaj aliaj. En la tobogano la infanoj **supreniras** per **ŝtuparo** kaj poste **glitas** rapide **malsupren**. Kelkaj knaboj ludas **pilket-ludon** sur la **tero**. La **pilketoj** estas el vitro. La geknaboj kuras **ĉiudirekten** kaj estas ege feliĉaj. La **grand-personoj** aŭ **adoltoj** restas proksime kaj **zorgas** ke la infanoj ne havas **akcidenton**. La infanoj ĝenerale ludas kiam **sunas**, kaj **reiras** hejmen kiam **ekpluvas**. Ĉie estas iu knabo aŭ knabino **sin puŝanta** aŭ sin **tiranta**. Rimarku la **glitantan** knabon sur la tobogano, alia knabino atendas ĝis la fina alveno teren ŝi estas **atendanta** lin.

Kiuj estas la ludiloj en la parko?
En la parko estas toboganoj, balanciloj kaj aliaj.

Kiam la geknaboj ludas?
Ĝenerale kiam sunas.

Kiu estas atendanta en la tobogano?
Knabino atendas en la tobogano.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Parko
Tobogano
Balancilo
Ŝtuparo
Pilket-ludo
Pilketo
Adolto
Grand-persono
Akcidento

-a Vortoj
Puŝanta
Tiranta
Glitanta
Atendanta

-e Vortoj
Ĉiudirekte
Malsupre

Agoj
Zorgas
Sunas
Glitas
Supreniras
Ekpluvas

Sorĉist-tago

La 31-an de **Oktobro** estas la **sorĉist-tago** aŭ tago de la **sorĉistoj** en tiu tago la geknaboj foriras el **siaj** hejmoj kaj petadas dolĉaĵojn al **aliuloj**. La knabinoj **vestas** sin kiel sorĉistinoj kaj la knaboj kiel gnomoj. Ili diras kutime: Dolĉajojn aŭ **diablaĵojn**. Tio signifas ke se la persono **alparolata** ne donas al ili dolĉaĵojn ili faros diablaĵojn. Ĉu vi tute komprenis? Oni ankaŭ **ornamas** la **kukurbojn** per **mienoj** malagrablaj, oni enmetas en ilin **kandelojn tiamaniere** ke dum la nokto oni vidas plej bone la mienojn. Tiel ili estas bele **ornamitaj**.

Ĉu la sorĉist-tago estas en Oktobro?
Jes, estas la 31-an de Oktobro.

Kio okazos se la personoj ne donas dolĉaĵojn?
La geknaboj faras diablaĵojn.

Kio estas bele ornamitaj?
La kukurboj estas bele ornamitaj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Oktobro
Sorĉist-tago
Sorĉisto
Aliulo
Diablaĵo
Kukurbo
Kandelo
Mieno

-a Vortoj
Alparolata
Ornamita
Sia

Agoj
Ornamas
Vestas

Fajro-brigado

Kiam mi kreskos mi estos **fajro-brigadisto**. Ĉu scias, kio estas fajro-brigadisto? Estas persono kiu helpas aliulojn kiam la **fajro** alvenas aŭ kiam la domoj **ekbrulas**. Ili **savas** infanojn, **maljunulojn** kaj eĉ **katojn** kiu supreniras arbo kaj ne **kapablas** malsupreniri. Se io malbona okazas en via hejmo aŭ **apartamento** oni devas **nepre alvoki** la fajro-brigadistojn, do ili alvenas rapidege. Ili havas **fajro-kamionon** kiu kunportas akvon kaj grandegan **ŝtuparon** por savi personojn sur altaj **lokoj**. Ĝenerale la koloro de la fajro-kamiono estas ruĝa kaj la brigadistoj portas sur la kapo **specialan** ĉapelon kiu protektas ilin de iu ajn malbona **okazaĵo**. Ni sentas nin **protektatajn**.

Kio vi estos kiam vi kreskos?
Mi estos fajro-brigadisto.

Kiam nia hejmo ekbrulas kiun ni devas alvoki?
Ni devas alvoki la fajro-brigadistojn.

Kia estas la fajro-kamionoj ĝenerale?
Ili estas ruĝaj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Fajro-brigado
Fajro
Maljunulo
Kato
Apartamento
Kamiono
Fajro-Kamiono
Loko
Ŝtuparo
Okazaĵo

-a Vortoj
Speciala

Agoj
Savas
Kapablas
Protektataj

TRIA PARTO ESPERANTO

Kaj

LA TRIA AĜO

Maljuneco

Maljuneco estas la plej bela aĝo de la homo. Estas la aĝo kiam la homoj sin plej bone konas aŭ kiam ili plej bone konas la **mondon**. **Malgraŭ** ke la **plenaĝuloj** necesas pli da **atento** ili povas **vivi** bone kaj **ĝui** la **vivon**. Ĉu vi konas iun maljunulon? Ĉu vi jam vidis kiel ili estas agrablaj. Ĝenerale la maljunuloj estas agrablaj personoj. La maljuneco alportas al la personoj la **saĝecon**. Ĉu vi scias kio estas **saĝa** persono? Saĝa persono multe **spertis** dum sia tuta vivo, aŭ saĝa personoj spertis multe da **travivaĵoj** dum la vivo, aŭ saĝa persono havas multajn **spertojn**.

Kio estas maljuneco?
Maljuneco estas la plej bela aĝo de la homoj.

Kiam la homoj plej bonej konas la mondon?
Kiam ili estas en la maljuneco.

Kiu necesas pli da atento?
La plenaĝuloj.

Kio estas saĝa persono?
Estas tiu kiu multe spertis dum la vivo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Maljuneco
Mondo
Plenaĝulo
Atento
Vivo
Saĝeco
Travivaĵo
Sperto

-a Vortoj
Saĝa

Agoj
Spertis

Sufikcoj
-ec

Pacienco

Pacienco estas **vorto dirita** de la maljunuloj preskaŭ **ĉiutage**. La personoj devas havi paciencon kiam la maljunaj personoj eniras en **aŭtobuson** aŭ supreniras ŝtuparojn. Ili eĉ bezonas **helpon**, sed tio ne **malpligrandigas** la personojn sed **kontraŭe** oni devas vidi tie personon kiu **travivis** multajn jarojn kaj nun bezonas nian helpon por transpasi kelkajn **fizikajn malfacilaĵojn**. Ili povas ne kapabli **moviĝi** rapide, sed kapablas kompreni la malfacilaĵojn de la vivo kaj instrui nin kiel **transpasi** ilin. Ĉu vi komprenas? Se ni helpas plenaĝulo ili helpas nin per **konsiloj**.

Kiam oni devas havi paciencon kun la plenaĝuloj?
Ni devas havi paciencon kiam ili bezonas transpasi kelkajn fizikajn malfacilaĵojn.

Kiel la plenaĝuloj povas helpi nin?
Ili povas helpi nin per konsiloj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Pacienco
Vorto
Aŭtobuso
Helpo
Malfacilaĵo
Konsilo

-a Vortoj
Dirita
Fizika

Agoj
Malpligrandigas
Transpasi
Travivis

Prefiksoj
Tra-
Trans-

Ĝardeno

Unu el la plej interesaj **okupoj** por la plenaĝuloj estas zorgi pri la **ĝardeno**. La **rilato** kun la **plantoj** kaj la **proksimeco** al la **naturo** povas fari grandajn **bonojn** al nia sano. **Volvi** la teron kaj **planti** por vidi poste la rezulton de niaj **plantadoj** estas agrabla **afero**. La floroj kaj siaj koloroj, la dives-specaj **folioj** estas agrablaj vidaĵoj por niaj **okuloj**. Ankaŭ la fizikaj **ekzercoj** povas helpi nin teni la sanon ĉiam bonan. Se vi havas malgrandan lokon en via hejmo vi povas **terkulturi** kelkajn plantojn, **ornamajn** aŭ ne. Bela ĝardeno estas **motivo** de **fiero** kaj beleco por la tuta familio **ĝui**.

Kio esta unu el la plej interesaj okupoj?
Zorgi pri la ĝardenoj.

Kion povas fari la proksimeco kun la naturo?
Ĝi povas fari grandajn bonojn al nia sano.

Kiom da spaco bezonas por terkulturi?
Malgrandan spacon.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Okupo
Ĝardeno
Rilato
Planto
Naturo
Bono
Tero
Afero
Okulo
Folio
Ekzerco
Motivo
Firero
Proksimeco

Agoj
Planti
Volvi
Terkulturi
Ĝui

Sufikcoj
-ec

Familio

Nia familio estas nia **trezoro**, ni zorgas pri ĝi dum nia tuta vivo. Ne estas **riĉaĵo** pli **valora** ol nia familio. La gefiloj kaj la genepoj estas nia **fonto** de **plezuro** kaj **ĝojo**. Estas agrable **kunvivi** kaj vidi nian **tutvivan zorgadon** esti fruktodona kaj feliĉa. La familio ankaŭ ĝuas la **kunvivadon** kun la plenaĝuloj kaj ilia **ĉeesto** estas motivo por ĝuo kaj plezuro. Kia bela estas la familio. Kia agrabla estas la vivo. Ĉu ekzistas io pli valora en la tuta mondo? La blankuloj alportas sperton kaj saĝecon al la tuta familio, kaj la familio povas **profiti** je ilia **ĉeesto**.

Ĉu la familio estas grava por la plenaĝuloj?
La familio estas ilia trezoro kaj riĉaĵo.

Kial la familio ĝuas la kunvivado?
Ĉar la konvivado kun la plenaĝuloj estas motivo por ĝuo kaj plezuro.

Kion alportas la blankuloj al la tuta familio?
Ili alportas sperton kaj saĝecon.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Trezoro
Riĉaĵo
Fonto
Plezuro
Zorgado
Ĉeesto

-a Vortoj
Valora
Tutviva

Agoj
Kunvivi
Profiti

Soleco

Soleco ne plaĉas al iu ajn persono. Ĉiu persono kiu spertas solecon dum la sia vivo scias ke ĝi ne agrablas. La homoj estas **sociaj estoj**, ili bezonas **aliulojn** por vivi. Ni vidas nin per la okuloj de la aliaj personoj, kiel se ili estus **spegulo**. Do, sen aliuloj ni estas neniu. La personoj dum la tria aĝo estas en la plej **delikataj epokoj** de la vivo, kaj pro tio mem devas pli kunvivi kaj **kunlabori** kun aliaj personoj. **Ĝuste** dum tiu epoko, ili spertas solecon. Por **solvi** tian malagrablan sperton oni devas: unue, ne **forgesi** niajn amikojn, due, ne **lasi** nin resti sen **aktiveco**, trie, ĝui la familian vivon kaj fine, **daŭrigi** niajn plej agrablajn laborojn.

Kio ne plaĉas al iu ajn persono?
La soleco ne plaĉas.

Kio estas sociaj estoj?
Estas estoj kiuj bezonas aliulojn por vivi.

Ĝuste kiam ni spertas solecon?
Kiam ni estas en la tria aĝo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Soleco
Esto
Aliulo
Spegulo
Epoko
Aktiveco

-a Vortoj
Socia
Delikata

-e Vortoj
Ĝuste

Agoj
Agrablas
Kunlabori
Solvi
Forgesi
Daŭrigi
Lasi

Nutrado

Bona **nutrado esencas** por bona sano. Kutime oni diras ke necesas kvar tipojn da **nutraĵoj**: la **laktodevenajn** la **viandodevenajn**, la **grenojn** kaj la **fruktodevenajn**. La laktodevenaj kiel la **fromaĝoj,** la **jogurtoj** kaj la **laktotrinkaĵoj** estas bonaj por la **ostaro**. La viandodevendaj **enhavas proteinojn** kaj **grasojn** kaj estas bonaj por la **muskoloj**. La grenoj helpas la perfektan funkciadon de la **intestoj** kaj la fruktodevenaj enhavas **vitaminojn** kaj **glukozon**. Sed ni devas zorgi pri la normala kvanto da glukozo en la **sango**, **varianta** ĉe homoj inter 0,90 kaj 1,10 g en litro, la **hormono** kiel **insulino** tenas ĝin **konstanta**, kaj **diabeto okazigas perturbon** de la **sukera metabolo**.

Kiuj estas la kvar tipoj de nutraĵoj?
La laktodevenaj, la viandodevenaj la grenoj kaj la fruktodevenaj.

Kion enhavas la fruktodevenaj nutraĵoj?
Ili enhavas vitaminojn kaj glukozon.

Pro kio okazas la perturbo en la sukera metavolo?
Pro malsano nomata diabeto.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Nutado
Nutraĵo
Greno
Fromaĝo
Jogurto
Viando
Laktotrinkaĵo
Ostaro
Proteino
Graso
Muskolo
Vitamino
Glukozo
Hormono
Sango
Perturbo
Diabeto
Metabolo

-a Vortoj
Varianta
Laktodevena
Fruktodevena
Viandodevena

Agoj
Esencas
Enhavas
Okazigas

Suno

La **suno bonas** por niaj ostaro, nia **organismo produktas kalcion** kiam oni **regule banas** nin per la suno. La suno ankaŭ helpas la **produktadon** de vitamino D. Pro tio oni devas ĉiutage, almenaŭ dum kelkaj minutoj, banis nin per suno. Sed tro da suno ankaŭ **malbonas** por la **haŭto**, ĝi povas okazigi **haŭt-kanceron**. Kaj precipe la maljunuloj devas zorgi pri la **troa ŝvito**. Ĝenerale la maljunuloj suferas kiam tro **varmas**, kaj ili devas protekti sin dum la plej varmaj horoj de la tago kontraŭ la fortega suno. La plej bona horo por **sun-banado** estas **frumatene** kaj en la **fino** de la tago kiam la suno **subiras**.

Kial ni devas bani nin per suno?
Ĉar nia organismo produktas kalcion kaj vitaminon D.

Kial tro da suno malbonas al ni?
Ĉar ĝi povas okazigi haŭt-kanceron.

Kiam oni devas bani nin per la suno?
Frue matene kaj en la fino de la tago.

Kiom da tempo oni devas bani nin?
Dum kelkaj minutoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Suno
Organismo
Kalcio
Haŭto
Kancero
Ŝvito
Banado
Fino
Produktado

-a Vortoj
Troa

-e Vortoj
Frumatene
Regule

Agoj
Subiras
Bonas
Malbonas
Banas

Fumado

Niaj **pulmoj respondecas** pri nia **spirado**.Dum la tuta vivo ĝi **movas tunojn** da aero enen kaj eksteren. Ni devas atentigi nin pri la **fumad-kutimo**. La **fumo** ege **malhelpas** nian korpon **diversmaniere**. Se vi jam ne **flankenlasis** la fumon do estas la **ĝusta** horo por tio. Kiam oni enspiras, en nian organismon envenas la **bezotana oksigeno** kiun ni **nepre** bezonas por la vivo. La **medicino asertas** ke la **nefumantoj** vivas multe pli ol la **fumantoj**, kaj eĉ oni aŭdas ke po unu **cigaredo** oni devas **demeti** unu tagon de la vivo. La **statistiko indikas** ankaŭ ke fumado respondecas pri 35 **procento** de la kanceraj **malsanoj** nuntempe. Ĝi povas okazigi **diveskvalitajn** kancerojn, precipe la **pulm-kanceron** kiu estas unu el la plej **danĝeraj** tipoj **ekzistantaj**.

Kio malhelpas nian korpon?
La fumad-kutimo malhelpas nian korpon.

Kion ni nepre bezonas por la vivo?
Ni bezonas la oksigenon.

Kiaj malsanoj devenas de la fumado?
Diverskvalitaj kanceroj devenas de la fumado.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Pulmo
Spirado
Tuno
Kutimo
Fumado
Fumo
Oksigeno
Fino
Fumanto
Nefumanto
Cigaredo
Statistiko
Procento
Malsano

-a Vortoj
Bezonata
Diverskvalita
Danĝera

-e Vortoj
Diversmaniere

Agoj
Respondecas
Movas
Flakenlasis
Asertas
Indikas

Aliaj
po

Vidado

Kiam oni jam **atingis certan** aĝon **ordinare malpliboniĝas** la **vidadokapablo**. Tial oni devas nepre viziti **okuliston**, tio estas, doktoro kiu estas **specialisto** pri okuloj kaj **vidado**. Ordinare la proksima vidado **malpligrandiĝas** kun la aĝo, sed ekzistas aliaj malsanoj **devenantaj** de la aĝo. Inter tiuj estas la **katarakto** kiu respondecas pri **grandnombre** da **blinduloj** en la tuta mondo. Ni estas bestoj kiuj **grandparte dependas** de la vidad-kapablo por vivi, sed la homo estas **perfekte kapabla** vivi sen ĝi. Hodiaŭ la medicino kapablas **sanigi** la **plimulton** de la malsanoj okazantaj en nia okulo. Estas **miopeco**, **hipermetropeco**, **astigmateco**, **strabismo** kaj aliaj, preskaŭ ĉiuj havas solvon aŭ per **kirurgio** aŭ per **okulvitroj**.

Kiel oni nomas la personojn kiuj havas miopecon, hipermetropecon kaj strabismon?
Oni nomas ilin miopulo, hipermetropulo kaj strabulo.

Kiel oni solvas tiuj malsanoj?
Aŭ per kirurgio aŭ per okulvitroj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Vidado
Vidadokapablo
Okulisto
Specialisto
Katarakto
Blindulo
Mulo
Miopeco
Hipermetropeco
Astigmateco
Strabismo
Okulvitroj
Kirurgio

-a Vortoj
Kapabla
Devenanta
Certa

-e Vortoj
Grandnombre
Grandparte
Perfekte

Agoj
Atingis
Malpligrandiĝas
Malpliboniĝas
Dependas

Koro

Nia **koro** estas la plej grava **organo** en nia korpo, ĝi funkcias sen **halto** dum nia tuta vivo, sed por plibonigi nian **korsanon** ni devas atentigi nin pri la **jenaj** aferoj: Iomete da **vino** ĉiutage estas bona sed pli da ĝi estas malbona, fiŝoj kaj malgrasaj viandoj estas bonaj sed fiŝo ankoraŭ pli bonas pro la omega-3 faktoro. Kiam oni manĝas multajn grasajn viandojn kiel la ruĝajn viandojn nia **kolesterola kvanto** plialtiĝas. Estas **rimarkinde** ankaŭ la **ĉiutaga ekzercado** kiel **promenado** kaj **gimnastiko**. Estas evitendaj tro fortaj **emocioj** kiuj **liveras** en la koron hormonon nomata **adrenalino** kiu **plirapidigas** la **batadon**. La **kormalsanoj** plej konataj estas **miokardia infarkto**, kiam **ĉesas** la **sangocirkulado**.

Kial fiŝoj bonas al la korsano?
Pro la malgraseco kaj la omega-3 faktoro.

Kion faras la adrenalino al nia koro?
Ĝi plirapidigas la korbatadon.

Kiu esta la plej konata malsano de la koro?
La plej konata malsano estas la miokardia infarkto.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Koro
Organo
Halto
Korsano
Vino
Kvanto
Gimnastiko
Emocio
Adrenalino
Kormalsano
Infarkto
Sango
Sangocirkulado
Promenado
Ekzercado

-a Vortoj
Koresterola
Miokardia
Jena
Ĉiutaga

-e Vortoj
Iomete
Rimarkinde

Agoj
Plirapidigas

Sanga premo

Hipertensio estas la plialtiĝo de la **sanga premo** kaj estas konata kiel **nevidebla** malsano. La **tensiometro** estas **aparato** por **mezuri** la **tension** en la **vejnoj**. Ĝenerale kuracistoj kaj **flegistoj** povas mezuri nian **sangtension** sed hodiaŭ estas **disponeblaj** diversaj modernaj aparatoj kiuj kapablas mezuri ĝin pli rapide kaj facile. Oni devas eviti tro da **salo** en nia manĝaĵo kaj havi ian sanan vivon plenan je ekzercoj. Oni povas percepti la plialtiĝon de la tensio kiam oni havas **dolorkapon** speciale **lokitan** sur la **malantaŭa** parto de la kapo kaj kolo. La **normala mezuro** estas 12- 8 pli da aŭ malpli da kvanto estas danĝero por la sano.

Kio estas hipertensio ?
Hipertensio estas la plialtiĝo de la sanga premo.

Per kio oni povas mezuri la tension en la vejnoj?
Per la tensiometro.

Kiu estas la normala mezuro de la sangtensio?
La normala mezuro estas 12-8.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Hipertensio
Premo
Tensiometro
Tensio
Flegisto
Vejno
Sangtensio
Salo
Dolorkapo
Mezuro

-a Vortoj
Nevidebla
Sanga
Lokita
Mormala
Malantaŭa
Disponebla

Agoj
Mezuri

Ekzercoj

Oni scias ke **rutina** ekzerco **plibonigas** la sanon, sed kia ekzerco estas la plej **adekvata** al la personoj en la tria aĝo? La plej adekvataj estas la **moderaj** ekzercoj, kiel promenado kaj la akva gimnastiko. Oni devas **elekti** precipe la plej **mildajn horarojn** de la tago por **praktiki sporton**, la vestoj devas esti **konfortaj** kaj **malpezaj**. Sed la **precipa tasko** antaŭ ol **ekiri** al nova **serio** da ekzercoj estas paroli kun via kuracisto, tial ke li vidu se via sano **permesas** la **praktikadon**. La **fizikaj** aktivecoj estas ĉiam **bonvenaj** kaj se ni **kunligas** la kunvivadon kun aliaj personoj ni igas ĝin pli agrabla kaj facila. Do **ek** al la ekzercado kaj ne forgesu **inviti** viajn geamikojn!

Kia ekzerco estas la plej adekvata al la tria aĝo?
La moderaj ekzercoj.

Kiam oni devas praktiki la ekzercado?
Dum la plej mildaj horaroj de la tago.

Kiel oni povas faciligi la ekzercadon?
Invitante niajn geamikojn.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Horaro
Sporto
Tasko
Serio
Praktikado

-a Vortoj
Rutina
Adekvata
Modera
Milda
Precipa
Konforta
Malpeza
Bonvena
Fizika

Agoj
Plibonigas
Praktiki
Permesas
Kunligas
Ekiri

Aliaj
Ek

Amikeco

Amikeco kaj frateco estas **esenca parto** de la homa vivo. **Diru** se vi scias pri homo kiu ne havas amikon kaj mi diros al vi ke li vere ne estas homo. Oni ne devas kaj ne povas forgesi la geamikojn **iutempajn**, ili estas parto de nia historio kaj **trapasis** kune kun ni agrablajn **momentojn**. Estas ĉiam bone vidi amikecon kiu daŭras dum tuta vivo. Do, **partoprenu** en la vivo de viaj geamikoj kaj lasu ilin partopreni en la via. Kia bela estas la vivo kiam ni havas multajn geamikojn por **dividi** la bonajn kaj malbonajn momentojn. Ne gravas ĉu estas viro ĉu estas virino, amikeco ne elektas la **sekson** kaj nek aĝon.

Kio estas esenca parto de la vivo?
Amikeco kaj frateco estas ezenca parto de la vivo.

Kiam la vivo estas bela?
Kiam oni havas multajn geamikojn.

Kio ne gravas por amikeco?
Ne gravas se la amiko estas viro aŭ virino.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Amikeco
Frateco
Parto
Momento
Sekso

-a Vortoj
Esenca
Iutempa

Agoj
Diru
Dividi
Partoprenu

Sociala Asekuro

En multaj **landoj** la **Sociala Asekureco** **sekurigas** al ĉiuj personoj **pension** ĉe maljuniĝo, plenan socialan **asekuron** pri malsano, **senlaboreco**, **kripleco** kaj **vico** da aliaj **kompensoj**. Kelkaj pli **evoluiĝintaj** landoj ankaŭ speciale atentas **evoluigon** de fizika **trejnado** kaj sportaj aktivecoj por **malavantaĝuloj**. Sed la malpli evoluiĝinta landoj flankenlasas siajn maljunulojn je sia **propra sorto**. La **enspezoj** eĉ pligrandiĝas en la tria aĝo pro la malsanoj kaj la **malebleco** labori **sammaniere** kiel antaŭe. Por la plimulto el la maljunuloj de la mondo la Asociala Asekuro estas nur **sonĝo**, ni adentas ĝis la tago kiam la mondo **plivaloros** la personojn post **plena** vivo da laboro.

Kio faras la Asociala Asekuro?
Ĝi sekurigas al ĉiuj personoj ĉe maljuniĝo plenan socialan asekuron.

Ĉu la malplievoluiĝintaj landoj bone zorgas la maljunulojn?
Ne, kelkaj eĉ flankenlasas siajn maljunulojn.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Lando
Asekureco
Pensio
Asekuro
Senlaboreco
Kripleco
Kompenso
Vico
Evoluigo
Trejnado
Malavantaĝulo
Sorto
Enspezo
Malebleco
Sonĝo

-a Vortoj
Sociala
Evoluiĝinta
Propra
Plena

-e Vorto
Sammaniere

Agoj
Sekurigas
Plivaloros

Flegado

Kiam ni malsanas aŭ kiam ni bezonas la **flegadon** de aliaj personoj ni vere **sentas** la amon kun kio kelkaj flegistoj sin **dediĉas** al ni. Ni estu **dankemaj** al ili. La **specifa fako** de la medicino kiu prizorgas la maljunulojn estas **geriatrio**. Sed ĝenerale la plej **kompetantaj** specialistoj por prizorgi la maljunulojn estas la flegistoj, ili **lernas** kiel **kontentige** flegi, **varti** kaj eĉ **kuraci** iun kun amo. Aliaj personoj kiuj ne estas specialistoj ankaŭ vartas la maljunulojn kun amo, tiuj estas la **volontuloj** kiuj **deĵoras senpage** en la hospitaloj, **vartejoj**, domoj kaj aliaj **ejoj** kie restas la maljunuloj.

Kiu estas la specifa fako de la medicino kiu prizorgas la maljunulojn?
Estas geriatrio.

Kiu estas la plej kompetenta specialisto por prizorgi la maljunulojn?
Estas la flegistoj.

Kie deĵoras senpage la volontuloj?
Ili deĵoras en la hospitaloj, vartejoj, domoj kaj aliaj ejoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Flegado
Fako
Geriatrio
Volontulo
Vartejo
Ejo

-a Vortoj
Dankema
Specifa
Kompetenta

-e Vortoj
Kontentige
Senpage

Agoj
Dediĉas
Sentas
Varti
Kuraci
Deĵoras

Nepoj

Kiam alvenas la **genepoj** estas la momento kiam ni estas maljunaj, kaj la plejmulto de la **problemoj** kiujn la vivo **trudas** al ni jam estas **solvitaj**. Do, ni povas ĝui la **kompanion** kaj eĉ partopreni pli aktive en ilia **edukado**. **Veras**, ke kiam ni havis nian propran filon ni, **kompreneble,** ne havis tempon por kunvivi kaj **akompani** ilin en ilia ĉiutaga **malfacilaĵo**. Kutime oni diras ke la gepatroj **edukas** kaj la geavoj **maledukas**, sed jam estis pruvita ke la ama kunvivado de la infanoj kun la geavoj estas ege grava por lia plena disvolviĝo kiel persono perfekte **harmoniigita** kun la socio.

Kiu povas ĝui nian kompanion?
La genepoj.

Kiu estas ege grava por la disvolviĝo de la infanoj?
La ama kunvivado kun la geavoj.

Kiam la problemoj kiujn la vivo trudas al ni estas solvitaj?
Kiam alvenas la genepoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Genepo
Problemo
Kompanio
Edukado
malfacilaĵo

-a Vortoj
Solvita
Harmoniigita

-e Vortoj
Kompreneble

Agoj
Veras
Edukas
Maledukas
Akompani

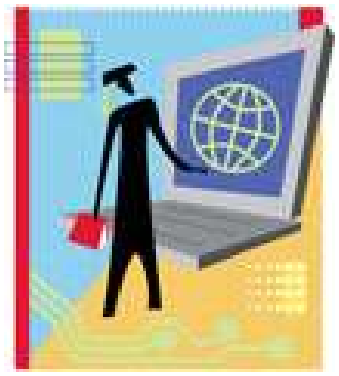

KVARA PARTO ESPERANTO *Kaj* KOMPUTIKA SCIENCIO

Komputilo

Komputiloj estas **elektronikaj maŝinoj** kiuj **procesas informojn.** Ili kapablas **komuniki** kun la **uzuloj**, farante kvin tipo de **aritmetikaj operacioj**, kaj fari tri tipojn de **decidojn**. Tamen, ili ne kapablas **pensi**. Ili akceptas **datenojn** kaj **ordonojn (instrukciojn)** kiel **eniro**, kaj post la **procesado** de la informoj, ili **eliras** la **rezultojn**. Kiam ni parolas pri komputiloj, ambaŭ **softvaron** kaj **hardvaron** oni necesas **konsideri**. La unua **rilatas** al la **materiaj aroj**, **dume** la **lasta** rilatas al la **programoj** kiuj **kontrolas** kaj **kunordigas** la **agadojn** de la hardvaro. La unua komputilo estis **kreita** en 1930 sed **ekde** tiam la komputila **teknologio ege** kreskadis. Estas tri malsamaj tipoj de komputiloj hodiaŭ: la **ĉefkomputilo**, la **mezkomputiloj** kaj **mikrokomputiloj**. Ĉiuj havas unu **komunan** aferon: ili **operacias** rapide kaj **precize** en la solvo de problemoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Komputilo
Maŝino,Informo
Uzulo,Opercio
Decido,Dateno
Ordono,Procesado
Eniro,Rezulto
Softvaro,Hardvaro
Aro,Programo
Agado
Ĉefkomputilo
Mezkomputilo
Mikrokomputilo

-a Vortoj
Elektronika
Aritmetika
Komuna

-e Vortoj
Precize,Dume

Agoj
Pensi,Procesas
Komuniki
Eliras,Kunordigas
Operacias

Aliaj
Ekde
Ege

Kio estas Komputilo?

Komputilo estas maŝino kun **komplika reto** da elektronikaj **cirkvitoj** kiuj **funkcias** kiel **ŝlosiloj**. Tiuj kapablas esti en unu el du **eblaj statoj**, tiu estas, **ligita** kaj **neligitaj**. La maŝino kapablas teni kaj **manipuli** numerojn, **literojn** kaj **karaktrojn**. La baza **ideo** pri komputilo estas ke ni povas igi la maŝinon fari tion kion ni volas enirante **signalojn** kiuj igas kelkajn ŝlosilojn ligitajn kaj igas aliajn neligitajn. La baza **tasko** de komputiloj estas procesado de informoj. Tial komputiloj povas esti definitaj kiel **aparato** kiu **akceptas** informojn en la **formo** de **instrukcioj** nomataj programoj kaj karaktroj nomataj dateno aŭ datumoj, faras matematikajn kaj/aŭ **logikajn** operaciojn sur la informoj, kaj tiam donas rezulton de tiuj operacioj. La programo, aŭ parto de li, kiu diras al la komputiloj kion fari kaj la datenoj, kiuj **liveras** la informojn necesajn por solvi la problemon, estas **tenitaj** ene de la komputilo en loko nomata **storo** aŭ **memoro**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Reto
Ŝlosojo
Stato
Karaktro
Litero
Ideo
Signalo
Tasko
Aparato
Instrukcio
Formo
Storo
Memoro

-a Vortoj
Komplika
Logika
Tenita

Agoj
Funkcias
Manipuli
Akceptas
Liveras
Tenita

Komputiloj estas **projektitaj** havantaj multajn rimarkindajn kapablojn. Tamen, multaj komputiloj, ĉu grandaj ĉu malgrandaj havas tri bazajn kapablojn. Unua, komputiloj havas cirkvitojn por fari aritmetikajn operaciojn, nome: **adicio, subtraho, divizio, multipliko, eksponencio**. Dua, komputilo kaplabas komuniki kun la uzuloj. Fine, se ni ne povus enigi informojn kaj eligi la rezultojn el ĝi, ĉi tiuj maŝinoj ne utilus por ni. Tamen, kelkaj komputiloj estas utiligataj por kontroli rekte aparatojn kiel **robotojn**, aerajn **navigaciajn sistemojn**, medicinajn instrumentojn, k.t.p. Iuj el la plej ordinaraj metodoj por enigi informojn estas uzi, **diskojn**, **klavarojn** kaj **terminalojn**. La komputila enigaj aparatoj enmetas la informojn en la komputilojn. Por eligi informojn, du ordinaraj aparatoj uzataj estas **printiloj** aŭ **printatoroj** kiuj printas la novajn informojn **surpapere**, aŭ la **monitoroj** kiuj **montras** la rezulton sur ia kiel-**televida ekrano**. Malgraŭ ke la komputiloj havas cirkvitojn kiuj povas fari elektojn (decidojn).

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Adicio
Subtraho
Divizio
Multipliko
Eksponencio
Roboto
Sistemo
Disko
Klavaro
Terminalo
Printilo
Printatoro
Monitoro
Ekrano

-a Vortoj
Projektita
Navigacia
Televida

-e Vortoj
Surpapere

Agoj
Montras

La tipoj de decidoj kiujn la komputilaj cirkvitoj kapabas fari ne estas kiel: “Kiu **gajnos militon** inter du landoj?” aŭ “Kiu estas la plej riĉa persono en la mondo?” Bedaŭrinde, la komputilo kapablas nur decidi tri aferojn, nome: Ĉu estas unu numero mapli granda ol alia? Ĉu estas du numeroj **egalaj**? Kaj, Ĉu estas unu numero pli granda ol alia? Komputilo sukcesas solvi diversajn problemojn kaj fari **centojn**, kaj eĉ **milojn**, da logikaj decidoj sen fariĝi **laca** aŭ **teda**. Ĝi kapablas trovi solvon por iu problemo en **ono** da tempo kiun trovus homa esto faranta la saman laboron. Komputilo povas **anstantaŭigi** personojn en tedaj, **rutinaj taskoj**, sed ĝi ne havas **kreemon**; ĝi laboras **akorde** al la instrukcioj kiujn oni donas al ĝi kaj ne povas fari ian **valoran juĝon**. Estas fojoj kiam la komputiloj ŝajnas operacii kiel **mekanika “cerbo”**, sed tiaj faroj estas limigitaj al la **menso** de la homaj estoj. Komputilo povas fari nenion krom tion kion la personoj diras al ĝi fari, kaj donas al ĝi la **konformajn** informojn, sed ĉar elektraj **pulsoj** kapablas moviĝi je la **luma** rapideco, komputilo sukcesas fari grandegan nombron da aritmetik-logika operacioj preskaŭ **tuje**. Iu persono kapablas fari ĉion kion komputilo kapablas, sed **plurfoje** estus mortinta antaŭ ol **finos** la laboron.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Milito
Milo
Cento
Ono
Tasko
Kreemo
Juĝo
Cerbo
Menso
Pulso

-a Vortoj
Egala
Rutina
Laca
Teda
Valora
Mekanika
Konforma
Luma

-e Vortoj
Tuje
Plurfoje

Agoj
Gajnos
Anstantaŭigi
Finos

Komputila Historio

Ni rigardu la historion de la komputilojn kiujn ni konas hodiaŭ. La vere unua **kalkul-aparato** uzita estis la dek **fingroj** de la homa **mano**. Pro tio, **fakte**, estas ke ni hodiaŭ ankoraŭ kalkulas en **dekobloj**. Tiam la **abako** estis **inventita**, ia **kadro** kies **pecetojn** oni movas **teen** kaj **reen**. La personoj daŭrigis la uzadon de ia abako ĝis la 16-a **centjaro**, kaj ĝi estas ankoraŭ uzata en kelkaj **partoj** de la mondo, ĉar ĝi povas esti **komprenata** sen la kapablo legi. Dum la 17-a kaj 18-a centjaro multaj personoj **provadis** trovi ian facilan **manieron** por kalkuli. J. Napier, iu **skoto**, inventis ian mekanikan manieron por multobligi kaj dividi. Henry Briggs uzis la napieran ideon por produkti **logaritmajn tablojn** uzatajn hodiaŭ. Kalkulo, alia **branĉo** de la matematiko, estis inventita por ambaŭ: Sir Isaac Newton, iu **anglo**, kaj Leibnitz, iu **germana matematikisto**. la unua vera kalkul-maŝino aperis en 1820 kiel rezulto de **divers-personaj eksperimentoj**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Kalkul-aparato
Fingro
Mano
Dekoblo
Abako
Kadro
Peceto
Centjaro
Parto
Maniero
Skoto
Tablo
Branĉo
Anglo
Matematikisto
Eksperimento

-a Vortoj
Komprenata
Logaritma
Germana
Divers-persona
Inventita

-e Vortoj
Teen
Reen
Fakte

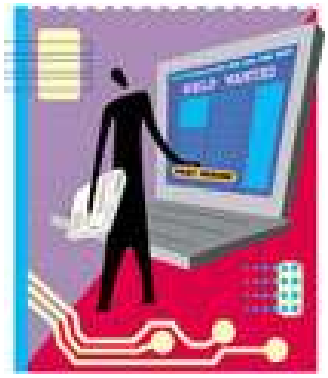

Tia maŝino, kiuj **savis** grandan kvanton da tempo kaj malpligrandigis la eblon fari erarojn, dependis de **serio** da **dek-dentitaj radoj**. En 1830 Ĉarles Babbage, iu anglo, projektis maŝinon kiu estis nomata “**Analitika** Aparato”. Tiun maŝinon, Babbage montris en la “Pariza Foiro” en 1855, li neniam finis tiun laboron, sed multaj el lia ideoj estis la **bazo** por la **konstruado** de la hodiaŭaj komputiloj.En 1930, la unua Analoga Komputilo estis kreita de iu **usonano** nomita Vannevar Bush. Tiu aparato estis uzita en la dua **Mond-milito** kiel helpo por **celi armilojn**. Mark I, la nomo donita al la unua Diĝita komputilo, ĝi estis finita en 1944. La respondeculo pri tiu invento estis Professoro Howard Aiken kaj kelkaj personoj el IBM. Tiu estis la unua maŝino kiu sukcesis solvi grandan **vicon** da matematikaj problemoj, ĉiuj per tre rapida komputivo. En 1946 du **inĝeniroj** el la Universitato de Penssilvanio, J. Eckert kaj J. Mauchly, kreis la unuan diĝitan komputilon uzante pecojn nomatajn “vacuum tubes” aŭ **valvon**. Ili nomis ilian novan inventon ENIAC. Alia grava **antaŭeniro** por komputiloj venis en 1947, kiam John von Newman **disvolvis** la ideon teni la instrukciojn por komputiloj ene de la komputila memoro.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Rado
Konstruado
Bazo
Usunano
Mond-milito
Armilo
Inĝeniero
Valvo
Antaŭeniro

-a Vortoj
Dek-dentita
Analitika

-e Vortoj
Ene

Agoj
Savis
Disvolvis

La unua **generacio** de komputiloj, kiu uzis valvojn, **ekaperis** en 1950. UNIVAC I estis **ekzemplo** de tiuj komputiloj kiuj kapablis fari **milojn** da kalkulojn **sekunde**. En 1960, la dua generacio de komputiloj estis disvolvita kaj tiuj kapablis fari laboron dek fojoj pli rapide ol iliaj **antaŭvenintaj**. La **kialo** por tia **kroma** rapideco estis la **uzo** de **transistoroj** anstataŭ valvoj. Dua-generaciaj komputiloj estis pli malgrandaj, pli rapidaj kaj pli **fidindaj** ol unua-generaciaj komputiloj. La tria-generaciaj komputiloj ekaperis en la **merkato** en 1965. Tiuj komputiloj kapablis fari **miliardojn** da kalkulojn sekunde, kiu estas 1000 fojoj pli ol la unua-generaciaj komputiloj. **Malsame** ol la dua-generaciaj komputiloj, tiuj estis **kontrolitaj** de etaj **integritaj cirkvitoj** kaj estis sekve pli malgrandaj kaj pli fidindaj. La kvara-generacia komputiloj nun **ekalvenas**, kaj la integritaj cirkvitoj kiuj disvolviĝis estis nun ege malgrandaj. Tio estas **mikrominiaturigo**. Kiu **signifas** ke la cirkvitoj estis pli malgrandaj ol antaŭe; ĉirkaŭ de 1000 etaj cirkvitoj nun **enhaviĝas** ene de unu **blato**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Generacio
Ekzemplo
Milo
Kialo
Transistoro
Merkato
Miliardo
Cirkvito
Mikrominiaturigo
Blato

-a Vortoj
Antaŭveninta
Kroma
Fidinda
Kontrolita
Integrita

-e Vortoj
Sekunde

Agoj
Ekaperis
Ekalvenas
Signifas
Enhaviĝas

Ĉipo estas **ortangula** peco el **silicio**, sur kio **diversaj tavoloj** da integritaj cirkvitoj estas **printitaj** aŭ **engravuritaj**, poste la cirkvito estas **envolvita** per **plasto, glazuro aŭ metalo**. Kvara-generacia komputiloj estas 50 fojoj pli rapidaj ol tria-generacia komputiloj kaj kapablas **kompletigi** ĉirkaŭ 1.000.000 da instrukcioj sekunde. **Proporcie** ke la **komputika teknologio** kreskas, la hodiaŭaj komputiloj povos esti **obsoletaj** ene de 3 **jaroj**. Oni diras ke se la **trasnporta** teknologio disvolviĝus tiel rapide kiel komputika teknologio, vojaĝo tra la **atlantika oceano** hodiaŭ daŭrus malmultaj sekundoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Ĉipo
Silicio
Tavolo
Plasto
Glazuro
Metalo
Teknologio
Jaro
Oceano

-a Vortoj
Ortangula
Diversa
Printita
Engravurita
Envolvita
Komputika
Obsoleta
Transporta
Atlantika

Agoj
Kompletigi

Karakterizaĵo

Komputiloj estas maŝinoj projektitaj por **procesi**, **elektronike**, speciale preparitajn pecojn da informoj kiuj oni nomas datenojn aŭ datumojn. **Manipulante** la informojn kiujn oni donis al la komputilo, tiel **farante** kalkuladon, **adonante** informojn aŭ **komparante**, tio estas nomata **procesado**. Komputiloj estas faritaj el miliardoj da elektronikaj aparatoj kapablaj **stori** datenon aŭ **movi** ĝin per grandega rapideco, tra kompleksaj cirkvitoj kun malsamaj funkcioj.Ĉiuj komputiloj havas plurajn komunajn **karakterizaĵojn**, malgraŭ ilia formo kaj projekto. Informoj, en la formo de instrukcioj aŭ datenoj, estas donitaj al la maŝino, poste tio la maŝino **agas super** ili, kaj rezulto estas tiam **eligita**. La informoj prezentitaj al la maŝino estas **enigo**; la interna **manipulantaj** operacioj, la procesado; kaj la rezulto la **eligo**. Tiuj estas tri bazaj **konceptoj** enigo, procesado kaj eligo okazas en preskaŭ ĉiuj **aspektoj** de la homa vivo ĉu en laboro ĉu en ludo. Ekzemple en **vesta manufakturo**, la enigo estas pecoj da **tranĉitaj** vestoj, la procesado estas la kunligo per **kudrado** de tiuj pecoj, kaj la eligo estas la **finita** vestaĵo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Procesado
Karakterizaĵo
Eligo
Enigo
Manufakturo
Aspekto
Koncepto
Kudrado

-a Vortoj
Eligita
Manipulanta
Vesta
Tranĉita
Finita

-e Vortoj
Elektronike
Manipulante
Farante
Adonante
Komparante

Agoj
Stori
Movi
Agas

Aliaj
Super

Ĉi tiu **bildo** montras **skeme** la **fundamentajn hardvarajn** komponentojn en ia komputila sistemo. La **centra** peco estas nomata aŭ Komputilo, la **procesoro**, aŭ , ordinare la Centra **Proceza Unuo** (CPU), La **vorto** 'komputilo', **inkluzivas** tiujn partojn de la hardvaro kie kalkulado kaj aliaj datenaj manipuladoj estas farataj, kaj la **rapid-interna** memoro en kiu dateno kaj kalkuloj estas **storitaj** dum la **ekzekutado** de la programoj. Kunligitaj al la CUP estas pluraj **flankaparatoj** kiel **klavaroj**. Kiam datenoj kaj programoj necesas esti savitaj por **longa tempoperiodo**, ili estas savitaj en pluraj **apartaj** duaj memoroj kiel **diskoj** aŭ **magnetaj bendoj**. Komputiloj estas ofte konataj kiel maŝino kiu ĉion faras, sed tio estas erara **vidpunkto** de ilia funkcioj. Malgraŭ komputiloj povas nur respondi certan nombron da instrukcioj, ĝi ne estas maŝino **unucela**, pro tio ke tiuj instrukcioj povas esti **kombinataj** en **nelimigitaj** nombroj da **sekvencoj**. Do la komputiloj ne havas ian konatan **limon** pri la diversaj aferoj kiujn ili povas fari; iliaj **fleksebleco** estas limigita nur de la **imago** de tiuj kiuj uzas ĝin.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Bildo
Procesoro
Unuo
Vorto
Ekzekutado
Flankaparato
Tempoperiodo
Disko
Bendo
Vidpunkto
Sekvenco
Limo
Fleksebleco
Imago

-a Vortoj
Fundamenta
Hardvara
centra
Proceza
Rapid-interna
Longa
Magneta
Unucela
Kombinata
Nelimigita

-e Vortoj
Skeme

Agoj
Inkluzivas

En la fino de 1950 kaj komenco de 1960 kiam elektronikaj komputiloj de specoj kiujn ni uzas hodiaŭ estis disvolvitaj, ili estis tro multe **karaj** por **posedi**. Ilia **grandeco** kaj **malfacileco trudis** la **neceson** de grandan nombron da personoj por **subteni** ĝin kaj teni la **ekipaĵon** operaciantan. Tio **ŝanĝis** hodiaŭ, la komputiloj estas nun pli **porteblaj** kaj **kompaktaj**.

En **relative mallonga** periodo la komputiloj tre ŝanĝis la manieron kiel multaj specoj de laboroj estas realigitaj. Komputiloj forigis multajn rutinajn kaj tedajn taskojn el niaj vivoj, **liverante** al ni pli da tempo por interesaj kaj **fruktodonaj** laboroj. Ni povas diri ke Komputiloj kreis tutan novan **areon** de laboro kiuj ne ekzistis antau iliaj disvolviĝoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Grandeco
Malfacileco
Neceso
Ekipaĵo
Areo

-a Vortoj
Kara
Portebla
Kompakta
Mallonga
Fruktodona

-e Vortoj
Relative
Liverante

Agoj
Posedi
Trudis
Subteni
Ŝanĝis

Utila Komputilo

Por kio **utilas** al ni la komputiloj nuntempe? Estas malfacile respondi ĉi tiu demando, vere estas multaj utiloj por komputilo nuntempe, ni provu diri kelkajn: Unue la komputiloj kalkulas ege rapide, kaj kompreneble ili estas uzataj por fari kalkulojn tre tedajn kaj malfacilajn por la homa esto. Due ili kapablas procesi informojn en kvanto antaŭe ne **imageblaj** al la homa cerbo, ili povas stori grandan kvanton da dateno kaj poste serĉi en ili la necesan respondon de niaj demandoj. Trie ili ankaŭ povas esti uzataj por **faciligi** la **interkomunikadon** de la homoj, pere de retoj kaj programoj speciale konstruitaj por interŝanĝi **leterojn** aŭ **mesaĝojn** (**retpoŝton**), kaj eĉ voĉon. Kaj ni povas daurigi ĉi **liston poreterne**, sen forgesi la ludojn kaj **amuzaĵojn**. La disvastiĝo de la komputila uzado devas sian **sukceson** plej parte al **grafikaj interfacoj**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Interkomunikado
Letero
Mesaĝo
Retpoŝto
Listo
Sukceso
Interfaco

-a Vortoj
Imagebla
Grafika

-e Vortoj
Poreterne

Agoj
Utilas
Faciligi

Unu **datenbanko** povas **kunteni** multajn **datenbazojn** kiuj estas **kolektoj** da **interligitaj** datenoj. **Datenbaz-manipulilo** estas programaro **ebliganta difini** la fizikan kaj logikan **strukturojn** de datenbazo, enigi kaj **ekstrakti** (eligi) ĝiajn informojn. Unu el la precipaj utiloj de la komputiloj estas la manipulado de **grandkvanto** da informoj en tiuj datenbankoj nuntempe. La retpoŝto vere ŝanĝis nian **vivmanieron**, preskaŭ ĉiu persono havas sian **retpoŝtadreson**. Sed estas aliaj **interkomunikiloj** kiel **tujmesaĝiloj**, per kiuj oni povas **interparoli voĉe**. Per tiaj programoj la personoj estas ĉiam **konektitaj** al la **tutmonda komunumo**.

La grafikaj interfacoj **konkeris** la mondon, ili estas ĝenerale **akceptitaj** en ĉiuj komputilaj sistemoj. Ekzemplo de grafika interfaco estas de la programo **Vindozo** (de la **angla** Windows, "fenestroj") estas serio de **plurtaskaj operaciumoj** produktataj **fare de Mikrosofto**. Ili **plejparte** estas **destinitaj** por **personaj** komputiloj **(PC) ekipitaj** per procesoroj **Intel**-**kongruaj**; la **kombinon** de tiu ĉi aparataro kaj de la sistemoj Mikrosofto Vindozo oni iam nomas **Vintelo**. Vindozo estas ankaŭ la plej **vaste** uzata operaciumo en la mondo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Datenbanko
Kolekto,Datenbazo
Datenbaz-manipulilo
Strukturo
Grandkvanto
Vivmaniero
Retpoŝtadreso
Interkomunikilo
Tujmesaĝilo
Komunumo
Vindozo,Operaciumo
Mikrosofto
Kombino,Vintelo
Intel

-a Vortoj
Ebliganta,Konektita
Tutmonda,Akceptita
Plurtaska,Destinita
Persona,Ekipita
Kongrua,Angla

-e Vortoj
Vaste

Agoj
Kunteni,Difini
Ekstrakti,Interparoli
Konkeris

Aliaj
Pere de

La unua **versio** de Vindozo estis **enkondukita** en la jaro 1985, kiam ĝi estis nura grafika **uzulinterfaco** por la tiam **populara** operaciumo MS-DOS. **Ekde** tiam aperis **pliaj** versioj. La unua vere **disvastiĝinta** estis la versio 3 (1990), ĉe kelkaj malnovaj komputiloj ankoraŭ estas uzata la versio 3.11 (1992). Poste apartiĝis **Vindozo NT** kiel jam **memstara** operaciumo, dume **Vindozo 95** fariĝis pro la granda **progreso** ekde la lasta versio grava **paŝo antaŭen**. Per ĝia **plibonigo** aperis **Vindozo 98**, ankoraŭ nun sufiĉe vaste uzata operaciumo. **Vindozo 2000** estis **daŭrigo** de la **NT**-serio. Kvankam ĝi enhavis kelkajn funkciojn **prenitajn** de la versioj **naŭdekkelkaj**, tiuj iĝis **sekvitaj** per eldono de **Vindozo ME**. La plej lasta versio, **Vindozo XP**, eldonita en 2001, estis kreita **surbaze** de Vindozo 2000; la serio naŭdekkelka estas ne plu **disvolvigota**.

Krome ekzistas ankoraŭ versio **Vindozo CE** por porteblaj.

Kaj fine oni ne povas forgesi la ludojn, kaj la **komputila ludo** , ĝi estas ludo kiu oni ludas per komputilo por unu aŭ pli **ludantoj**. La komputilo **formas virtualan medion** kun kiu la ludantoj **interagas**. Ludantoj interagas per flankaparato kiel klavaro, **muso**, aŭ **stirstango**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Versio
Uzulinterfaco
Vindozo NT
Vindozo 95
Vindozo 98
Vindozo 2000
VIndozo ME
Vindozo XP
Vindozo CE
Progeso,Paŝo
Plibonigo,Daŭrigo
Ludo,Ludanto
Medio,Stirstango
Muso

-a Vortoj
Enkondukita,Populara
Disvastiĝinta
Memstara
Neŭdekkelka
Disvolvigota, Sekvita
Komputila,Virtuala

-e Vortoj
Ekde

Agoj
Utilas
Interagas
Formas

Moderna Komputilo

La modernaj komputiloj estas **nekredeblaj** maŝinoj ili ne nur kalkulas rapide sed ankaŭ ludas muzikojn montras **filmojn** kaj precipe faciligas la interkomunikadon de personoj **diverslandaj**. La modernaj monitoroj estas el **plasmo** aŭ el **likva kristalo** kaj okupas iomete da spaco. Ili ankaŭ kapablas **elsendi** tra la reto voĉon kaj sonon **permesante** al la personoj paroli kaj babili **laŭvole**, tiun kapablon plenumas la tujmesaĝiloj. Ili estas speciale faritaj programoj por tiu tasko, ekzemploj estas: **MSN, Skype, google.talk** kaj aliaj. La **laseraj** printiloj estas **altkvalitaj** kaj **taŭgas** por printi kolorajn kaj **nekolorajn paĝojn**. Ekzistas hodiaŭ **diverstipaj** komputiloj, portebla komputilo en formo de **teko**, **oportuna** por transportado, tiel ke ĝia uzulo povas kunhavi ĝin en vojaĝo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Filmo
Plasmo
Kristalo
MSN
Skype
Google.talk
Paĝo
Teko

-a Vortoj
Nekredebla
Diverslanda
Likva
Altkvalita
Nekolora
Oportuna

-e Vortoj
Permesante
Laŭvole

Agoj
Elsendi
Taŭgas

Tekkomputilo pezas ne pli ol 4-5 kg, havas **aŭtonoman kurentfonton**, klavaron, **platan likvakristalan** aŭ plasman ekranon, **energi-nedependan** memoron, ĝi estas **konektebla** al **ekstera** aparataro, kaj la simila **notbloka** komputilo (praktike uzata **sinonime**). La rapidega disvolviĝo de la teknologio enhavas ian **ĝenan konsekvencon**, la komputila rapideco aŭ **komputivo** (Kapablo de komputilo fari difinitan kvanton da **komputikado** en difinita tempo (ofte esprimata per la nombro de operacioj **plenumeblaj** dum 1 sekundo) **duobliĝas** ĉiujn 18 monatojn, do la tempo de **morala kadukiĝo** de la komputiloj estas ĉirkaŭ 3 jaroj.

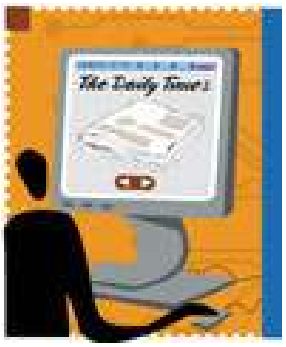

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Tekkomputilo
Kurentfonto
Notbloko
Konsekvenco
Komputivo
Komputikado
Kadukiĝo

-a Vortoj
Aŭtonoma
Plata
Likvakristala
Konektebla
Ekstera
Notbloka
Ĝena
Plenumebla
Morala

Agoj
Pezas
Duobliĝas

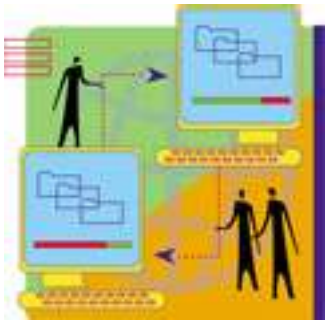

Mastrumaj Sistemoj

Kiam oni **enŝaltas** personan komputilon, ĝi **unue rulas mem-teston**, kiu kontrolas la bazan **funkci-kapablon**; poste ĝi **ekrulas** programon, kiu **pluruliĝas** ĝis la **malŝalto**: la **mastruma** sistemo. Tiu programo **regas** la funkciadon de la komputilo. Al ĝiaj taskoj apartenas: la **ŝargado** (**enmeto**) de aliaj programoj, la **rulado** (**startado**) de aliaj programoj, la **malŝargado** (**elmeto**) de tiuj programoj post ilia fino, la protekto de aliaj programoj inter si, la administrado de komunaj **rekursoj**, ekzemple, ekrano, klavaro, presilo aŭ printilo, **skanilo**, **dosiera** sistemo sur disko(j), la **perforta** finigo de programoj ne plu **regeblaj**, ktp. Kelkaj el tiuj funkcioj povas esti **delegataj** de la mastruma sistemo al aliaj programoj, kiuj tamen devas esti sub la regado de la mastruma sistemo. La kaŭzo por tio estas, ke tiaj taskoj **necesigas** specialajn **privilegiojn** (**rajtojn**); t. e. ne ĉiu ajn programo rajtas ilin plenumi. Alie ja ekestus **disputo** inter la programoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Mem-testo
Funkci-kapablo
Malŝalto
Ŝarĝado
Enmeto
Rulado
Startado
Malŝargado
Elmeto
Rekurso
Skanilo
Privilegio
Rajto

-a Vortoj
Mastruma
Dosiera
Regebla
Delegata
Perforta

Agoj
Regas
Enŝaltas
Rulas
Ekrulas
Pluruliĝas
Necesigas

Ekzistas tute **malsimilaj** mastrumaj sistemoj por diversaj tipoj kaj grandecoj de komputiloj: Por personaj komputiloj: diversaj variaĵo de Vindozo (Windows), ekz. 3.0, 3.1, 95, 98, ME, NT, XP; OS/2 MacOS (por Apple-komputiloj) , **Linukso** (LINUX), **derivaĵo** de UNIX, **libere havebla**, **FreeBSD**, alia derivaĵo de UNIX, libere havebla. Por mezgrandaj komputiloj, ofte servantaj aliajn komputilojn en reto ("serviloj"): diversaj **variaĵoj** de UNIX, ankaŭ Linukso. Por grandaj komputiloj: VM (de IBM) , BS 2000 (Siemens), VMS (Vax-komputiloj de Dec) Modernaj mastrumaj sistemoj kapablas ruli samtempe plurajn programojn, eĉ de pluraj uzantoj, sur la sama komputilo. Tio okazas per rapida **trans-ŝalto** inter la programoj (**multfoje** en sekundo), tiel ke ĉiu havas la **impreson** havi la komputilon nur por si. Tiun **teknikon** oni nomas **tempo-dividado**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Linukso
FreeBSD
Variaĵo
Trans-ŝalto
Impreso
Tekniko
Tempo-dividado

-a Vortoj
Malsimila
Havebla

-e Vortoj
Lebere
Mulfoje

Se komputilo havas plurajn **procezilojn (aŭ procesoron)**, ĝi povas ruli plurajn programojn vere, ne nur ŝajne, **paralele** (samtempe). Tio plirapidigas la plenumon de la programoj kaj pligrandigas la **kapaciton (rul-kapablon)** de la komputilo. Sed ĉar ĉiuj programoj uzas la saman centran memoron, la memoro fariĝas "**malvastejo**", kiu limigas la kapaciton.

Ne estas la tasko de la mastruma sistemo prilabori datenojn de uzantoj; tion faras **aplikaj** programoj, kiuj ruliĝas sub regado de la mastruma sistemo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Procezilo
Kapacito
Rul-kapablo
Malvastejo

-a Vortoj
Aplika

-e Vortoj
Paralele

interreta Historio

Interreto estas tutmonda **alirebla** sistemo de komputilaj retoj, kiu **transsendas** datenon laŭ diversaj **protokoloj**. Ĝi konsistas el miloj da pli malgrandaj **komercaj**, **organizaj**, **akademiaj, registaraj**, kaj personaj komputilaj retoj. Ĝi portas variajn informojn kaj servojn, kiel retpoŝton**, retbabilon**, kaj la interligitan retpaĝojn kaj aliajn dosierojn de la **Tut-Tera Teksaĵo**. Pli ĝenerale, interreto (**minuskla**) estas iu aro de interkonektitaj.

La radiko de la Interreto ekis en 1969 kun la starigo de **ARPANET** projekto de **akedemiaj** studentoj sub la **patroneco** de la **DARPA** fako de Usona **Departemento de Defendo**. Iu frua studo kiu aldonis al ARPANET inkluzivis laboron por **discentrigaj** retoj, **teorio** pri **atendovicoj** kaj **pakaĵa ŝanĝado**. Tamen, ARPANET mem ne **interfunkcias flue** kun aliaj komputilaj retoj kiuj ne uzis ĝian propran protokolon. Ĉi tiu problemo **inspiris** plian disvolvadon de **multetavola** protokolo uzebla trans multaj specoj da retoj. Je 1-a de januaro 1983, la centra retprotokolo de ARPANET ŝanĝiĝis de NCP al **TCP/IP**, kiu markas la komenco de Interreto kiel ni konas ĝin **nune**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Interreto
Protokolo
Retbabilo
Teksaĵo
Patronceco
Departemento
Defendo
Teorio
Atendovico
Ŝanĝado

-a Vortoj
Alirebla
Komerca
Organiza
Akademia
Registara
Minuskla
Discentriga
Pakaĵa
Multetavola

-e Vortoj
Flue
Nune

Agoj
Transendas
Interfunkcias
Inspiris

Grava **klopodo** en la disvolvado de Interreto estis la konstruado de **universitata ĉefreto** (la NSFNet) en 1986 de la **Nacia Scienca Fondaĵo**. Gravaj apartaj retoj kiu estis sukcese **akomodita** en la Interreto inkluzivas **Usenet** kaj **Bitnet**.

La reto havigis sian publikan **fasadon** en la 1990-aj jaroj. En 1989, Tim BERNERS-LEE **ellaboris** HTTP, HTML, kaj la unuaj pluraj retpaĝoj ĉe CERN en **Svislando**. En **Aŭgusto** 1991, li publikigis sian projekton Tut-Tera Teksaĵo. Kelkaj akademiaj kaj registraraj institucioj kontribuis kun paĝoj, sed la vasta **publiko** jam ne vidis ilin. En 1993, la unua versio de **Mosaic retumilo** estis **eldonita**, kaj ekde frua 1994, intereso de la publiko kreskis. En 1996 la vorto "Interreto" igis **oftan terminon**, sed ĝi rilatis preskaŭ tute al la TTT.

Dume, trans la tuta **jardeko**, la Interreto sukcese **sorbis** la plejparton de antaŭe ekzistantaj komputilaj retoj, kvankam iu retoj kiel **FidoNet** jam apartas. Ĉi tiu kresko oni ofte atribuis al la manko de centra administrado kiu permesas **organan** kreskon de la reto. Ankaŭ, la **neproprieteco** de Interreto **kuraĝigas interoperacieblecon** kaj **malebligas** unu **firmaon** de tro kontroli la reton.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Klopodo
Ĉefreto
Fondaĵo
Fasado
Svislando
Aŭgusto
Publiko
Retumilo
Termino
Jardeko
Neproprieteco
Interoperacieblecо
Firmao

-a Vortoj
Universitata
Nacia
Scienca
Akomodita
Eldonita
Ofta
Organa

Agoj
Ellaboris
Sorbis
Kuraĝigas
Malebligas

Aparte de la kompleksegaj fizikaj konektaĵoj kiuj konsistigas sian **substrukturon**, la interreto estas kuntenita per protokoloj kiuj priskribas kiel interŝanĝi datenon trans la reto. Malsame de pli malnovaj komunikadaj sistemoj, la Interreta protokolaro estis **intence** desegnita por esti **indiferenta** pri la **suba** fizika medio. Iu komunikada reto, **perdrata** aŭ **sendrata**.

Tiel, Interretaj pakaĵoj fluas tra perdrataj retoj kiel **kupra drato**, **samaksa kablo** kaj **fibrooptika kablo**; kaj tra sendrataj retoj kiel per **radio (Wi-Fi)**. Kune, ĉi-tiuj retoj kiuj uzas la samajn altnivelajn protokolojn, formas Interreton.

La interretaj protokoloj devenas de **diskutadoj** en la Interreta **Inĝenierarto** (**Task-komitato**) kiuj estas malferma al publika **partopreno** kaj kontrolo. Ĉi tiuj komitatoj produktas dosierojn, tiuj estas nomataj "**Petoj** por **Komentoj**" dokumentoj. Kelkaj dokumentoj estas **levata** al la **nivelo** de "Interreta **Normo**" de la Interreta **Arkitektura** Komitato.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Substrukturo
Drato
Kablo
Radio
Diskutado
Inĝenierarto
Task-komitato
Partopreno
Peto
Komento
Nivelo
Normo

-a Vortoj
Indiferenta
Suba
Perdrata
Sendrata
Samaksa
Fibrooptika
Levata
Arkituktura

-e Vortoj
Intence

TTT, la Tut-Tera Teksaĵo, (angle *World-Wide Web* (mallonge WWW aŭ W3) aŭ simile *the Web* [ŭeb]), estas unu el la multaj partoj de la Interreto. Ĝi estas sistemo de **hipertekstaj** dosieroj (aŭ paĝoj) interligitaj per la protokolo **HTTP**. Plej multaj TTT-paĝoj estas verkitaj en la hiperteksta **marklingvo HTML** aŭ ĝia nova versio **XHTML**. Iuj paĝoj kaj servoj uzas iun formon de **XML** aŭ **SGML**.

Ankaŭ alispecaj dokumentoj, kiel **plata teksto**, **PDF**, **Word-dokumentoj** k.s. povas esti **alligitaj hipertekste** en TTT. TTT-dokumentoj povas ankaŭ esti uzataj kiel **alirmaniero** al aliaj partoj de la Interreto, kiel ekz. Retpoŝto kaj **FTP**.

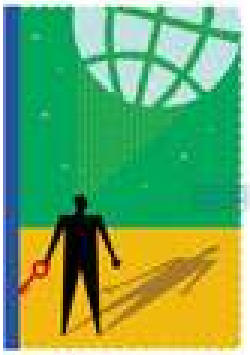

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Marklingvo
Teksto
Dokumento
Alirmaniero

-a Vortoj
Hiperteksta
Plata
Alligita

-e Vortoj
Hipertekste

Komunikado

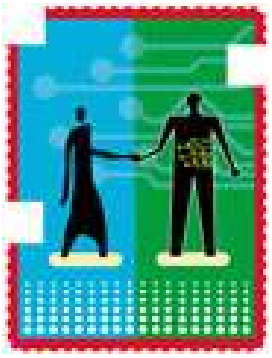

Retpoŝto estas **servo**, kiu tre similas la **tradician** leteran poŝton: Oni (**sendanto**) sendas leteron al alia persono aŭ **instanco** (**ricevanto, adresato**), kaj tiu iam ĝin ricevas kaj legas. Ne necesas, ke la ricevanto estu hejme aŭ **maldormu** je iu certa tempo; la letero alvenas al lia **leterkesto** aŭ **poŝtfako**. La precipaj karakterizaĵoj de retpoŝto estas: Ĝi estas **nesimetria**: Unu instanco sendas, la alia ricevas. (Eble okazas **aŭtomata resendo** de **kvitanco (konfirmo)**, sed ĝi ne estas esenca parto; kaj temas pri "**meta-informo**" (= "informo pri la informo"). La **iniciaton** havas la sendanto; li **difinas**, kiam, kion kaj al kiu sendi. Ĝi estas **nesinkrona**: La du partneroj ne bezonas je la sama tempo esti **aktivaj**. La retpoŝtaj adresoj estas **dupartaj** kaj baziĝas sur la Interretaj adresoj, ĉar unu el la du partoj identigas komputilon per ties Interreta adreso. La alia parto identigas personon aŭ instancon, kiu uzas tiun komputilon por ricevi/sendi retmesaĝojn.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Servo
Sendanto
Instanco
Ricevanto
Leterkesto
Poŝtfako
Resendo
Kvitanco
Konfirmo
Meta-informo
Iniciato

-a Vortoj
Tradicia
Nesimetria
Aŭtomata
Nesinkrona
Aktiva
Suparta

Agoj
Maldormu

La du partojn disigas "**heliko**" (@). Se persono nomata "Ludoviko Zamenhof" havus retpoŝtkeston ĉe "esperanto.net", lia adreso do estus ludoviko.zamenhof@esperanto.net. En tio “Ludoviko.Zamenhof” identigas la personon (aŭ lian poŝtkeston) kaj "esperanto.net" la komputilon.

La uzo de la heliko en retpoŝtaj adresoj devenas el la jaro 1971, kiam la Usonano Ray Tomlinson verkis retpoŝtan sistemon. La origina signifo de la heliko (litero "a" kun **cirklo**) estis tiu de la **Franca** vorto "à" ĉe prezoj (= "po" en "**kolbasoj** po 2,80"). Tiun signon oni **Usone elparolas** "at", kaj tiu vorto signifas ankaŭ "ĉe". Do eblas elparoli la supran adreson "Ludoviko Zamenhof ĉe esperanto.net".

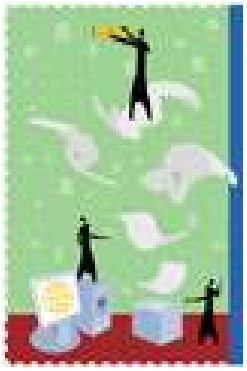

Bedaŭrinde la uzado de retpoŝto portas ankaŭ **riskojn**. Ili **koncernas** precipe la ricevon de **nedezirataj sendaĵoj**, kiuj povas jam per si mem ĝeni, sed foje eĉ aktiviĝi por **kaŭzi malutilon**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Heliko
Cirklo
Kolbaso
Risko
Sendaĵo
Malutilo

-a Vortoj
Franca
Nedezirata

-e Vortoj
Usone

Agoj
Elparolas
Koncernas
kaŭzi

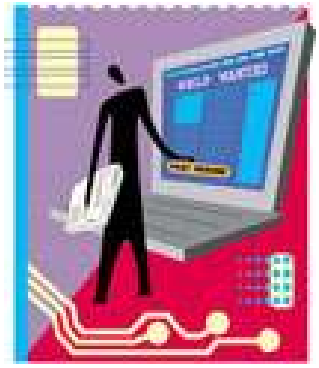

Iam ekestis listoj de retpoŝtaj adresoj, kiujn ĉiu povis konsulti, simile al **telefon-libro**. Sed bedaŭrinde ili estis uzataj por **amase** sendi al homoj nedeziratajn **reklam-mesaĝojn** ("**spam-on**"; la vorton "spam" kelkaj klarigas kiel **mallongigon** de "**Senutilaj Poŝtaĵoj** Al Multaj"); tial oni **restriktis** ilian uzon. Do ofte necesas persone aŭ **helikpoŝte** interŝanĝi ret-adresojn. Ĉar la adresoj por spamaj **kampanjoj** normale estas **kolektataj** per programoj, multaj homoj sur siaj retpaĝoj **aperigas** ne siajn verajn retpoŝtajn adresojn, sed iujn "nur home kompreneblajn" priskribojn, ekz. Mia retpoŝta adreso estas zamenhof-esperanto.net (anstataŭigu la **strekon** per heliko), Mia retpoŝta adreso estas zamenhof-nospam@esperanto.net (forigu la parton "-nospam")

Por **kontraŭbatali** spamon kelkaj homoj **retpaĝe** publikigas **sensencajn** adresojn (t. n. "spam-logiloj"), tiel ke la komputile kolektataj adresoj perdas sian valoron. Kial ne ankaŭ ni publikigu kelkajn? Jen: vilcxjo.gates@microsoft.com, antoni.grabowski@espo.pl, Kiel vi rimarkas, per **klako** al tia adreso eblas transiri al retpoŝta programo.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Telefon-libro
Reklam-mesaĝo
Spamo
Mallongigo
Poŝtaĵo
Kampanjoj
Klako
Streko

-a Vortoj
Senutila
Kolektata
Sensenca

-e Vortoj
Retpaĝe

Agoj
Restriktis
Aperigas
Kontraŭbatali

Tamen vi ne havos grandan sukceson **sendante** mesaĝon al tiuj adresoj. Sed **memoru** ke, **lasinte** vian retpoŝtan adreson ĉe iu ne **fidinda** instanco, vi eble ricevos multe da nedezirata reklamo.

Pli grava ol la ricevo de nedezirata reklamo estas la danĝero aktivigi "**viruson**" aŭ "**vermon**", legante retpoŝtan mesaĝon. Tiu danĝero **minacas** precipe al tiuj, kiuj legas HTML-formatajn retmesaĝojn per Vindoza programo. **Pure** tekstaj mesaĝoj, sen **aldonaĵoj**, bildoj, **retligoj** aŭ malsamaj skriboj, estas multe malpli danĝeraj. HTML-a mesaĝo ofte enhavas bildojn, kiuj ne estas sendataj kun la mesaĝo, sed dum la legado **sucataj** el TTT. Tio signifas, ke la provizanto de la bildo (normale identa al la sendinto de la mesaĝo) ekscias precize, kiam iu legas liajn mesaĝojn. La identecon de la leganto li ne ekscias, sed ja ties Interretan adreson.

Sed retmesaĝoj povas ankaŭ enhavi prometojn, kiuj **ekaktivas** en la komputilo de la leganto. Tie ili povas **detrui** dosierojn, **spioni** informojn aŭ -- tre ofte -- simple sendi **kopiojn** de si mem al adresoj, kiujn ili trovas en la **loka adresaro**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Viruso
Vermo
Aldonaĵo
Retligo
Kopio
Adresaro

-a Vortoj
Fidinda
Sucata
Loka

-e Vortoj
Sendante
Lasinte
Pure

Agoj
Memoru
Minacas
Ekaktivas
Detrui

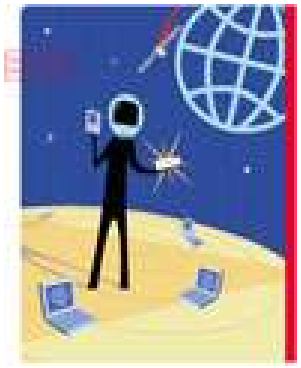

Se tiaj programoj **daŭreme storas** sin en la komputilo, ekzemple en dosieroj, ili nomiĝas virusoj; **alie** vermoj.

Por protekti sin kontraŭ tiaj riskoj oni neniam aktivigu programon, kiun oni (rete aŭ alie) ricevas el **dubinda** fonto. Krome utilas instali **kontraŭ-virusan** programon, kiu **rekonas** kaj eble malaktivigas virusojn. Uzante tian programon necesas regule **aktualigi** ĝian datenaron, ĉar **daŭre ekestas** novaj virusoj.

Aparta speco de vermaj mesaĝoj reproduktiĝas helpe ne de aliaj programoj, sed de homoj, kiuj legas la mesaĝon. Tiaj mesaĝoj petas en **homlingva** teksto, **plusendi** kopion de la mesaĝo al kiel eble plej multaj homoj. Por motivi al tio ili asertas ekzemple, ke ekestis nova viruso, pri kiu necesas averti la homojn; ekzistas malsana infano, kiu **urĝe** bezonas donon de malofta sango, osta **medolo** aŭ io simila; plusendante la mesaĝon oni **iĝos** riĉa, ĉar la adresatoj sendos monon; kompreneble (kaj precipe) oni devas unue mem sendi monon al iu alia.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Medolo

-a Vortoj
Dubinda
Kontraŭ-virusa
Aparta
Homligva

-e Vortoj
Daŭreme
Alie
Daŭre
Urĝe

Agoj
Storas
Rekonas
Ekestas
Plusendi
Iĝos

Kiam oni ricevas tian mesaĝon de konato aŭ amiko, oni **afable** informu lin, sed oni ne plusendu la mesaĝon al aliuloj. La lasta el la menciitaj mesaĝospecoj en kelkaj landoj estas **kontraŭleĝa**.

Ekzistas en TTT multaj **serĉiloj**, kiuj helpas trovi bezonatajn aŭ deziratajn informojn; kelkaj estas senkostaj (pagataj per reklamo), aliaj ne. Kiam oni serĉas pri unu sola vorto, la plej multaj serĉiloj reagas simile: Ili sendas liston da dokumentoj, kiuj enhavas tiun vorton. Por ĉiu dokumento aperas la **titolo**, eble parto el la enhavo kaj retligo al la dokumento. Ofte eblas elekti, kiom grandaj estu la **porcioj**, en kiuj venas la listo (5/10/20 ktp. dokumentoj sur unu paĝo).

Kiam oni **tajpas** plurajn vortojn, la reagoj estas tre malsimilaj; vere utilas legi la helpopaĝojn de la serĉiloj por laŭeble lerte manipuli ilin. Kelkaj liveras nur paĝojn, kiuj enhavas ĉiujn tajpitajn vortojn; aliaj liveras paĝojn, kiuj enhavas iun ajn el la vortoj, sed unue la paĝojn kun pluraj el ili.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Serĉilo
Porcio

-a Vortoj
Kontraŭleĝa

-e Vortoj
Afable

Agoj
Tajpas

Kaj ofte eblas influi tiun konduton, ekzemple per aldonaj **markokampoj** aŭ per operaciaj signoj ("+", "-").

Aparta temo estas la lingvoj uzataj de la serĉiloj. La **dialoga** lingvo, en kiu la serĉilo "parolas" al vi, ne **nepre identas** kun la lingvo(j) de la **trovotaj** dokumentoj; eĉ eblas serĉi pri dokumentoj en **ajna** lingvo. Sed kompreneble la donitaj vortoj tre influas la lingvon. Serĉante pri **"veterano"** oni povas trovi dokumentojn en Esperanto, la **Itala, Hispana, Portugala**; sed la vorton "kaj" oni trovas preskaŭ nur en Esperanto-tekstoj.

Sekureco en la Interreto estas vasta temo, kiu povus okupi plurajn kursojn. Sed tie ĉi **nepras** la **atentigo**, ke uzante **formularojn** oni ne forgesu la eblon, ke iu **subaŭskultu** la mesaĝojn inter uzanto **(kliento**) kaj **servilo**. **Privatajn** informojn, ekzemple sian **kredit-kartan** numeron, oni neniam sendu tra sen-protekta **lineo**.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Markokampo
Veterano
Atentigo
Formularo
Kliento
Servilo
Lineo

-a Vortoj
Dialoga
Trovota
Itala
Hispana
Portugala
Privata
Kredit-karta
Ajna

-e Vortoj
Nepre

Agoj
Identas
Nepras
Subaŭskultu

Seriozaj **entreprenoj**, kiuj en TTT vendas ion kontraŭ kreditkarta pago, ĉiam provizas sekuran, **ĉifritan** komunikan lineon. Ĝi **diferencas** de ordinara ligo per la protokolo "https" (la ordinara protokolo estas "http"). Se la provizanto **sekvis** ĉiujn **sekurecajn regulojn**, komunikoj per https estas ne aŭ nur tre malfacile **subaŭskulteblaj**.

Oni ne kredu, ke la **probableco** de subaŭskulto en la Interreto estas malgranda. Eĉ se neniu **krimulo** subaŭskultus, la **sekretaj policoj** de kelkaj ŝtatoj ĉiam serĉas pri novaĵoj; kaj kvankam ili eble ne **misuzas** kreditkartajn numerojn, ili facile **eksuspektas** pri la sendanto aŭ ricevanto de strangaj mesaĝoj.

Novaj Vortoj

-o Vortoj
Entrepreno
Regulo
Probableco
Krimulo
Polico

-a Vortoj
Ĉifrita
Sekureca
Subaŭskultebla
Sekreta

Agoj
Diferencas
Misuzas
Eksuspektas

VORTARO ESPERANTO

PORTUGALA

A

Abako □[sub.] ábaco
Abato □[sub.] abade
Abdiki □[v.][tr] demitir-se, abdicar
abelo □[sub.] abelha
abelujo □[sub.] colméia
abio □[sub.] pinheiro (árvore), abeto
abismo □[sub.] precipício, abismo
aboli □[v.][tr] anular, abolir
abolicii □[v.][tr] anular, abolir
abomenaĵo □[sub.] algo que é repugnante
abomeni □[v.][tr] ter nojo de, abominar, detestar
abomeninda □[adj.] repugnante , abominável
aboni □[v.][tr] assinar (jornais, etc.)
abono □[sub.] assinatura
aborti □[v.][n tr] abortar (med.)
abortigi □[v.] fazer abortar
abrupta □[adj.] abrupto
absceso □[sub.] abscesso
absoluta □[adj.] absoluto
absolute □[adv.] absolutamente
absolvi □[v.][tr] absolver
absolvo □[sub.] absolvição
absorbi □[v.][tr] absorver (a atenção), preocupar
abstini □[v.][n tr] abster-se (ser sóbrio)
Vocabulário Esperanto-Português - 2
absurda □[adj.] absurdo, disparatado
abunda □[adj.] abundante
abundi □[v.][n tr] abundar
acero □[sub.] ácer, bordo (bot.)
acida □[adj.] ácido, azedo, acerbo
acido □[sub.] ácido
aĉ □ (sufixo depreciativo que significa pejorativo, qualidade má, ruindade)
aĉa □[adj.] vil, sem valor, ruim
aĉetaĵo □[sub.] compra (coisa comprada)
aĉeti □[v.][tr] comprar
aĉeto □[sub.] compra
ad □ (sufixo que indica ação, continuidade da ação)
adapti □[v.][tr] adaptar, ajustar
ade □[adv.] continuamente
adepto □[sub.] adepto, partidário
adiaŭ □ adeus (int.)
adiaŭi □[v.][tr] dar adeus, despedir-se
adicii □[v.][tr] adicionar, somar
adjektivo □[sub.] adjetivo
administri □[v.][tr] administrar, gerir
admirantino □[sub.] admiradora
admiranto □[sub.] admirador
admiri □[v.][tr] admirar
admirinda □[adj.] admirável
admoni □[v.][tr] admoestar, advertir
adopti □[v.][tr] adotar (legalmente como filho)
adori □[v.][tr] adorar, idolatrar
adresaro □[sub.] livro de endereços
adreso □[sub.] endereço; destino"
adulti □[v.][n tr] adulterar
adverbo □[sub.] gram. advérbio
advokato □[sub.] advogado
aero □[sub.] ar, vento
aeroplano□[sub.] aeroplano, avião
aerumi □[v.][tr] arejar, ventilar
aervojo □[sub.] rota aérea
afabla □[adj.] afável, bondoso
afableco □[sub.] afabilidade, gentileza
aferisto □[sub.] homem de negócios
afero □[sub.] coisa, assunto, negócio, causa, caso jurídico
afiŝo □[sub.] cartaz, edital, placar
aflikti □[v.][tr] afligir, angustiar
aflikto □[sub.] aflição
afranki □[v.][tr] franquear, selar (carta)
Afriko □[sub.] África
afrodiziigaĵo □[sub.] afrodisíaco
agado □[sub.] atividade
agema □[adj.] ativo
agendo □[sub.] agenda, livro de compromissos
agi □[v.][n tr] agir
agiti □[v.][tr] agitar, sacudir
aglo □[sub.] águia
agnoski □[v.][tr] reconhecer, admitir (a veracidade de)
ago □[sub.] ação
agonii □[v.][n tr] agonizar (estar moribundo)
agonio □[sub.] agonia, passamento
agordi □[v.][tr] afinar (mús.); sintonizar
agrabla □[adj.] agradável, aprazível
agrafingo □[sub.] colchete (fêmea)
agrafo □[sub.] colchete (macho)
agresa □[adj.] agressor
agresema □[adj.] agressor
agresi □[v.][tr] agredir
agreso □[sub.] agressão
aĝo □[sub.] idade
aĥ □ ah! (int. que exprime surpresa)
aidoso □[sub.] AIDS
aj □[sub.] ai! (int. que exprime dor)
ajlo □[sub.] alho (bot.)
ajn □ Quer que (seja)
aĵ □ (sufixo que indica coisa, realização completa)
aĵo □[sub.] coisa (material)

akademio □[sub.] academia
akapari □[v.][tr] abarcar, fazer truste
akaraĵevendistino □[sub.] baiana de acarajé
akceli □[v.][tr] acelerar, apressar, adiantar, aumentar a velocidade de
akcelilo □[sub.] acelerador
akcento □[sub.] acento (inflexão da voz, na pronúncia das palavras)
akcepti □[v.][tr] aceitar, topar (jogo), receber (visitas)
akcidento □[sub.] acidente
akcipitro □[sub.] açor, acípitre
akirebla □[adj.] adquirível
akiri □[v.][tr] adquirir, obter
aklami □[v.][tr] ovacionar
Vocabulário Esperanto-Português - 3
aklamo □[sub.] ovação
akno □[sub.] acne
akomodi □[v.][tr] acomodar, adaptar, ajustar
akompanaĵo □[sub.] música para acompanhar
akompani □[v.][tr] acompanhar, seguir
akompano □[sub.] música para acompanhar
akordigo □[sub.] conciliação
akordo □[sub.] acorde (mús.), concordância (gram.)
akra □[adj.] agudo, afiado
akratona □[adj.] áspero, ríspido, acrimonioso; som agudo, penetrante
akreo □[sub.] acre, jeira
Akreo □[sub.] Acre (estado bras.)
akrido □[sub.] gafanhoto (zoo.)
akrigi □[v.] afiar, aguçar
akro □[sub.] acre, jeira
akselo □[sub.] axila (anat. bot.)
akso □[sub.] eixo, veio (mec.)
aktiva □[adj.] ativo, diligente
aktivo □[sub.] voz ativa (gram.), ativo (com.)
aktori □[v.] atuar (funcionar como ator)
aktoro □[sub.] ator
aktuala □[adj.] atual, vigente
akupunkturo □[sub.] acupuntura (med.)
akurata □[adj.] pontual, exato
akustiko □[sub.] acústica (parte da física que trata do som)
akuŝi □[v.][n tr] parir, dar à luz
akuŝistino □[sub.] parteira, obstetriz
akuzi □[v.][tr] acusar, inculpar
akuzo □[sub.] acusação
akvario □[sub.] aquário
akvero □[sub.] gota de água, falakvo
akvfalo □[sub.] cascata, cachoeira
akvo □[sub.] água
akvumi □[v.][tr] molhar, irrigar
al □ prep. a, para,(marca direção ou o fim da ação)
aldoni □[v.][tr] adicionar, acrescentar
alfabeto □[sub.] alfabeto
alfronti □[v.][tr] enfrentar, atacar de frente
algebro □[sub.] álgebra
alĝustigi □[v.] adaptar, dispor
alia □[adj.] outro, diferente, diverso
aliformigi=transformi □[v.][tr] dar outra forma; transformar
aliĝi □[v.] aderir, filiar-se
aliigi □[v.][tr] alienar
aliiĝi □[v.][n tr] modificar (-se), mudar (-se)
alilandano □[sub.] estrangeiro
aliri □[v.][n tr] dirigir-se para, aproximar-se
alko □[sub.] alce
alkoholo □[sub.] álcool
alkroĉiĝi □[v.] aferrar, enganchar, fixar
alkutimiĝi □[v.] acostumar-se, tomar o costume, habituar-se
alloga □[adj.] atraente
almenaŭ □ adv. ao menos, pelo menos, sequer
almeti □[v.][tr] aplicar, acrescentar, apor
almozo □[sub.] esmola
almozulo □[sub.] pedinte, mendigo
alpismo □[sub.] alpinismo
alpo □[sub.] alpe (montanha alta com pasto de gado)
alporti □[v.][tr] trazer
alproksimiĝi □[v.] aproximar-se, acercar-se
alta □[adj.] alto, elevado
alteco □[sub.] altura, altitude
alten □ para cima, para o alto
alteriĝi □[v.] aterrissar
alterna □[adj.] alternativo, alternado
alternativo □[sub.] alternativa (opção), intercorrência
alterni □[v.][n tr] alternar
altiri □[v.][tr] atrair
altrudi □[v.][tr] forma acentuada de (trudi)
altstatura □[adj.] pessoa de estatura alta
aludi □[v.][tr] aludir, fazer alusão

aludo □[sub.] alusão
alumeto □[sub.] fósforo (palito de fósforo)
aluminio □[sub.] alumínio (quím.)
alveni □[v.][n tr] chegar, aportar
alvoki □[v.][tr] chamar, invocar, apelar
amantino □[sub.] amante (fem.)
amanto □[sub.] amante (masc.)
amara □[adj.] amargo
Vocabulário Esperanto-Português - 4
amasfabriki □[v.][tr] produzir em grande quantidade
amasigi □[v.] acumular, empilhar
amaso □[sub.] acervo, pilha, acúmulo
amatora □[adj.] amador
amatoro □[sub.] amador, não profissional
Amazono □[sub.] Amazona (mulher que monta à cavalo)
ambasado □[sub.] embaixada
ambasadoro □[sub.] embaixador
ambaŭ □ ambos
ambaŭdekstra □[adj.] ambidestro
ambicia □[adj.] ambicioso
ambicio □[sub.] ambição
Ameriko □[sub.] América
ami □[v.][tr] amar
amika □[adj.] amigável
amikeco □[sub.] amizade, malamiko
amiko □[sub.] amigo
aminda □[adj.] amável
amindumi □[v.][tr] namorar, galantear
amo □[sub.] amor
amori □[v.][tr] amar sexualmente
amoro □[sub.] amor sexual
amortizi □[v.][tr] amortizar
amortizilo □[sub.] amortecedor
ampleksa □[adj.] amplo, extenso
amplekso □[sub.] amplitude, dimensão, extensão
ampolo □[sub.] ampola (fís. quím.)
amputi □[v.][tr] (cir.) amputar
amuz(ad)o □[sub.] divertimento, distração
amuza □[adj.] divertido, engraçado
amuzi □[v.][tr] divertir, recrear
amuziĝi □[v.] divertir-se, distrairse
an □ (sufixo que indica membro, partidário, habitante)
analfabeto □[sub.] analfabeto (indivíduo que não sabe ler)
analizi □[v.][tr] (quím. gram.) analisar
analizo □[sub.] análise
analoga □[adj.] análogo (parcialmente semelhante)
ananaso □[sub.] ananás (abacaxi)
anaso □[sub.] pato
anemia □[adj.] anêmico
anemio □[sub.] anemia
anemono □[sub.] anêmona
angilo □[sub.] vaso sangüíneo ou linfático
angla □[adj.] inglês (relativo à Inglaterra ou aos ingleses)
angle □[adv.] em Inglês
anglismo □[sub.] anglicismo
anglo □[sub.] inglês (natural da Inglaterra)
Anglujo = Anglio = Anglolando □[sub.] Inglaterra
angoro □[sub.] angústia, ânsia, aflição
angulo □[sub.] ângulo, canto
anĝela □[adj.] angelical
anĝelo □[sub.] anjo
animi □[v.][tr] animar (dar vida), agir como mestre de cerimônias, dar ação
animo □[sub.] alma, espírito
ankaŭ □ também, outrossim
ankaŭ mi □[v.] eu também
ankoraŭ □ ainda, também,
ankoraŭ ne □[adv.] ainda não
ankoraŭfoje □[adv.] uma vez mais
ankri □[v.][tr] ancorar
ankro □[sub.] âncora
Anna □[adj.] Ana
ano □[sub.] partidário, membro, sócio, habitante
anonceto □[sub.] anúncio popular
anonci □[v.] anunciar, noticiar, notificar
anoncisto □[sub.] anunciante
anonima □[adj.] anônimo, sem nome
ansero □[sub.] ganso, marreco
anservice □[adv.] um após o outro
anso □[sub.] trinco, alça
anstataŭ □ em vez de, em lugar de
anstataŭe □[adv.] ao invés de
anstataŭi □[v.][tr] substituir
anstataŭigi □[v.] fazer substituir, pôr no lugar de
antaŭ □ antes de, em frente de, perante
antaŭ ol □ antes de, antes que
antaŭ tri tagoj □[sub.] há três dias
antaŭdiluva □[adj.] antediluviano
antaŭdiri □[v.] predizer, profetizar
antaŭe □[adv.] em lugar anterior, anteriormente (tempo)
antaŭeniri □[v.][n tr] adiantar-se, avançar, progredir
antaŭhieraŭ □ anteontem
antaŭjuĝo □[sub.] preconceito
antaŭparolo □[sub.] prefácio
Vocabulário Esperanto-Português - 5

antaŭplano □[sub.] anteprojeto
antaŭtagmeze □[adv.] de manhã, "a.m.""
antaŭtuko □[sub.] avental
antaŭvidi □[v.] prever
anteno □[sub.] antena
anticipi □[v.][tr] antecipar
antikva □[adj.] antigo (que não existe mais), velho
Antverpeno □[sub.] Antuérpia
apaĉo □[sub.] apache; indivíduo reles, vadio"
aparato □[sub.] aparelho, máquina
aparta □[adj.] separado, avulso, particular, especial
apartamento □[sub.] apartamento
aparteni □[v.][n tr] pertencer, ser de
apartigi □[v.] separar, apartar
apatia □[adj.] apático, indolente
apatio □[sub.] apatia
apelacii □[v.][n tr] apelar (jur.)
apelo □[sub.] enfileiramento periódico de soldados
apenaŭ □ apenas, mal, quase não
apendicito □[sub.] apendicite
apendico □[sub.] apêndice
aperi □[v.][n tr] aparecer, vir à luz, publicar-se
apero □[sub.] aparição, visão
apetito □[sub.] apetite, bonan
apetiton □ bom apetite!
aplaŭdi □[v.][tr] aplaudir, bater palma, louvar
apliki □[v.] aplicar, por em prática
aplombo □[sub.] aprumo, pose, desembaraço, altivez
apogi □[v.][tr] apoiar, encostar, arrimar
apogilo □[sub.] apoio (encosto)
apostolo □[sub.] apóstolo
apoteko □[sub.] botica, farmácia
apreci, aprezi □[v.][tr] apreciar, dar merecimento a
Aprilo □[sub.] Abril
aprobi □[v.][tr] aprovar, deferir
aprobo □[sub.] aprovação, aplauso
apud □ junto de, ao pé de, próximo a
apude □[adv.] junto, juntamente
ar □ (sufixo que indica coleção, conjunto, totalidade de pessoas ou coisas da mesma espécie)
araba □[adj.] arábico
arabe □[adv.] em árabe
arabio, arabujo □[sub.] Arábia
arabo □[sub.] árabe
arakido □[sub.] amendoim
araneaĵo □[sub.] teia de aranha
araneo □[sub.] aranha
aranĝi □[v.][tr] arranjar, arrumar, dispor
aranĝo □[sub.] arranjo, disposição
arbaro □[sub.] floresta, mata
arbeto □[sub.] arvoreta
arbo □[sub.] árvore
arbusto □[sub.] arbusto
arda □[adj.] ardente
ardi □[v.][n tr] arder, estar abrasado, flamejar
ardo □[sub.] ardor, brasa incêndio
areo □[sub.] área
aresti □[v.][tr] prender, capturar
argano □[sub.] guindaste
argilo □[sub.] argila, barro
arĝenta □[adj.] prateado
arĝento □[sub.] prata
aĥrivo = arkivo □[sub.] arquivo (casa ou móvel onde se guardam documentos escritos)
arkaika □[adj.] arcaico, antiquado
arkitekto □[sub.] arquiteto
arkivejo □[sub.] arquivo, sala de arquivo
arkivo □[sub.] documentos
arkta □[adj.] ártico
arkto □[sub.] o Ártico (região do pólo norte)
arlekeno □[sub.] arlequim
armeo □[sub.] exército
armi □[v.][tr] armar, prover de armas
armilo □[sub.] arma
aro □[sub.] conjunto
aroganta □[adj.] arrogante, soberbo, altivo
arta □[adj.] artificial
artaĵo □[sub.] obra de arte
artefarita □[adj.] artificial
artifika □[adj.] artificial
artifiko □[sub.] artifício, subterfúgio
artiko □[sub.] articulação (mec./ anat.)
artikolo □[sub.] artigo, verbete (em dicionários)
artiŝoko □[sub.] alcachofra hortense
arto □[sub.] arte
aserti □[v.][tr] certificar, assegurar
asfalto □[sub.] asfalto
asistanto □[sub.] assistente
Vocabulário Esperanto-Português - 6
asisti □[v.][n tr] assistir (auxiliar)
aso □[sub.] ás
asocio □[sub.] associação
aspekti □[v.][n tr] ter aspecto de, ter aparência de
aspekto □[sub.] aspecto, aparência

aspiri □[v.][tr] aspirar, desejar vivamente, pretender
astmo □[sub.] asma
astro □[sub.] astro
astronaŭto □[sub.] astronauta
ataki □[v.][tr] atacar, assaltar, agredir
atako □[sub.] ataque
atenci □[v.][tr] cometer um atentado, ultrajar, violar
atendejo □[sub.] sala de espera
atendi □[v.][tr] esperar, aguardar
atenti □[v.][tr] prestar a atenção, atender
atentigi □[v.] chamar a atenção de alguém para
atenton! □ atenção!
atestanto □[sub.] testemunha
atestanto □[sub.] testemunha
atesti □[v.][tr] atestar, testemunhar, provar (a verdade)
atesto □[sub.] atestado, depoimento, certificado
atingi □[v.][tr] atingir, chegar a, obter
atleta □[adj.] atlético
atletismo □[sub.] atletismo
atleto □[sub.] atleta
atm = antaŭtagmeze □[adv.] a.m.
atmosfero □[sub.] atmosfera
atoma □[adj.] atômico
atombombo □[sub.] bomba atômica
atomo □[sub.] átomo
atuti □[v.][n tr] trunfar, jogar trunfo
atuto □[sub.] trunfo (espécie de jogo de cartas)
aŭ □ ou
aŭ... aŭ... □ ou... ou...
aŭdaca □[adj.] audaz, ousado
aŭdaci □[v.][tr] atrever-se a, ousar
aŭdantaro □[sub.] auditório
aŭdi □[v.][tr] ouvir, ouvir dizer
aŭdigi □[v.] fazer ouvir
aŭd-vida □[adj.] áudio-visual
Aŭgusto □[sub.] Agosto
aŭkcio □[sub.] leilão, arrematação
aŭroro □[sub.] aurora
aŭskulti □[v.][tr] escutar, dar atenção a
aŭskultilo □[sub.] fone de ouvido
Aŭstraliano □[sub.] Australiano
Aŭstralio □[sub.] Austrália
aŭstro □[sub.] Austríaco
aŭstrujoio □[sub.] Áustria
aŭto □[sub.] carro
aŭtobushaltejo □[sub.] ponto de ônibus, parada de ônibus
aŭtobuso □[sub.] ônibus
aŭtomata □[adj.] automático
aŭtomatigi □[v.] automatizar
aŭtomobilo □[sub.] carro
aŭtomobilvojo □[sub.] rodovia
aŭtoritata □[adj.] autorizado, que tem autoridade
aŭtoritato □[sub.] autoridade
aŭtoro □[sub.] autor
aŭtovojo □[sub.] rodovia
aŭtuno □[sub.] outono
avantaĝo □[sub.] vantagem
avara □[adj.] avarento, avaro
avemario □[sub.] Ave Maria
aventuro □[sub.] aventura
avenuo □[sub.] avenida
averti □[v.][tr] advertir, avisar
averto □[sub.] aviso
aviadilo □[sub.] avião
aviado □[sub.] aviação
avida □[adj.] ávido
avidi □[v.] ser ávido por
avino □[sub.] avó
avizi □[v.][tr] avisar, comunicar, anunciar
avizo □[sub.] aviso, comunicação
avo □[sub.] avô
azeno □[sub.] asno, burro, jumento
Azia □[adj.] Asiático
azilo □[sub.] asilo, albergue
Azio □[sub.] Ásia

B

ba! □[interj.] "bah!""
babili □[v.][n tr] tagarelar
babordo □[sub.] bombordo
bagaso □[sub.] bagaço (de cana)
bagatela □[adj.] insignificante
bagatelo □[sub.] bagatela
bajto □[sub.] byte (unidade de quantidade de informação em computador)
bakaĵo □[sub.] fornada
bakejo □[sub.] padaria
baki □[v.][tr] cozer, assar (no forno)

balai □[v.][tr] varrer, vassourar
balailo □[sub.] vassoura
balanci □[v.] balançar, menear, sacudir
balasto □[sub.] lastro, balastro, peso morto
balbuti □[v.][n tr] balbuciar, gaguejar
baldaŭ □ brevemente, logo, depressa
Baldearaj Insuloj □[sub.] Baleares (ilhas espanholas no Mediterrâneo ocidental)
baledo □[sub.] balé
baleno □[sub.] baleia, cetáceo
balkono □[sub.] balcão, sacada
balo □[sub.] baile

balono □[sub.] aeróstato, balão
banado □[sub.] ação de banhar
banala □[adj.] banal, trivial, comum
banano □[sub.] banana
banĉambro □[sub.] banheiro
bandaĝo □[sub.] ligadura, atadura, bandagem
banderolo □[sub.] cinta, tira de papel usada para envolver um objeto
bando □[sub.] bando, tropa, quadrilha
bangalo □[sub.] bangalô
banĝo □[sub.] banjo
bani □[v.][tr] banhar, molhar
banjano □[sub.] figueira-da-índia
bankbileto □[sub.] cédula, nota
bankedĉambro □[sub.] salão de banquetes
bankedo □[sub.] banquete
banknoto □[sub.] nota bancária
banko □[sub.] banco
bankostumo □[sub.] roupa de banho
bankroti □[v.][n tr] falir, quebrar, fazer bancarrota
bano □[sub.] líquido em que se banha
banŝorto □[sub.] sunga
banurbo □[sub.] estação balneária
bapti □[v.][tr] batizar
baptopatro □[sub.] padrinho (de batismo)
barako □[sub.] barraca
barakti □[v.][n tr] debater-se, espernear, estrebuchar
Barbara □[adj.] Bárbara
barbara □[adj.] bárbaro, cruel, desumano
barbaro □[sub.] bárbaro
barbiro = barbisto □[sub.] barbeiro
barbisto □[sub.] barbeiro
barbo □[sub.] barba
barĉo □[sub.] sopa russa de beterraba
barelo □[sub.] barril, pipa
bari □[v.] barrar, interceptar (passagem)
barilo □[sub.] barreira, obstáculo
barilpordo □[sub.] portão
bastono □[sub.] bastão, bengala, bordão
batali □[v.][n tr] batalhar, combater
batalo □[sub.] batalha
bati □[v.] bater, dar pancada
bato □[sub.] pancada
bazaro □[sub.] mercado, feira, bazar
bazi □[v.][tr] basear, dar base
bazo □[sub.] base, fundamento
bazostrukturo=infrastrukturo□ [sub.]infraestrutura
bazvaloro □[sub.] (parâmetro de sistema de computador) default
bebo □[sub.] bebê, criancinha
bedaŭri □[v.][tr] lamentar, sentir, ter pena
bedaŭrinde □[adv.] lamentavelmente, infelizmente
beko □[sub.] bico
bela □[adj.] belo, formoso, bonito
belega □[adj.] sublime, esplêndido
belga □[adj.] belga (relativo à Bélgica)
Belgio=Belgujo □[sub.] Bélgica
belgo □[sub.] belga (natural da Bélgica)
belsona □[adj.] eufônico, harmonioso
belsona □[adj.] eufônico, sonoro, harmonioso
bemolo □[sub.] bemol (mús.)
bendi □[v.][tr] enfaixar
bendo □[sub.] faixa, fita (cassete, adesiva, etc.)
beni □[v.][tr] abençoar, bendizer, benzer
benko □[sub.] banco (assento)
beno □[sub.] benção
benzino □[sub.] benzina, gasolina
benzinujo □[sub.] tanque de gasolina
bero □[sub.] baga
besto □[sub.] animal, besta
beto □[sub.] beterraba

betulo □[sub.] bétel (bot.)
bezoni □[v.][tr] precisar, ter necessidade de
Biblio □[sub.] Bíblia
biblioteko □[sub.] biblioteca
biciklo □[sub.] bicicleta
bienalo □[sub.] bienal
bienmastro □[sub.] fazendeiro
bieno □[sub.] fazenda, propriedade, herdade, roças
biero □[sub.] cerveja
bifsteko □[sub.] bifesteque (bife grelhado ou mal passado, com molho da mesma carne)
biĵuterio □[sub.] bijuteria
bikino □[sub.] biquíni
bilardo □[sub.] bilhar
bildo □[sub.] imagem, figura
bileto □[sub.] bilhete, passagem, cupom, ficha
bindi □[v.][tr] encadernar
binoklo □[sub.] binóculo
biosfero □[sub.] biosfera
birdo □[sub.] pássaro
bis! □ bis! outra vez!
bito □[sub.] bit (dígito binário)
bizara □[adj.] excêntrico, barroco, esquisito (poét.)
blagi □[v.] fazer blague, mistificar

por pilhéria
blago □[sub.] pilhéria, mentira por gracejo
blanka □[adj.] branco
blanketo □[sub.] assinatura em branco, carta branca
blasfemi □[v.][n tr] blasfemar, praguejar
bleki □[v.][n tr] gritar, ornear, zurrar, mugir, etc. (voz dos quadrúpedes)
blinda □[adj.] cego
blindulo □[sub.] cego (homem cego)
blindumi □[v.] ofuscar
bloki □[v.][tr] bloquear, cercar com blocos
bloko □[sub.] bloco, peça, massa
blonda □[adj.] louro
blondulino □[sub.] loura (mulher)
blovi □[v.][n tr] soprar
blovinstrumento □[sub.] instrumento de sopro
blua □[adj.] azul
bo □[sub.] (prefixo que indica parentesco resultante do casamento)
boao □[sub.] boa (serpente), jibóia
boato □[sub.] barco
bobeli □[v.][n tr] borbulhar, formar bolhas
bobelo □[sub.] bolha de ar
bobeno □[sub.] bobina, carretel
boji □[v.][n tr] ladrar, latir
boksi □[v.][n tr] boxear
bokso □[sub.] boxe
boleti □[v.] fervilhar
boli □[v.][n tr] ferver
Bolivio □[sub.] Bolívia
bolŝeviko, bolŝevisto □[sub.] bolchevista
bombadi □[v.][tr] lançar bombas sobre
bombo □[sub.] bomba
bombono □[sub.] bombom
bona □[adj.] bom
bondeziro □[sub.] voto (de felicidade para alguém)
bone □[adv.] bem
boneco □[sub.] bondade
bonega □[adj.] ótimo, excelente
bonfama □[adj.] de boa reputação
bonfarto □[sub.] saúde
bongusta □[adj.] agradável ao paladar, saboroso
bongusto □[sub.] gosto bom (de uma coisa), bom gosto (de alguém)
bonstata □[adj.] abastado; próspero
bonŝancon □ boa sorte
bonulo □[sub.] virtuoso, bom
bonvenon □ bem-vindo
bonvole □[adv.] por favor
bonvolu □ faça por favor
bordo □[sub.] margem, borda, costa (mar)
bori □[v.][tr] furar, perfurar, abrir buraco
borso □[sub.] bolsa de valores
bosanovo □[sub.] bossa nova (música)
botelo □[sub.] garrafa
boto □[sub.] bota
bovaĵo □[sub.] carne de boi
bovido □[sub.] bezerro
bovo □[sub.] animal bovino
brajlo □[sub.] sistema Braile
brakhorloĝ □ relógio de pulso
brako □[sub.] braço
brakseĝo □[sub.] poltrona
brakumi □[v.][tr] abraçar
branĉaĵeto □[sub.] graveto
branĉo □[sub.] ramo (de árvore, ciência, comércio), galho
Vocabulário Esperanto-Português - 9
brando □[sub.] aguardente, cachaça
brankardo □[sub.] padiola, maca
brasiko □[sub.] couve
brava □[adj.] valente, corajoso
brave! □ bravo!
Brazilo □[sub.] Brasil
breĉo □[sub.] fenda, brecha
bremsi □[v.][tr] frear, travar
bremso □[sub.] freio (mec.)
bretaro □[sub.] estante
breto □[sub.] prateleira
bridi □[v.][tr] pôr freio em
brido □[sub.] freio, entrave (para cavalo)
brikaĵo □[sub.] um bloco feito de tijolos
briketo □[sub.] briquete
briko □[sub.] tijolo
brila □[adj.] brilhante, luzente
brili □[v.][n tr] brilhar, luzir
brita □[adj.] britânico
Britio=Britujo □[sub.] Grã-Bretanha
brodi □[v.][tr] bordar, lavrar
brogi □[v.] escaldar
brokanti □[v.][n tr] alborcar, comerciar objetos velhos ou usados
brokantisto □[sub.] adelo, belchior
bronza □[adj.] de bronze
bronzo □[sub.] bronze
brosi □[v.][tr] escovar
broso □[sub.] escova
broŝura □[adj.] brochado, não encadernado
broŝurita □[adj.] brochado, não

encadernado
broŝuro □[sub.] brochura, opúsculo
brovo □[sub.] sobrancelha, supercílio
brua □[adj.] barulhento
brui □[v.][n tr] fazer barulho
brulaĵo □[sub.] combustível
brulema □[adj.] inflamável
bruli □[v.][n tr] queimar, queimarse, arder
bruna □[adj.] moreno, castanho
brunhara □[adj.] de cabelo castanho
brunokula □[adj.] de olhos castanhos
bruo □[sub.] barulho
brusto □[sub.] peito, tórax
brutaro □[sub.] gado, rebanho
bruto □[sub.] rês, bruto (animal doméstico que pasta)
bubo □[sub.] garoto, gaiato
buĉi □[v.][tr] abater, sangrar, massacrar, matar (rês)
buĉisto □[sub.] açougueiro
budĝeto=buĝeto □[sub.] orçamento (de despesas e receitas)
budo □[sub.] construção simples, tenda, barraca
bufedo □[sub.] aparador, bufete (móvel)
bufo □[sub.] sapo
bukedo □[sub.] ramalhete, ramo (porção de flores)
buki □[v.][tr] afivelar
bukli □[v.][tr] anelar, ondular
buklo □[sub.] anel (de cabelo), caracol (de cabelo)
buko □[sub.] fivela
buldozo □[sub.] buldôzer
bulko □[sub.] pãozinho
bulo □[sub.] bola, torrão
bulteno □[sub.] boletim
bulvardo □[sub.] bulevar
bunkro □[sub.] abrigo de concreto contra bombardeios
bunta □[adj.] multicolor
burdo □[sub.] mamangaba
burĝa □[adj.] burguês
burĝaro □[sub.] burguesia
burĝo □[sub.] cidadão de classe média
burĝoni □[v.][n tr] rebentar, soltar botões (de flor)
burĝono □[sub.] botão, broto, rebento
bushaltejo □[sub.] ponto de ônibus
buso □[sub.] ônibus
buŝa □[adj.] oral, verbal
buŝo □[sub.] boca
buŝtuko □[sub.] guardanapo
buŝumi □[v.] amordaçar
butero □[sub.] manteiga
buterpano □[sub.] pão com manteiga
butiko □[sub.] loja, armazém
butikumcentro = **butikumejo** □[sub.] shopping center
butikumi □[v.] ir às compras
butoni □[v.][tr] abotoar
butono □[sub.] botão (de roupa)
butonumi □[v.][tr] abotoar

C

caro □[sub.] czar, tsar
cedi □[v.] (i. e tr.) ceder, alhear, abdicar
cedro □[sub.] cedro (bot.)
celebri □[v.][tr] celebrar
celi □[v.][tr] visar a, apontar, mirar, ter em vista
celilo □[sub.] alça
celo □[sub.] alvo, fim, ponto de mira
celulito □[sub.] celulite
cenaklo □[sub.] cenáculo
cendo □[sub.] centavo
cent □ cem
centmilo □[sub.] cem mil(100.000)
centra □[adj.] central
centralo □[sub.] central (elétrica, telefônica)
centro □[sub.] centro
cenzuri □[v.][tr] censurar
cenzuro □[sub.] censura
cepo □[sub.] cebola
cerbo □[sub.] cérebro
cerbumi □[v.][n tr] esforçar-se mentalmente
ceremonio □[sub.] cerimônia
certa □[adj.] certo, seguro, indubitável
certagrade □[adv.] de certo modo
certe □[adv.] certamente, na verdade
certigi □[v.] assegurar, confirmar
cervo □[sub.] cervo, veado
cetera □[adj.] outro, restante
cetere □[adv.] além disso, aliás
cetero □[sub.] o restante, tudo mais
ci □[v.] tu, tigo, ti
cibernetiko □[sub.] cibernética
cico □[sub.] mamilo
cicumo □[sub.] bico de mamadeira
cidonio-marmelado □[sub.] doce de marmelo (marmelada)
cidro □[sub.] cidra
cifero □[sub.] cifra, algarismo, número
ciferplato □[sub.] mostrador de

relógio
cigano □[sub.] cigano
cigaredo □[sub.] cigarro
cigareto □[sub.] charuto fino
cigaro □[sub.] charuto
cigno □[sub.] cisne
cikatro □[sub.] cicatriz
ciklo □[sub.] ciclo
cikonio □[sub.] cegonha
cilindro □[sub.] cilindro
cimo □[sub.] percevejo
cindrigi □[v.] calcinar, reduzir a cinzas
cindro □[sub.] cinza
cindrujo □[sub.] cinzeiro
cinika □[adj.] cínico
ciri □[v.][tr] engraxar
cirklo □[sub.] círculo
cirko □[sub.] circo
cirkonstanco □[sub.] circunstância
cirkulado □[sub.] circulação
cirkuli □[v.][n tr] circular (mover em círculo)
cirkumcidi □[v.][tr] circuncidar
cirkvito □[sub.] circuito (el.)
ciro □[sub.] graxa
citaĵo □[sub.] citação
citi □[v.][tr] citar, mencionar
citrono □[sub.] limão
civila □[adj.] civil (indivíduo não militar, paisano)
civilizado □[sub.] civilização (ato de civilizar)
civilizi □[v.][tr] civilizar, domesticar
civilizo □[sub.] civilização (ato de civilizar)
civita □[adj.] civil
civitano □[sub.] cidadão
civito □[sub.] cidade (corpo político), cidade livre
codoromo □[sub.] cd-rom (computação)
colo □[sub.] polegada

Ĉ

ĉagreni □[v.][tr] afligir, molestar, magoar
ĉagreno □[sub.] aflição, pesar, dor
ĉambraro □[sub.] apartamento, aposentos
ĉambro □[sub.] quarto, sala
ĉamo □[sub.] camurça
ĉampano □[sub.] champanha
ĉampiono □[sub.] campeão
ĉano □[sub.] cão (peça da espingarda que percute a cápsula)
ĉapelo □[sub.] chapéu, sombreiro
ĉapitro □[sub.] capítulo (de livro)
ĉapo □[sub.] boné, gorro
ĉar □ porque, pois que, visto que
ĉareto □[sub.] carrinho, carreta

ĉarlatano □[sub.] charlatão, curandeiro, impostor
ĉarma □[adj.] cativante, fascinante
ĉarmi □[v.][tr] encantar, atrair, fascinar
ĉarmo □[sub.] encanto, atrativo, graça
ĉaro □[sub.] carro, caminhão
ĉarpenti □[v.][tr] carpintejar, construir (de madeira)
ĉarpentisto □[sub.] carpinteiro
ĉasi □[v.][tr] caçar, montear
ĉasisto □[sub.] caçador
ĉe □[adv.] em (casa de), a, entre, junto a
ĉeesti □[v.] estar presente, comparecer
ĉefa □[adj.] principal, básico, capital
ĉefministro □[sub.] primeiro ministro
ĉefo □[sub.] chefe, principal
ĉefurbo □[sub.] capital
ĉeĥa □[adj.] tcheco (relativo à República Tcheca)
Ĉeĥio □[sub.] República Tcheca
ĉeĥo □[sub.] tcheco (natural da República Tcheca)
ĉeko □[sub.] cheque (bancário)
ĉeko nekovrita □[adj.] cheque sem fundos, trastrekita
ĉeko trastrekita □[adj.] cheque cruzado
ĉelo □[sub.] célula
ĉemizo □[sub.] camisa
ĉenero □[sub.] elo, argola
ĉeno □[sub.] cadeia, corrente
ĉerizo □[sub.] cereja
ĉerko □[sub.] esquife, ataúde, caixão
ĉerpi □[v.][tr] tirar (um líquido)
ĉesi □[v.][n tr] cessar, parar de
ĉevalejo □[sub.] estábulo
ĉevalo □[sub.] cavalo
ĉevalpovo □[sub.] cavalo-vapor
ĉi □[v.] partícula que indica proximidade
ĉi- □ forma correlativa união de correlatos (tudo, todos,etc...)
ĉi kaj tie □[adv.] aqui e acolá
ĉi tie □[adv.] aqui
ĉi tiu □ este, esta
ĉia □[adj.] cada espécie de, toda espécie de, de toda a qualidade
ĉial □ por todos os motivos
ĉiam □ sempre, eternamente
ĉie □[adv.] em toda a parte, em todo o lugar
ĉiel □ de todo o modo, por todas as formas, de qualquer

maneira
ĉiel(glor)a □[adj.] celeste, celestial
ĉielarko □[sub.] arco-íris
ĉielo □[sub.] céu, alturas
ĉies □ de cada um, de todos
ĉifi □[v.][tr] amarrotar, amassar
ĉifonisto □[sub.] trapeiro
ĉifono □[sub.] farrapo, andrajo, trapo
ĉifro □[sub.] cifra, escrita secreta
Ĉikagano □[sub.] cidadão de Chicago
Ĉikago □[sub.] Chicago
ĉikani □[v.][tr] chicanear, falar mal de, fuxicar
ĉikune □[adv.] aqui anexo
ĉikune □[adv.] aqui anexo
Ĉilio □[sub.] Chile
ĉimomente □[adv.] neste momento, ĉi tie
ĉina □[adj.] chinês (relativo à China)
Ĉinio=Ĉinujo □[sub.] China
ĉino □[sub.] chinês (natural da China)
ĉio □[sub.] tudo, cada coisa
ĉiom □ adv. toda a quantidade, tudo
ĉiopova □[adj.] onipotente
ĉirkaŭ □ em torno de, ao derredor de
ĉirkaŭaĵoj □[sub.] arrabalde, subúrbio
ĉirkaŭbraki □[v.][tr] abraçar
ĉirkaŭe □[adv.] à volta, ao redor
ĉirkaŭi □[v.][tr] circundar, cercar
ĉirkaŭiri □[v.][n tr] rodear, circular
ĉirkaŭpreni □[v.][tr] abraçar, abarcar
ĉiu □ cada um, cada (qual), todo, toda a pessoa
ĉiujara □[adj.] anual (que ocorre a cada ano)
ĉiusemajne □[adv.] semanalmente
ĉiutaga □[adj.] diário, quotidiano
ĉizi □[v.] cinzelar, entalhar
ĉizilo □[sub.] cinzel, entalhador
ĉj □[sub.] (sufixo com que se formam os apelidos de carinho masculinos)
Vocabulário Esperanto-Português - 12
ĉokolado □[sub.] chocolate
ĉu □ se(na interrogação indireta), partícula interrogativa (não traduzida na interrogação direta)

D

da □[adj.] de (usa-se depois das palavras que exprimem medida, peso, número, quantidade)
dafno □[sub.] dafne (bot.)
daktilo □[sub.] tâmara
damaĝi □[v.][tr] danificar
damaĝo □[sub.] dano
damludo □[sub.] jogo de damas
damni □[v.][tr] danar, tornar maldito, condenar ao inferno
damo □[sub.] dama (jogo de cartas)
dana □[adj.] dinamarquês
danci □[v.][n tr] dançar
dancist(in)o □[sub.] dançarino (a)
danco □[sub.] dança
dando □[sub.] dândi, janota, almofadinha
danĝera □[adj.] perigoso
danĝero □[sub.] perigo
Danio=Danujo=Danlando □[sub.] Dinamarca
dank al □ graças a
danka □[adj.] grato, reconhecido
dankema □[adj.] grato, reconhecido
danki □[v.][tr] agradecer, dever (estar agradecido)
dankon! □ obrigado!
danno □[sub.] dan (judô)
dano □[sub.] dinamarquês (natural da Dinamarca)
dati □____[v.][tr] datar (escrever a data)
dato □[sub.] data
datreveno □[sub.] aniversário
daŭra □[adj.] duradouro
daŭre □[adv.] continuamente
daŭri □[v.][n tr] durar, continuar, prolongar-se
daŭrigi □[v.] continuar
daŭrigota □[adj.] continua (coloca-se no final de textos parcialmente publicados em uma edição)
de □[adv.] de, por, desde
deca □[adj.] conveniente, próprio, decoroso
dece □[adv.] como se deve, como é justo, decentemente
Decembro □[sub.] Dezembro
deci □[v.][n tr] convir, ser próprio, ser decente
decida □[adj.] decidido, resoluto
decidi □[v.][tr] decidir, deliberar
decidiga □[adj.] decisiva
decidiĝi □[v.] decidir-se, tomar uma resolução
decido □[sub.] decisão
deĉifri □[v.] decifrar
dediĉi □[v.][tr] dedicar, consagrar
defendi □[v.][tr] defender
defii □[v.][tr] desafiar
definitiva □[adj.] definitivo, decisivo
definitive □[adv.] definitivamente
defio □[sub.] desafio
deflankiĝi □[v.] desviar-se, afastar-se

degeli □[v.][n tr] degelar, derreter-se
degelo □[sub.] degelo (ação de degelar)
deĵori □[v.][n tr] estar de serviço, estar de plantão
dek □ dez
deka □[adj.] décimo(lugar)
dekano □[sub.] decano, deão
deklami □[v.][tr] declamar, recitar
deklaracio □[sub.] declaração, depoimento
deklari □[v.][tr] declarar, depor
deklaro □[sub.] declaração, depoimento
deklaro □[sub.] declaração, depoimento
deklivo □[sub.] declive, ladeira, rampa
dekono □[sub.] um décimo
dekope □[adv.] em grupo de dez
dekoracii □[v.] decorar, ornar
dekoracio □[sub.] decoração
dekori □[v.] decorar, ornar
dekreti □[v.][tr] decretar
dekreto □[sub.] decreto
dekstra □[adj.] direito (lado)
dekstren □ para a direita
dekstrulo □[sub.] destro
dekstrume □[adv.] no sentido horário
delegacio □[sub.] delegação
delegi □[v.][tr] delegar, deputar
delegito □[sub.] delegado
deletera □[adj.] deletério
delikata □[adj.] delicado, fino, brando
Vocabulário Esperanto-Português - 13
deliktulo □[sub.] delinqüente
deliri □[v.][n tr] delirar, divagar
deliro □[sub.] delírio
delogi □[v.][tr] seduzir, desencaminhar
delonge □[adv.] há muito (tempo)
demandi □[v.][tr] perguntar, questionar, indagar
demeti □[v.][tr] tirar, depor
demisii □[v.][n tr] demitir-se, exonerar-se
demokrata □[adj.] democrático
demokratio □[sub.] democracia
demokrato □[sub.] democrata
demona □[adj.] demoníaco
demono □[sub.] demônio
demonstracii □[v.][tr] demonstrar
demonstracio □[sub.] demonstração
demonstri □[v.][tr] demonstrar
denove □[adv.] de novo
denove □[adv.] de novo, novamente
densa □[adj.] denso, espesso, compacto
denta □[adj.] dentário
dentisto □[sub.] dentista
dentkarno □[sub.] gengiva
dento □[sub.] dente
departemento □[sub.] departamento
dependi □[v.][n tr] depender de
depost □ desde, depois de; atrás de"
depreni □[v.] tirar, descontar
deprimi □[v.][tr] deprimir, abater
deprimo □[sub.] depressão
des □ tanto (correlativo de ju)
desaponti □[v.][tr] desapontar
desegnaĵo □[sub.] desenho (a representação)
desegni □[v.][tr] desenhar, traçar
desegno □[sub.] desenho (a arte)
deserto □[sub.] sobremesa
destini □[v.][tr] destinar, reservar, aprazar
destino □[sub.] destino
deŝiri □[v.][tr] arrancar, colher (flores), tirar
detalo □[sub.] particularidade, detalhe
detektivo □[sub.] detetive
deteni □[v.][tr.] deter
detergento □[sub.] detergente
determini □[v.][tr] determinar, fixar, definir
detonaci □[v.] detonar
detruado □[sub.] destruição
detrui □[v.][tr] destruir
detruo □[sub.] destruição
deveni □[v.][n tr] vir de, derivar, provir
devi □[v.][tr] dever, ter a obrigação de, ter de
deviga □[adj.] obrigatório, compulsório
devigi □[v.] obrigar, constranger
devizo □[sub.] divisa, lema; cambial (com.)
devo □[sub.] dever,devi [tr]
dezerto □[sub.] deserto, páramo, ermo
deziri □[v.][tr] desejar, pretender
deziro □[sub.] desejo, pretensão
Dia □[adj.] divino
diabla □[adj.] diabólico
diable! □ com os diabos!
diablo □[sub.] diabo
diafilmo □[sub.] eslaide
diakono □[sub.] diácono
dialekto □[sub.] dialeto
dialogo □[sub.] diálogo
diamanto □[sub.] diamante
diboĉi □[v.][n tr] viver no deboche, viver em farra
diboĉigi □[v.] corromper
diboĉo □[sub.] dissipação, farra
dieso □[sub.] díese, sustenido (mús.)
dieta □[adj.] dietético

dieto □[sub.] dieta
difekti □[v.][tr] danificar, avariar, estragar
diferenci □[v.][n tr] ser diferente, diferir
diferencigi □[v.] diferenciar
diferenco □[sub.] diferença
difini □[v.][tr] definir, indicar
difinita □[adj.] definida
difino □[sub.] definição
digi □[v.][tr] deter, represar
digna □[adj.] digno
digno □[sub.] dignidade
digo □[sub.] dique, represa
diĝita □[adj.] digital (eletrônica)
dika □[adj.] grosso, espesso; negrito
dikeco □[sub.] espessura
dikfingro □[sub.] polegar
dikfingro □[sub.] polegar
diktatoro □[sub.] ditador
diktaturo □[sub.] ditadura
dikti □[v.][tr] ditar
dilemo □[sub.] dilema
diletanto □[sub.] diletante, amador, não profissional
Vocabulário Esperanto-Português - 14
diligenta □[adj.] diligente, esforçado, aplicado
diluvo □[sub.] dilúvio
dimanĉo □[sub.] Domingo
Dio □[sub.] Deus
diplomato □[sub.] diplomata
diplomiĝi □[v.] graduar
diplomita □[adj.] diplomado
diplomito □[sub.] diplomado, concluinte
diplomo □[sub.] diploma
direkti □[v.][tr] dirigir, encaminhar, governar, gerir
direktilo □[sub.] volante, guidão
direkto □[sub.] direção
direktoro □[sub.] diretor, regente
diri □[v.][tr] dizer, proferir
dis □ (prefixo indicando separação, desunião, dispersão)
disaŭdigi □[v.] fazer ouvir pela telefonia sem fio novidades, músicas, etc.
disciplino □[sub.] disciplina
disĉiplo □[sub.] discípulo
disdoni □[v.][tr] distribuir
diserigi □[v.] desagregar
Diservo □[sub.] ofício divino, culto
disigi □[v.] separar, dividir
diskedo □[sub.] disquete de computador
disketo = diskedo □[sub.] disquete
diski □[v.][tr] discar (telefone)
disko □[sub.] disco
diskoteko □[sub.] discoteca
diskriminacii □[v.][n tr] discriminar
diskutado □[sub.] discussão
diskuti □[v.][n tr] discutir
diskuto □[sub.] discussão
disponi (pri) □ dispor de, ter (à disposição)
disponigi □[v.] disponibilizar
dispono □[sub.] disposição
disputi □[v.][n tr] disputar, contender
dissemi □[v.][tr] espalhar, disseminar
distanco □[sub.] distância
distinga □[adj.] distinto
distingi □[v.][tr] distinguir
distingo □[sub.] distinção
distri □[v.][tr] distrair, desviar a atenção; divertir
distribui □[v.][tr] distribuir
distrikto □[sub.] distrito, comarca
distrita □[adj.] alguém que foi distraído
disvastigi □[v.] divulgar, espalhar
divano □[sub.] divã
diveni □[v.][tr] adivinhar, acertar, decifrar
diversa □[adj.] diverso, vário, que oferece vários aspectos
dividi □[v.][tr] dividir, repartir, desmembrar
divizio □[sub.] divisão (mil.)
do □[sub.] portanto, por conseguinte, logo, então
doganejo □[sub.] alfândega (local onde funciona a)
dogano □[sub.] aduana, alfândega(tipo de repartição pública)
dogmo □[sub.] dogma
doko □[sub.] doca
doktoro □[sub.] doutor, médico, escriba
dokumento □[sub.] documento
dolaro □[sub.] dólar
dolĉa □[adj.] doce, meigo, ameno, suave
dolĉacida □[adj.] agridoce
dolĉaĵo □[sub.] doce, coisa doce
dolĉe! □ docemente!
dolĉulino □[sub.] uma mulher doce, meiga
dolori □[v.][tr] doer, causar dor
dolorigi □[v.] fazer sentir dor (Mi dolorigis la dorson - Eu machuquei minhas costas.)
doloro □[sub.] aflição, dor
domaĝe □[adv.] lamentável, deplorável
domaĝi □[v.][tr] ter medo de gastar, de perder, de estragar
domaĝo □[sub.] coisa lamentável
domego □[sub.] mansão
dometo □[sub.] casinha, casinhola
domini □[v.][tr] dominar
domo □[sub.] casa,

habitação
donace □[adv.] como um presente, grátis
donaci □[v.][tr] presentear, doar, brindar
donaco □[sub.] doação, presente
doni □[v.][tr] dar, ministrar, entregar
Donjuano, donĵuano □[sub.] Don Juan
dopi = drogigi □[v.][tr] dopar
dorloti □[v.][tr] afagar, amimar, acariciar
dormema □[adj.] dorminhoco
Vocabulário Esperanto-Português - 15
dormeti □[v.] cochilar
dormi □[v.][n tr] dormir
dormigi □[v.] fazer dormir
dormo □[sub.] sono
dorno □[sub.] espinho, estrepe, pico
dorso □[sub.] costas, dorso
dosiero □[sub.] arquivo (computação)
dosierujo □[sub.] diretório (computação)
doso □[sub.] dos (sistema operacional de computador)
doti □[v.][tr] dotar
doto □[sub.] dote, dom
dozi □[v.][tr] dosar (medicamentos)
dozo □[sub.] dose
drajvo □[sub.] drive
drako □[sub.] dragão
dramo □[sub.] drama (peça teatral); acontecimento
drástico (f.)
drapiri □[v.][tr] cobrir (de pano)
drapiro □[sub.] pano, adorno (para mesas, janelas, móveis, etc.)
drapo □[sub.] pano, fazenda (para vestuário)
drasta □[adj.] drástico, enérgico
draŝi □[v.][tr] debulhar, malhar
drato □[sub.] arame, fio de metal
dresi □[v.][tr] domar, adestrar
drinkaĵo □[sub.] bebida alcoólica
drinkemulo □[sub.] bêbado
drinki □[v.][n tr] beber (em excesso alcoólico)
drinkulo □[sub.] bêbado
drivi □[v.][n tr] derivar (náut.)
drogigi = dopi □[v.][tr] dopar
drogo □[sub.] droga
droni □[v.][n tr] afogar-se, submergir-se
dronigi □[v.] afogar
du □ dois
dua □[adj.] segundo
dubi □[v.][n tr] duvidar
dubinda □[adj.] que merece dúvidas
dubo □[sub.] dúvida
duko □[sub.] duque
dum □ durante
dume □[adv.] entrementes, nesse ínterim
dumtempe □[adv.] durante certo tempo, provisoriamente
dungi □[v.][tr] assalariar, empregar
dungito □[sub.] empregado
duobla □[adj.] dobro, dobrado
duobligi □[v.] dobrar
duoninsulo □[sub.] península
duono □[sub.] metade
duope □[adv.] aos pares
duopo □[sub.] grupo de dois, dupla
durdisko □[sub.] disco rígido
duŝejo □[sub.] ducha (lugar onde se aplicam duchas)
duŝilo □[sub.] chuveiro
duŝo □[sub.] ducha (jato de água)

E

ebena □[adj.] plano, chato, liso
ebenaĵo □[sub.] planície
ebla □[adj.] possível
eble □[adv.] talvez
ebleco □[sub.] possibilidade
ebria □[adj.] ébrio, bêbado
ebriiĝi □[v.] embebedar-se
ebrio □[sub.] embriaguez, bebedeira
ebriulo □[sub.] bêbado
ec □ (sufixo que indica qualidade, estado)
eco □[sub.] qualidade
eĉ □ mesmo, até mesmo
edelvejso □[sub.] edelvais, "edelweiss" (bot.)
eduki □[v.][tr] educar, criar
edziĝi □[v.] casar-se (tornar-se esposo)
edziniĝi □[v.] casar-se (tornar-se esposa)
edzino □[sub.] esposa
edzo □[sub.] esposo
efektiva □[adj.] efetivo, real, verdadeiro
efektive □[adv.] de fato, efetivamente
efektivigi □[v.] efetuar, efetivar
efektiviĝi □[v.] realizar-se, cumprir-se
efekto □[sub.] efeito, impressão
efiki □[v.][n tr] ser eficaz, produzir efeito
efiko □[sub.] efeito
eg □ (sufixo que denota aumentativo)
egala □[adj.] igual
egale □[adv.] igualmente
egaleco □[sub.] igualdade
egali □[v.][n tr] ser igual, não diferir
ege □[adv.] extremamente

Vocabulário Esperanto-Português - 16

eĥo □[sub.] eco
ej □[sub.] (sufixo que indica lugar)
ejo □[sub.] lugar
ek □ (prefixo que indica começo de ação, ação súbita)
ek! □ Comecemos! Vamos!
ekbrili □[v.] lançar brilho de súbito
ekde □[adv.] desde
ekflagri □[v.][tr] deflagrar
ekflori □[v.][n tr] começar a florir
ekipaĵo □[sub.] equipamento
ekipi □[v.][tr] equipar, aparelhar
ekiri □[v.][n tr] pôr-se em marcha, pôr-se a caminho
ekkuri □[v.][n tr] partir, arrancar
ekkuŝi=kuŝiĝi □[v.] estender-se, deitar-se
eklezia □[adj.] eclesiástico
eklezio □[sub.] igreja (instituição, não a construção)
ekonomiko □[sub.] economia (ciência)
ekonomio □[sub.] economia
ekpreni □[v.][tr] pegar de súbito, rapidamente
ekrano □[sub.] biombo, tela (para projeções)
ekrigardi □[v.][n tr] olhar de relance
eks □ (prefixo que indica ex-, antigo)
eksalti □[v.][n tr] dar um pulo, saltar
ekscita □[adj.] excitante
eksciti □[v.][tr] excitar, inflamar
ekscito □[sub.] excitação
eksedziĝi □[v.] divorciar-se
eksigi □[v.] exonerar, demitir
eksiĝi □[v.] demitir-se
ekskludi □[v.][tr] excluir
ekskluziva □[adj.] exclusivo
ekskurso □[sub.] excursão
eksmoda □[adj.] fora de moda, antiquado, obsoleto
ekspedi □[v.][tr] expedir, aviar, despachar
ekspedicio □[sub.] expedição
eksperimenta □[adj.] experimental
eksperimenti □[v.][tr] fazer experiências
eksperimento □[sub.] experimento, experiência (ensaio científico)
eksperto □[sub.] experto
eksplodaĵo □[sub.] explosivo
eksplodi □[v.][n tr] explodir
eksplodigi □[v.] causar explosão
eksplodigi = eksplodbrui □[v.][n tr] detonar
eksplodilo □[sub.] explosivo preparado com um objetivo (p.ex. mina)
eksplodmotoro □[sub.] motor de explosão
eksplodo □[sub.] explosão
ekspluati □[v.][tr] explorar; fazer produtiva terra ou empresa
eksponi □[v.][tr] expor; apresentar pintura ao público
eksporti □[v.][tr] exportar
ekspreso □[sub.] expresso (trem);
ekstari □[v.][n tr] de súbito pôr-se de pé
ekstaza □[adj.] extático
ekstazo □[sub.] êxtase
ekster □ afora, fora de
ekstera □[adj.] exterior, externo
eksteraĵo □[sub.] exterior, aparência externa
ekstere □[adv.] fora, de fora
eksterlande □[adv.] exterior (país)
eksterlando □[sub.] terra(s) estrangeira(s)
eksterordinara □[adj.] extraordinário
ekstravaganca □[adj.] extravagante
ekstrema □[adj.] extremo
ekvatoro □[sub.] equador
ekvilibro □[sub.] equilíbrio
ekvivalento □[sub.] equivalente
ekz. □ abreviação de ekzemple
ekzameni □[v.][tr] examinar, inspecionar
ekzameno □[sub.] exame, prova, teste
ekzekuti □[v.][tr] executar (pena de morte)
ekzemple □[adv.] por exemplo
ekzemplero □[sub.] exemplar, cópia (de livro, documento)
ekzemplo □[sub.] exemplo
ekzerci □[v.] praticar, exercitar-se
ekzerci □[v.][tr] exercitar
ekzerco □[sub.] exercício, sin
ekzisti □[v.][n tr] existir
ekzisto □[sub.] existência
ekzotika □[adj.] exótico
el □ de, dentre (prefixo que exprime origem; de um estado a outro; extração)
elaĉeti □[v.] resgatar, remir
elartikigi □[v.] luxar

Vocabulário Esperanto-Português - 17

elasta □[adj.] elástico
elĉerpita □[adj.] esgotado
eldoni □[v.][tr] editar, publicar
eleganta □[adj.] elegante
elekti □[v.][tr] eleger, escolher, designar
elekto □[sub.] eleição, escolha
elektra □[adj.] elétrica
elektro □[sub.] eletricidade
elektronika □[adj.] eletrônico

elektroniko □[sub.] eletrônica (técnica)
elektrono □[sub.] elétron
elementa □[adj.] elementar
elemento □[sub.] elemento
elimini □[v.][tr] eliminar, expulsar, afastar
elirejo □[sub.] saída, porta
eliri □[v.][n tr] sair
eliri □[v.][n tr] sair (**Eliro**=Êxodo)
elizii □[v.][tr] elidir
elizio □[sub.] elisão
elkovi □[v.][tr] chocar o tempo suficiente até que os filhotes saiam do ovo
ellabori □[v.][tr] elaborar
ellerni □[v.][tr] aprender a fundo
elmigri □[v.][n tr] emigrar
elokventa □[adj.] eloqüente
elparoli □[v.][tr] pronunciar, articular
elpensi □[v.][tr] inventar
elporti □[v.][tr] suportar, tolerar, agüentar
elradikigi □[v.][tr] arrancar com a raiz
elreviĝi □[v.][n tr] desiludir-se, desenganar-se
elspezi □[v.][tr] pagar por uma mercadoria ou serviço recebido
elspezoj □ gastos, despesas
elspiri □[v.][tr] exalar, expirar
elŝalti □[v.][tr] desligar
elŝipiĝi □[v.] desembarcar-se
elŝovi □[v.][tr] expor empurrando
eluzi □[v.][tr] puir, safar
elverŝi □[v.][tr] esvaziar
elvoki □[v.][tr] evocar (espírito)
em □ (sufixo que indica hábito, propensão, tendência)
embarasi □[v.][tr] embaraçar, estorvar
embaraso □[sub.] embaraço, perplexidade, aperto, estorvo
embuski □[v.][n tr] estar em uma emboscada
embusko □[sub.] cilada, tocaia, emboscada
emerita □[adj.] aposentado, jubilado
emerito □[sub.] indivíduo aposentado, jubilado
emfaza □[adj.] enfático
emfazi □[v.][n tr] enfatizar
emfazo □[sub.] ênfase
emfiteŭzo □[sub.] enfiteuse
emi □[v.] ter tendência a
eminenta □[adj.] eminente
emocii □[v.][tr] comover, sensibilizar
emocio □[sub.] emoção, abalo, comoção
enboteligi □[v.] engarrafar
enciklopedio □[sub.] enciclopédia
enĉifri □[v.] codificar
end □ (sufixo que indica
endormiĝi □[v.] cair no sono aos poucos
energia □[adj.] enérgico
energio □[sub.] energia
engluti □[v.][tr] sorver
enhavo □[sub.] conteúdo
enigmo □[sub.] enigma, adivinhação
eniri □[v.][n tr] entrar
enkadrigi □[v.] enquadrar, emoldurar
enketi □[v.][n tr] investigar
enketo □[sub.] inquérito, investigação
enklasigi □[v.] classificar
enkodigi □[v.] codificar (reunir em um código)
enladigi □[v.] enlatar alimentos já preparados.
enlistigi □[v.] catalogar, arrolar, pôr em lista
enlitiĝi □[v.] deitar-se na cama
enmigri □[v.][n tr] emigrar
enordigi □[v.] arrumar, ordenar, arranjar
enseliĝi □[v.] montar
ensorĉiga □[adj.] enfeitiçante
enspezi □[v.][tr] receber dinheiro por uma mercadoria ou serviço prestado
enspezoj □[sub.] receita (entrada de dinheiro)
enspiri □[v.][n tr] aspirar, inalar
enŝipiĝi □[v.] embarcar-se
enŝprucigilo □[sub.] seringa, injetor
enterigi □[v.] enterrar
entombigi □[v.] sepultar, enterrar

entreprenema □[adj.] empreendedor
entrepreni □[v.][tr] empreender
entrepreno □[sub.] empresa
entrudiĝi □[v.] meter o nariz em assunto alheio
entute □[adv.] na sua generalidade, em suma, numa palavra
entuziasma □[adj.] entusiasta
entuziasmo □[sub.] entusiasmo
enua □[adj.] aborrecido, fastidioso
enui □[v.][n tr] aborrecer-se, enfastiar-se
enuiga □[adj.] aborrecido, fastidioso
enverŝi □[v.][tr] derramar em alguma coisa
envia □[adj.] invejoso
envii □[v.][tr] invejar
envio □[sub.] inveja
episkopa □[adj.] episcopal
episkopo □[sub.] bispo

epizodo □[sub.] episódio
epoko □[sub.] época, idade
epopea □[adj.] épico
epopeo □[sub.] epopéia
er □ (sufixo que exprime um dos elementos em que consiste um todo)
erari □[v.] errar, cair em erro
eraro □[sub.] erro
ergonomio □[sub.] ergonomia
erikejo □[sub.] charneca
eriko □[sub.] urze
ermito □[sub.] eremita
ero □[sub.] elemento, partícula
erotika □[adj.] erótico
escepte de □[adv.] à exceção de
escepti □[v.][tr] excetuar
escepto □[sub.] exceção
esenca □[adj.] essencial
esenco □[sub.] essência
eskaladi □[v.][tr] escalar
eskalatoro □[sub.] escada rolante
eskalo □[sub.] escada de mão
eskapi □[v.][n tr] escapar (de)
eskapo □[sub.] escapada
eskorti □[v.][tr] escoltar
eskorto □[sub.] escolta
Esperanto □[sub.] Esperanto (aquele que espera)
espereble □[adv.] conforme o que se pode esperar
esperi □[v.][tr] ter esperança
espero □[sub.] esperança
esplorado □[sub.] exploração, investigação, pesquisa
esplori □[v.][tr] explorar, pesquisar, buscar
esploro □[sub.] exploração, investigação, pesquisa
esprimi □[v.][tr] expressar
esprimo □[sub.] expressão
establi □[v.][tr] estabelecer
establo □[sub.] estabelecimento
esti □[v.] ser, estar, haver (impessoal), achar-se, existir.
estimata sinjoro □[sub.] caro senhor
estimi □[v.][tr] estimar, gostar, avaliar
estingi □[v.][tr] extinguir, apagar
estont(ec)o □[sub.] futuro
estonta □[adj.] do futuro
estonto □[sub.] futuro
estr □ (sufixo que indica chefe de)
estrado □[sub.] estrado, tablado, pódio
estraro □[sub.] diretoria
estri □[v.][tr] administrar, dirigir
estro □[sub.] chefe, diretor
eŝafodo □[sub.] cadafalso, patíbulo
et □ (sufixo que indica diminutivo)
eta □[adj.] pequeno
etaĝo □[sub.] andar(de um edifício), pavimento
etapo □[sub.] etapa
etburĝa □[adj.] pequeno-burguês
etendi □[v.][tr] estender, desdobrar, esticar
eterna □[adj.] eterna
eterneco □[sub.] eternidade
eterno □[sub.] eternidade
Eternulo, la □[adj.] O Eterno, O Senhor (Deus)
etika □[adj.] ética
etikedo □[sub.] etiqueta, rótulo (com.)
etiketo □[sub.] etiqueta, cerimonial, pragmática
etiko □[sub.] Ética (ciência da moral)
etoso □[sub.] ambiência, atmosfera espiritual de um meio
Eŭropa □[adj.] Europeu
Eŭropo □[sub.] Europa
evakui □[v.][tr] evacuar
evangelia □[adj.] evangélico
evangelio □[sub.] evangelho
evento □[sub.] evento
eventuala □[adj.] eventual, contingente (que pode ocorrer)
eventuale □[adv.] eventualmente

eventualo □[sub.] eventualidade
evidenta □[adj.] evidente, óbvio
eviti □[v.][tr] evitar, evadir, esquivar
evoluado □[sub.] evolução
evolui □[v.][tr] evoluir, evolver
evolulando □[sub.] país em desenvolvimento
evoluo □[sub.] evolução

F

fabelo □[sub.] estória, conto de fadas
fabo □[sub.] fava
fabriki □[v.][tr] fabricar
fabriko □[sub.] fábrica
facila □[adj.] fácil
facilanima □[adj.] frívolo, leviano
faciligi □[v.] facilitar
fadeno □[sub.] fio, linha
faduo □[sub.] fado (dança portuguesa)
fago □[sub.] faia, fago (bot.)
fajfi □[v.][tr] assobiar, apitar
fajraĵo □[sub.] fogos de artifício
fajrero □[sub.] fagulha
fajrilo □[sub.] isqueiro
fajro □[sub.] fogo
fajrujo □[sub.] fogão
fakaro □[sub.] armário ou estante para papéis

fako □[sub.] compartimento, seção, especialidade
fakso □[sub.] fax
fakta □[adj.] efetivo, real
fakte □[adv.] de fato
fakto □[sub.] fato
fakturi □[v.][tr] faturar
fakturo □[sub.] fatura, nota (com.)
fakulo □[sub.] especialista, experto
fakultato □[sub.] faculdade
falĉi □[v.][tr] ceifar, roçar
falĉilo □[sub.] foice
faleti □[v.][n tr] tropeçar
fali □[v.][n tr] cair, tombar, ruir
faligi □[v.] derrubar
falsa □[adj.] falso
falsaĵo □[sub.] falsificação
falsigi □[v.] falsificar
fama □[adj.] famoso
familio □[sub.] família
famo □[sub.] fama, renome
fanatika □[adj.] fanático
fandi □[v.][tr] derreter
fanfaro □[sub.] fanfarra, charanga
fanfaroni □[v.][n tr] fanfarrear
fantazia □[adj.] fantástico, imaginário
fantazio □[sub.] fantasia
fantomi □[v.][n tr] aparecer como se fosse fantasma
fantomo □[sub.] fantasma, aparição
farbi □[v.][tr] pintar
farbo □[sub.] tinta
farĉi □[v.][tr] rechear (cul.)
farĉo □[sub.] recheio (cul.)
farendaĵoj □[sub.] coisas que devem ser feitas
fari □[v.][tr] fazer, executar, formar
fariĝi □[v.] fazer-se, tornar-se
farmi □[v.][tr] arrendar
farmigi □[v.] dar em contrato sua propriedade para o uso de alguém
farmisto □[sub.] arrendatário
farmo □[sub.] arrendamento
faro □[sub.] obra, feito
farti □[v.][n tr] passar (de saúde), Kiel vi fartas? Como você está passando?
farunaĵo □[sub.] farofa
faruno □[sub.] farinha
fasado □[sub.] fachada, frontispício
fascina □[adj.] fascinante
fascini □[v.][tr] fascinar
fasko □[sub.] feixe, molho; penca"
fatala □[adj.] fatal
fatalo □[sub.] fatalidade
faŭki □[v.][n tr] escancarar-se
faŭko □[sub.] goela, abertura, boca (de fogão, túnel, etc.)
favora □[adj.] favorável, propício
favorata □[adj.] favorito
favori □[v.][tr] favorecer
favoro □[sub.] favor
fazo □[sub.] fase
febra □[adj.] febril
febri □[v.][n tr] estar com febre
febro □[sub.] febre
Februaro □[sub.] Fevereiro
federacio □[sub.] federação
federala □[adj.] federal
feina □[adj.] feérico; de fada."
feino □[sub.] fada
fekaĵo □[sub.] excremento, matéria fecal
feki □[v.][n tr] defecar
feko □[sub.] excremento, matéria fecal

fekunda □[adj.] fecundo
feliĉa □[adj.] feliz
feliĉeco □[sub.] felicidade
feliĉo □[sub.] felicidade
felo □[sub.] pele de animal com pêlos
femuro □[sub.] coxa
fendaĵo □[sub.] fenda, racha, greta
fendi □[v.][tr] fender, rachar, partir
fendo □[sub.] fenda, racha, greta
fenestro □[sub.] janela
fenomena □[adj.] fenomenal
fenomeno □[sub.] fenômeno
feo □[sub.] gênio
fera □[adj.] férrea
ferdeko □[sub.] convés
ferio □[sub.] feriado, dia de folga, la
ferioj □[sub.] férias
fermentaĵo □[sub.] matéria em fermentação
fermenti □[v.][n tr] fermentar
fermentilo □[sub.] levedo, lêvedo
fermi □[v.][tr] fechar
fermiĝi □[v.] fechar-se
fero □[sub.] ferro
feroca □[adj.] feroz, cruel (poét.)
ferrubaĵo □[sub.] sucata de ferragens
fervojo □[sub.] ferrovia, estrada de ferro
fervora □[adj.] fervoroso, zeloso
fervori □[v.][n tr] afervorar, estimular
fervoro □[sub.] zelo, fervor, ardor
festeno □[sub.] banquete, ágape
festi □[v.][tr] celebrar, festejar
festo □[sub.] celebração, festa
feŭda □[adj.] feudal
feŭdo □[sub.] feudo
feŭdulo □[sub.] vassalo

fi! □ credo! fora! cruzes!
fiançino □[sub.] noiva
fiançô □[sub.] noivo
fiaski □[v.][n tr] fracassar, malograr-se
fiasko □[sub.] fiasco, malogro
fibolo □[sub.] fíbula
fibro □[sub.] fibra, filamento (anat.)
fidela □[adj.] fiel, leal, seguro
fidi (je) □ ter fé em
fidinda □[adj.] seguro, fidedigno
fido □[sub.] fé
fiera □[adj.] orgulhoso
fieri (pri) □ ter orgulho de
fiero □[sub.] orgulho
fifama □[adj.] de má reputação
figura □[adj.] da figura
figuranto □[sub.] figurante (tea.)
figuri □[v.][tr] figurar, representar
figuro □[sub.] figura, vulto configuração, imagem
fihelpanto = **krimhelpanto** = **komplico** □[sub.] conivente
fikcia □[adj.] fictício
fikcio □[sub.] ficção, invenção
fiksa □[adj.] fixo
fiksi □[v.][tr] fixar, cravar, aprazar, determinar
filatelio □[sub.] filatelia
filatelo □[sub.] filatelia
filiko □[sub.] feto (bot.; planta ornamental)"
filino □[sub.] filha
filio □[sub.] filial, sucursal (com.)
filmo □[sub.] filme, película
filo □[sub.] filho
filozofi □[v.][n tr] filosofar
filozofio □[sub.] filosofia
filozofo □[sub.] filósofo
filtri □[v.][tr] filtrar
filtrilo □[sub.] filtro
fina □[adj.] final
finaĵo □[sub.] terminação, desinência
financa □[adj.] financeiro
financi □[v.][tr] financiar
financo □[sub.] finanças
fine □[adv.] finalmente, por fim
finfine □[adv.] finalmente
fingringo □[sub.] dedal
fingro □[sub.] dedo
fingrumi □[v.][tr] apalpar
fini □[v.][tr] acabar, finalizar, encerrar
finiĝi (per) □ terminar, acabar
finna □[adj.] finlandês (relativo à Finlândia)
Finnio=Finlando=
Finnujo □[sub.] Finlândia
finno □[sub.] finlandês (natural da Finlândia)
fino □[sub.] fim, conclusão
finstacio □[sub.] estação terminal
firakonto □[sub.] piada obscena
firma □[adj.] firme, constante, consistente
firmao □[sub.] firma, loja (com.)
firmo □[sub.] firma, loja (com.)
fiŝi □[v.][tr] pescar
fiŝkapti □[v.] pescar
fiŝo □[sub.] peixe
fizika □[adj.] físico
Vocabulário Esperanto-Português - 21
fiziko □[sub.] física (ciência)
fizionomio □[sub.] fisionomia
fjordo □[sub.] fiorde
flago □[sub.] bandeira, pavilhão
flagreti □[v.][n tr] cintilar
flagri □[v.][n tr] chamejar, flamejar, coruscar
flami □[v.][n tr] arder
flamkapa □[adj.] (que tem) cabeça quente, esquentado
flamo □[sub.] chama, labareda; paixão (ardente)
flanela □[adj.] flanelado
flanelo □[sub.] flanela
flanka □[adj.] lateral, acessório, apenso
flanke de □[adv.] ao lado de
flanken □ para o lado
flanko □[sub.] lado, flanco; banda
flankokupo □[sub.] subemprego; bico, quebra-galho
flano □[sub.] torta de nata, ovos e farinha (cul.)
flari □[v.][tr] cheirar
flatado □[sub.] lisonja
flati □[v.][tr] lisonjear, gabar
flava □[adj.] amarelo
flavo □[sub.] a cor amarela
flegi □[v.][tr] cuidar, zelar, tratar
flegistino □[sub.] enfermeira
flegma □[adj.] fleumático, calmo
flegmo □[sub.] fleuma, calma, impassibilidade
fleksebla □[adj.] flexível
fleksi □[v.][tr] dobrar, curvar, torcer
flikaĵo □[sub.] remendo
fliki □[v.][tr] remendar, consertar
flirti □[v.][n tr] esvoaçar, flutuar, borboletear
flori □[v.][n tr] florir, florescer
floro □[sub.] flor
flosi □[v.][n tr] boiar, flutuar
floso □[sub.] jangada
flua □[adj.] fluido, corrente
fluaĵo □[sub.] líquido, fluido
flugarmeo □[sub.] aeronáutica
flugfolio □[sub.] folha solta (impresso)
flughaveno □[sub.] aeroporto

flugi □[v.][n tr] voar
flugilo □[sub.] asa
flugmaŝino □[sub.] avião, helicóptero
flugo □[sub.] vôo
flui □[v.][n tr] fluir, correr (líquido)
fluida □[adj.] fluido, líquido
flulinia □[adj.] aerodinâmica
fluo □[sub.] corrente (de água), fluxo (de rio)
fluso □[sub.] fluxo (mar. enchente)
flustri □[v.][tr] cochichar, segredar
flustro □[sub.] cochicho
foiro □[sub.] feira
foja □[adj.] eventual
foje □[adv.] uma vez, um dia, outrora
fojnamaso □[sub.] montão de feno
fojno □[sub.] feno
fojo □[sub.] vez, feita
foko □[sub.] foca
fokuso □[sub.] foco
foliaro □[sub.] folhagem
folio □[sub.] folha; chapa, lâmina
foliumi □[v.][tr] folhear (livro)
folkloro □[sub.] folclore
fondaĵo □[sub.] fundação
fondi □[v.][tr] fundar, instalar, estabelecer
fonduso □[sub.] fundo (capital)
fonetika □[adj.] fonético
fonetiko □[sub.] Fonética (gram.)
fono □[sub.] fundo (de quadro, paisagem)
fonografo □[sub.] fonógrafo, gramofone
fontano □[sub.] chafariz, fonte
fonti □[v.][n tr] jorrar de uma fonte
fonto □[sub.] fonte, manancial, nascente
fontoplumo □[sub.] canetatinteiro
for □ longe, fora
fora □[adj.] afastado, distante
foresti □[v.] estar ausente
foresto □[sub.] ausência
forgesi □[v.][tr] esquecer
forigi □[v.] afastar, banir
foriri □[v.] afastar-se, retirar-se, partir
foriri □[v.][n tr] partir, ausentarse, retirar-se
forko □[sub.] garfo
forlasi □[v.] abandonar
forlasi □[v.][tr] abandonar
formala □[adj.] formal, expresso, explícito
formanĝi □[v.] devorar
formi □[v.][tr] formar
formiki □[v.][n tr] formigar (sentir "picadas")
formiko □[sub.] formiga

formo □[sub.] forma, feitio, jeito
formularo □[sub.] formulário
formuli □[v.][tr] formular
formulo □[sub.] fórmula
forno □[sub.] forno, fogão
forpasi □[v.][tr] passar-se, decorrer, andar (tempo)
forpeli □[v.][tr] afugentar, rechaçar
forpermeso □[sub.] licença (para ausentar-se ou ir embora)
forpermeso □[sub.] licença (para ausentar-se ou ir embora)
forpreni □[v.] tomar, arrancar
forstreki □[v.][tr] anular, riscar uma palavra ou frase para anular
forta □[adj.] forte
forteco □[sub.] força, intensidade
fortika □[adj.] forte, sólido, rijo
fortikaĵo □[sub.] fortificação, fortaleza
fortostreĉo □[sub.] esforço
Fortuno □[sub.] sorte, acaso, felicidade
forumo □[sub.] foro, fórum
fosaĵo □[sub.] cava, fossa
fosforeska □[adj.] fosforescente
fosforeski □[v.][n tr] ser fosforescente
fosforo □[sub.] fósforo (quím.)
fosi □[v.][tr] cavar, revolver
fosilo □[sub.] pá, enxada, cavadeira
fosto □[sub.] poste, estaca, mourão
foti □[v.][tr] fotografar
fotisto □[sub.] fotógrafo, fot(ografaĵ)o
foto □[sub.] foto
fotografaĵo □[sub.] foto
fotografi □[v.][tr] fotografar
fotografisto □[sub.] fotógrafo, fot(ografaĵ)o
fragmenta □[adj.] fragmentário
fragmento □[sub.] fragmento
frago □[sub.] morango
frakasi □[v.][tr] quebrar, britar, esmagar
frakcio □[sub.] fração (mat.)
frako □[sub.] casaca, fraque
frakseno □[sub.] freixo (bot.)
framasona □[adj.] maçônico
framasono □[sub.] maçom
frambo □[sub.] framboesa
franca □[adj.] francês (relativo à França)
Francio=Francujo □[sub.] França
franco □[sub.] francês (natural da França)
frandaĵo □[sub.] guloseima, acepipe
frandi □[v.][tr] comer (guloseima por prazer, e não por fome), saborear
franĝo □[sub.] franja (enfeite), fímbria

frapeti □[v.][tr] bater de leve
frapi □[v.][tr] bater, golpear, percutir
fratino □[sub.] irmã
frato □[sub.] irmão
fraŭdi □[v.][tr] defraudar
fraŭlino □[sub.] solteira, celibatária, senhorita
fraŭlo □[sub.] solteiro, celibatário
frazo □[sub.] frase, proposição
frekventi □[v.][tr] freqüentar, visitar, ir ver
fremda □[adj.] estrangeiro, estranho; alienígena
fremdulo □[sub.] um estrangeiro
freneza □[adj.] louco, insano
frenezîĝi □[v.] enlouquecer-se
frenezulejo □[sub.] hospital psiquiátrico
frenezulo □[sub.] louco
frenezumi □[v.][n tr] falar ou proceder como um louco
freŝa □[adj.] fresco, recente, novo
frida □[adj.] frio
fridigado □[sub.] congelamento (técnica)
fridigi □[v.] refrigerar
fridujo □[sub.] geladeira
friponi □[v.][n tr] agir como patife
fripono □[sub.] patife, gaio, maroto, bilontra
friti □[v.][n tr] fritar, frigir
frivola □[adj.] frívolo
frivoleco □[sub.] frivolidade
frizi □[v.][tr] frisar (cabelo)
frizisto □[sub.] frisador (cabeleireiro)
frizo □[sub.] frisagem
fromaĝo □[sub.] queijo
fronto □[sub.] frente, vanguarda, fronte
frosta □[adj.] gelado, glacial
frostigi □[v.] gelar, congelar
frostigilo □[sub.] congelador
frosto □[sub.] geada, frio
frostovundo □[sub.] queimadura de frio
frot(ad)o □[sub.] fricção
Vocabulário Esperanto-Português - 23
froti □[v.][tr] esfregar, friccionar
frua □[adj.] prematuro, precoce, cedo
frukti □[v.][n tr] frutificar
frukto □[sub.] fruta
fruktodona □[adj.] frutífero, fecundo
frunto □[sub.] fronte, testa
frustri □[v.][tr] frustrar
fuĝi □[v.] fugir, escapar, evadir-se
fulgo □[sub.] fuligem, picumã
fulmo □[sub.] relâmpago, raio, corisco
fumi □[v.][n tr] fumar
fumo □[sub.] fumo, fumaça
fumtubo □[sub.] chaminé
fundamenta □[adj.] fundamental, básico
fundamento □[sub.] fundamento, alicerce, base
fundo □[sub.] fundo
funebra □[adj.] fúnebre, lutuoso
funebraĵoj □[sub.] cerimônia fúnebre
funebri □[v.][n tr] estar de luto
funebro □[sub.] luto, nojo
funeli □[v.][tr] verter um líquido através de um funil
funelo □[sub.] funil
fungo □[sub.] fungo, cogumelo
funkcii □[v.][n tr] exercer funções, estar em exercício
funkcio □[sub.] função
funkciulo □[sub.] funcionário
funto □[sub.] libra (unidade de peso)
furioza □[adj.] furioso, fulo, raivoso
furori □[v.][n tr] estar em voga, estar "na moda"
furorlibro □[sub.] "bestseller"
furoro □[sub.] voga, moda, furor
furorulo □[sub.] o homem do dia
furzi □[v.][n tr] peidar
furzo □[sub.] peido
fusilo □[sub.] fuzil (arma)
fuŝi □[v.][tr] trabalhar mal, fazer às pressas, borrar (pintura, escrita)
fuŝkontakto □[sub.] curto-circuito
futbalo □[sub.] futebol, usona
futbalo □[sub.] futebol americano
futo □[sub.] pé (medida de comprimento equivalente, no Brasil, a 33 cm)

G

gabardino □[sub.] gabardina
gaja □[adj.] alegre, jovial, festivo
gajni □[v.][tr] ganhar, lucrar, auferir
gala veziko □[sub.] vesícula biliar
galerio □[sub.] galeria, subterrâneo
galjono □[sub.] galão (medida de volume; nos EUA 3,7853l)
galo □[sub.] bile, bílis
galopi □[v.][n tr] galopar, andar a galope
galopo □[sub.] galope
galoŝo □[sub.] galocha
gambo □[sub.] perna
gamo □[sub.] escala, gama (mús.)
gangstero □[sub.] "gângster", bandido
ganto □[sub.] luva
gapi □[v.][n tr] ficar boquiaberto, embasbacar-se

garaĝi □[v.][tr] recolher à garagem
garaĝo □[sub.] garagem
garantii □[v.] garantir, afiançar, responsabilizar-se
garantio □[sub.] garantia, fiança, caução
garantiulo □[sub.] refém
gardi □[v.][tr] guardar, vigiar, velar
gardu vin! □ Cuidado!
gargari □[v.][tr] gargarejar, bochechar; enxaguar
garni □[v.][tr] guarnecer, rechear, revestir
garnizono □[sub.] guarnição (mil.)
gaspedalo □[sub.] acelerador (auto)
gastama □[adj.] hospitaleiro
gastameco □[sub.] hospitalidade
gastejo □[sub.] hospedaria
gasti □[v.][n tr] hospedar-se
gastiganto □[sub.] anfitrião
gastigi □[v.] hospedar
gasto □[sub.] hóspede, visita; freguês
gazetaro □[sub.] imprensa, jornalismo
gazeto □[sub.] gazeta, folha
gazono □[sub.] gramado
ge □[adv.] prefixo que indica reunião dos dois sexos
geedzoj □[sub.] casal (esposo e esposa)
Vocabulário Esperanto-Português - 24
genciano □[sub.] genciana (bot.)
genera □[adj.] genital
generacio □[sub.] geração (faixa etária)
generalo □[sub.] general
generi □[v.][tr] gerar, procriar
genia □[adj.] genial
genio □[sub.] gênio
geniulo □[sub.] um homem genial, um gênio
gento □[sub.] tribo, gênero, raça
genuo □[sub.] joelho
geografio □[sub.] geografia
geografo □[sub.] geógrafo
geologio □[sub.] geologia
geologo □[sub.] geólogo
gepatroj □[sub.] pais (pai e mãe)
germana □[adj.] relativo à Alemanha
Germanio=Germanujo □[sub.] Alemanha
germano □[sub.] Alemão
gesti □[v.][n tr] fazer um gesto, um aceno
gestlingvo □[sub.] mímica
gesto □[sub.] gesto, aceno
giĉeto □[sub.] guichê
giganta □[adj.] gigantesco
giganto □[sub.] gigante
gimnazia □[adj.] ginasial
gimnazio □[sub.] ginásio (colégio)
gingivo □[sub.] gengiva
gipso □[sub.] gesso
girlando □[sub.] grinalda, coroa de flores
gisto □[sub.] fermento (de cerveja)
gitaro □[sub.] violão
glacia □[adj.] glacial, gelado
glaciaĵejo □[sub.] sorveteria
glaciaĵo □[sub.] sorvete
glaciaĵo □[sub.] sorvete
glaciejo □[sub.] geleira
glacimonto □[sub.] "iceberg"
glacio □[sub.] gelo
gladi □[v.][tr] passar a ferro, engomar
gladilo □[sub.] ferro de passar roupa
gladotabulo □[sub.] tábua de passar roupa
glaso □[sub.] copo
glata □[adj.] liso, plano, polido
glatigi □[v.] alisar, polir
glatumi □[v.][tr] tocar de leve carinhosamente
glavingo □[sub.] bainha da espada
glav-ingo □[sub.] bainha (de espada)
glavo □[sub.] espada, gládio
glazuri □[v.][tr] envernizar, vidrar (louça)
glazuro □[sub.] esmalte, vidro (cerâmica)
glisi □[v.][n tr] planar (avião)
glisilo □[sub.] planador (avião sem motor)
glit(ig)a □[adj.] escorregadio
glit(kur)ilo □[sub.] patins
gliti □[v.][n tr] escorregar, deslizar
glitkuri □[v.][n tr] patinar
globeto □[sub.] glóbulo
globkrajono □[sub.] caneta esferográfica
globludo □[sub.] jogo de bilocas
globo □[sub.] orbe; globo, bola"
glora □[adj.] glorioso
glori □[v.][tr] glorificar, santificar
glorkanto □[sub.] hino
gloro □[sub.] glória
glosaro □[sub.] glossário
gloso □[sub.] glosso (rel. à "língua")
gluaĵo □[sub.] cola
glui □[v.][tr] colar, grudar
glumarko □[sub.] selo adesivo (não postal)
gluo □[sub.] cola
glutegi □[v.] devorar
gluti □[v.][tr] engolir, tragar
golfo □[sub.] golfo
gorĝo □[sub.] garganta
gorilo □[sub.] gorila
gracia □[adj.] gracioso, esbelto
gracieco □[sub.] graça, garbo
graco □[sub.] graça, mercê (de

Deus)
grado □[sub.] grau
grafika □[adj.] gráfico
grafikaĵo □[sub.] um gráfico
grafiko □[sub.] gráfico (representação linear)
grafo □[sub.] conde,
grajno □[sub.] grão, semente
graki □[v.][n tr] grasnar, crocitar
gramatiko □[sub.] gramática
gramo □[sub.] grama (unidade de medida de massa)
gramofono □[sub.] gramofone
granda □[adj.] grande, magno, maiúsculo
grandaĝa □[adj.] velho
grandanima □[adj.] magnânimo
grandeco □[sub.] grandeza
grandega □[adj.] enorme
grasa □[adj.] gordo
grasi □[v.][tr] untar, lubrificar
Vocabulário Esperanto-Português - 25
graso □[sub.] gordura, banha
grati □[v.][tr] arranhar, coçar
gratifiki □[v.] gratificar
gratifiko □[sub.] gratificação
gratuli □[v.][tr] dar parabéns, felicitar
gratulo □[sub.] congratulação, parabéns
grava □[adj.] sério, importante, ne
gravas □ pouco importa, não importa
graveda □[adj.] grávida
gravediĝi □[v.] conceber
gravito □[sub.] gravitação
gravmiena □[adj.] sério
gravuraĵo □[sub.] gravação, gravura
gravuri □[v.][tr] gravar, estampar
gravuro □[sub.] gravação, gravura
grego □[sub.] grei, rebanho, gado
greka □[adj.] (relativo à Grécia)
Grekio=Grekujo □[sub.] Grécia
greko □[sub.] grego (natural da Grécia)
grenado □[sub.] granada
greno □[sub.] cereal
grilo □[sub.] grilo
grimaci □[v.][n tr] fazer caretas
grimaco □[sub.] careta, trejeito
grimpi □[v.][n tr] subir ou descer (com esforço dos pés e mãos); trepar
grinci □[v.] ranger
gripo □[sub.] gripe
griza □[adj.] cinzento
grizo □[sub.] cor cinzenta
groŝo □[sub.] ceitil, vintém; groche (moeda de Israel e da Polônia, de valor ínfimo)
groteska □[adj.] grotesco
groto □[sub.] gruta, furna, caverna
grumbli □[v.][n tr] resmungar, rosnar
grundo □[sub.] terra (considerada em relação com o crescimento de vegetais)
gruo □[sub.] grou (ave) ; grua (espécie de guindaste)
grupo □[sub.] grupo, turma
gruzo □[sub.] cascalho, brita, areia grossa; natural da Geórgia (Rússia)
gubernio □[sub.] província, governo (parte de país ou colônia)
gudri □[v.][tr] cobrir com alcatrão, alcatroar
gudro □[sub.] alcatrão
gulaŝo □[sub.] "goulache" (guisado húngaro)
guldeno □[sub.] florim (unidade monetária holandesa e húngara)
gumi □[v.][tr] pôr goma
gumo □[sub.] goma (substância que escorre das árvores)
gurdisto □[sub.] tocador de realejo
gurdita □[adj.] banal, muito repetitivo, remoído
gurdo □[sub.] realejo
gusti □[v.][n tr] ter o gosto de
gustigi □[v.] dar gosto a
gusto □[sub.] gosto, sabor
gustumi □[v.][tr] provar, saborear
gustumo □[sub.] prova (ato de experimentar o sabor de uma substância alimentar)
guteto □[sub.] gotícula
guti □[v.][n tr] pingar
guto □[sub.] gota, pingo
guverni □[v.][tr] educar; instruir criança, convivendo com ela
guvernistino □[sub.] governanta (de criança)
guvernisto □[sub.] preceptor
gvardio □[sub.] guarda (tropa), corpo da guarda
gvati □[v.][tr] espiar, espionar
gvatsekvi □[v.] espionar seguindo
gvidi □[v.][tr] guiar, conduzir, dirigir
gvidilo □[sub.] guia (instrumento; p. ex. livro)
gvidisto □[sub.] guia (pessoa)

G

ĝangalo □[sub.] floresta, selva, mata
ĝardeno □[sub.] jardim, horto
ĝemela □[adj.] gemelar

ĝemelo □[sub.] gêmeo
ĝemi □[v.][n tr] carpir
ĝendarmo □[sub.] gendarme (soldado, policial francês)
ĝenerala □[adj.] geral, universal, genérico
Vocabulário Esperanto-Português - 26
ĝeni □[v.][tr] molestar, incomodar, importunar
ĝenro □[sub.] gênero (lit.)
ĝentila □[adj.] gentil, polido, cortês, cavalheiro
ĝermi □[v.][n tr] germinar, brotar
ĝermo □[sub.] germe, grelo, broto (bot. zoo.)
ĝi □[v.] ele, ela (neutro)
ĝia □[adj.] seu, sua (dela, dela)
ĝibo □[sub.] giba, corcova, corcunda
ĝibulo □[sub.] corcunda, giboso
ĝino □[sub.] gim (aguardente)
ĝiranto □[sub.] endossante
ĝiri □[v.][tr] endossar (com.); transferir (uma quantia de seu crédito para o de outrem)
ĝiro □[sub.] endosso (assinatura)
ĝis □ até; até que
ĝis la revido □[sub.] até a vista, até mais ver
ĝis morgaŭ □ até amanhã
ĝis! □ tchau, até!
ĝisfunde □[adv.] completamente
ĝisosta □[adj.] até a medula (dos ossos)
ĝoja □[adj.] contente, alegre
ĝojeco □[sub.] alegria, gozo
ĝojeco □[sub.] alegria, gozo
ĝoji □[v.][n tr] regozijar-se, alegrar-se
ĝojigi □[v.] alegrar, dar prazer, contentar
ĝui □[v.][tr] gozar, fruir, desfrutar
ĝusta □[adj.] exato, preciso, correto; afinado (voz)
ĝustatempe □[adv.] a tempo, a propósito
ĝuste □[adv.] justamente, exatamente, com precisão

H

ha lo! □ alô? (ao telefone); olá! (chamar atenção)
ha! □ ah! Ha lo?
Hago □[sub.] Haia (sede do governo na Holanda)
hajlero □[sub.] glóbulo de granizo
hajlo □[sub.] granizo, chuva-depedra
haketi □[v.][tr] cortar em pedaços pequenos
haki □[v.][tr] cortar com machado, picar, rachar
hakilo □[sub.] machado
hakviando □[sub.] picadinho
haladza □[adj.] infecto, pestilento
haladzi □[v.][n tr] despender gases mefíticos, feder
haladzo □[sub.] gás deletério, exalação mefítica, fedor
halo □[sub.] mercado (em recinto fechado), salão, "hall"
halti □[v.][n tr] parar, deter-se, demorar-se
haltigi □[v.] fazer parar, reprimir
halto □[sub.] parada
hanti □[v.][tr] infestar (com fantasmas)
hararo □[sub.] conjunto de pêlos que cobrem o corpo de um animal
hardi □[v.][tr] temperar (aço), endurecer, enrijar
hardvaro □[sub.] hardware
haremo □[sub.] harém
harmonia □[adj.] harmoniosa
harmonii □[v.][n tr] estar em harmonia
harmonio □[sub.] harmonia
haro □[sub.] cabelo (fio de)
haroj □[sub.] cabelos
harpo □[sub.] harpa
haŝiŝo □[sub.] haxixe (maconha)
hatojogo □[sub.] hatha-yoga
haŭto □[sub.] pele, cútis
havebla □[adj.] acessível
haveno □[sub.] porto, abrigo
havi □[v.][tr] Ter
havigi □[v.] obter, arranjar (para outrem)
hazarda □[adj.] acidental, fortuito
hazarde □[adv.] à toa, ao acaso
hazardo □[sub.] acaso, casualidade, azar
he! □ Psiu! Hei!
hebrea □[adj.] judaico
hebreo □[sub.] judeu
hedero □[sub.] hera, trepadeira (bot.)
heĝo □[sub.] cerca viva
hejme □[adv.] em casa
hejmeca □[adj.] familiar, de casa
hejmo □[sub.] casa
hejmopaĝo □[sub.] "homepage"
hejmveo □[sub.] nostalgia
Vocabulário Esperanto-Português - 27
hejtaĵo □[sub.] material com que se aquece (lenha, carvão, etc.)
hejti □[v.][tr] aquecer
hejtilo □[sub.] aquecedor

hela □[adj.] claro, luminoso, luzente
heleboro □[sub.] heléboro (bot.)
helico □[sub.] hélice, espira, rosca
heliko □[sub.] caracol
helpa □[adj.] auxiliar
helpema □[adj.] serviçal
helpi □[v.][tr] ajudar, auxiliar, socorrer
helpo □[sub.] ajuda, socorro, unua
helpo □[sub.] primeiros socorros
hemisfero □[sub.] hemisfério
heni □[v.][n tr] relinchar, rinchar
hepato □[sub.] fígado
herbejo □[sub.] prado
herbo □[sub.] erva (bot.)
heredaĵo □[sub.] herança
heredi □[v.][tr] herdar
heredigi □[v.] legar, testar
hereza □[adj.] herético
herezo □[sub.] heresia
herezulo □[sub.] herege
heroa □[adj.] heróico
heroino □[sub.] heroína (farm.)
heroino □[sub.] heroína
heroldi □[v.][tr] anunciar, apregoar
heroldo □[sub.] arauto, pregoeiro
heroo □[sub.] herói
herpeto □[sub.] herpes
heziti □[v.][n tr] hesitar, vacilar
hezito □[sub.] hesitação
hieraŭ □ ontem
hieraŭa □[adj.] de ontem, hesterno
higiena □[adj.] higiênico
higieno □[sub.] higiene
himno □[sub.] hino
hinda □[adj.] relativo à Índia
Hindio=Hindujo □[sub.] Índia
hindo □[sub.] hindu (da Índia)
hindua □[adj.] hindu (relativo ao Hinduísmo)
hinduo □[sub.] hindu (membro do hinduísmo)
hipio □[sub.] "hippie"
hipnotigi □[v.] hipnotizar
hipnotisto □[sub.] hipnotizador
hipnoto □[sub.] hipnose
hipokrita □[adj.] hipócrita
hipokriti □[v.][tr] fingir, proceder com hipocrisia
hipokritulo □[sub.] um hipócrita
hipoteza □[adj.] hipotético
hipotezi □[v.][tr] fazer a hipótese de
hipotezo □[sub.] hipótese
hirta □[adj.] hirto, eriçado
hirtigi □[v.] eriçar, despentear
hirundo □[sub.] andorinha
hisi □[v.][tr] içar (p.ex. bandeira), levantar, alçar
hisilo □[sub.] corda de içar vela
hispana □[adj.] espanhol (relativo à Espanha)
Hispano = Hispanujo = Hispanlando □ [sub.] Espanha
hispano □[sub.] espanhol (nat. da Espanha)
histeria □[adj.] histérico
histerio □[sub.] histeria
historio □[sub.] história, crônica, conto
hmm! □ hum!
ho ve! □ Oh! Meu Deus! Não é possível!
ho! □ oh!
hobio □[sub.] "hobby", passatempo favorito
hobojo □[sub.] oboé
hodiaŭ □ hoje
hodiaŭa □[adj.] hodierno, la
hodiaŭa tempo □[sub.] os tempos atuais
hoj! □ olá! eh!
hoka □[adj.] adunco, curvo
hokĉifonisto □[sub.] indivíduo que cata papéis nas ruas para vendê-los.
hokeo □[sub.] hóquei
hoko □[sub.] gancho
hola! □ olá! (int. Para despertar a atenção ou chamar)
holanda □[adj.] holandês (relativo à Holanda)
Holandano □[sub.] holandês (natural da Holanda)
Holando=Nederlando □[sub.] Holanda
homamaso □[sub.] multidão
homaro □[sub.] humanidade
homo □[sub.] homem (ser humano), pessoa, alma
honesta □[adj.] honesto
honori □[v.][tr] honrar, homenagear
honoro □[sub.] honra, decoro
hontema □[adj.] vergonhoso, acanhado

honti □[v.][n tr] envergonhar-se, vexar-se
hontigi □[v.] envergonhar, causar vergonha
hontinda □[adj.] vergonhoso, torpe
honto □[sub.] vergonha
horaro □[sub.] horário (tabela ou conjunto de horas)
hordeo □[sub.] cevada
horizontala □[adj.] horizontal
horizonto □[sub.] horizonte
horloĝo □[sub.] relógio, pêndulo
horo □[sub.] hora

horori □[v.][n tr] sentir horror
hororo □[sub.] horror, terror
hospitalo □[sub.] hospital
hotelo □[sub.] hotel
hu! □ interjeição para exprimir susto
huffero □[sub.] ferradura
hufo □[sub.] casco (de animais)
humana □[adj.] humano, humanitário
humanisto □[sub.] humanista
humida □[adj.] úmido
humila □[adj.] humilde, ignoto, obscuro
humileco □[sub.] humildade
humoro □[sub.] humor (disposição do espírito, do temperamento)
humura □[adj.] humorístico
humuro □[sub.] humorismo, capacidade de perceber, apreciar ou expressar o que é cômico ou divertido
hunda □[adj.] canino
hundo □[sub.] cão
hungara □[adj.] húngaro (relativo à Hungria)
Hungario=Hungarujo=Hungarlando □[sub.] Hungria
hungaro □[sub.] húngaro (natural da Hungria)
hura! □ hurra! Viva! (interjeição que exprime alegria
hurli □[v.][n tr] uivar, ulular
hurlo □[sub.] uivo

Ĥ

ĥaosa □[adj.] caótico
ĥaoso □[sub.] caos
ĥemiisto □[sub.] químico
ĥemio □[sub.] química (forma mais nova e preferida "kemio")
ĥimera □[adj.] quimérico
ĥimero □[sub.] quimera
ĥina □[adj.] chinês (relativo à China), forma preferida = ĉino
ĥino □[sub.] chinês (natural da China)
ĥirurga □[adj.] cirúrgico
ĥirurgio □[sub.] cirurgia (ciência)
ĥirurgo □[sub.] cirurgião
ĥolero □[sub.] cólera (med.)
ĥorejo □[sub.] coro (local)
ĥoro □[sub.] coral, coro (grupo)

I

i □[v.] 12ª letra do alfabeto do esperanto; terminação do infinitivo dos verbos
i □[v.] forma correlativos de indefinição
ia □[adj.] algum, um, qualquer (espécie de)
ial □ adv. por algum motivo, por um motivo qualquer
iam □ adv. um dia, uma vez, outrora, um belo dia
id □ (sufixo que indica descendente, filho)
idaro □[sub.] descendência
ideala □[adj.] ideal (conforme a idéia que temos sobre perfeição)
idealisto □[sub.] idealista
idealo □[sub.] ideal (que é a síntese de tudo a que aspiramos)
identa □[adj.] idêntico
identeco □[sub.] identidade
identigi □[v.] identificar
ideo □[sub.] idéia
ideografio □[sub.] ideografia
ideologio □[sub.] ideologia
idiomo □[sub.] língua, idioma
idiota □[adj.] idiota
idioteco □[sub.] idiotia
idiotismo □[sub.] idiotismo (gram.)
idioto □[sub.] um indivíduo idiota (falto de inteligência)

idolano □[sub.] idólatra
idolo □[sub.] ídolo
ie □[adv.] adv. em algum lugar, algures
iel □ adv. de algum modo, de qualquer jeito
ies □ de alguém
ig □ (sufixo que indica "fazer, tornar")
ignori □[v.][tr] fingir ignorar, não tomar conhecimento
iĝ □ (sufixo que indica "fazer-se, tornar-se"; transforma verbos transitivos em intransitivos)"
ikso □[sub.] a letra X
iksradioj □[sub.] raios-X
il □ (sufixo que indica
ilekso □[sub.] azevinho, azevim (bot.)
ili □[v.] eles, elas
ilia □[adj.] deles, delas
ilo □[sub.] instrumento, aparelho, utensílio, ferramenta
ilumini □[v.][tr] iluminar (ornar com luzes)
ilustraĵo □[sub.] ilustração
ilustri □[v.][tr] ilustrar (ornar com gravuras)
iluzia □[adj.] ilusório, enganoso
iluzii □[v.][tr] iludir

iluziisto □[sub.] mágico, ilusionista
iluzio □[sub.] ilusão
imagi □[v.][tr] imaginar
imago □[sub.] imaginação
imitado □[sub.] imitação (efeito de imitar)
imitaĵo □[sub.] imitação (efeito de imitar)
imiti □[v.][tr] imitar, copiar
imperialismo □[sub.] imperialismo
imperiestro □[sub.] imperador
imperiismo □[sub.] imperialismo
imperiisto □[sub.] imperialista
imperio □[sub.] império
impertinenta □[adj.] insolente, atrevido, impertinente
impertinenteco □[sub.] impertinência
impertinentulo □[sub.] um indivíduo impertinente
impeti □[v.][n tr] arremeter, arrojar-se, atirar-se impetuosamente
impeto □[sub.] ímpeto, arrancada
implici □[v.][tr] implicar, compreender, abranger (implicitamente)
impliki □[v.][tr] implicar, enredar, envolver, embaraçar
impona □[adj.] imponente
imponi □[v.][n tr] impor-se
impostebla □[adj.] que se pode gravar com imposto, tributável
imposti □[v.][tr] onerar com imposto
impostisto □[sub.] coletor
imposto □[sub.] imposto
impresebla □[adj.] impresionável
impresi □[v.][tr] impressionar, causar impressão
impresiĝema □[adj.] impressionável, sensível
impreso □[sub.] impressão, sensação
impulsi □[v.][tr] impulsionar
impulso □[sub.] impulso, arranco
imuna □[adj.] imune
in □ (sufixo que forma o feminino)
ina □[adj.] feminino
inaŭguro □[sub.] inauguração
inaŭgura □[adj.] inaugural
inaŭguri □[v.][tr] inaugurar
incendia □[adj.] incendiário
incendio □[sub.] incêndio
incenso □[sub.] incenso
inciteti □[v.][tr] importunar, contrariar
inciti □[v.][tr] incitar, concitar, provocar
ind □ (sufixo que indica "que é digno de, que merece ser")
inda □[adj.] digno
indeksi □[v.][tr] munir (um livro) de índice
indekso □[sub.] índex (p. ex. de livro)
indiano □[sub.] indivíduo das tribos indígenas da América
indiferenta □[adj.] indiferente
indigni □[v.][n tr] indignar-se, sentir indignação
indiĝena □[adj.] indígena
indiĝeno □[sub.] indígena (pessoa natural do país em que habita); índio (do Brasil)
indiki □[v.][tr] indicar
indiko □[sub.] indicação
individua □[adj.] individual
individuo □[sub.] indivíduo, pessoa, sujeito
indulgi □[v.][tr] ser indulgente para, poupar
industria □[adj.] industrial
Vocabulário Esperanto-Português - 30
industriisto □[sub.] industrial (pessoa que tem uma indústria)
industrio □[sub.] indústria
inerta □[adj.] inerte
infana □[adj.] infantil, pueril
infaneca □[adj.] infantil, pueril
infano □[sub.] criança
infanterio □[sub.] infantaria (mil.)
infekti □[v.][tr] infectar
infekto □[sub.] infecção
infera □[adj.] infernal
infero □[sub.] inferno
infestado □[sub.] infestação
infesti □[v.][tr] infestar
inflacio □[sub.] inflação
influi □[v.][tr] influenciar
influo □[sub.] influência
informadikizi □[v.] informatizar
informado □[sub.] informação (ação de informar)
informi □[v.][tr] informar, noticiar, participar
informiĝi □[v.] informar-se
informilo □[sub.] instrumento de informação, brochura, boletim, etc.
informo □[sub.] informação
infrastrukturo = **bazostrukturo** □[sub.] infraestrutura
ing □ (sufixo que indica "continente parcial")
ingo □[sub.] estojo, bainha
ingveno □[sub.] virilha
inĝenierio=inĝenierarto □[sub.] engenharia
inĝeniero □[sub.] engenheiro
iniciati □[v.][tr] iniciar, tomar a iniciativa
injekti □[v.][tr] injetar
injektilo □[sub.] seringa
inkandeska □[adj.] incandescente

inklini □[v.][n tr] estar inclinado a
inklino □[sub.] inclinação, afeição
inkluziva □[adj.] inclusivo
inkluzive □[adv.] inclusive, inclusivamente
inkluzive de □[adv.] inclusive
inkluzivi □[v.][tr] incluir, abranger, abarcar
inko □[sub.] tinta
inkuba □[adj.] pesadelar
inkubo □[sub.] íncubo; pesadelo
inkujo □[sub.] tinteiro
ino □[sub.] fêmea, mulher
insekto □[sub.] inseto
insida □[adj.] insidioso
insidi □[v.][n tr] insidiar
insido □[sub.] insídia
insigno □[sub.] insígnia
insisti □[v.][n tr] insistir, instar
inspektado □[sub.] inspeção
inspekti □[v.][tr] inspecionar, fiscalizar, vistoriar
inspektisto □[sub.] inspetor
inspektoro = **inspektisto** □[sub.] inspetor
inspira □[adj.] sugestivo
inspiraĵo □[sub.] inspiração
inspiri □[v.][tr] inspirar, incutir, infundir
inspiro □[sub.] inspiração
instanco □[sub.] instância (jur.)
instigi □[v.][tr] instigar, incitar, impelir
instinkto □[sub.] instinto
institucio □[sub.] instituição
instituto □[sub.] instituto
instrui □[v.][tr] instruir, ensinar, lecionar
instruisto □[sub.] professor
instrukcio □[sub.] instruções
instrumento □[sub.] instrumento
insularo □[sub.] arquipélago
insulo □[sub.] ilha
insulti □[v.][tr] injuriar, insultar
insulto □[sub.] insulto, injúria
integra □[adj.] integral
intelekta □[adj.] intelectual, inteligente
intelekto □[sub.] inteligência, intelecto
intelektulo □[sub.] um intelectual
inteligenta □[adj.] inteligente
inteligento □[sub.] inteligência
intenca □[adj.] intencional
intence □[adv.] intencionalmente
intenci □[v.][tr] tencionar, intentar, pretender
intenco □[sub.] intenção
intendanto □[sub.] intendente
intensa □[adj.] intenso, intensivo, forte
interesa □[adj.] interessante
interesi □[v.][tr] interessar
interesiĝi □[v.] interessar-se
intereso □[sub.] interesse
interfaco □[sub.] interface
interfero □[sub.] interferência (Física)
interfono □[sub.] interfone
intermita □[adj.] intermitente
intermiti □[v.][n tr] produzir-se por intermitências

interna □[adj.] interno, interior
internacia □[adj.] internacional
interno □[sub.] o interior
interpopola □[adj.] internacional, entre povos diferentes
interpreti □[v.][tr] interpretar, entender, traduzir
interpretisto □[sub.] intérprete
interpreto □[sub.] interpretação
interpunkcii □[v.][tr] pontuar
interpunkcio □[sub.] pontuação (gram.)
interreto □[sub.] Internet
interrompi □[v.][tr] interromper
interŝanĝo □[sub.] troca, câmbio, permutação
intervalo □[sub.] intervalo
interveno □[sub.] interferência (sentido comum)
intervjui □[v.][tr] entrevistar
intervjuo □[sub.] entrevista
intesto □[sub.] intestino
intima □[adj.] íntimo, familiar, particular, privado
intrigi □[v.][n tr] intrigar, enredar
intrigo □[sub.] intriga
inundi □[v.][tr] inundar, alagar, encharcar
inundo □[sub.] inundação, submersão
invadi □[v.][tr] invadir
invado □[sub.] invasão
invalida □[adj.] inválido
invalido □[sub.] um inválido
inventaĵo □[sub.] invenção
inventaro □[sub.] inventário, arrolamento
inventi □[v.][tr] inventar
inventisto □[sub.] inventor
inversa □[adj.] inverso
inverse □[adv.] às avessas, viceversa
inviti □[v.][tr] convidar, invitar
invito □[sub.] convite
io □[sub.] algo, alguma coisa
iom □ adv. um pouco, um tanto
ipsilono □[sub.] a letra Y
irana □[adj.] iraniano (relativo ao Irã)
Iranano □[sub.] iraniano (natural do Irã)
Irano □[sub.] Irã

iri □[v.][n tr] ir, caminhar, andar
irlanda □[adj.] irlandês (relativo à Irlanda)
irlandano □[sub.] irlandês (natural da Irlanda)
Irlando □[sub.] Irlanda
ironia □[adj.] irônico
ironio □[sub.] ironia
Islama □[adj.] islâmico
Islamo □[sub.] islã, islamismo, maometismo
Islanda □[adj.] Islândes (relativo à Islândia)
Islando □[sub.] Islândes (natural da Islândia)
ism □ (sufixo que indica teoria, sistema, doutrina, escola, modo habitual de falar ou proceder)
ist □ (sufixo que indica "profissão, ocupação habitual, adesão à uma doutrina ou teoria)
itala □[adj.] italiano (relativo à Itália)
Italio=Italujo □[sub.] Itália
italo □[sub.] italiano (natural da Itália)
iu □ um, algum; alguém, uma pessoa"
izola □[adj.] isolado
izoli □[v.][tr] isolar, ilhar, insular
izolilo □[sub.] isolador (elet.)
Izraela □[adj.] relativo à Israel
Izraelido □[sub.] israelita (descendente de Israel)
Izraelio □[sub.] Israel (país)
Izraelo □[sub.] Israel (povo judaico descendente de Israel)

J

ja □ com efeito, sem dúvida, de fato, na verdade
jado □[sub.] jade
jaguaro □[sub.] jaguar, onça
jaĥto □[sub.] iate
jako □[sub.] paletó (de homem), casaco (de homem)
jakto = jaĥto □[sub.] iate
jam □ já; agora mesmo, jam ne
jam ne □[adv.] já não; não mais
jam nun □ desde já
Januaro □[sub.] Janeiro
japana □[adj.] japonês (relativo ao Japão)
Japanio=Japanujo □[sub.] Japão
japano □[sub.] japonês (natural do Japão)
jarcento □[sub.] século

jarcento □[sub.] século
jardeko □[sub.] década
jarmilo □[sub.] milênio
jardo □[sub.] jarda (unid. inglesa)
jaro □[sub.] ano
Javo □[sub.] Java (ilha da indonésia)
jazo □[sub.] jazz
je □[adv.] preposição de sentido indefinido
Jehovo □[sub.] Jeová
jen □ eis, eis aqui, eis ali, eis aí
jeno □[sub.] iene (unidade monetária do Japão)
jes □ sim; bem; pois não
jesi □[v.][n tr] dizer sim, responder que sim
jeso □[sub.] sim (s.)
Jesuo, Jezuo □[sub.] Jesus
jeto □[sub.] avião a jato
jido □[sub.] iídiche (língua internacional dos judeus, mistura de alemão, línguas eslavas e hebraico)
jodli □[v.][n tr] cantar à tirolesa (mús.)
jodo □[sub.] iodo
jogo □[sub.] ioga
jogurto □[sub.] iogurte
Johano □[sub.] João
joto □[sub.] iota
ju pli... des pli □[v.] quanto mais... tanto mais...
ju... des... □ quanto... tanto... , ju pli granda, des pli bona= quanto maior, (tanto) melhor
jubila □[adj.] jubiloso
jubileo □[sub.] jubileu,
jubili □[v.][n tr] dar gritos de alegria, jubilar-se ruidosamente
jubilo □[sub.] júbilo
juda □[adj.] judeu, judaico (relativo aos judeus)
judismo □[sub.] judaísmo
judo □[sub.] judeu (nat. da Judéia)
jugi □[v.][tr] jungir, cangar
juglando □[sub.] noz
jugo □[sub.] jugo, canga
jugoslava □[adj.] (relativo à Iugoslávia)
Jugoslavio=Juguslavujo □[sub.] Iugoslávia
jugoslavo □[sub.] iugoslavo (natural da Iugoslávia)
juĝejo □[sub.] tribunal
juĝi □[v.][tr] julgar
juĝisto □[sub.] juiz
juĝo □[sub.] julgamento, sentença
juki □[v.][n tr] dar coceira, formigar, prurir
juko □[sub.] comichão, coceira

Julio □[sub.] Julho
julo □[sub.] remo forte que se usa junto do leme dos barcos
juna □[adj.] jovem
juneco □[sub.] juventude
jungi □[v.] jungir, atrelar
Junio □[sub.] Junho
junulo □[sub.] um jovem
jupo □[sub.] saia
juristo □[sub.] jurista
juro □[sub.] direito, jurisprudência (ciência das leis)
justa □[adj.] justo, eqüitativo, reto
justeco □[sub.] justiça (qualidade do que é justo)
juvelo □[sub.] jóia

Ĵ

ĵaluza □[adj.] ciumento, cioso
ĵaluzi □[v.][n tr] ter ciúmes (de)
ĵaluzo □[sub.] ciúme
ĵargono □[sub.] jargão, gíria, calão
ĵaŭdo □[sub.] terça-feira
ĵazo = jazo □[sub.] jazz
ĵeteti □[v.][tr] arremessar com suavidade, lançar suavemente
ĵeti □[v.][tr] lançar, atirar, arremessar
ĵetkuboj □[sub.] dado (de jogar)
ĵongli □[v.][n tr] prestidigitar, escamotear
ĵonglisto □[sub.] prestidigitador
ĵuri □[v.][tr] jurar, prestar juramento
ĵurnalisto □[sub.] jornalista
ĵurnalo □[sub.] jornal
ĵuro □[sub.] juramento, jura
ĵus □ agora mesmo, neste instante (passado), recém- (prefixo)

K

k.t.p. = kaj tiel plu □ etc. et cetera

kabano □[sub.] cabana, choupana, choça
kabaredo, kabareto □[sub.] boate
kabineto □[sub.] gabinete, escritório; ministério
kablo □[sub.] cabo (feixe de fios)
kablogramo □[sub.] cabograma (telegrama transmitido por cabo submarino)
kaĉo □[sub.] (cul.) papas, mingau, purê
kadavro □[sub.] cadáver, morto, defunto
kadenco □[sub.] cadência (música)
kadro □[sub.] quadro, moldura, caixilho
kaduka □[adj.] caduco, decrépito, frágil
kafejo □[sub.] café (estabelecimento)
kafo □[sub.] café (semente, infusão)
kaftano □[sub.] cafetã (Veste talar usada pelos árabes e turcos)
kaĝo □[sub.] gaiola
kaj □[sub.] e, mais
kaj... kaj □[sub.] tanto... como...
Kaj mi kaj mia frato =
Tanto eu como meu irmão
kajero □[sub.] caderno; fascículo
kajo □[sub.] cais; plataforma (das estações ferroviárias)
kajuto □[sub.] (náut.) camarote
kakto □[sub.] cacto
kaldrono □[sub.] caldeirão
kalemburo □[sub.] calembur, trocadilho
kalendaro □[sub.] calendário
kalibrilo □[sub.] gabarito
kaliko □[sub.] cálice, taça
kalkaĵo □[sub.] substância usada para caiar
kalkano □[sub.] calcanhar (do pé)
kalkanumo □[sub.] salto de sapato
kalki □[v.][tr] caiar
kalko □[sub.] cal, cal virgem
kalkuli □[v.][n tr] calcular, computar, orçar
kalkuli je □[adv.] contar com, confiar em
kalkulo □[sub.] cálculo, conta
kalo □[sub.] calo
kalsoneto □[sub.] parte inferior do biquíni
kalsono □[sub.] cuecas; calças (de mulher)
kalumnii □[v.] caluniar, difamar, injuriar
kalva □[adj.] calva, careca
Kalvario □[sub.] Calvário (Gólgota)
kamarado □[sub.] camarada, companheiro
kamasutro □[sub.] kamasutra
kambio □[sub.] letra de câmbio
kamelo □[sub.] camelo
kamenbreto □[sub.] espécie de prateleira na parte superior da lareira
kameno □[sub.] lareira, chaminé;
kamentubo □[sub.] cano da chaminé
kamero □[sub.] quarto sem janela; (fot.) câmara escura
kamioneto □[sub.] caminhonete
kamiono □[sub.] caminhão
kampadi □[v.][n tr] acampar
kampanolo □[sub.] campânula (bot.)
kampara □[adj.] rural, campestre
kamparano=kampulo □[sub.] camponês

kamparo □[sub.] campo, roça, campanha
kampo □[sub.] campo, área, campina
Kanada □[adj.] canadense (relativo ao Canadá)
Kanadano □[sub.] canadense (natural do Canadá)
Kanado □[sub.] Canadá
kanajlaro □[sub.] gentalha, cambada
kanajlo □[sub.] canalha, biltre, traste
kanalo □[sub.] canal; (anat.) via
kanapo □[sub.] sofá, canapé
kancero □[sub.] câncer (med.)
kandelingo □[sub.] castiçal
kandelo □[sub.] vela
kandidati □[v.][n tr] ser candidato, apresentar sua candidatura
kandidato □[sub.] candidato
kanibalo □[sub.] canibal
kanjono □[sub.] canhão, "canyon" (vale ou garganta profunda)
kano □[sub.] cana; caniço
kanono □[sub.] canhão (mil.)
Vocabulário Esperanto-Português - 34
kanoto □[sub.] canoa (bote leve de passeio)
kantaro □[sub.] cancioneiro
kanti □[v.][n tr] cantar
kanto □[sub.] canto, cantiga
kanzono □[sub.] canção, modinha
kaoso □[sub.] caos
kapabla □[adj.] capaz, apto, hábil
kapelo □[sub.] capela, ermida; músicos (ou coro) de uma igreja
kapitalisto □[sub.] capitalista
kapitalo □[sub.] capital, fundos (com.)
kapitano □[sub.] capitão
kapitolo □[sub.] Capitílio
kapitulaci □[v.][n tr] capitulação, rendição
kapjesi □[v.] afirmar com a cabeça
kapnei □[v.] negar com a cabeça
kapo □[sub.] cabeça
kapoejro □[sub.] capoeira (luta)
kaporalo □[sub.] cabo, caporal (mil.)
kapoto □[sub.] capô (carro); capote (capa comprida e larga, com capuz)
kaprica □[adj.] caprichoso
kaprico □[sub.] capricho, fantasia, impertinência
kaprioli □[v.][n tr] dar cabriolas
kapro □[sub.] cabra
kapsulo □[sub.] cápsula
kapti □[v.][tr] capturar, apanhar, aprisionar
kaptilo □[sub.] alçapão, armadilha
kapturna □[adj.] que causa vertigem
kapuĉo □[sub.] capuz; pano de chaminé
kara □[adj.] caro
karafo □[sub.] garrafa de cristal, jarra para vinho ou água
karakteriza □[adj.] característico
karakterizaĵo □[sub.] um característico
karakterizi □[v.][n tr] caracterizar
karaktero □[sub.] caráter, índole, temperamento
karapaco □[sub.] carapaça
karavano □[sub.] caravana
karbo □[sub.] carvão
karbopapero □[sub.] papel carbono
karbopapero □[sub.] papelcarbono
karcero □[sub.] cárcere, enxovia, calabouço
karesi □[v.][tr] acariciar, afagar, mimosear
kariero □[sub.] carreira, profissão
karitata □[adj.] caridoso
karitato □[sub.] caridade
Karlo □[sub.] Carlos
karmezino □[sub.] carmesim (vermelho vivo)
karna □[adj.] carnal
karnavalo □[sub.] carnaval
karno □[sub.] carne
karoto □[sub.] cenoura
kartaro □[sub.] baralho
karteto □[sub.] etiqueta
karto □[sub.] cartão (folha de papel espesso para diversos fins); carta
kartoĉo □[sub.] cartucho (mil.)
kartono □[sub.] cartão, papelão
kartuno □[sub.] "cartoon"
karulo □[sub.] amado, pessoa querida
karuselo □[sub.] carrossel
kasavo □[sub.] farinha (de mandioca)
kaserolo □[sub.] caçarola
kaseto, kasedo □[sub.] cassete
kasisto □[sub.] caixa (funcionário), tesoureiro
kasko □[sub.] capacete, elmo
kaso □[sub.] caixa, cofre;"
kastelo □[sub.] castelo
kastoro □[sub.] castor
kastri □[v.][tr] castrar
kaŝi □[v.][tr] esconder, ocultar, acobertar
kaŝludo □[sub.] esconde-esconde (brinquedo infantil)
kaŝtano □[sub.] castanha
katalogi □[v.][tr] catalogar

katalogo □[sub.] catálogo
Katarina □[adj.] Catarina
katarso □[sub.] catarse
katastrofa □[adj.] catastrófico
katastrofo □[sub.] catástrofe
katedralo □[sub.] catedral
katedro □[sub.] cátedra
kategorio □[sub.] categoria
kateni □[v.][tr] acorrentar, algemar
kateno □[sub.] cadeia, grilhão, corrente
katido □[sub.] bichano, gatinho
kato □[sub.] gato
katolika □[adj.] católico
katolikismo □[sub.] catolicismo
katoliko □[sub.] um católico

kaŭbojo □[sub.] "cowboy"
kaŭĉuka □[adj.] de cautchu
kaŭĉuko □[sub.] cautchu, borracha, goma elástica
kaŭri □[v.][n tr] estar agachado, estar de cócoras
kaŭzi □[v.][tr] causar, produzir, ser causa de
kaŭzo □[sub.] causa, móvel (causa)
kava □[adj.] vazio, oco, côncavo
kavalerio □[sub.] cavalaria (mil.)
kavaliro □[sub.] cavaleiro; cavalo (jogo de xadrez)
kaverno □[sub.] caverna, furna
kavo □[sub.] cava, cavidade
kazerno □[sub.] caserna, quartel (mil.)
kazino □[sub.] casino, cassino
kazo □[sub.] (gram.) caso (de declinação)
ke □[adv.] que (conj.)
kelka □[adj.] algum
kelkaj=kelke da □[adj.] alguns, certo número de, vários
kelkfoje □[adv.] às vezes, por vezes
kelnero □[sub.] criado (de hotel, café, etc.), garçom
kelo □[sub.] adega, despensa (em subterrâneo)
kerno □[sub.] cerne (de madeira), caroço (de fruta), âmago, núcleo
kesto □[sub.] caixa, mala, arca, baú
ki □[v.] forma correlativos de pergunta e conjunções
kia □[adj.] que, qual, que espécie de como
kial □ por que, por que causa
kialo □[sub.] motivo, causa
kiam □ quando, ao tempo que, de
kiam=desde quando,
post kiam=depois que
kibuco □[sub.] kibboutz (propriedade agrícola coletiva em Israel)
kie □[adv.] onde, em que lugar,
kie/n=aonde, para onde,
de kie=donde, ĝis **kie**= até (a)onde
kiel □ como, de que modo, qual, na qualidade de, quanto
kiel eble plej . . . □ o mais . . . possível
kies □ cujo, de quem, do qual, de que
kilometro □[sub.] quilômetro
kimra □[adj.] galês (relativo ao País de Gales)
kimro □[sub.] galês (natural do País de Gales)
kimrujo □[sub.] País de Gales
kinejo □[sub.] cinema (local onde se apresentam filmes)
kineramo □[sub.] cinerama
kino □[sub.] cinema (arte cinematográfica)
kio □[sub.] que, o que, que coisa
Kio estas? □ O que é, o que é? (jogo)
kiom □ quanto, quantidade (kioma horo estas?=que horas são?)
kioma □[adj.] que (numeral ordinal)
kiraso □[sub.] couraça
kirlaĵo □[sub.] vitamina (cul.)
kirli □[v.][tr] bater (ovos, nata); mexer (panela); fazer molinete (movimento)
kirlilo □[sub.] batedeira
kirurgio = **ĥirurgio** □[sub.] cirurgia
kirurgo = **ĥirurgo** □[sub.] cirurgião
kisi □[v.][tr] beijar
kiso □[sub.] beijo
kitelo □[sub.] camisola (grosseira, de operário); blusa, avental (de médico, enfermeiro)
kiu □ que, quem, o qual
klaĉaĵo □[sub.] maledicência (efeito), coisa de intrigante
klaĉi □[v.][n tr] fazer mexerico, fuxicar, maldizer
klaki □[v.][n tr] estalar (dar estalos), estrepitar, castanholar
klara □[adj.] claro, nítido, límpido, visível
klarigi □[v.] clarear, esclarecer, explicar
klasika □[adj.] clássico
klaso □[sub.] classe, camada (social)
klaŭno □[sub.] palhaço
klavaro □[sub.] teclado
klavo □[sub.] clave, tecla

klera □[adj.] culto, instruído, ilustre
klientaro □[sub.] clientela
kliento □[sub.] cliente, freguês
klimata □[adj.] climático
Vocabulário Esperanto-Português - 36
klimatizi □[v.] climatizar
klimatizilo □[sub.] ar condicionado (aparelho)
klimato □[sub.] clima, ar
klingo □[sub.] lâmina
klini □[v.][tr] inclinar, curvar, desaprumar
kliniko □[sub.] clínica (med.)
klipo □[sub.] clipe; video-clipe
klišaĵo □[sub.] (tip.) chapa
klišo □[sub.] (fot.)(tip.) clichê
kloako □[sub.] cloaca
klopodi □[v.][n tr] esforçar-se, empenhar-se, diligenciar, labutar
klubano □[sub.] membro de um clube
klubo □[sub.] clube, grêmio, círculo
kluĉpedalo □[sub.] pedal de embreagem (auto)
klupo □[sub.] tarraxa
knaba □[adj.] relativo a menino
knabeca □[adj.] infantil
knabino □[sub.] garota, menina
knabo □[sub.] garoto, menino
knari □[v.][n tr] ranger, chiar (roda, etc.)
knedi □[v.][tr] amassar, malaxar
koboldo □[sub.] duende, papão
kobro □[sub.] cobra-de-capelo; naja
kodi □[v.][tr] cifrar segundo um código
kodo □[sub.] código
kofro □[sub.] baú, mala, cofre, arca
kojni □[v.][tr] alcunhar, pôr calço ou cunha em
kojno □[sub.] cunha, calço
kokaino □[sub.] cocaína
kokamaŝino = kokaŭtomato □[sub.] cokmashine
kokbatalo □[sub.] briga de galos
kokcinelo □[sub.] coccinélida; joaninha
koketa □[adj.] faceiro, garrido, coquete
koketi □[v.][n tr] coquetear (paquerar)
kokido □[sub.] frango
kokino □[sub.] galinha
koko □[sub.] galo
kokono □[sub.] casulo
kokoso □[sub.] coco
kokso □[sub.] quadril, ancas
koktelo □[sub.] coquetel
kolbaso □[sub.] salsicha, chouriço
kolegio □[sub.] colégio; escola secundária
kolego □[sub.] colega, confrade, condiscípulo
kolekti □[v.][tr] colecionar, arrecadar, recolher, amontoar
kolektiĝi □[v.] reunir-se, ajuntarse
kolektiva □[adj.] coletivo
kolektivo □[sub.] coletividade
kolera □[adj.] colérico, zangado
koleri □[v.][n tr] estar zangado
koleriĝi □[v.] encolerizar-se, zangar-se
kolero □[sub.] cólera, ira
kolizii □[v.][n tr] ir de encontro a, chocar-se, colidir
kolizio □[sub.] colisão, conflito, choque
kolo □[sub.] pescoço
kolombo □[sub.] pombo
kolombumi □[v.] arrulhar, gorjear
kolonelo □[sub.] coronel (mil.)
kolonia □[adj.] colonial
kolonio □[sub.] colônia
kolono □[sub.] pilar, coluna
kolorigi □[v.] colorir, pintar
koloro □[sub.] cor
kolosa □[adj.] colossal
koloso □[sub.] colosso, brutamontes
kolporti □[v.][tr] mascatear
kolumno □[sub.] coluna (de jornais, de algarismos, de soldados, etc)
kolumo □[sub.] colarinho, gola
komandi □[v.][tr] comandar, mandar, dirigir como militar (mil.)
kombi □[v.][tr] pentear
kombilo □[sub.] pente
kombinaĵo □[sub.] combinação, ajuste
kombini □[v.][tr] combinar, ajustar
komedio □[sub.] comédia
komenca □[adj.] inicial
komenci □[v.][tr] começar, principiar
komenciĝi □[v.] começar, ter princípio
komenco □[sub.] começo (ato de começar)
komentaro □[sub.] série de comentários
komenti □[v.][tr] comentar
komento □[sub.] comentário
Vocabulário Esperanto-Português - 37
komerci □[v.][n tr] comerciar, negociar
komercisto □[sub.] comerciante, negociante
komerco □[sub.] comércio
komforta □[adj.] confortável
komforto □[sub.] conforto
komika □[adj.] cômico
komisaro □[sub.] comissário

komisie de □[adv.] por incumbência de, da parte de
komisii □[v.][tr] comissionar, incumbir
komisiito □[sub.] mandatário
komisio □[sub.] comissão
komitato □[sub.] comissão (permanente); junta; comitê
komizo □[sub.] caixeiro, balconista
komo □[sub.] vírgula
komodo □[sub.] cômoda (móvel todo com gavetas)
komodoro □[sub.] comodoro
kompakta □[adj.] compacto, denso, cerrado
kompanio □[sub.] companhia (com. ind. mil.)
kompare □[adv.] comparativamente
kompari □[v.][tr] comparar
komparo □[sub.] comparação
kompaso □[sub.] compasso
kompati □[v.][tr] compadecer-se, lastimar, apiedar-se de
kompatinda □[adj.] lastimável, coitado
kompato □[sub.] compaixão, piedade
kompetenta □[adj.] competente, habilitado, autorizado
kompetentulo □[sub.] um competente
kompilaĵo □[sub.] compilação (obra compilada)
kompili □[v.][tr] compilar
kompleta □[adj.] completa
kompletigi □[v.] completar, arredondar
kompleto □[sub.] jogo (um todo, uma coleção)
komplezema □[adj.] atencioso, obsequioso
komplezi □[v.][n tr] obsequiar, servir, dispensar favores a
komplezo □[sub.] favor, obséquio, gentileza
komplika □[adj.] complicado
kompliki □[v.][tr] complicar
komplimenti □[v.][tr] cumprimentar
komplimento □[sub.] cumprimento, vênia
komploto □[sub.] trama, conjuração, complô
komponaĵo □[sub.] composição (obra)
komponi □[v.][tr] (art., quím., gram.) compor
komponisto □[sub.] compositor
komposti □[v.][tr] (tip.) compor
komprenebla □[adj.] compreensível
kompreneble □[adv.] compreensivelmente, de certo
komprenema □[adj.] inteligente, perspicaz
kompreni □[v.][tr] compreender, entender, apreender
komputi □[v.] computar
komputilo = **komputoro** = **komputero** □[sub.] computador
komuna □[adj.] comum (relativo a muitos, relativo à maioria)
komunikaĵo □[sub.] comunicação (recado, mensagem, etc.)
komuniki □[v.][tr] comunicar, participar
komunio □[sub.] comunhão (rel. sacramento da eucaristia)
komunisto □[sub.] Comunista
komunumo □[sub.] comunidade, município
konato □[sub.] pessoa conhecida
koncepto □[sub.] conceito, idéia
koncerna □[adj.] concernente, respectivo
koncerni □[v.][tr] concernir, dizer respeito a, competir
koncerto □[sub.] (mús.) concerto
koncipi □[v.][tr] conceber, gerar
konciza □[adj.] conciso, lacônico, sucinto
kondamni □[v.][tr] condenar, sentenciar, amaldiçoar
kondiĉi □[v.][tr] convencionar, estipular
kondiĉo □[sub.] condição, cláusula
kondolenci □[v.] expressar condolências a, dar pêsames a
kondolenco □[sub.] condolências, pêsames
konduki □[v.][tr] conduzir, levar, guiar
Vocabulário Esperanto-Português - 38
kondukisto □[sub.] motorista, condutor
konduti □[v.][n tr] comportar-se, proceder, agir
konduto □[sub.] comportamento, conduta, procedimento
konekti □[v.][tr] (el.) ligar
konekto □[sub.] ligação
konferenco □[sub.] conferência
konfese □[adv.] confessadamente
konfesi □[v.][tr] confessar, professar (uma crença)
konfeso □[sub.] confissão
konfidenca □[adj.] confidencial
konfidenco □[sub.] confidência (informação ou revelação secreta)
konfidi □[v.][tr] confiar, contar com, ter confiança em, crer

konfirmi □[v.][tr] confirmar, homologar, ratificar
konfirmo □[sub.] confirmação (ato de confirmar)
konfiski □[v.][tr] confiscar
konflikto □[sub.] conflito
konforma □[adj.] conforme, adequado, apropriado
konformi □[v.][n tr] estar conforme a
konformiĝi □[v.] conformar-se, amoldar-se, adaptar-se
konfuza □[adj.] confuso, vago
konfuzi □[v.][tr] confundir, perturbar, atrapalhar
konfuzo □[sub.] confusão (ato de confundir), perturbação
kongelujo □[sub.] freezer
kongresi □[v.][n tr] reunir-se em congresso
kongreso □[sub.] congresso
kongrua □[adj.] congruente, proporcionado
kongrua = **akordigebla** □[adj.] compatível (sobre aparelhos e sistemas)
kongrui □[v.][n tr] convir, consentir, estar de acordo
koni □[v.][tr] conhecer, saber
konjako □[sub.] conhaque
konjekti □[v.][tr] conjeturar, supor
konjekto □[sub.] conjetura
konkeri □[v.][tr] conquistar
konkludi □[v.][tr] concluir, depreender, tirar conclusão de
konkludo □[sub.] conclusão
konko □[sub.] (zoo.) concha
konkreta □[adj.] concreto (que exprime uma realidade perceptível pelos sentidos)
konkurado □[sub.] concorrência, rivalidade
konkurenco □[sub.] (com., ind.) concorrência
konkuri □[v.] concorrer, competir, rivalizar
konkurso □[sub.] concurso, certame
konscia □[adj.] cônscio, consciente
konscienca □[adj.] consciensiosamente
konscienco □[sub.] foro íntimo, consciência
konscii □[v.][tr] ter consciência de, ser consciente de
konscio □[sub.] consciência, sentimento de si, conhecimento
konsekvenca □[adj.] conseqüente
konsekvenco □[sub.] conseqüência (conclusão lógica)
konsenti □[v.][n tr] concordar, estar de acordo, anuir
konsentite □[adv.] de acordo
konsento □[sub.] consentimento, consenso
konservema, (em)ulo □[sub.] conservador, preservativo
konservi □[v.][tr] conservar, guardar
konsideri □[v.][tr] considerar, refletir
konsiderinda □[adj.] considerável, apreciável
konsigne □[adv.] em consignação
konsigno □[sub.] consignação
konsilanto □[sub.] conselheiro
konsili □[v.][tr] aconselhar, persuadir
konsilinda □[adj.] aconselhável
konsilo □[sub.] conselho (parecer sobre o que convém fazer)
konsisti □[v.][n tr] consistir
konsistigi □[v.] constituir, compor, estabelecer
konsisto □[sub.] constituição, composição, natureza
konsoli □[v.][tr] consolar, aliviar
konsolo □[sub.] consolo (alívio), consolação
Vocabulário Esperanto-Português - 39
konspiri □[v.][n tr] conspirar, conjurar
konspiro □[sub.] conspiração
konstanta □[adj.] constante, permanente, contínuo
konstati □[v.][tr] constatar, verificar, reconhecer, achar
konsterni □[v.][tr] atordoar, desconcertar, bestificar
konsterno □[sub.] consternação, estupefação
konstipi □[v.][tr] (med.) constipar
konstipita □[adj.] constipado
konstitucia □[adj.] constitucional
konstitucio □[sub.] (pol.) constituição
konstrikto □[sub.] constrição
konstruaĵo □[sub.] construção (coisa construída)
konstrui □[v.][tr] construir, edificar, erigir
konsulo □[sub.] cônsul
konsulti □[v.][tr] consultar
konsulto □[sub.] consulta (ação de consultar)
konsumanto □[sub.] consumidor
konsumi □[v.][tr] consumir, gastar, esgotar
kontakti □[v.][tr] estar em contato com, ter contato com
kontakto □[sub.] contato
kontaktolenso □[sub.] lente de contato
kontanta □[adj.] dinheiro (à vista, de contado)

kontanta aĉeto □[sub.] compra à vista
kontanta pago □[sub.] pagamento à vista
kontante □[adv.] a dinheiro, à vista, je
konteltiro □[sub.] extrato (de conta)
kontenta □[adj.] contente, satisfeito
kontenteco □[sub.] contentamento, satisfação
kontentigi □[v.] satisfazer
kontinento □[sub.] (geog.) continente
konto □[sub.] (com.) conta, kuranta
konto □[sub.] conta corrente
kontoro □[sub.] escritório (de comércio, indústria, etc.)
kontrabandi □[v.][tr] contrabandear
kontrabandisto □[sub.] contrabandista
kontrabando □[sub.] contrabando
kontrakti □[v.][n tr] contratar, ajustar, fretar
kontrakto □[sub.] contrato, pacto, acordo
kontralto □[sub.] contralto (mús. a voz mais grave da mulher)
kontrasti □[v.][n tr] contrastar
kontrasto □[sub.] contraste
kontraŭ □ (prep.) contra, em frente de, defronte de, em troca de, anti- (pref.)
kontraŭdiri □[v.] contradizer
kontraŭdiri □[v.][tr] contradizer
kontraŭe □[adv.] ao contrário, pelo contrário, em frente
kontraŭi □[v.][n tr] contrariar, opor-se, impedir
kontraŭsepsa □[adj.] anti-séptico
kontraŭstari □[v.][n tr] afrontar, arrostar
kontraŭulo □[sub.] opositor
kontraŭvole □[adv.] contra a vontade, de mau grado
kontribuaĵo □[sub.] contribuição
kontribui □[v.][n tr] contribuir, colaborar
kontroli □[v.][tr] inspecionar, fiscalizar, conferir
kontulo □[sub.] correntista
konturo □[sub.] contorno (linha que fecha ou limita exteriormente um corpo)
kontuzi □[v.][tr] contundir, machucar
kontuzo □[sub.] machucadura, contusão
konvena □[adj.] conveniente, apropriado, adequado
konveni □[v.][n tr] convir, ser conveniente, ser apropriado
konversacii □[v.][n tr] conversar (falar familiarmente com alguém)
konversacio □[sub.] conversação
konvinki □[v.][tr] convencer, persuadir
konvinko □[sub.] convicção
konvulso □[sub.] (med.) convulsão
kopiaĵo □[sub.] cópia (coisa)
kopii □[v.][tr] copiar, transcrever
kopio □[sub.] cópia (ação de copiar)
kopirajto □[sub.] direito de editor
koprajto □[sub.] copyright
Vocabulário Esperanto-Português - 40
kora □[adj.] do coração, cordial
korano □[sub.] Alcorão
korbo □[sub.] cesto, cesta
kordo □[sub.] (mús. anat. mat.) corda
Korea □[adj.] coreano (relativo à Coréia)
Koreio = **Koreujo** □[sub.] Coréia
korekti □[v.][tr] corrigir, retificar
korektolisto □[sub.] gabarito
Koreo □[sub.] coreano (natural da Coréia)
korespondanto □[sub.] pessoa que corresponde com outra
korespondi □[v.][n tr] corresponder-se (cartas, etc.)
koridoro □[sub.] corredor, passagem, galeria
korligita □[adj.] emocionalmente ligado
korniko □[sub.] gralha
korno □[sub.] corno, chifre
koro □[sub.] coração
korpo □[sub.] corpo
korporacio □[sub.] corporação
kortego □[sub.] corte (paço; residência de um soberano)
korto □[sub.] pátio, quintal, terreiro
kortumo □[sub.] corte, tribunal
kortuŝa □[adj.] comovente, enternecedor
korupti □[v.] corromper, subornar
koruptilo □[sub.] algo que corrompe, algo usado para corromper
korvo □[sub.] corvo
kosma spaco □[sub.] espaço sideral, cósmico
kosmo □[sub.] o universo, a natureza
kosti □[v.][n tr] custar
kosto □[sub.] custo, preço
kostumo □[sub.] traje, veste, costume
kotizi □[v.][n tr] contribuir, cotizar-se, pagar a sua cota
kotizo □[sub.] cota
koto □[sub.] lama, lodo
kotono □[sub.] algodão
koverto □[sub.] sobrecarta, invólucro,

envelope
kovi □[v.][tr] chocar, incubar
kovri □[v.][tr] cobrir, revestir, acobertar
kovrilo □[sub.] tampa, cobertura, capa
kraĉi □[v.][n tr] cuspir, salivar
krado □[sub.] cancela, grade
krajono □[sub.] lápis
kraketi □[v.][n tr] crepitar
kraki □[v.][n tr] estalar
krako □[sub.] estalido, estrondo
krampi □[v.][tr] fixar com grampo, engatar
krampo □[sub.] (mec.) grampo
krampoj □[sub.] (gram.)parênteses
kranio □[sub.] crânio, caveira
krano □[sub.] torneira, bica
kravato □[sub.] (vest.) gravata
kredeble □[adv.] provavelmente, talvez
kredema □[adj.] crédulo
kredi □[v.][tr] acreditar
kredito □[sub.] (com.fin.) crédito
kredo □[sub.] crença
krei □[v.][tr] criar, fazer, instituir
kreitaĵo □[sub.] criatura, criação
kremacii □[v.][tr] cremar
kremacio □[sub.] cremação (de cadáveres)
kremo □[sub.] creme, nata
kreno □[sub.] rábano-silvestre
krepusko □[sub.] crepúsculo
kreskaĵo □[sub.] planta, vegetal
kreski □[v.][n tr] crescer, avultar, aumentar
kreskigi □[v.] acrescentar, altear, ampliar
krestomatio □[sub.] crestomatia, coletânea
kreto □[sub.] giz
krevi □[v.][n tr] estourar, arrebentar, pipocar; fender-se, rachar-se
kribri □[v.][tr] peneirar, joeirar
kribrilo □[sub.] peneira
kriegi □[v.][n tr] berrar, urrar
krii □[v.][n tr] gritar, bradar, berrar
krima □[adj.] criminal
krimo □[sub.] crime
krimulo □[sub.] criminoso
kripla □[adj.] aleijado, estropiado
krisigno □[sub.] ponto de exclamação
Krist(nask)arbo □[sub.] árvore de natal
kristala □[adj.] de cristal, cristalino
kristalo □[sub.] cristal
Kristanismo □[sub.] cristianismo
Kristano □[sub.] cristão
kristano, krist-ana □[adj.] cristão

Kristnasko □[sub.] Natal
Kristo □[sub.] Cristo
kritiki □[v.][tr] criticar, apreciar
kritiko □[sub.] crítica, discernimento
kriza □[adj.] crítico
krizo □[sub.] crise
kroĉi □[v.][tr] enganchar, engatar, pendurar
kroĉilo □[sub.] gancho
krokodilo □[sub.] crocodilo
krom □ fora, exceto de, além de, salvo, com exclusão de
krom se □[adv.] salvo se
kroma □[adj.] complementar, suplementar
krome □[adv.] além disso
krompneŭo □[sub.] pneu sobressalente
kromvirino □[sub.] concubina, amante
kronado □[sub.] coroação
kroni □[v.][tr] coroar, arrematar
kronika □[adj.] crônica (med. dizse das doenças de longa duração)
kronikisto □[sub.] cronista
kroniko □[sub.] crônica (narração histórica)
krono □[sub.] coroa
krozi □[v.][n tr] cruzar (náut.)
kruca □[adj.] de cruz, em cruz, cruzado
kruci □[v.][tr] cruzar
kruco □[sub.] cruz
krucosigni □[v.][n tr] persignar-se
krucumi □[v.][tr] crucificar
krucvortenigmo □[sub.] palavrascruzadas
kruĉo □[sub.] cântaro, bilha, jarra
kruda □[adj.] rude, bronco, cru, agreste
kruda petrolo □[sub.] petróleo bruto
kruela □[adj.] cruel, brutal, desalmado
kruro □[sub.] perna (anat.)
kruta □[adj.] íngreme, escarpado, que apresenta declive muito inclinado, próximo de vertical
kserografia □[adj.] xerográfico
kserografio □[sub.] xerografia, fotocópia
kserokopio □[sub.] cópia xerográfica
Kuba □[adj.] (relativo à Cuba)
Kubano □[sub.] (natural de Cuba)
Kubo □[sub.] Cuba
kubo □[sub.] cubo (mat.)
kubuto □[sub.] cotovelo
kudrero □[sub.] ponto
kudri □[v.][tr] coser, costurar
kudrilo □[sub.] agulha
kuglo □[sub.] bala, projétil

kuirejo □[sub.] cozinha
kuiri □[v.][tr] cozinhar
kuketo □[sub.] bolinho
kuko □[sub.] bolo
kukolo □[sub.] cuco (zoo.)
kukumo □[sub.] pepino
kukurbo □[sub.] abóbora
kulero □[sub.] colher
kulinario □[sub.] culinária
kuliso □[sub.] bastidor (tea.), post la
kulisoj □[sub.] "atrás dos bastidores"
kulo □[sub.] mosquito
kulpa (pri) □ culpado
kulpigi □[v.] acusar
kulpo □[sub.] culpa, delito, falta
kulpulo □[sub.] réu, culpado
kulturaĵo □[sub.] (biol.) cultura
kulturi □[v.][tr] cultivar, amanhar
kulturo □[sub.] cultura
kulvualo □[sub.] mosquiteiro
kun □ com, em companhia de
kune □[adv.] a par, juntamente, simultaneamente
kune kun □ juntamente, com, em companhia de
kunigi □[v.] unir, reunir
kuniĝi □[v.] unir-se, reunir-se
kuniklo □[sub.] coelho
kunkudraĵo □[sub.] costura; (med.) sutura
kunlabori □[v.][n tr] colaborar
kunlabori □[v.][n tr] colaborar
kunmeti □[v.][tr] compor
kunordigi □[v.] coordenar
kunporti □[v.][tr] levar consigo
kunpuŝiĝi □[v.] chocar, ir de encontro um com o outro
kunsento □[sub.] simpatia
kunsido □[sub.] sessão
kunulo □[sub.] companheiro, associado
kunveni □[v.][n tr] reunir-se
kunveno □[sub.] reunião
kunvoki □[v.][tr] convocar
kupeo □[sub.] compartimento de vagão
kupli □[v.][tr] acoplar (mec.)
kupolo □[sub.] cúpula, zimbório
Vocabulário Esperanto-Português - 42
kupono □[sub.] cupom; bônus; bilhete
kupra □[adj.] cúprico, de cobre
kupro □[sub.] cobre
kuraci □[v.] curar, medicar
kuracilo □[sub.] remédio
kuracisto □[sub.] médico, facultativo
kuraĝa □[adj.] corajoso, afoito, arrojado
kuraĝi □[v.][tr] ter coragem de, ousar
kuraĝigi □[v.] encorajar, animar, alentar
kuraĝo □[sub.] coragem, denodo, ânimo
kurba □[adj.] curvo, sinuoso, tortuoso
kurbigi □[v.] curvar, arquear
kurbo □[sub.] curva, volta, arco
kuri □[v.][n tr] correr
kurioza □[adj.] curioso, singular, notável
kurso □[sub.] curso (série de lições); cotação (na Bolsa); percurso
kursoro □[sub.] cursor (computação)
kurteno □[sub.] cortina, reposteiro
kurzo □[sub.] (com.) câmbio, cotação
kuseno □[sub.] almofada, coxim
kuŝi □[v.][n tr] jazer, estar deitado; estar situado, ficar
kuŝigi □[v.] estender, deitar
kutime □[adv.] usualmente, habitualmente
kutimi □[v.][n tr] ter o costume de, estar habituado a, costumar
kutimo □[sub.] costume, hábito
kuvo □[sub.] tina, cuba
kuzino □[sub.] prima
kuzo □[sub.] primo
kvadrata □[adj.] quadrado (que tem a forma de um quadrado)
kvadrato □[sub.] quadrado, quadro
kvakera □[adj.] quacre (rel. à Seita)
kvakero □[sub.] quacre
kvalito □[sub.] qualidade, predicado, propriedade
kvankam □ conj. Embora, ainda que, conquanto, posto que
kvanto □[sub.] quantidade
kvar □ quatro
kvara □[adj.] quarto (4º)
kvarono □[sub.] um quarto (1/4), uma quarta parte
kvarope □[adv.] aos quatro, em grupos de quatro
kvartalo □[sub.] bairro
kvazaŭ □ conj. e adv. como se, como que
kvereli □[v.][n tr] querelar, altercar, porfiar
kverka □[adj.] carvalhal
kverko □[sub.] carvalho
kvieta □[adj.] quieto, calmo, sossegado
kvieto □[sub.] quietude, calma, sossego
kvin □ cinco
kvina □[adj.] quinto
kvinono □[sub.] um quinto
kvita □[adj.] quite (que saldou suas contas), desobrigado

kvitanci □[v.][tr] dar recibo, passar quitação
kvitanco □[sub.] quitação, recibo

L

la □[adj.] o, a, os, as
laboratorio □[sub.] quím. farm. laboratório
laborejo □[sub.] oficina, laboratório
laborema □[adj.] trabalhador, laborioso
labori □[v.][n tr] trabalhar, lidar
laboristo □[sub.] operário, obreiro, trabalhador
laboro □[sub.] trabalho, labor
laca □[adj.] cansado, fatigado
laciĝi □[v.] cansar-se, fatigar-se
laĉo □[sub.] cadarço, cordel, cordão
lado □[sub.] lata, folha, lâmina de metal
ladskatola malfermilo □[sub.] abridor (de lata)
ladskatolo □[sub.] caixa de lata, lata (enlatados)
lafo □[sub.] lava
lago □[sub.] lago
laguno □[sub.] laguna (geog. braço de mar pouco profundo)

laiko □[sub.] laico, leigo
laki □[v.][tr] envernizar
lako □[sub.] verniz
laksa □[adj.] laxativo, laxante
laksigilo □[sub.] laxativo
lakto □[sub.] leite
laktuko □[sub.] alface
lama □[adj.] manco, capenga
lambastono □[sub.] muleta
lamenti □[v.][n tr] lamentar-se, queixar-se
lami □[v.][n tr] coxear, capengar
lampa petrolo □[sub.] querosene
lampo □[sub.] Lâmpada, candeia
lana □[adj.] de lã, lanígero
landlimo □[sub.] fronteira, limite
lando □[sub.] país, terra (região)
lango □[sub.] anat. língua
lano □[sub.] lã
lanta □[adj.] poét. lento, vagaroso
lanterno □[sub.] lanterna
lanugo □[sub.] penugem, pêlo, lanugem
lapona □[adj.] lapão, lapônio (relativo à Lapônia)
lapono □[sub.] lapão, lapônio (natural da Lapônia)
lardo □[sub.] toicinho, lardo
larĝa □[adj.] largo, amplo
lariko □[sub.] lárix
laringito □[sub.] laringite
laringo □[sub.] laringe
larmi □[v.][n tr] lacrimejar, derramar lágrimas
larmo □[sub.] lágrima
larvo □[sub.] larva
lasi □[v.][tr] deixar, permitir, largar
lasta □[adj.] último, derradeiro
lastatempe □[adv.] ultimamente, recentemente
latina □[adj.] latina
latinida □[adj.] neolatina
latkurteno □[sub.] veneziana
lato □[sub.] ripa, sarrafo
latrino □[sub.] latrina, privada
latuno □[sub.] quím. latão
latva □[adj.] letão (relativo à Letônia)
Latvio □[sub.] Letônia
latvo □[sub.] letão (natural da Letônia)
laŭ □ conforme; relativamente a; ao longo de; de acordo com
laŭdi □[v.][tr] louvar, gabar, elogiar
laŭdire □[adv.] pelo que se diz
laŭdo □[sub.] louvor, elogio
laŭgrada □[adj.] gradual
laŭlarĝe □[adv.] transversalmente
laŭlegenda □[adj.] legendário, lendário
laŭleĝa □[adj.] legal, lícito
laŭlonge □[adv.] ao longo, ao comprido
laŭmoda □[adj.] na moda
laŭpeza restoracio □[sub.] restaurante a quilo
laŭplaĉe □[adv.] a seu bel-prazer, à vontade
laŭro □[sub.] louro (bot.)
laŭsistema □[adj.] sistemático
laŭta □[adj.] alto (voz); forte (som)
laŭvice □[adv.] segundo a fila
laŭvide □[adv.] de vista
laŭvole □[adv.] à vontade, à sua vontade
laŭvorta □[adj.] textual
laŭvorte □[adv.] literalmente, palavra por palavra
lavango □[sub.] avalanche
lavi □[v.][tr] lavar
leciono □[sub.] lição, aula, ensinamento
leda □[adj.] de couro
ledo □[sub.] couro
legaĵo □[sub.] material de leitura
legebla □[adj.] legível
legendo □[sub.] legenda, lenda
legi □[v.][tr] ler
leginda □[adj.] que merece ser lido
legio □[sub.] legião
legitimi □[v.][tr] legitimar, legalizar
legitimilo □[sub.] carteira de identidade

legomo □[sub.] legume, hortaliça
legscio □[sub.] alfabetismo (estado ou qualidade de alfabetizado)
leĝera □[adj.] leve, ligeiro (mil.); leviano; sem profundeza, superficial
leĝo □[sub.] lei
lekanteto □[sub.] margaridinha, mal-me-quer
lekanto □[sub.] margarida (bot.)
lekcii □[v.][n tr] fazer uma preleção
lekcio □[sub.] preleção, aula
leki □[v.][tr] lamber
Vocabulário Esperanto-Português - 44
lektoro □[sub.] professor universitário (principalmente de línguas)
lenso □[sub.] lente (óptica); lupa; vidro (de óculos)
lentugo □[sub.] sarda, lentigem (anat.)
leono □[sub.] leão
leontodo □[sub.] dente-de-leão (bot.)
leopardo □[sub.] leopardo
leporhundo □[sub.] galgo, lebréu
leporo □[sub.] lebre
lepro □[sub.] lepra
leprulo □[sub.] leproso
lernejo □[sub.] escola
lerni □[v.][tr] aprender
lernolibro □[sub.] manual, livro didático
lerta □[adj.] hábil, ágil, jeitoso
letargio □[sub.] letargia (med.)
leterkesto □[sub.] caixa postal
letero □[sub.] carta, missiva
leŭtenanto □[sub.] tenente
levi □[v.][tr] elevar, erguer, suspender
leviĝi □[v.] levantar-se
li □[v.] ele
lia □[adj.] seu, sua (dele)
Libana □[adj.] libanês (relativo ao Líbano)
Libanano □[sub.] libanês (natural do Líbano)
Libano □[sub.] Líbano
libera □[adj.] livre, isento, independente
liberala □[adj.] pol. liberal
libertempo □[sub.] férias
libervola □[adj.] voluntário
libr(ovend)ejo □[sub.] livraria
libraro □[sub.] conjunto de livros; coleção pública ou privada de livros
libreto □[sub.] opúsculo
libro □[sub.] livro
librotenado □[sub.] escrituração (mercantil)
licenco □[sub.] poét. jur. licença
lifto □[sub.] elevador
ligi □[v.][tr] ligar, atar, amarrar
ligilo □[sub.] liga, ligamento, laço, vínculo
ligno □[sub.] madeira, lenha, pau
ligo □[sub.] liga, aliança
likvidi □[v.][tr] liquidar, ajustar pagando (contas, dívidas)
likvoro □[sub.] licor
lilako □[sub.] lilás (bot.)
lilio □[sub.] lírio (bot.)
limako □[sub.] límax (zoo.)
limigi □[v.] demarcar, limitar, restringir
limo □[sub.] limite, fronteira, raia, confins
limonado □[sub.] limonada
linaĵo □[sub.] linifício, artefato de linho
lineo □[sub.] linha (telefônica, de energia elétrica)
lingvisto □[sub.] lingüista
lingvo □[sub.] língua, linguagem
liniilo □[sub.] régua
linio □[sub.] linha; ramo (de família)
lino □[sub.] linho (bot.)
linoleo □[sub.] óleo de linhaça
linoleumo □[sub.] linóleo
lipharoj □[sub.] bigodes
lipo □[sub.] lábio
Lisbono □[sub.] Lisboa
lispi □[v.][tr] cecear
listo □[sub.] lista
litanio □[sub.] ladainha (rel.)
literatura □[adj.] literário
literaturo □[sub.] literatura
litero □[sub.] letra (do alfabeto)
literumi □[v.][tr] soletrar
litkovrilo □[sub.] colcha, coberta
litkuseno □[sub.] travesseiro
lito □[sub.] cama, leito
litova □[adj.] lituânio (relativo à Lituânia)
Litovio=Litovujo □[sub.] Lituânia
litovo □[sub.] lituânio (natural da Lituânia)
litro □[sub.] litro
littuko □[sub.] lençol
liturgio □[sub.] liturgia (rel.)
liuto □[sub.] alaúde (mús.)
liveri □[v.][tr] fornecer, dar, entregar, ministrar
lo! = **Ha lo**! □ Alô (interjeição usada para chamar ao telefone)
logi □[v.][tr] engodar, seduzir, atrair
logika □[adj.] lógico
logiko □[sub.] lógica
logilo=logaĵo □[sub.] isca, engodo
loĝantaro □[sub.] população

loĝanto □[sub.] morador, habitante
loĝejo □[sub.] morada, habitação
loĝi □[v.][tr] morar, habitar, estar hospedado
Vocabulário Esperanto-Português - 45
lojala □[adj.] leal, fiel
loka □[adj.] lacoal, locativo
loki □[v.][tr] colocar, pôr, acomodar
loko □[sub.] lugar, local, paragem
lokomotivo □[sub.] locomotiva
lokusto □[sub.] gafanhoto, locusta
long(ec)o □[sub.] comprimento, extensão, longitude
longa □[adj.] longo
longitudo □[sub.] longitude
lorno □[sub.] luneta
loterio □[sub.] loteria, rifa
loti □[v.][n tr] tirar a sorte, sortear
lotumi □[v.][tr] lotear, repartir
lotuso □[sub.] lótus (bot.)
luanto □[sub.] locatário, inquilino
lucerno □[sub.] lâmpada pendente
ludi □[v.][n tr] brincar, jogar (jogo de azar ou passatempo), tocar (instr.musical), (tea.) representar
ludilo □[sub.] brinquedo (infantil)
ludo □[sub.] brincadeira; jogo
luebla □[adj.] para alugar
lui □[v.][tr] alugar, fretar
luiganto □[sub.] locador
luigi □[v.] alugar (dar de aluguel)
luko □[sub.] clarabóia
luks(ec)o □[sub.] luxo, vida pomposa
luksa □[adj.] luxuoso, luxuriante
luksaĵo □[sub.] objeto de luxo
lukti □[v.][n tr] lutar, pugnar
luli □[v.][tr] embalar, ninar
lulilo □[sub.] berço
lulkanto □[sub.] cantiga de ninar, acalento
lumi □[v.][n tr] luzir, fulgurar
lumo □[sub.] luz
lumturo □[sub.] farol (torre com farol)
luna □[adj.] lunar
lunĉo □[sub.] lanche (pequena refeição); merenda
lundo □[sub.] segunda-feira
lunduo □[sub.] lundu (dança)
luno □[sub.] lua
lupeo □[sub.] lupa (lente)
lupo □[sub.] lobo
luprezo □[sub.] aluguel (preço da locação)
lustro □[sub.] lustre
lutaĵo □[sub.] solda; luto
luti □[v.][tr] soldar, fechar com luto

M

maco □[sub.] pão ázimo; hóstia
maĉgumo □[sub.] goma de mascar
maĉi □[v.][tr] mastigar, mascar
mafio □[sub.] máfia
magazeno □[sub.] armazém, casa comercial, loja
magazino □[sub.] revista (ilustrada que trata dos mais variados assuntos)
magia □[adj.] que tem efeito extraordinário
magio □[sub.] mágica
magistro □[sub.] licenciado; magíster
magneta □[adj.] magnético
magneti □[v.][tr] magnetizar
magnetismo □[sub.] magnetismo
magneto □[sub.] magnete, ímã
magnetofono □[sub.] magnetofone, gravador
magra = malgrasa □[adj.] magro
maĥo □[sub.] Mach (fís.)
maizo □[sub.] milho
majesta □[adj.] majestoso, soberbo
majesteco □[sub.] majestade
Majo □[sub.] Maio
majoritato □[sub.] maioridade
majoro □[sub.] major (mil. Posto entre capitão e tenentecoronel)
majskarabo □[sub.] besouro
majstro □[sub.] mestre (superior em talento)
majusklo □[sub.] maiúscula (letra maiúscula)
makleraĵo □[sub.] comissão do corretor
makleri □[v.][tr] corretar (fazer corretagem)
makleristo □[sub.] corretor
makropo □[sub.] canguru
maksimuma □[adj.] máximo (a)
maksimume □[adv.] no máximo
maksimumo □[sub.] máximo
makuli □[v.][tr] manchar, macular
makulo □[sub.] mácula, mancha, nódoa
makumbo □[sub.] macumba
makzelo □[sub.] maxilar (anat.)
mal □ prefixo que denota "antônimo", dando à raiz um sentido exatamente contrário
Vocabulário Esperanto-Português - 46
malabunda □[adj.] insuficiente, escasso
malami □[v.][tr] odiar
malamiko □[sub.] inimigo
malantaŭ □ atrás de
malaperi □[v.] desaparecer
malario □[sub.] malária

malavantaĝo □[sub.] deficiência (física ou mental)
malavara □[adj.] generoso
malbeni □[v.] amaldiçoar
malbona □[adj.] mau
maldekstra □[adj.] esquerdo
maldelikata □[adj.] grosseiro, rude, ríspido
maldika □[adj.] fino, delgado
maldungi □[v.] despedir
male □[adv.] ao contrário, pelo contrário
maleleganta □[adj.] deselegante, indecoroso
maleolo □[sub.] anat. tornozelo, artelho, maléolo
malesperi □[v.][tr] desesperar
malestimi □[v.][tr] desprezar
malestimo □[sub.] desprezo
malfermi □[v.][tr] abrir
malfluso □[sub.] vazante da maré
malfreŝa □[adj.] seco, passado
malfrua □[adj.] tardio
malfrui □[v.][n tr] estar atrasado(**pli malfrue**=mais tarde)
malgaja □[adj.] triste, sombrio
malgracia □[adj.] desgracioso, desajeitado
malgranda □[adj.] pequeno
malgraŭ □ prep. apesar de, não obstante, a despeito de
malĝoja □[adj.] triste
malĝojo □[sub.] tristeza
malĝusta □[adj.] inexato, impreciso, incorreto
malhavi □[v.][tr] não ter, ter falta de
malhela □[adj.] escuro
malhelpi □[v.][tr] prejudicar, atrapalhar
malica □[adj.] malvado, malicioso, perverso
malkaŝe □[adv.] abertamente, sem rodeios
malkaŝi □[v.][tr] descobrir, revelar
malkodi □[v.][tr] decifrar
malkonstrui = **detrui** □[v.][tr] demolir (construção)
malkonvena □[adj.] inoportuno, inadequado
malkovri □[v.][tr] descobrir, revelar, desvendar
mallaborema □[adj.] preguiçoso, vadio
mallakso □[sub.] prisão de ventre, constipação
mallarĝa □[adj.] estreito
mallerta □[adj.] desajeitado, desastrado
malliberejo □[sub.] prisão
malliberulo □[sub.] prisioneiro
mallonga □[adj.] curto, breve
mallongdaŭra □[adj.] que dura pouco, de vida curta
mallongigi □[v.] abreviar (tempo)
mallongigo □[sub.] abreviação
malmunti □[v.][tr] desmontar
malnaiva □[adj.] astuto, sagaz
malneto □[sub.] rascunho
malofta □[adj.] raramente
malordo □[sub.] desordem
malpaciĝi □[v.][tr] brigar, indispor-se
malpara □[adj.] que não tem o segundo elemento do par
malpli □[v.] menos
malprava □[adj.] que não tem razão
malproksima □[adj.] distante
malrapida □[adj.] lento, vagaroso
malsama □[adj.] diferente
malsana □[adj.] doente
malsani □[v.][n tr] estar doente
malsano □[sub.] doença
malsanulejo □[sub.] hospital
malsanulo □[sub.] um doente
malsata □[adj.] faminto, esfomeado
malsatego □[sub.] grande fome geral
malsekiĝi □[v.] molhar-se
malsimila □[adj.] diferente
malsimpla □[adj.] complexo, complicado
malsovaĝa □[adj.] manso, domesticado
malsprita □[adj.] tolo, estúpido, imbecil
malstreĉiĝi □[v.] relaxar-se, desentesar-se
malstreĉo □[sub.] afrouxamento
malsukcesi □[v.][tr] ter mau êxito, malograr-se
malsupren □ para baixo
malŝarĝi □[v.][tr] descarregar
malŝlosi □[v.][tr] abrir (com chave)
maltrafi □[v.][tr] errar o golpe, falhar

malutila □[adj.] nocivo, daninho
malutili □[v.][n tr] prejudicar, danificar
malutilo □[sub.] inconveniente, desvantagem
malvarma □[adj.] frio
malvarmumo □[sub.] resfriado
malvasta □[adj.] apertado, acanhado, estreito
malvirto □[sub.] vício, perversão
malvolvi □[v.][tr] desenrolar, desenovelar
mambestoj=**mamuloj** □[sub.] mamíferos
mamnutri □[v.][tr] amamentar
mamo □[sub.] mama, teta
mampinto □[sub.] mamilo

mamzono □[sub.] sutiã, portaseios
mandato □[sub.] mandato
mangostano □[sub.] mangostão (bot.)
manĝaĵo □[sub.] alimento
manĝejo = manĝosalono □[sub.] refeitório
manĝi □[v.][tr] comer
manĝo □[sub.] comida, refeição
maniero □[sub.] maneira, modo, forma
manifestacii □[v.][n tr] fazer manifestação
manifestacio □[sub.] manifestação (ato de manifestar publicamente uma opinião com fins políticos)
manifesti □[v.][tr] manifestar, declarar
manifesto □[sub.] manifesto
maniko □[sub.] manga (de roupa)
manipuli □[v.][tr] manipular, manejar
manki □[v.][n tr] faltar, falhar, escassear
manko □[sub.] falha, falta, carência
mano □[sub.] mão
manovri □[v.][n tr] manobrar
manovro □[sub.] manobra (mil.)
manplato □[sub.] palma da mão
manpremi □[v.][tr] dar um aperto de mão
manpremo □[sub.] aperto de mão (saudação gentil)
mansaketo □[sub.] bolsa de mão
mansardo □[sub.] mansarda, trapeira (aposento acima do forro e abaixo de telhado)
mansigni □[v.][tr] acenar (com as mãos)
mantelo □[sub.] capa (vest.)
manumo □[sub.] punho (de camisa)
manuskripto □[sub.] manuscrito (o original de uma obra)
maparo □[sub.] coleção de mapas
mapo □[sub.] mapa
marako □[sub.] maracás (instrumento musical)
mararmeo □[sub.] armada, forças navais
mararmeo □[sub.] marinha
marbordo □[sub.] litoral
marĉandi □[v.][n tr] regatear, pechinchar
marĉo □[sub.] pântano, lodaçal, brejo
mardo □[sub.] terça-feira
Margareta □[adj.] Margarete
marĝeno □[sub.] margem
Maria □[adj.] Maria
Mario □[sub.] Maria; Mário
marioneto □[sub.] marionete, fantoche
maristo □[sub.] marinheiro
markasito □[sub.] marcassita
marki □[v.][tr] marcar, assinalar
marko □[sub.] marca, sinal; Marco (unidade monetária alemã); Marco (nome de homem)
marmelado □[sub.] (cul.) doces de frutas consistentes tipo goiabada, bananada, etc.
marmora □[adj.] marmóreo
marmoro □[sub.] mármore
maro □[sub.] mar
Marso □[sub.] Marte
marŝi □[v.][tr] marchar, andar, caminhar
marteli □[v.][tr] martelar
martelo □[sub.] martelo, marreta; anat. martelo (um dos ossículos do ouvido)
martiro □[sub.] mártir
Marto □[sub.] Março
masaĝi □[v.][tr] massagear
masaĝo □[sub.] med. massagem, fricção
masakri □[v.][tr] massacrar
masakro □[sub.] massacre, carnificina
masiva □[adj.] maciço, compacto
maski □[v.][tr] mascarar (ocultar com máscara)
masko □[sub.] máscara
Vocabulário Esperanto-Português - 48
maso □[sub.] fís. massa; conjunto, massa
masoni □[v.][tr] fazer obra de alvenaria, trabalhar de pedreiro
masonisto □[sub.] pedreiro
masto □[sub.] mastro, pau (de bandeira)
mastri □[v.][tr] reger, dominar, possuir, dirigir
mastro □[sub.] amo, senhor, dono, patrão
mastrumi □[v.][n tr] governar, administrar casa
maŝinaro □[sub.] maquinaria
maŝino □[sub.] máquina
maŝo □[sub.] malha (de tecido), laçada, laço
matĉo = maĉo □[sub.] encontro esportivo de dois atletas ou times
matematika □[adj.] matemático
matematikisto □[sub.] matemático (especialista em matemática)
matematiko □[sub.] matemática
matenmanĝo □[sub.] café da manhã
mateno □[sub.] manhã
materia □[adj.] material
materialo □[sub.] material, matéria

prima, krudaj
materialoj □[sub.] matéria prima
materio □[sub.] matéria
matura □[adj.] maduro, sazonado
maturiĝi □[v.] amadurecer (tornar-se adulto)
meblaro □[sub.] mobília, mobiliário
mebli □[v.][tr] mobiliar (guarnecer com mobília)
meblo □[sub.] móvel, traste, alfaia
meĉo □[sub.] pavio, mecha
medalo □[sub.] medalha
medicino □[sub.] medicina (ciência)
medikamento □[sub.] medicamento, remédio
medio □[sub.] ambiente, meio (esfera moral ou social)
mediokra □[adj.] medíocre
mediti □[v.][n tr] pensar maduramente, refletir muito
megera □[adj.] cruel, perversa, megera
megero □[sub.] uma megera
meĥaniko = **mekaniko** □[sub.] mecânico
mejlo □[sub.] milha (medida de comprimento para distâncias, diferente nos vários países
mekanikisto □[sub.] mecânico (operário de limpeza, conservação e conserto)
mekaniko □[sub.] Mecânica (fís.)
melankolia □[adj.] melancólico
melankolio □[sub.] melancolia
meleagro □[sub.] peru, meleagro (zoo.)
melki □[v.][tr] ordenhar
melodia □[adj.] melódico, melodioso
melodio □[sub.] melodia, toada
melodrama □[adj.] melodramático
melodramo □[sub.] melodrama
melono □[sub.] meloeiro (bot.); melão (fruto desta planta)
mem □ mesmo, próprio (pronome acentua mais a pessoa ou coisa de que se fala)
membreco □[sub.] filiação a instituição
membro □[sub.] membro
memevidenta □[adj.] óbvio, que salta aos olhos
memfida □[adj.] auto-confiante
memori □[v.][tr] lembrar-se (de), recordar-se (de)
memorialo □[sub.] memorial
memorigi □[v.] fazer que alguém se lembre
memorinda □[adj.] memorável, digno de recordação
memoro □[sub.] memória
memstara □[adj.] autônomo, independente
memvola □[adj.] espontâneo
mencii □[v.][tr] mencionar, citar, relatar
mencio □[sub.] menção, relato, referência
mendi □[v.][tr] encomendar, pedir (mercadorias), reservar (quarto de hotel)
mendo □[sub.] com. encomenda, pedido
mensa □_____[adj.] mental
menso □[sub.] mente
mensogi □[v.][n tr] mentir, faltar à verdade
mensogo □[sub.] mentira
mento □[sub.] hortelã, menta
Vocabulário Esperanto-Português - 49
mentono □[sub.] mento, queixo (anat.)
menuo □[sub.] menu (cardápio e de tela de computador)
meriti □[v.][tr] merecer, valer
merito □[sub.] mérito, merecimento
merkatesploro = **merkatologio** □[sub.] marketing
merkato □[sub.] com. mercado, campo de atividade comercial (nunca significa local ou recinto)
merkredo □[sub.] quarta-feira
Merkuro □[sub.] Mércurio (mitologia e planeta)
merkurokromo □[sub.] mercurocromo
merlo □[sub.] melro (zoo.)
mesaĝo □[sub.] mensagem, comunicação (oral ou escrita)
meso = **mesoo** □[sub.] meso (anat.)
metaforo □[sub.] metáfora
metala □[adj.] metálico
metalo □[sub.] metal
metalrubaĵo □[sub.] sucata de matais
metebulteno □[sub.] boletim meteorológico
meteo □[sub.] fís. qualquer fenômeno atmosférico relativo à umidade, nuvem, vento, etc.
meteologio □[sub.] meteorologia
meteologo □[sub.] meteorologista
meteorito □[sub.] meteorito
meteoro □[sub.] meteoro
meti □[v.][tr] pôr, meter colocar
metiejo □[sub.] oficina, ateliê
metio □[sub.] ofício, profissão, arte, indústria
metoda □[adj.] metódico
metodista □[adj.] metodista

metodisto □[sub.] metodista
metodo □[sub.] método
metra □[adj.] métrico
metro □[sub.] metro
mevo □[sub.] gaivota (zoo.)
meza □[adj.] mediano, médio, central
mezaĝa □[adj.] de meia idade
mezanino □[sub.] mezanino
MezAzio □[sub.] Ásia Central
mezepoko □[sub.] Idade-Média
mezmaro □[sub.] mar interior
meznokto=noktomezo □[sub.] meia-noite
mezo □[sub.] meio, centro, metade
mezuri □[v.][tr] medir, balizar
mezuro □[sub.] medição
mi □[v.] eu
mia □[adj.] meu, minha
miela monato □[sub.] lua-de-mel
mielluno □[sub.] lua-de-mel
mielo □[sub.] mel
mieno □[sub.] cara, semblante, fisionomia, aparência, expressão
migdalo □[sub.] mígala (zoo.)
migdalokula □[adj.] de olhos amendoados
migrema □[adj.] nômade
migri □[v.][n tr] correr terras, transmigrar
mikrobo □[sub.] micróbio
mikrofono □[sub.] microfone
mikroonda forno = mikroonda bakujo □[sub.] microondas (forno)
mikroskopo □[sub.] microscópio
miksaĵo □[sub.] mistura (coisa misturada)
miksi □[v.][tr] misturar, mesclar, baralhar, mexer
mil □ mil
milda □[adj.] ameno, brando, doce, suave
milimetro □[sub.] milímetro
milita □[adj.] militar, bélico
militi □[v.][n tr] guerrear, combater, fazer campanha
milito □[sub.] guerra
minaci □[v.][tr] ameaçar, intimidar
minaco □[sub.] ameaça
minejo □[sub.] (min.) mina; (mil.) mina de guerra
minerala □[adj.] mineral
minerala akvo □[sub.] água mineral
mineralo □[sub.] um mineral
mini □[v.][tr] minar (colocar cargas explosivas em uma fossa ou no mar)
minijupo □[sub.] mini-saia
minimuma □[adj.] mínimo
minimume □[adv.] no mínimo
minimumo □[sub.] o mínimo
ministerio □[sub.] Ministério (sede)
ministo □[sub.] mineiro (operário que trabalha nas minas)
ministrejo □[sub.] Ministério (sede)

ministro □[sub.] ministro (de Estado)
mino □[sub.] (mil.) mina de guerra, mina (mineração)
minoritato □[sub.] jur. menoridade
minusklo □[sub.] minúscula (a letra minúscula)
minuto □[sub.] minuto
miopa □[adj.] míope
miozoto=neforgesumino □[sub.] miosótis, não-teesqueças-de-mim (bot.)
miraĝo □[sub.] miragem
mirakla □[adj.] miraculoso
miraklo □[sub.] milagre, prodígio
miri □[v.][n tr] admirar-se, estranhar
miriado □[sub.] miríade
mirigi □[v.] admirar, atordoar, estontear
mirinda □[adj.] admirável
mis □ (prefixo que indica mal, errada, injusta, inexata, inconveniente)
misdecidi □[v.][tr] tomar uma decisão errada, decidir mal
misfunkcii □[v.][n tr] funcionar mal
misiisto □[sub.] missionário
misio □[sub.] rel. pol. missão
miskalkuli □[v.][tr] calcular mal, errar no cálculo
miskompreni □[v.][tr] compreender mal
mispaŝo □[sub.] passo em falso
mistera □[adj.] misterioso
mistero □[sub.] mistério
mistifiki □[v.][tr] mistificar, burlar, ludibriar
mistika □[adj.] místico
mita □[adj.] mítico
mito □[sub.] mito
mitro □[sub.] mitra (rel.)
mizera □[adj.] miserável
mizero □[sub.] miséria
mobilizi □[v.][tr] mobilizar; preparar (para guerra ou grandes empreendimentos)
mocio □[sub.] moção
modela □[adj.] modelar, exemplar
modeli □[v.][tr] moldar, modelar, tirar molde de
modelo □[sub.] modelo; gabarito
modemo □[sub.] modem (de computador)
modera □[adj.] moderado, brando, comedido

moderigi □[v.] moderar, abrandar, temperar
moderna □[adj.] moderno, hodierno
modernigi □[v.] modernizar
modero □[sub.] moderação, temperança
modesta □[adj.] modesto, recatado, módico
modesteco □[sub.] modéstia, simplicidade
modifi □[v.][tr] modificar, alterar
modjulo □[sub.] módulo
modli □[v.][tr] modelar (em cera, barro, etc), moldar, plasmar
modo □[sub.] moda, costume; gram. modo (de verbo)
moki □[v.][tr] zombar, caçoar, escarnecer
mola □[adj.] mole, fofo, suave, macio
moldisko □[sub.] disco flexível
momenta □[adj.] efêmero, momentâneo
momento □[sub.] momento (tempo), instante
monaĥejo □[sub.] mosteiro, convento
monaĥino □[sub.] freira
monaĥo □[sub.] monge, frei
monata □[adj.] mensal
monato □[sub.] mês
monbileto □[sub.] cédula
mondmilito □[sub.] guerra mundial
mondo □[sub.] mundo
mondumo □[sub.] alta roda, alta sociedade
monero □[sub.] moeda
monitoro □[sub.] monitor (de computador)
monkompensi □[v.] indenizar
monludi □[v.] jogar a dinheiro
mono □[sub.] dinheiro
monoklo □[sub.] monóculo
monopoligi □[v.] monopolizar
monopolo □[sub.] monopólio
monoŝranko □[sub.] cofre
monotona □[adj.] monótono
monpuno □[sub.] dinheiro da multa
monpuno □[sub.] multa
monstra □[adj.] monstruoso
monstro □[sub.] monstro
montaro □[sub.] cadeia de montanhas, serra
Vocabulário Esperanto-Português - 51
monteto □[sub.] morro
monto □[sub.] monte, montanha
montri □[v.][tr] mostrar, apontar, assinalar
montriĝi □[v.] mostrar-se, aparecer
montrofenestro □[sub.] vitrina
monujo □[sub.] bolsa
monumenta □[adj.] monumental
monumento □[sub.] monumento
mopedo □[sub.] motocicleta leve movida por fraco motor
morala □[adj.] moral (relativo aos bons costumes)
moraleco □[sub.] moralidade (qualidade do que é moral)
moralo □[sub.] moral (filos.)
morbilo □[sub.] sarampo (med.)
mordeti □[v.][tr] roer
mordi □[v.][tr] morder, rilhar, dar dentadas, atacar metais
morgaŭ □ adv. amanhã
mormona □[adj.] mórmon
mormono □[sub.] um mórmon
morna □[adj.] poét. opressivamente triste, melancólico, taciturno; entristecedor, nebuloso
moro □[sub.] costume, uso
morsa □[adj.] de Morse, pelo alfabeto telegráfico de Morse
morsi □[v.][tr] enviar em código Morse
morta □[adj.] mortal, sem vida
mortema □[adj.] mortal (sujeito à morte)
mortero □[sub.] argamassa
morti □[v.][n tr] morrer, falecer
mortigi □[v.] matar
morto □[sub.] morte, óbito
moruo □[sub.] bacalhau (zoo.)
moruoleo □[sub.] óleo de bacalhau
Moseo □[sub.] Moisés (rel.)
moskeo □[sub.] mesquita (templo dos maometanos)
moskito □[sub.] mosquito
Moskvo □[sub.] Moscou
moŝto □[sub.] título geral de cortesia
motelo □[sub.] motel
motivo □[sub.] motivo, razão, causa
moto □[sub.] mote (lit.)
motoro □[sub.] motor
movado □[sub.] movimento (ato de mover)
movi □[v.][tr] mover, mexer
moviĝi □[v.] mover-se, mexer-se
mucida □[adj.] bolorento
muelejo □[sub.] (casa de) moinho, moenda (lugar)
mueli □[v.][tr] moer
muelisto □[sub.] moedor
muĝi □[v.][n tr] mugir, bramir, rugir
muka □[adj.] mucoso
muko □[sub.] muco (anat.)
muldi □[v.][tr] moldar (vazando a massa derretida no molde)
muldilo □[sub.] gabarito

muldilo □[sub.] molde, forma
mulo □[sub.] mulo (zoo.)
multa □[adj.] muito (quantidade)
multaj □[sub.] muitos
multe da □[adj.] um grande número de
multekosta □[adj.] caro
multekosta □[adj.] caro (de alto valor monetário)
multipliki □[v.][tr] (mat.) multiplicar
multobligi □[v.] multiplicar
multobligilo □[sub.] mimeógrafo; multiplicador
multpeza □[adj.] pesado
municio □[sub.] mil. munição de guerra (para combate)
munti □[v.][tr] técn. Montar; engastar pedra preciosa em metal
murdi □[v.][tr] assassinar,
murdo □[sub.] assassínio
murmuri □[v.][n tr] murmurar, resmungar
murmuro □[sub.] murmúrio
muro □[sub.] parede, muro
muskedo, musketo □[sub.] mosquete
musko □[sub.] musgo (bot.)
muskola □[adj.] muscular
muskolo □[sub.] músculo
muso □[sub.] camundongo
mustardo □[sub.] mostarda (bot.)
muŝo □[sub.] mosca
muta □[adj.] mudo, calado
mutulo □[sub.] um mudo
muzeo □[sub.] museu
muzika □[adj.] musical
muziki □[v.][n tr] musicar (tocar instrumento musical)
muzikisto □[sub.] músico
muziko □[sub.] música

N

nacia □[adj.] nacional
nacieco □[sub.] nacionalidade
nacio □[sub.] nação
nadlo □[sub.] agulha
nafto □[sub.] nafta (quím. petróleo natural, bruto)
naĝejo □[sub.] piscina
naĝi □[v.][n tr] nadar, flutuar, boiar
naiva □[adj.] ingênuo, cândido
najbara □[adj.] próximo, que pertence ao vizinho
najbareco □[sub.] vizinhança
najbaro □[sub.] vizinho (pessoa que mora perto da outra)
najli □[v.][tr] pregar, cravar
najlo □[sub.] prego, cravo
najtingalo □[sub.] rouxinol (zoo.)
nana □[adj.] anão, nanico
nano □[sub.] um anão
narkotaĵo □[sub.] um narcótico, um entorpecente
narkoti □[v.][tr] narcotizar, estupefazer (med.)
naski □[v.][tr] parir, dar a luz
naskiĝi □[v.] nascer, vir à luz
naskiĝtago □[sub.] aniversário
naskotago □[sub.] dia de nascimento
natura □[adj.] natural (sem artifícios)
naturo □[sub.] natureza
naŭ □ nove
naŭa □[adj.] nono
naŭza □[adj.] nauseante
naŭzi □[v.][tr] causar náuseas a, enjoar
naŭzo □[sub.] náusea
navigado □[sub.] navegação
navigi □[v.][n tr] navegar
naza □[adj.] nasal
nazia □[adj.] nazista
nazio □[sub.] nazi (abrev. de National-Sozialist=membro do partido nacionalsocialista da Alemanha)
nazo □[sub.] nariz
nazotruo □[sub.] narina
naztuko □[sub.] lenço
ne □[adv.] adv. não
ne tute □[adv.] não totalmente
neatendite □[adv.] inesperadamente
nebulo □[sub.] neblina, névoa, bruma
necesa □[adj.] necessário
necesejo □[sub.] latrina, privada
nedankinde □[adv.] não há de que, de nada
Nederlanda □[adj.] holandês (relativo à Holanda)
Nederlandano □[sub.] holandês (natural da Holanda)
Nederlando □[sub.] Países Baixos ou Holanda
nee □[adv.] negativamente
negativa □[adj.] negativo
negativo □[sub.] negativo (fot.)
negi = **nei** □[v.][tr] negar
neglekti □[v.][tr] negligenciar, desleixar, descuidar
negoci □[v.][n tr] negociar, agenciar
negocisto □[sub.] negociante
negoco □[sub.] negócio, tráfico, transação comercial
negra □[adj.] negro (adj.)
negro □[sub.] negro (homem da raça negra)
neĝbuli □[v.][tr] brincar de atirar

bolas de neve
neĝero □[sub.] floco de neve
neĝhomo □[sub.] boneco de neve
neĝi □[v.][n tr] nevar (cair neve)
neĝo □[sub.] neve
nei □[v.][tr] negar, dizer não
nek... nek... □ nem ... nem...
nekonata □[adj.] desconhecido
nekonsekvenca □[adj.] inconseqüente
nekrologo □[sub.] necrológio
nemalhavebla □[adj.] indispensável
neni □[v.] forma correlativos de negação
nenia □[adj.] nenhum, nenhuma espécie de
nenial □ adv. por nenhum motivo, por nenhuma razão
neniam □ adv. nunca, jamais, em tempo algum
nenie □[adv.] adv. nenhures, em nenhum lugar, em parte alguma
neniel □ adv. de modo nenhum, de forma nenhuma, de nenhuma maneira
nenies □ pron. de ninguém, de pessoa alguma
nenio □[sub.] pron. nada, coisa alguma, nenhuma coisa
neniom □ adv. nada, nenhuma quantidade
Vocabulário Esperanto-Português - 53
neniu □ pron. ninguém, nenhuma pessoa; nenhum, nenhuma
neologismo □[sub.] neologismo
neona □[adj.] de neônio
neono □[sub.] neônio (quím.)
neordinara □[adj.] incomum
nepenetrebla □[adj.] impermeável
nepino □[sub.] neta
nepo □[sub.] neto
nepre □[adv.] absolutamente, infalivelmente, impreterivelmente, sem falta
Neptuno □[sub.] Netuno
nerezistebla □[adj.] irresistível
nervo □[sub.] anat. nervo
nervoza □[adj.] nervoso
nesti □[v.][n tr] fazer seu ninho
nesto □[sub.] ninho
neta □[adj.] limpo (escrito etc.); líquido (peso, lucro); distinto; bem acabado, polido (escultura, etc.)"
netaksebla □[adj.] inestimável
netigi □[v.] passar a limpo
neŭtrala □[adj.] neutro (que não toma partido)
nevenkebla □[adj.] invencível; tute ne
nevino □[sub.] sobrinha
nevo □[sub.] sobrinha
ni □[v.] pron. nós
nia □[adj.] nosso, nossa
niĉo □[sub.] nicho
nigra □[adj.] preto, negro
nilona □[adj.] de náilon
nilono □[sub.] náilon
nimbo □[sub.] nimbo (art.)
niti □[v.][tr] rebitar
nito □[sub.] rebite
nj □[sub.] (sufixo que indica o diminutivo carinhoso para o feminino (Ex. Manjo= Mariazinha)
nobela □[adj.] de nobre
nobelo □[sub.] nobre (pessoa que pertence à nobreza por direito de nascimento ou graça régia)
nobla □[adj.] nobre (sentimento)
nobleco □[sub.] nobreza
noci □[v.][tr] ser nocivo, prejudicar
nocio □[sub.] noção
nocivo □[sub.] o poder nocivo de alguém ou de algo
nodo □[sub.] nó, laço, vínculo; encruzilhada
nokta □[adj.] noturno
nokti □[v.][n tr] passar a noite em algum lugar
nokto □[sub.] noite
nomada □[adj.] nômade
nomado □[sub.] um nômade
nombri □[v.][tr] numerar (calcular o número, definir com números a soma de objetos ou pessoas)
nombro □[sub.] mat. gram. número
nomi □[v.][tr] nomear, denominar, chamar
nomo □[sub.] nome
norda □[adj.] setentrional, boreal
nordo □[sub.] Norte
norma □[adj.] referente à norma; normal, regular
normala □[adj.] normal, natural, habitual
normo □[sub.] norma, padrão
nostalgio □[sub.] nostalgia
noti □[v.][tr] escrever nota sobre, tomar nota de
notlibro □[sub.] agenda, livro de notas
noto □[sub.] nota, apontamento; mús. nota
nova □[adj.] novo
novaĵo □[sub.] notícia, inovação,

coisa nova, la
novaĵoj □[sub.] as notícias
noveco □[sub.] novidade
novelo □[sub.] novela, conto
Novembro □[sub.] Novembro
Nov-Jorko □[sub.] Nova Iorque
nu □ int. então!, bem!, pois bem!, nu, nu!
nu, nu! □ ora, ora!
nuanco □[sub.] nuança, matiz
nuba □[adj.] nublado
nubo □[sub.] nuvem
nuda □[adj.] nu, despido; escalvado (sem vegetação)
nudelo □[sub.] cul. talharim
nuklea □[adj.] nuclear
nukleo □[sub.] núcleo (de célula, átomo)
nuko □[sub.] anat. nuca, cerviz
nukso □[sub.] noz (bot.)
nuligi □[v.] anular, revogar, declarar sem efeito
nulo □[sub.] zero, nada
numeri □[v.][tr] numerar
numero □[sub.] número (que indica a ordem, o lugar de
Vocabulário Esperanto-Português - 54
um objeto na respectiva série)
nun □ agora (neste instante, no momento em que falamos)
nuna □[adj.] atual, presente, contemporâneo
nune □[adv.] atualmente, presentemente
nuntempe □[adv.] atualmente, presentemente
nur □ somente, só, apenas
nura □[adj.] só, simples, mero
nutraĵo □[sub.] alimento
nutri □[v.][tr] nutrir, alimentar, sustentar

O

oaristo □[sub.] oaristo
oazo □[sub.] oásis
obeema □[adj.] obediente
obei □[v.][tr] obedecer, observar
objekto □[sub.] objeto, coisa, assunto; gram. objeto, complemento
obl □ (sufixo que forma os multiplicativos (ex.triobla=triplo)
oblikva □[adj.] oblíqua, esguelhado, enviesado
oblo □[sub.] mat.: um múltiplo
obscena □[adj.] obsceno
obsedi □[v.][tr] obsedar, obsediar (preocupar constantemente o espírito), perseguir
obsedo □[sub.] idéia fixa, obsessão
observi □[v.][tr] observar
obstaklo □[sub.] obstáculo
obstina □[adj.] teimoso, obstinado, birrento
obstini □[v.][n tr] teimar, obstinar-se
obtuza □[adj.] obtuso
oceana □[adj.] oceânico, do oceano, que vive no oceano
oceano □[sub.] oceano
oĉjo □[sub.] titio
odo □[sub.] ode
odori □[v.][n tr] cheirar, exalar cheiro
odoro □[sub.] odor, hálito, cheiro
ofendi □[v.][tr] ofender, ultrajar, injuriar
ofendiĝi □[v.] ofender-se
oferi □[v.][tr] sacrificar, imolar, ofertar
oferti □[v.][tr] com. oferecer
oficejo □[sub.] escritório, repartição
oficiala □[adj.] oficial (a. de autoridade)
oficialigi □[v.] oficializar
oficiro □[sub.] mil. Oficial
oficisto □[sub.] funcionário, empregado, oficial (civil)
ofico □[sub.] emprego, ofício, lugar, cargo
ofseto □[sub.] "offset" (tip.)
ofta □[adj.] freqüente
ofte □[adv.] freqüentemente, amiúde, muitas vezes
ok □ oito
oka □[adj.] oitavo
okaz(aĵ)o □[sub.] acontecimento, ocorrência
okaze □[adv.] casualmente, eventualmente, em toda a
ocasião, en la okazo
se...=na hipótese de ...
okazi □[v.][n tr] acontecer, suceder, ter lugar
okazigi □[v.] ocasionar, provocar, causar, ĉiu
okcidenta □[adj.] ocidental
okcidento □[sub.] Ocidente
oksigeno □[sub.] oxigênio
Oktobro □[sub.] Outubro
okulisto □[sub.] oculista, oftalmologista
okulo □[sub.] olho
okulta □[adj.] oculto
okultismo □[sub.] ocultismo
okulumi □[v.][tr] "comer com os olhos"
okulvitroj □[sub.] óculos
okupado □[sub.] ocupação durável
okupata □[adj.] ocupado

okupi □[v.][tr] ocupar, encher, preencher
okupita □[adj.] ocupado
ol □ que, do que (conjunção para comparativos de superioridade e inferioridade)
oleo □[sub.] óleo
oligopolo □[sub.] oligopólio
olivo □[sub.] oliva
omaĝi □[v.][n tr] homenagear
omaĝo □[sub.] homenagem, preito
omaro □[sub.] lagosta
ombrelo □[sub.] guarda-chuva
Vocabulário Esperanto-Português - 55
ombri □[v.][tr] sombrear
ombro □[sub.] sombra
omnibuso □[sub.] ônibus
omo □[sub.] Ohm (fís.)
on □ (sufixo que forma os numerais fracionários)
ondego □[sub.] vagalhão
ondi □[v.][n tr] ondular, ondear
ondo □[sub.] onda, vaga; fís. onda
ondumi □[v.][tr] ondular
oni □[v.] se, a gente (pron. pessoal indefinido)
onidiro □[sub.] boato
onidiro □[sub.] boato, diz-que-dizque
onjo □[sub.] titia
onklino □[sub.] tia
onklo □[sub.] tio
ono □[sub.] fração
op □ (sufixo que forma coletivos derivados de numerais)
opalo □[sub.] opala (min.)
opcio □[sub.] opção (jur.)
operacia sistemo □[sub.] sistema (operacional)
operacii □[v.][tr] operar
operacio □[sub.] operação
opero □[sub.] mús. ópera
opinii □[v.][tr] opinar, ser de opinião, julgar
opinio □[sub.] opinião
opio □[sub.] ópio
oportuna □[adj.] oportuno, cômodo, propício
oportunisto □[sub.] oportunista
opozicii □[v.][n tr] fazer oposição, estar em oposição
opozicio □[sub.] pol. fís. astr. oposição
optimisma □[adj.] otimista
optimismo □[sub.] otimismo
optimisto □[sub.] otimista
ora □[adj.] áureo
oraklo □[sub.] oráculo
oranĝa □[adj.] composto de laranja; que tem a cor da laranja
oranĝo □[sub.] laranja
oratora □[adj.] oratório
oratorio □[sub.] oratório
oratoro □[sub.] orador
orbito □[sub.] órbita (astr. anat.)
ordeno □[sub.] condecoração, ordem, comenda; sociedade religiosa de frades ou freiras
ordinara □[adj.] ordinário, usual, comum
ordo □[sub.] ordem, disposição, arranjo
ordoni □[v.][tr] mandar, ordenar, prescrever, dar ordem
ordono □[sub.] ordem, prescrição (médica), comando
orelo □[sub.] orelha, ouvido
orelringo □[sub.] brinco
orfa □[adj.] órfão
orfo □[sub.] um órfão
organika □[adj.] orgânico (quím.)
organismo □[sub.] organismo
organizacio □[sub.] organização (associação de diversas naturezas)
organizaĵo □[sub.] organização
organizi □[v.][tr] organizar
organo □[sub.] órgão (p.f.)
orgeno □[sub.] órgão (mús.)
orgia □[adj.] orgíaco
orgio □[sub.] orgia, bacanal
orienta □[adj.] Oriental
orienti □[v.][n tr] tr. orientar
oriento □[sub.] Oriente
originala □[adj.] original
originalo □[sub.] original (trabalho, obra)
origini □[v.][n tr] originar-se, provir
origino □[sub.] origem, procedência
orkestri □[v.][tr] osquestrar
orkestro □[sub.] orquestra, instrumental
orkideo □[sub.] orquídea (bot.)
orkido □[sub.] testículo (anat.)
ornama □[adj.] ornamental
ornami □[v.][tr] adornar, decorar, ornamentar
ornamo □[sub.] ornamento, adorno
oro □[sub.] ouro
orta □[adj.] geom. reto
ortilo □[sub.] esquadro
ortodoksa □[adj.] ortodoxo
orumi □[v.][tr] dourar
oscedi □[v.][n tr] bocejar, abrir a boca
oscedo □[sub.] bocejo
oscililo □[sub.] oscilador
oscilo □[sub.] oscilação
oscilografo □[sub.] oscilógrafo

(fís.)
osto □[sub.] osso; espinha (de peixe)
ostro □[sub.] ostra
ovacio □[sub.] ovação
Vocabulário Esperanto-Português - 56
ovaĵo □[sub.] comida feita de ovos (p. ex. omelete)
ovala □[adj.] oval
ovo □[sub.] ovo
ozono □[sub.] ozônio
paca □[adj.] pacífico, que está em paz
pacama □[adj.] pacífico, que ama a paz
pacienca □[adj.] paciente
pacienci □[v.][n tr] ter paciência
pacienco □[sub.] paciência
paciento □[sub.] paciente (doente)
Pacifiko □[sub.] Oceano Pacífico
paco □[sub.] paz
Paĉjo □[sub.] papai (designação carinhosa de pai)
paĉjo □[sub.] papai
padeli □[v.][n tr] patejar, chapinhar
padelo □[sub.] pá (de roda, hélice, turbina)
pado □[sub.] trilho, vereda, senda
pafi □[v.][tr] atirar (arma), disparar
pafilo □[sub.] espingarda, fuzil
pagana □[adj.] pagão
pagano □[sub.] um pagão
pagi □[v.][tr] pagar, custear
pago □[sub.] pagamento
paĝio □[sub.] pagem, escudeiro
paĝo □[sub.] página, lauda
pajlo □[sub.] palha, colmo
pakaĵo □[sub.] bagagem, embrulho
paki □[v.][tr] embrulhar, enfardar, empacotar
pako □[sub.] pacote, embrulho
pakto □[sub.] acordo (em processo judicial)
pala □[adj.] pálido, descorado
palaco □[sub.] palácio
paletro □[sub.] paleta, palheta (de pintura)
palisaro □[sub.] estacada, paliçada
paliso □[sub.] estaca, vara (que se finca no chão)
palisumi □[v.][tr] empalar (suplício)
palmo □[sub.] palmeira, palma (bot. coqueiro)
palpebro □[sub.] pálpebra (anat.)
palpebrumi □[v.][n tr] piscar, pestanejar
palpi □[v.][tr] apalpar, tatear, palpar
palto □[sub.] paletó, sobretudo, casacão
pamfleto □[sub.] panfleto, libelo (pequena obra que ataca rudemente)
panakiranto □[sub.] arrimo de família
panei □[v.][n tr] enguiçar (parar por desarranjo)
panelo □[sub.] arq. painel de automóvel, de aparelhos, de reclamo
paneo □[sub.] pane (náut. técn.)
panero □[sub.] migalha (de pão)
paniko □[sub.] pânico, terror infundado
Panjo □[sub.] mamãe, mãezinha
pano □[sub.] pão
pansi □[v.][tr] pensar (feridas); aplicar curativo
pantalono □[sub.] calças (de homem)
pantoflo □[sub.] chinela, chinelo, pantufa
pantomimo □[sub.] pantomima; mímica
papago □[sub.] papagaio (zoo.)
papagumi □[v.][tr] papaguear (repetir como um papagaio)
papajfrukto □[sub.] mamão papaia
papajo □[sub.] mamoeiro, papaia (bot.);
papavo □[sub.] papoula, dormideira (bot.)
papero □[sub.] papel
papertapeto □[sub.] papel de parede
paperujo □[sub.] pasta para papéis
papervendejo □[sub.] papelaria
papilio □[sub.] borboleta, mariposa
papo □[sub.] papa (o chefe da Igreja Católica)
papriko □[sub.] páprica (bot.)
para □[adj.] par (que forma par)
parada □[adj.] de parada; "cerimonioso"
paradi □[v.][tr] desfilar, formar em parada; alardear
paradizo □[sub.] paraíso
parado □[sub.] parada, revista militar; ostentação
paradoksa □[adj.] paradoxal
paradokso □[sub.] paradoxo
paragrafo □[sub.] parágrafo
paralela □[adj.] paralelo
Vocabulário Esperanto-Português - 57
paralizi □[v.][tr] paralisar, entorpecer
paralizo □[sub.] paralisia
parametro □[sub.] parâmetro (mat.)
paranojo □[sub.] paranóia
paranojulo □[sub.] paranóico
paraŝuto □[sub.] pára-quedas
parazito □[sub.] parasita
parcelo □[sub.] parcela (de terreno),

lote
pardoni □[v.][tr] perdoar, desculpar, escusar
pardono □[sub.] perdão
pardonpeti □[v.][tr] por gentileza pedir escusas de alguém
parenca □[adj.] aparentado
parenceco □[sub.] parentesco
parenco □[sub.] parente
parenteze □[adv.] entre parênteses
parentezo □[sub.] parêntese (gram.)
parfumi □[v.][tr] perfumar, defumar
parfumo □[sub.] perfume, fragrância
Parizano □[sub.] Parisiense (relativo à Paris)
Parizo □[sub.] Paris
parkere □[adv.] de cor, de memória
parkerigi □[v.] memorizar
parki □[v.][tr] estacionar (veículos)
parko □[sub.] parque; estacionamento
parlamenta □[adj.] parlamentar
parlamentano □[sub.] parlamentar (membro do parlamento)
parlamento □[sub.] parlamento
parmezano = **parma fromaĝo** □[sub.] parmesão
paro □[sub.] par, casal, parelha
paroĥa □[adj.] paroquial (relativo à paróquia)
paroĥano □[sub.] paroquiano (aquele que habita uma paróquia)
paroĥestro □[sub.] pároco, cura, vigário
paroĥo, paroko □[sub.] paróquia, freguesia
parolado □[sub.] fala, discurso, conferência
parolema □[adj.] loquaz, falador
paroli □[v.][n tr] falar
parta □[adj.] parcial, gram. partitivo
partero □[sub.] tea. platéia; andar térreo
partia □[adj.] parcial
participo □[sub.] gram. particípio
partio □[sub.] partido, facção; partida (jogo); bandeira;
partido (para casamento)"
parto □[sub.] parte, parcela, quinhão
partopago □[sub.] prestação
partopreni □[v.][n tr] tomar parte, participar
paruo □[sub.] abelharuco, milharós, abelheiro (zoo.)
parvolo □[sub.] párvulo, infano
pasaĝero □[sub.] passageiro (de avião, navio etc.)
pasejo □[sub.] passagem (local), viela
pasero □[sub.] pássaro, pardal
pasi □[v.][n tr] passar
pasia □[adj.] apaixonado, passional
pasigi □[v.] fazer passar
pasinteco □[sub.] passado
pasio □[sub.] paixão, ardor
Pasko □[sub.] Páscoa
pasmovo □[sub.] passe (futebol)
pasporto □[sub.] passaporte
pastecô □[sub.] cul. pastel, empada
pasto □[sub.] pasta, massa
pastoro □[sub.] pastor (ministro protestante)
pastro □[sub.] padre, sacerdote, clérigo
pasvorto □[sub.] senha
paŝi □[v.][n tr] andar, caminhar, dar um passo
paŝo □[sub.] passo
paŝti □[v.][tr] apascentar, pastorear
paŝtiĝi □[v.] pastar
paŝtisto □[sub.] pastor
pato □[sub.] frigideira, sartã
patriarko □[sub.] patriarca
patrimonio □[sub.] herança (bens adquiridos em sucessão)
patrino □[sub.] mãe
patriota □[adj.] patriótico
patriotismo □[sub.] patriotismo
patrioto □[sub.] patriota
patro □[sub.] pai
patroli □[v.][tr] patrulhar

patrolo □[sub.] mil. patrulha, ronda
patroni □[v.][tr] patrocinar, proteger
patrono □[sub.] patrono
patrujo □[sub.] pátria
pausi □[v.][tr] decalcar
Paŭla □[adj.] Paula
Paŭlo □[sub.] Paulo
paŭzi □[v.][n tr] fazer uma pausa
paŭzo □[sub.] pausa, suspensão
pavi □[v.][tr] pavonear-se, empavonar-se
pavilono □[sub.] pavilhão
pavimi □[v.][tr] calçar, pavimentar
pavimo □[sub.] pavimento (estrutura aplicada à superfície
de ruas, rodovias, aeroportos, etc)
pavo □[sub.] pavão
peco □[sub.] pedaço, bocado, naco
Peĉjo □[sub.] Pedrinho
peĉjo □[sub.] pedrinho
pedali □[v.][n tr] pedalar
pedalo □[sub.] pedal
pediko □[sub.] piolho (zoo.)
pego □[sub.] pica-pau

pejzaĝo □[sub.] paisagem
peki □[v.][n tr] pecar, cometer pecado
pekli □[v.][tr] salgar
peko □[sub.] pecado
peli □[v.][tr] tanger, tocar (alimárias)
pelto □[sub.] peliça, pele
pelvo □[sub.] bacia, alguidar (utensílio); anat. pelve
penalo □[sub.] pênalti
pendi □[v.][n tr] pender, estar pendente; ser enforcado
pendumi □[v.][tr] enforcar
pene □[adv.] penosamente
Penelopo □[sub.] Penélope
penetri □[v.][n tr] penetrar, introduzir-se
peni □[v.][tr] esforçar-se por, empenhar-se em, dar-se ao trabalho de
peniko □[sub.] pincel
peniso □[sub.] pênis
pensi □[v.][n tr] pensar, julgar, achar
pensiiĝi □[v.] tornar-se pensionista
pensio □[sub.] pensão (renda mensal)
pensiono □[sub.] pensão (pequeno hotel)
pensiulo □[sub.] pensionista
penso □[sub.] pensamento
pentatlono □[sub.] pentatlo
Pentekosto □[sub.] Pentecostes
penti □[v.][n tr] arrepender-se
pento □[sub.] arrependimento
pentofari □[v.][tr] fazer penitência
pentraĵo □[sub.] pintura (quadro pintado)
pentri □[v.][tr] pintar, pincelar
pentristo □[sub.] pintor
peono □[sub.] peão (jogo de xadrez); trabalhadores assalariados
pepi □[v.][tr] piar, gorjear, pipilar
per □ por, por meio de, por intermédio de
peranto □[sub.] intermediário, mediador
perdi □[v.][tr] perder
perdiĝi □[v.] perder-se
perdo □[sub.] perda
perdriko □[sub.] perdiz (zoo.)
perei □[v.][n tr] perecer, destruirse
pereigi □[v.] arruinar, destruir
pereigo □[sub.] perecimento
pereiĝo □[sub.] perecimento
perfekta □[adj.] perfeito, aprimorado
perfekteco □[sub.] perfeição
perfektigi □[v.] aperfeiçoar
perfidema □[adj.] pérfido
perfidi □[v.][tr] trair, atraiçoar
perfido □[sub.] traição (ato de trair)
perforte □[adv.] violentamente
perforti □[v.][tr] violentar
perforti □[v.][tr] violentar
perforto □[sub.] violência
peri □[v.][n tr] mediar
periferio □[sub.] periferia (mat.)
perimetro □[sub.] perímetro
periodo □[sub.] período
periskopo □[sub.] periscópio
perlabori □[v.][tr] ganhar dinheiro com seu trabalho
perlo □[sub.] pérola
permesi □[v.][tr] permitir, aquiescer, consentir
permeso □[sub.] permissão, consentimento
perono □[sub.] escadaria (exterior) terminando no alto por plataforma
perpleksa □[adj.] perplexo, hesitante

persekuti □[v.][tr] acossar, perseguir
persiko □[sub.] pêssego
persista □[adj.] persistente
persistado □[sub.] perseverança (ação de persistir)
persistemo □[sub.] perseverança (ação de persistir)
persisti □[v.][n tr] persistir, perseverar, insistir
persona □[adj.] pessoal
personecigi □[v.][tr] personalizar
personeco □[sub.] personalidade
persono □[sub.] pessoa; personagem
perspektivo □[sub.] perspectiva (fís.)
persvadi □[v.][tr] persuadir
persvado □[sub.] persuasão
perturbi □[v.][tr] perturbar, causar perturbação
perturbo □[sub.] perturbação
peruko □[sub.] peruca
perversa □[adj.] perverso, malvado
pesi □[v.][tr] pesar, tomar o peso
pesilo □[sub.] balança
pesimisma □[adj.] pessimista
pesimismo □[sub.] pessimismo
pesto □[sub.] med. peste
petalo □[sub.] pétala
petas □ por favor
petegi □[v.][tr] suplicar, implorar
peti □[v.][tr] pedir, mi
peticio □[sub.] petição, requerimento
petola □[adj.] traquinas
petolema □[adj.] travesso, brincalhão, arteiro
petoli □[v.][n tr] garotar, fazer travessuras, traquinar
Petro □[sub.] Pedro

petrolo □[sub.] petróleo (geol.)
petskribo □[sub.] petição, requerimento
peza □[adj.] pesado, oneroso
pezi □[v.][n tr] pesar (ter o peso, ser pesado)
pezilo □[sub.] peso (para pesar)
pezo □[sub.] peso
pia □[adj.] pio, piedoso, religioso
pianisto □[sub.] pianista
piano □[sub.] piano
pico □[sub.] pizza
piedbati □[v.][tr] dar pontapé
piedfingro □[sub.] artelho
piedfingro □[sub.] dedo do pé
piediranto □[sub.] pedestre
piediri □[v.][n tr] ir à pé
piedo □[sub.] pé
piedpasi □[v.][tr] passar a pé
piedpilko □[sub.] futebol
piedpremi □[v.][tr] calcar os pés
piĵamo □[sub.] pijama
pikado □[sub.] picada (ação de picar)
pikdrato □[sub.] arame farpado
piki □[v.][tr] picar, aferroar
pikniki □[v.][n tr] fazer um piquenique
pikniko □[sub.] piquenique
piko □[sub.] espadas (cartas)
pilgrimado □[sub.] peregrinação
pilgrimanto □[sub.] peregrino
pilgrimi □[v.][n tr] peregrinar, ir em romaria
pilko □[sub.] bola; seringa (de borracha)
pilolo □[sub.] pílula
piloti □[v.][tr] pilotar
piloto □[sub.] piloto
pinĉi □[v.][tr] beliscar, tomar entre dois dedos, pegar com pinça
pinĉilo □[sub.] tenaz
pinglo □[sub.] alfinete
pino □[sub.] pinheiro (bot.)
pinta □[adj.] pontudo, aguçado
pinto □[sub.] ponta, ápice, extremidade
pioĉo □[sub.] alvião, picareta
pioniro □[sub.] pioneiro, precursor; bandeirante
pipo □[sub.] cachimbo
pipri □[v.][tr] apimentar
pipro □[sub.] pimenta, pimentado-reino (seca)
piramido □[sub.] pirâmide
pirato □[sub.] pirata
piro □[sub.] pêra
pisi □[v.][n tr] mijar, urinar
pisti □[v.][tr] pisar (no gral), calcar, socar, britar
pistilo □[sub.] mão de almofariz
pistolo □[sub.] pistola (arma de fogo)
piŝto □[sub.] êmbolo, pistão
pitoreska □[adj.] pitoresco (digno de ser pintado); vivo e original (estilo literário)
pivoto □[sub.] pivô, "pivot"
pizo □[sub.] ervilheira
placo □[sub.] praça (pública), largo; espaço aberto
plaĉa □[adj.] agradável, aprazível
plaĉi □[v.][n tr] agradar, aprazer, kiel tio plaĉas al vi?

plado □[sub.] travessa; prato (servido às refeições)
plafono □[sub.] teto
plagi □[v.][tr] infestar, flagelar
plago □[sub.] praga, calamidade, flagelo
plaĝo □[sub.] praia
plando □[sub.] planta (do pé)
plandumo □[sub.] sola (sapato)
planeda □[adj.] planetário (relativo ao planeta)
planedo □[sub.] planeta
planetario □[sub.] planetário (astr.)
plani □[v.][tr] projetar
planko □[sub.] soalho, assoalho, pavimento
plano □[sub.] plano, planta (desenho), projeto; posição
plantejo □[sub.] plantio, viveiro de plantas
planti □[v.][tr] plantar, fincar
planto □[sub.] planta, vegetal
plasmo □[sub.] plasma
plasta □[adj.] de plástico
plasto □[sub.] plástico
plastro □[sub.] emplastro (med.)
plata □[adj.] chato, plano
plataĵo □[sub.] superfície plana, planalto
platformo □[sub.] plataforma
platkuko □[sub.] biju, beiju (cul.)
plato □[sub.] chapa
plaŭdi □[v.][n tr] marulhar, patinhar; estalar; bater
pledi □[v.][n tr] solicitar, pleitear, advogar
plej □[sub.] adv. (o) mais
plejparte □[adv.] em maior número das ocasiões
plejparto □[sub.] a maior parte
plekti □[v.][tr] entrançar, trançar
plena □[adj.] pleno, cheio, completo
plenaĝa □[adj.] maior (que chegou à maioridade)
plenaĝa □[adj.] maior, adulto
plenbuŝo □[sub.] bocado

plendi □[v.][n tr] queixar-se, lamentar-se, lastimar-se
plendo □[sub.] lamento, queixa
plenigi □[v.] encher, completar
plenluno □[sub.] lua cheia
plenmano □[sub.] punhado
plenplena □[adj.] cheio até a borda
plenumi □[v.][tr] cumprir, desempenhar
plezuriga □[adj.] agradável, prazeroso
plezuro □[sub.] prazer, deleite, delícia
pli □[v.] adv. mais (comparativo, quantidade ou intensidade)
pli poste □[adv.] mais tarde
pliaĝa □[adj.] mais velho
plialtigi □[v.] elevar, altear
plibonigi □[v.] melhorar
plifortigi □[v.] fortalecer; amplificar (fís.)
pligrandigi □[v.] aumentar
pliigi □[v.] aumentar (em número)
plimalpli □[v.] mais ou menos
plimulto □[sub.] maioria
plonĝi □[v.][n tr] mergulhar
plonĝisto □[sub.] mergulhador
plori □[v.][n tr] chorar, prantear
plu □ adv. mais (no sentido de continuação, seja no tempo, seja no espaço)
plue □[adv.] mais, em continuação, mais adiante, ne
pluen □ basta! pára!, kaj tiel plu, k.t.p.
plugi □[v.][tr] arar, lavrar
plugilo □[sub.] arado
plumba □[adj.] plúmbeo
plumbo □[sub.] chumbo
plumingo □[sub.] caneta (bastãozinho)
plumo □[sub.] pena, pluma
pluraj □[sub.] vários, bastantes, mais de um
pluralo □[sub.] gram. plural
plus □ [+] conjunção que indica adição
pluso □[sub.] excedente
pluvegi □[v.][tr] chuvarada, aguaceiro
pluvi □[v.][n tr] chover
pluvo □[sub.] chuva
pneŭmonio □[sub.] pneumonia
pneŭo=pneŭmatiko □[sub.] pneu
po □[sub.] à razão de, a por
podetale □[adv.] a varejo
podetale □[adv.] varejo (a)
podetalisto □[sub.] varejista
podio □[sub.] estrado, pódio
poemo □[sub.] poema
poento □[sub.] ponto (unidade de valor em jogos e competições)
poeto □[sub.] poeta
poezia □[adj.] poético
poezio □[sub.] poesia

pogrande □[adv.] atacado (por)
pogrande □[adv.] por atacado
pokalo □[sub.] taça; copo (com pé)
pokero □[sub.] pôquer
pola □[adj.] polonês (relativo à Polônia)
polemiki □[v.][n tr] polemizar
polemiko □[sub.] polêmica; controvérsia
policano □[sub.] policial (soldado)
policestro □[sub.] chefe de polícia
polico □[sub.] polícia
Polio=Polujo=Pollando□ [sub.] Polônia
poliso □[sub.] apólice (de seguro)
politika □[adj.] político
politiko □[sub.] política (ciência e arte de governar um estado)
polko □[sub.] polca
polo □[sub.] polonês (natural da Polônia)
polpo □[sub.] polvo (zoo.)
polurado □[sub.] polimento (ação de polir)
poluri □[v.][tr] polir
poluro □[sub.] polimento (brilho de um objeto polido)
polusa □[adj.] polar
poluso □[sub.] pólo
polvo □[sub.] pó, poeira
polvosuĉilo □[sub.] aspirador de pó
pomalgrande □[adv.] à varejo
pomo □[sub.] maça
pompa □[adj.] pomposo
pompo □[sub.] pompa, ostentação, gala
ponardo □[sub.] punhal
ponto □[sub.] ponte
poplo □[sub.] choupo, álamo
popmuziko □[sub.] música popular
popolamaso □[sub.] multidão, turba
popolkanto □[sub.] canção popular
popolo □[sub.] povo, gente, nação
populara □[adj.] popular, de fácil compreensão para o povo; que goza de popularidade
por □ prep. que exprime finalidade (para, a fim de)
por ke □[adv.] para que
porciigi □[v.] racionar (o consumo de)
porcio □[sub.] porção; quantidade, dose
porciumi □[v.] racionar (o consumo de)

pordego □[sub.] portão
pordisto □[sub.] porteiro
pordo □[sub.] porta
porkaĵo □[sub.] carne de porco
porko □[sub.] porco
pornografia □[adj.] pornográfico
pornografiaĵo □[sub.] pornografia (revista, artigos,etc)
pornografio □[sub.] pornografia
porti □[v.][tr] carregar, levar
portiko □[sub.] pórtico (galeria); alpendre
portreto □[sub.] retrato
posed(aĵ)o □[sub.] possessão (coisa possuída), propriedade
posedi □[v.][tr] possuir, ter, fruir
post □ prep. após, depois de; atrás de, por trás de
postaĵo □[sub.] garupa, traseira
poste □[adv.] depois, atrás, em seguida
posteni □[v.][n tr] sentinela (estar de); desempenhar um cargo
posteno □[sub.] posto (mil. lugar ocupado pelas tropas), cargo
posteulo □[sub.] descendente, sucessor
postlasaĵo □[sub.] herança
postlasi □[v.][tr] deixar, transmitir
postmorgaŭ □ depois de amanhã
postskribo □[sub.] P.S. pósescrito
posttagmezo □[sub.] tarde
postuli □[v.][tr] exigir, postular, reclamar
poŝo □[sub.] bolso, bolsa
poŝt(ofic)ejo □[sub.] agência postal, correio
poŝtaĵo □[sub.] correspondência
poŝtelefono = **portebla telefono** = **ĉela telefono** □ [sub.] telefone celular
poŝtisto □[sub.] carteiro
poŝtkarto □[sub.] cartão postal
poŝtmandato □[sub.] ordem de pagamento (vale postal)
poŝtmarko □[sub.] selo do correio
poŝto □[sub.] correio
poŝtstampo □[sub.] carimbo dos correios
poŝtuko □[sub.] lenço
Vocabulário Esperanto-Português - 62
potaĵo □[sub.] vaso, prato (feito de argila)
potenca □[adj.] potente, poderoso
potenco □[sub.] potência
potisto □[sub.] oleiro
poto □[sub.] pote, vaso; panela
poŭpo □[sub.] popa (parte posterior do navio, por oposição à proa)
povi □[v.][tr] poder, ter a faculdade de
povo □[sub.] poder, faculdade
pozi □[v.][n tr] posar
pozicio □[sub.] posição
pozitiva □[adj.] positivo; real
pozo □[sub.] pose (ato de servir de modelo a um artista)
pra □[adj.] (prefixo que indica parentesco imediato, ascendente ou descendente)
praavo □[sub.] bisavô
prahistorio □[sub.] pré-história
praktika □[adj.] prático
praktiki □[v.][tr] praticar, exercer
praktiko □[sub.] prática, tirocínio
pramo □[sub.] barca (para travessia de homens, animais, viaturas de uma margem do rio a outra)
pramŝipo □[sub.] navio grande para efetuar esta travessia
pranepo □[sub.] bisneto
prapatro □[sub.] antepassado, pai há muitas gerações (tronco da família)
pratipo □[sub.] protótipo
prava □[adj.] que tem razão, justo (conforme à razão)
pravi □[v.][n tr] ter razão, estar certo
precipa □[adj.] principal
precipe □[adv.] principalmente, em especial, sobretudo
preciza □[adj.] preciso, exato, certo
precize □[adv.] precisamente
precizeco □[sub.] precisão
predik(aĵ)o □[sub.] pregação, prédica, sermão
prediki □[v.][n tr] pregar, fazer sermão
predikisto □[sub.] pregador sagrado
preferi □[v.][tr] preferir, gostar mais de
prefikso □[sub.] gram. prefixo
preĝejo □[sub.] igreja, templo, casa de oração
preĝi □[v.][n tr] orar, rezar, fazer prece
preĝo □[sub.] prece, oração
prelegi □[v.][n tr] fazer preleção
prelego □[sub.] preleção, aula, conferência letiva (universidade)
premi □[v.][tr] comprimir, apertar, espremer
premii □[v.][tr] premiar

premio □[sub.] prêmio, recompensa
preni □[v.][tr] pegar, tomar, tirar
prenilo □[sub.] torquês, alicate
prepara □[adj.] preparatório, preparativo
prepari □[v.][tr] preparar, aparelhar, aprontar
preparo □[sub.] preparo, preparação
prepozicio □[sub.] preposição
prerio □[sub.] geog. uma das vastas planícies da América do Norte
presaĵo □[sub.] impresso
presbiteriano □[sub.] presbiteriano
presi □[v.][tr] tip. imprimir, estampar
presilo □[sub.] prelo, impressora
presisto □[sub.] impressor, tipógrafo
preskaŭ □ quase, perto de, por pouco
preslitero □[sub.] tipo
presprovaĵo □[sub.] prova gráfica
presti □[v.][tr] prestar (direito obrigacional)
prestiĝa □[adj.] prestigioso
prestiĝo □[sub.] prestígio, importância social
preta □[adj.] pronto, disposto, prestes
preteksti □[v.][tr] pretextar (dar como motivo, para ocultar outro)
preteksto □[sub.] pretexto
pretendi □[v.][tr] pretender (reclamar como direito); alegar
pretendo □[sub.] pretensão
preter □ prep. por diante de, ao lado de
preterlasi □[v.][tr] deixar passar, escapar, preterir, omitir

preterpasi □[v.][tr] ultrapassar, exceder, passar de largo
pretigi □[v.] aparelhar, aprontar, preparar
pretiĝi □[v.] preparar-se, prontificar-se
prezentado □[sub.] apresentação
prezenti □[v.][tr] apresentar, oferecer
prezidanto □[sub.] presidente
prezidi □[v.][n tr] presidir
prezlisto □[sub.] lista de preços
prezo □[sub.] preço
pri □[v.] a respeito de, acerca de; quanto a
pridemandi □[v.] interrogar
prifriponi □[v.] trapacear
primitiva □[adj.] primitivo
primolo □[sub.] prímula, primavera (bot.)
princido □[sub.] filho do príncipe
princino □[sub.] princesa
principe □[adv.] em princípio
principo □[sub.] princípio (base, elemento, lei)
princo □[sub.] príncipe
printatoro □[sub.] impressora (de computador)
printempo □[sub.] primavera
printi □[v.] imprimir (computação)
priparoli □[v.][tr] discutir, tratar de
pripensi □[v.][tr] refletir, pensar
priskribi □[v.][tr] descrever
prismo □[sub.] prisma (mat.)
privata □[adj.] privado, particular
privilegia □[adj.] privilegiado
privilegio □[sub.] privilégio
pro □[sub.] por causa de; por amor de; por, em troca de
pro tio, ke □[adv.] por isso que, porque
probabla □[adj.] provável (que parece e talvez seja verdadeiro)
problemo □[sub.] problema
procedi □[v.][n tr] proceder
procedo □[sub.] procedimento, processo, proceder
procentaĵo □[sub.] percentual
procento □[sub.] juros; percentagem; taxa
procesi □[v.][n tr] processar, acionar
procesio □[sub.] procissão; cortejo
proceso □[sub.] jur. processo, ação, pleito
procezilo = **procesoro** □[sub.] processador (de computador)
produktaĵo □[sub.] produção (produto)
produkti □[v.][tr] produzir, gerar, render
produktisto □[sub.] produtor
produkto=**produktado** □[sub.] produção (ação de produzir)
profani □[v.][tr] profanar, violar; desonrar
profesia □[adj.] profissional
profesio □[sub.] profissão
profesoro □[sub.] professor (universitário, de liceu)
profetaĵo □[sub.] profecia
profeti □[v.][n tr] profetizar
profeto □[sub.] profeta, vidente
profilo □[sub.] perfil (aspecto do rosto, visto de lado)
profiti □[v.][tr] lucrar, aproveitar, tirar proveito de
profito □[sub.] proveito, lucro, vantagem
profunda □[adj.] profundo, fundo,

entranhado
profundaĵo □[sub.] fundo (dimensão)
profundeco □[sub.] profundeza, profundidade
prognozi □[v.][tr] prognosticar, pressagiar; med. prognosticar
prognozo □[sub.] prognóstico (conjetura do futuro, baseada em certos sinais); (med.) Prognose, prognóstico"
programero □[sub.] ítem de programa
programo □[sub.] programa
progresi □[v.][n tr] progredir, ganhar terreno
progreso □[sub.] progresso
projekciilo □[sub.] projetor
projekciisto □[sub.] operador cinematográfico
projekcio □[sub.] projeção (mat.; fís. projeção luminosa sobre tela cinematográfica)
projekti □[v.][tr] planejar, projetar
projekto □[sub.] projeto, plano, traçado
Vocabulário Esperanto-Português - 64
proklamaĵo = **proklam(ad)o** □[sub.] proclamação
proklami □[v.][tr] proclamar (anunciar pública e oficialmente)
prokrastema □[adj.] tardio, lento
prokrasti □[v.][tr] procrastinar, adiar
prokrasto □[sub.] adiamento, protelação, demora
proksima □[adj.] próximo, junto
proksimume □[adv.] aproximadamente
prokuroro □[sub.] procurador (cargo); procurador público
proletaro □[sub.] proletariado
proleto=proletario □[sub.] proletário
prologo □[sub.] prólogo
promenado □[sub.] passeio
promenanto □[sub.] passeador
promenejo □[sub.] logradouro, passeio
promeni □[v.][n tr] passear
promesi □[v.][tr] prometer
promeso □[sub.] promessa
promocii □[v.][tr] promover (elevar a uma dignidade ou a um emprego mais alto)
promocio □[sub.] promoção, acesso
prononci □[v.][tr] proferir, pronunciar
prononco □[sub.] pronúncia
propagandaĵo □[sub.] material publicitário
propagandi □[v.][tr] fazer propaganda de
propagando □[sub.] propaganda, divulgação
propeti □[v.][tr] interceder
proponi □[v.][tr] propor; oferecer
propono □[sub.] proposta, oferta
proporcia □[adj.] proporcional
proporcio □[sub.] proporção
propra □[adj.] próprio, peculiar, pessoal
propraĵo □[sub.] propriedade (coisa)
propravole □[adv.] voluntariamente
prospekto □[sub.] prospecto
prosperi □[v.][n tr] prosperar, ter bom êxito
prospero □[sub.] sucesso, prosperidade
prostitui □[v.][tr] prostituir (levar à prostituição)
prostituitino □[sub.] prostituta
proteino □[sub.] proteína
protektanto □[sub.] patrono, protetor
protektato □[sub.] protegido
protekti □[v.][tr] proteger
protektisma □[adj.] protecionista
protestanto □[sub.] protestante (o que protesta; rel. partidário do protestantismo)
protesti □[v.][n tr] protestar
protesto □[sub.] protesto
protokolo □[sub.] protocolo, ata
protono □[sub.] próton
prototipo □[sub.] protótipo
provaĵo □[sub.] amostra, experiência
proverbo □[sub.] provérbio
provi □[v.][tr] provar, experimentar, ensaiar
provinco □[sub.] província
provizi □[v.][tr] prover, abastecer, suprir
provizo □[sub.] provisão, abastecimento (ação de abastecer)
provizora □[adj.] provisório, temporário
provizore □[adv.] provisoriamente
provoki □[v.][tr] provocar, desafiar, reptar
prozo □[sub.] prosa
pruda □[adj.] recatado em excesso, afetadamente pudico
prudenta □[adj.] circunspecto
prudenta □[adj.] prudente, sensato, judicioso
prudento □[sub.] prudência, razão, juízo
pruno □[sub.] ameixa
pruntedoni □[v.][tr] dar por empréstimo
pruntepreni □[v.][tr] tomar por empréstimo
prunti □[v.][tr] emprestar
pruo □[sub.] proa (náut.)
pruvi □[v.][tr] provar, demostrar,

fazer prova de
pruvo □[sub.] prova
psalmo □[sub.] salmo (cântico religioso hebraico)
Psalmoj=Salmos (livro da Bíblia)
pseŭdonimo □[sub.] pseudônimo
psika □[adj.] psíquico
psikiatria □[adj.] psiquiátrico (relativo à psiquiatria)
psikiatrio □[sub.] psiquiatria
Vocabulário Esperanto-Português - 65
psikiatro □[sub.] psiquiatra
psikologia □[adj.] psicológico (relativo à psicologia)
psikologio □[sub.] psicologia
psikologo □[sub.] psicólogo
ptm. = **posttagmeze** □[adv.] à tarde, "p.m."
publika □[adj.] público (pertencente ao relativo ao povo)
publikigi □[v.] publicar
publiko □[sub.] público (o público)
pudingo □[sub.] pudim (cul.)
pudoro □[sub.] pudor
pudri □[v.][tr] empoar; passar póde-arroz
pudro □[sub.] pó-de-arroz
pufigi □[v.] afofar, inchar
pufiĝi □[v.] tornar-se tumefacto, inchado
pufo □[sub.] fofo (de vestido)
pugno □[sub.] punho (mão fechada)
pugnobati □[v.][tr] esmurrar, dar bofetadas
pulio □[sub.] polia
pulmo □[sub.] pulmão
pulmonario □[sub.] pulmonária (bot.)
pulo □[sub.] pulga (zoo.)
pulovero □[sub.] suéter, pulôver
pulsi □[v.][n tr] pulsar, palpitar
pulso □[sub.] pulso
pulvo □[sub.] pólvora
pulvora □[adj.] pulvéreo
pulvorigi □[v.] pulverizar
pulvoro □[sub.] pó (substância pulverizada)
pumpi □[v.][tr] aspirar, ou calcar (líquido ou gás por meio de bomba)
pumpilo □[sub.] bomba (aparelho para elevar, comprimir, esgotar ou fazer circular um líquido)
punĉo □[sub.] ponche
pundo □[sub.] libra (esterlina)
puni □[v.][tr] punir, castigar
punkti □[v.][tr] pontilhar
punkto □[sub.] ponto
puno □[sub.] punição (ato de punição)
punto □[sub.] renda (tecido)
pupitro □[sub.] carteira (escolar); estante (de música, etc.)
pupo □[sub.] boneca, boneco
pura □[adj.] puro, limpo, castiço (linguagem)
pureco □[sub.] pureza, limpeza, asseio
pureo □[sub.] purê
purgatorio □[sub.] purgatório (rel.)
purigi □[v.] limpar, assear, purificar
puritana □[adj.] puritano
puritano □[sub.] puritano (sectário do puritanismo)
purpura □[adj.] purpúreo
pusi □[v.][n tr] supurar (expelir pus)
puso □[sub.] pus
puŝi □[v.][tr] empurrar, impelir
puŝo □[sub.] empurrão, impulso
putino □[sub.] puta, prostituta
puto □[sub.] poço, cisterna
putra □[adj.] podre, pútrido
putri □[v.][n tr] apodrecer, gorar

R

rabaĵo □[sub.] presa, pilhagem, rapina
rabati □[v.][tr] descontar, abater
rabato □[sub.] desconto, abatimento
rabeno □[sub.] rabino, rabi
rabi □[v.][tr] saltear, roubar, pilhar
rabia □[adj.] raivoso, hidrofóbico
rabio □[sub.] raiva (med.)
rabisto □[sub.] salteador, bandido, ladrão
rabobesto □[sub.] animal carnívoro
racia □[adj.] racional
racio □[sub.] razão (filosofia)
radaro □[sub.] radar
radii □[v.][n tr] radiar, irradiar-se
radiisto □[sub.] radialista
radikala □[adj.] radical (pol. partidário do radicalismo)
radikalo □[sub.] mat. radical
radikalulo □[sub.] radicalista
radiko □[sub.] raiz
radio □[sub.] mat. luz, raio; el. rádio
radiofonio □[sub.] radiofonia
radiumo □[sub.] rádio (quím.)
radiuso □[sub.] rádio (anat.); raio (mat.)
rado □[sub.] mec. roda
rafano □[sub.] rábano (bot.)
Vocabulário Esperanto-Português - 66
rafinejo □[sub.] refinaria
rafini □[v.][tr] refinar, acrisolar,

apurar (metais)
raguo □[sub.] ragu (cul.)
rajdi □[v.][n tr] cavalgar, montar, andar a cavalo
rajo □[sub.] raia, arraia (zoo.)
rajtas... □ Dá licença ? ...
rajti □[v.][tr] ter o direito de
rajtigi □[v.] autorizar, habilitar, Ĉu mi
rajto □[sub.] direito (faculdade legítima), jus
raketo □[sub.] foguete, rojão; raquete
rakonti □[v.][tr] contar, narrar, descrever
rakonto □[sub.] conto, narrativa
rambutano □[sub.] rambotã (bot.)
rampi □[v.][n tr] rastejar, serpear, arrojar-se
rando □[sub.] borda, margem, beira
rango □[sub.] grau, classe, graduação, posto
rano □[sub.] rã (zoo.)
ranunkolo □[sub.] ranúnculo, botão-de-ouro (bot.)
rapida □[adj.] rápido, veloz
rapideco □[sub.] rapidez, velocidade
rapidi □[v.][n tr] apressar-se
rapidlimo □[sub.] limite de velocidade
rapidumo □[sub.] marcha de veículo a motor
raporti □[v.][tr] relatar, referir, comunicar, fazer relatório de
raporto □[sub.] relato (repetição verbal do que se ouviu)
rapsodio □[sub.] rapsódia
rara □[adj.] precioso, pouco freqüente, de pouca densidade
rasismo □[sub.] racismo
raso □[sub.] raça, casta, estirpe
raspi □[v.][tr] raspar, rapar, ralar
rasti □[v.][tr] limpar, juntar (com ancinho)
rastilo □[sub.] ancinho, rastelo
rato □[sub.] rato, ratazana (zoo.)
raŭka □[adj.] rouco, rouquenho
raŭpo □[sub.] lagarta (zoo.)
rava □[adj.] encantador, maravilhoso
ravi □[v.][tr] encantar, extasiar, embevecer
razeno □[sub.] gramado, relva (de jardim)
razi □[v.][tr] barbear, raspar (a barba)
razilo □[sub.] navalha, gilete
re □[adv.] re- (prefixo que indica repetição, volta ao ponto de partida)
reagi □[v.] reagir
reagi □[v.][tr] reagir
reakcio □[sub.] pol., quím., fís., mec. reação
reakciulo □[sub.] reacionário (sectário da reação política ou social)
reala □[adj.] real, verdadeiro
realigi □[v.] realizar
realiĝi □[v.] realizar-se
realisto □[sub.] realista (pessoa sequaz do realismo)
recenzi □[v.][tr] criticar, apreciar (obra, espetáculo, etc.)
recenzo □[sub.] crítica, registro bibliográfico
recepto □[sub.] med. receita, fórmula, prescrição
recesio □[sub.] recessão (economia)
reciproka □[adj.] recíproco, mútuo
reciproki □[v.][tr] reciprocar, mutuar
redakcio □[sub.] redação (conjunto de redatores; escritório de um periódico; ato de redigir carta, jornal, etc.)
redakti □[v.][tr] redigir
redaktisto □[sub.] redator
redaktoro = **redaktisto** □[sub.] redator
redingoto □[sub.] vest. redingote; sobrecasaca
redoni □[v.][tr] devolver
redoni □[v.][tr] retribuir, restituir
redukti □[v.][tr] reduzir, tornar menor, diminuir
ree □[adv.] de novo, novamente
reen □ para trás
referenco □[sub.] referência (1. indicação em livro; 2. informações sobre uma pessoa, recomendação)
reflekti □[v.][tr] fís. refletir, reverberar
reflektoro □[sub.] refletor, projetor, farol (auto)
reformi □[v.][tr] reformar

refreŝigi □[v.] refrescar, avivar (cor)
refuti □[v.][tr] refutar (rebater com argumentos o que outrem afirmou ou alegou)
regali □[v.][tr] regalar, obsequiar, mimosear
regalo □[sub.] regalo, bom tratamento
reganto □[sub.] governador, gerente
regi □[v.][n tr] governar, reger, dominar
regimento □[sub.] regimento
regiona □[adj.] regional

regiono □[sub.] região; plaga; terra
registaro □[sub.] governo
registri □[v.][tr] registrar, alistar, inscrever
registro □[sub.] registro (ação de registrar)
regnestro □[sub.] chefe de Estado
regno □[sub.] estado, reino, país, nação
regula □[adj.] regulamentar
regularo □[sub.] regulamento (conjunto de regras)
reguligi □[v.] regularizar (conformar ao regulamento)
regulo □[sub.] regra, preceito
reĝa □[adj.] real
reĝimo □[sub.] regime, governo, sistema de administração de uma organização
reĝino □[sub.] rainha
reĝisoro □[sub.] tea. contra-regra, diretor de cena, ensaiador
reĝlando □[sub.] reino
reĝo □[sub.] rei
reiri □[v.][n tr] voltar, regressar
reiri □[v.][tr] voltar, regressar
reklami □[v.][tr] fazer reclamo de
reklamindustrio □[sub.] publicidade (indústria da propaganda)
reklamo □[sub.] com. publicidade, reclamo
rekomendi □[v.][tr] recomendar; registrar (correspondência)
rekompenci □[v.][tr] recompensar, remunerar, premiar
rekompenco □[sub.] recompensa, remuneração
rekoni □[v.][tr] reconhecer
rekordo □[sub.] recorde (esp.)
rekruti □[v.][tr] recrutar (alistar para o serviço militar)
rekruto □[sub.] recruta, conscrito
rekta □[adj.] reto, direito; direto
rektoro □[sub.] reitor (escolar)
rekviri = **rekvizicii** □[v.][tr] jur. requisitar (pessoas ou bens)
relativa □[adj.] relativo (não absoluto, contingente)
religia □[adj.] religioso
religio □[sub.] religião
relo □[sub.] trilho, carril
remaĉuloj □[sub.] ruminantes
remboato □[sub.] barco movido a remo
remburi □[v.][tr] estofar (cadeiras, bancos, etc.)
remburisto □[sub.] estofador
remi □[v.][n tr] remar
remilo □[sub.] remo
remparo □[sub.] baluarte, trincheira, muralha
rendevui □[v.][tr] encontrar-se
rendevuo □[sub.] "rendez-vous" (lugar de encontro sem conotação sexual)
renkonti □[v.][tr] encontrar, achar
renkontiĝi kun □ encontrar-se com
reno □[sub.] rim (anat.)
renomo □[sub.] renome, fama
renovigi □[v.] renovar
rento □[sub.] renda, juro, provento
rentumo □[sub.] juros, renda de capital
renversi □[v.][tr] derribar, revirar, deitar por terra, entornar
repertuaro □[sub.] repertório
reprezentanto □[sub.] representante
reprezenti □[v.][tr] representar
reptilio □[sub.] réptil
repuŝi □[v.][tr] repelir
reputacio □[sub.] reputação, renome, conceito
resanigi □[v.] curar, sarar
respekti □[v.][tr] respeitar
respektinda □[adj.] respeitável
respektiva □[adj.] respectivo
respekto □[sub.] respeito, deferência
respondeco □[sub.] responsabilidade

respondi □[v.][tr] responder, corresponder (a alguma coisa)
respondi pri = **respondumi** □[v.][tr] responder por, responsabilizar-se por
respublika □[adj.] da república
respublikano □[sub.] republicano
respubliko □[sub.] república
restaĵoj □[sub.] restos
resti □[v.][tr] ficar, restar, permanecer
restoracio □[sub.] restaurante
resumi □[v.][tr] resumir
resumo □[sub.] resumo, sumário
retadreso □[sub.] endereço eletrônico
reteni □[v.][tr] reter, deter
reto □[sub.] rede, trama
retoriko □[sub.] retórica (arte de falar com eloquência e acerto)
retpoŝto □[sub.] correio eletrônico
retprovizanto □[sub.] provedor de internet
retservanto □[sub.] provedor
reŭmatismo □[sub.] reumatismo
revanĉo □[sub.] revanche
reveni □[v.][n tr] voltar
reveni □[v.][tr] regressar

revi □[v.][n tr] sonhar (acordado), devanear, fantasiar
revidi □[v.][tr] rever, ĝis la
revido □[sub.] até a vista
revizoro □[sub.] inspetor geral
revo □[sub.] sonho, devaneio
revolando □[sub.] terra dos sonhos, país das maravilhas
revolucia □[adj.] revolucionário (relativo à revolução)
revolucio □[sub.] pol. revolução
revolvero □[sub.] revólver
revui □[v.][tr] passar em revista
revuo □[sub.] revista
rezervi □[v.][tr] reservar, guardar
rezigni □[v.][tr] resignar, abrir mão de, renunciar
rezisti □[v.][n tr] resistir, relutar, fazer frente a
rezolucio □[sub.] resolução (tomada em assembléia)
rezultato □[sub.] resultado, conclusão
rezulti □[v.][n tr] resultar, redundar
rezultigi □[v.] resultar em, ter como resultado
rezulto □[sub.] resultado, conclusão
ribelema □[adj.] rebelde
ribeli □[v.][n tr] rebelar-se, amotinar-se, insurgir-se
ribelo □[sub.] revolta, rebelião
ricevi □[v.][tr] receber, obter, haver
riĉa □[adj.] rico, abundante, fértil, endinheirado
riĉulo □[sub.] homem rico
ridado □[sub.] risadagem
rideti □[v.][n tr] sorrir, dar um ar de riso
ridi □[v.][n tr] rir, rir-se
ridinda □[adj.] ridículo, risível
rido □[sub.] riso
rifo □[sub.] recife, escolho
rifuĝejo □[sub.] refúgio
rifuĝi □[v.][n tr] refugiar-se, asilar-se
rifuĝinto □[sub.] refugiado
rifuzi □[v.][tr] recusar (não aceitar), indeferir, negar-se a
rifuzo □[sub.] recusa (ação de recusar)
rigardi □[v.][n tr] olhar, mirar, observar
rigida □[adj.] rígido, teso, hirto
rigli □[v.][tr] aferrolhar (fechar com ferrolho)
riglilo □[sub.] ferrolho, tranca
rigora □[adj.] rigoroso, exato; pesado (luto)
rigoro □[sub.] rigor
rikani □[v.][n tr] dar um ar de riso alvar ou mordaz
rikoltaĵo □[sub.] colheita
rikolti □[v.][tr] ceifar, colher
rilate al □ em relação a, relativamente a
rilati □[v.][n tr] referir-se, ter relação com
rimarki □[v.][tr] notar, observar, assinalar
rimarkigi al □ observar, chamar a tenção (de)
rimarkinda □[adj.] notável
rimarko □[sub.] nota, reparo, observação
rimedo □[sub.] meio, recurso, expediente
rimeno □[sub.] correia, tira de couro
rimi □[v.][tr] rimar
rimo □[sub.] rima
ringo □[sub.] anel, argola
Vocabulário Esperanto-Português - 69
ripari □[v.][tr] reparar, consertar, restaurar
ripeti □[v.][tr] repetir, reiterar; recordar
ripo □[sub.] costela (anat.)
ripozejo □[sub.] lugar de descanso
ripozi □[v.][n tr] repousar, descansar, sossegar
ripozo □[sub.] repouso
riproĉi □[v.][tr] censurar, repreender, incriminar
riproĉinda □[adj.] censurável, repreensível
riski □[v.][tr] arriscar, aventurar, avançar
risko □[sub.] risco
risorto □[sub.] mola; corda (de relógio)
rita □[adj.] ritual
rit(ar)o □[sub.] cerimonial; rito
ritma □[adj.] rítmico, ritmado
ritmo □[sub.] ritmo, cadência
ritmomaŝino □[sub.] teclado (instrumento musical)
rito □[sub.] rito
rivali □[v.][n tr] rivalizar
rivalo □[sub.] um rival, competidor
riveli □[v.][tr] revelar (fazer conhecer; fot. revelar)"
riverenci □[v.][n tr] reverenciar
riverenco □[sub.] mesura, reverência
rivereto □[sub.] riacho
rivero □[sub.] rio
rizejo □[sub.] arrozal
rizo □[sub.] arroz
Roberto □[sub.] Roberto
robo □[sub.] vestido, beca
roboto □[sub.] robô
rodeo □[sub.] vaquejada
rodi □[v.][tr] roer (com os dentes), mordiscar
rododendro □[sub.] rododentro (bot.)
rojalto □[sub.] "royalty"

roko □[sub.] rocha, rochedo
rolanto □[sub.] ator
rolo □[sub.] tea. parte (que cada ator desempenha), papel
romano □[sub.] lit. romance
romantika □[adj.] romântico
romantiko □[sub.] romantismo
rombo □[sub.] rombo, losango (mat.)
Romo □[sub.] Roma
rompi □[v.][tr] romper, rasgar, quebrar, partir
rompiĝema □[adj.] frágil, quebradiço
ronda □[adj.] circular, redondo
rondcifere □[adv.] em números redondos
rondo □[sub.] circunferência, círculo; roda (de pessoas, classe etc.)
ronĝi =rodi □[v.][tr] roer
ronĝuloj □[sub.] roedores (zoo.)
ronki □[v.][n tr] roncar, ressonar
roso □[sub.] rocio, orvalho
rostbefo □[sub.] rosbife
rosti □[v.][tr] assar, torrar, tostar
rostro □[sub.] tromba (de elefante), focinho (de porco, javali), rostro (insetos)
Rotario □[sub.] Rotary(Clube)
roto □[sub.] mil. companhia; turma (de trabalhadores que se alternam); bando (de aves)
rozario □[sub.] rosário
rozkolora □[adj.] cor-de-rosa
rozo □[sub.] rosa
rubaĵejo □[sub.] empresa de sucata
rubaĵisto □[sub.] sucateiro
rubando □[sub.] fita, tira, banda, faixa
rubejo □[sub.] monturo
rubekolo □[sub.] pintarroxo (zoo.)
rubeno □[sub.] rubi (min.)
Rubikono □[sub.] Rubicão
rublo □[sub.] rublo (unidade monetária russa)
rubo □[sub.] escombros, destroços, ruínas
rubriko □[sub.] rubrica (palavra ou título indicativo do assunto, uma seção de livro; coluna de jornal)"
rubujo □[sub.] ferro-velho
ruĝa □[adj.] vermelho, rubro; tinto (vinho)
ruĝiĝi □[v.] corar
ruiniĝi □[v.] arruinar-se, cair em ruína
ruino □[sub.] ruína (resto de um edifício)
rukti □[v.][n tr] arrotar
ruli □[v.][tr] rolar, rebolar, fazer rolar
rulŝuo □[sub.] patim
rumo □[sub.] rum
rundo □[sub.] ronda (inspeção); round (parte de luta de boxe)

rusa □[adj.] russo (relativo à Rússia)
Rusio□Rusujo □[sub.] Rússia
ruso □[sub.] russo (natural da Rússia)
rusti □[v.][n tr] enferrujar, oxidarse
rusto □[sub.] ferrugem
rutino □[sub.] rotina, ramerrão
Ruto □[sub.] Ruth, Rute
ruza □[adj.] ladino, astuto, ardiloso
ruzo=ruzaĵo □[sub.] astúcia (coisa de astuto)

S

sabato □[sub.] sábado
sabiao □[sub.] sabiá (pássaro)
sablero □[sub.] grão de areia
sablo □[sub.] areia
sadisma □[adj.] sádico
sadismo □[sub.] sadismo
sadisto = sadismulo □[sub.] uma pessoa sádica
sagaca □[adj.] sagaz
sago □[sub.] seta, flecha
saĝ(ec)o □[sub.] senso, sensatez, juízo
saĝa □[adj.] sensato, ajuizado, prudente
saĝumi □[v.][n tr] afetar sabedoria com raciocínio falsamente sutil
sako □[sub.] saco
sakramento □[sub.] sacramento (rel.)
sakri □[v.][n tr] praguejar, desbocar-se, xingar
saksofonoo □[sub.] saxofone
sakstrato □[sub.] beco sem saída
salajro □[sub.] salário, ordenado
salato □[sub.] salada (cul.)
saldi □[v.][tr] saldar (pagar o saldo de)
saldo □[sub.] saldo (com.)
salero □[sub.] grão de sal
sali □[v.][tr] salgar
saliko □[sub.] salgueiro, vimeiro
salikoketo □[sub.] camarão
salikoko □[sub.] (zoo.) lagosta
salivi □[v.][n tr] salivar
salivo □[sub.] saliva

salivumi □[v.][tr] encher a boca de saliva
salmo □[sub.] salmão
salo □[sub.] sal (quím. cloreto de sódio)
Salomono □[sub.] Salomão
salono □[sub.] salão; sala de visitas"
salteti □[v.][n tr] saltitar
salti □[v.][n tr] saltar, pular
salto □[sub.] salto, pulo
saltomortalo □[sub.] salto-mortal (esporte)
salujo □[sub.] saleiro
saluti □[v.][tr] saudar, cumprimentar
saluto □[sub.] saudação, cumprimento
saluton! □ bom dia! olá! (e qualquer outra saudação)
sama □[adj.] mesmo (não outro, sem alteração), tal
Samariano □[sub.] Samaritano
Samario □[sub.] Samaria
sambo □[sub.] samba
same □[adv.] igualmente, ídem
samideano □[sub.] correligionário, coidealista, samideano (veja Aurélio!)
samkiel= **same kiel**□ assim como
samlandano □[sub.] compatriota, conterrâneo
samovaro □[sub.] samovar
samtempa □[adj.] que ocorre ao mesmo tempo, simultâneo
sana □[adj.] são, bom (de saúde), sadio
sandalo □[sub.] sandália, alpercata
sanga □[adj.] sangüíneo
sangi □[v.][n tr] sangrar
sango □[sub.] sangue
sangomanka □[adj.] anêmico
sani □[v.][n tr] estar com saúde, estar bom
sankcii □[v.][tr] sancionar, homologar
sankcio □[sub.] sanção, homologação
sankta □[adj.] santo, sagrado, sacro
sanktigi □[v.] santificar
sanktulo □[sub.] santo
sano □[sub.] saúde
sapo □[sub.] sabão
saporo □[sub.] sabor (med.)
sapumi □[v.][tr] ensaboar

sardelo □[sub.] sardinha (em conserva)
sarkasma □[adj.] sarcástico
sarkasmo □[sub.] sarcasmo
sarki □[v.][tr] sachar, mondar
sarongo □[sub.] sarongue (vest.)
sata □[adj.] saciado, farto, satisfeito
Satana □[adj.] satânico
Satano □[sub.] satanás, satã
satelito □[sub.] satélite (astr.)
saŭco □[sub.] molho, tempero
savboato □[sub.] barco salvavidas
savi □[v.][tr] salvar
savzono □[sub.] salva-vidas
scenejo □[sub.] palco, cenário
sceno □[sub.] tea. cena, quadro
sciencisto □[sub.] cientista
scienco □[sub.] ciência
scii □[v.][tr] saber, conhecer
sciigi □[v.] informar, notificar, noticiar
sciiĝi □[v.] informar-se
scipovi □[v.][tr] saber (conhecer teórica e praticamente)
sciuro □[sub.] esquilo, serelepe
scivol(em)e □[adv.] com curiosidade
scivolema □[adj.] curioso
scivoli □[v.][tr] desejar muito saber
se □[adv.] conj. se, no caso de, na suposição de
sebo □[sub.] sebo
sed □ mas, porém
segi □[v.][tr] serrar
segilo □[sub.] serrote
seĝo □[sub.] cadeira, assento
seka □[adj.] seco, enxuto, árido
sekalo □[sub.] centeio (bot.)
sekcio □[sub.] seção (subdivisão de uma repartição, de corporação, de obra escrita)
sekigi □[v.] secar, enxugar
sekreta □[adj.] secreto, oculto
sekretario □[sub.] secretário
sekreto □[sub.] segredo, sigilo
sekskuniĝo □[sub.] coito
sekso □[sub.] sexo
seksumi □[v.][n tr] copular, transar
sekto □[sub.] seita
sekundo □[sub.] segundo (1/60 de minuto)
sekura □[adj.] seguro (fora de perigo)
sekureco □[sub.] segurança
sekvanta □[adj.] seguinte
sekve □[adv.] por conseguinte, logo, sendo assim
sekvi □[v.][tr] seguir, suceder (vir depois); resultar; seguirse
sekvo □[sub.] conseqüência, seguida
selo □[sub.] sela (de montaria), arreio
semajno □[sub.] semana
semi □[v.][tr] semear, plantar
semo □[sub.] semente
sen □ prep. sem; mat. menos
senarma □[adj.] desarmado
senarmigi=**senarmiĝi** □[v.] desarmar
senbezona □[adj.] desnecessariamente
senco □[sub.] sentido, significado
senĉese □[adv.] continuamente,

sem cessar
sendependa □[adj.] independente
sendi □[v.][tr] mandar, enviar, remeter
sendube □[adv.] sem dúvida alguma
sendube □[adv.] sem dúvida alguma
senfine □[adv.] infinitamente
sengusta □[adj.] insípido
senĝena □[adj.] sem-cerimônia, desembaraçado, íntimo
senhaŭtigi □[v.] pelar, tirar a pele
senigi je □[adv.] despojar, privar de
seniluziigi □[v.] desiludir
seniluziiĝi □[v.] desiludir-se
seninfektigi □[v.] desinfetar
senintenca □[adj.] inconscientemente
senkonscia □[adj.] inconsciente
senpage □[adv.] grátis
senpaneigi □[v.] desenguiçar
senpartia □[adj.] imparcial
senpasie □[adv.] insensivelmente, friamente
senpere □[adv.] diretamente
senprokraste □[adv.] imediatamente, sem delonga
sensacia □[adj.] sensacional
sensacio □[sub.] sensação
sensencaĵo □[sub.] absurdo, insensatez, disparate
senŝeligi □[v.] descascar
sentaŭga □[adj.] inapto, impróprio
sentaŭgaĵo □[sub.] coisa que não serve para nada
Vocabulário Esperanto-Português - 72
sentaŭgulo □[sub.] imprestável, inútil
sentenco □[sub.] sentença, adágio, conceito
senti □[v.][tr] sentir, experimentar (sensação)
sentimenta □[adj.] sentimental
sentimento □[sub.] sentimento (estado da alma)
sento □[sub.] sentimento
senutila □[adj.] inútil
senvalora □[adj.] nulo, vão, sem valor
senverva □[adj.] inexpressivo, insosso
senvestiĝi □[v.] despir-se
sep □ sete
sepa □[adj.] sétimo
sepiaĵo □[sub.] desenho feita com a tinta que a lula segrega (ou com outra que a imite)
sepio □[sub.] sépia, lula
sepono □[sub.] um sétimo (1/7)
sepsa □[adj.] séptico
Septembro □[sub.] setembro
serĉi □[v.][tr] procurar, buscar, investigar
serena □[adj.] sereno, calmo
serenado □[sub.] serenata
serĝento □[sub.] sargento
seria □[adj.] serial
serio □[sub.] série, seqüência, sucessão
serioza □[adj.] sério, sisudo, grave
sero □[sub.] sero, soro (do sangue)
serpento □[sub.] serpente, cobra
serpentumi □[v.][tr] serpentear
serumo □[sub.] soro (med. solução de substância orgânica ou mineral com fins terapêuticos)
seruristo □[sub.] aquele que faz, aplica ou repara fechaduras
seruro □[sub.] fechadura
servi □[v.][n tr] servir, ajudar, prestar serviço
servisto □[sub.] criado, servente, servidor
servo □[sub.] serviço
servuto □[sub.] servidão
servutulo □[sub.] servo, escravo (no feudalismo)
ses □ seis
sesa □[adj.] sexto
sesio □[sub.] sessão (jur. período de funcionamento de parlamento, assembléia ou instância judicial etc.)
sesono □[sub.] um sexto (1/6)
severa □[adj.] severo, rígido, rigoroso, austero
sezono □[sub.] estação (do ano)
sfero □[sub.] esfera
si □[v.] si (pronome pessoal reflexivo), sigo
Siberio □[sub.] Sibéria
sibli □[v.][n tr] sibilar, assobiar
siderurgio □[sub.] siderurgia
sidi □[v.][n tr] estar sentado, ter assento
sidiĝi □[v.] sentar-se, assentar-se
sidloko □[sub.] assento, lugar
sidloko □[sub.] lugar (pequeno espaço em vagão, salão, etc. com cadeira para assento)
sieĝi □[v.][tr] sitiar, assediar, cercar
sieĝo □[sub.] sítio, cerco
sigeli □[v.][tr] selar, lacrar
sigelo □[sub.] selo, chancela
signali □[v.][tr] anunciar por sinal
signalo □[sub.] sinal (anúncio, aviso, coisa convencionada para fazer de longe uma advertência)
signifi □[v.][tr] significar, denotar,

querer dizer
signifo □[sub.] significado, sentido
signo □[sub.] sinal, marca, ponto
silabo □[sub.] sílaba
silenta □[adj.] silencioso, calado
silento □[sub.] silêncio
silko □[sub.] seda
silueto □[sub.] silhueta, recorte
simboli □[v.][tr] simbolizar
simbolo □[sub.] símbolo
simetria □[adj.] simétrico
simetrio □[sub.] simetria
simfonia □[adj.] sinfônico
simfonio □[sub.] sinfonia
simila □[adj.] semelhante, similar, parecido
simileco □[sub.] similaridade
simio □[sub.] zoo. símio, macaco
simpatia □[adj.] simpático
simpatio □[sub.] simpatia
simpla □[adj.] simples, singelo
simpligi □[v.] simplificar
simptomo □[sub.] sintoma
simulado □[sub.] simulação (técnica de reprodução de fenômeno)
Vocabulário Esperanto-Português - 73
sinagogo □[sub.] sinagoga
sincera □[adj.] sincero, franco
sincereco □[sub.] sinceridade, franqueza
sindefendo □[sub.] defesa (própria)
sindeteno □[sub.] abstinência
sindikato □[sub.] sindicato
sindone □[adv.] com dedicação
sindonema □[adj.] dedicado
sinduŝi □[v.] tomar banho de chuveiro
singardema □[adj.] prudente
singardi □[v.][tr] acautelar-se, precaver-se
singardo □[sub.] cautela
singulti □[v.][n tr] soluçar
singulto □[sub.] soluço
sinĝena □[adj.] vergonhoso, acanhado
sinjorino □[sub.] senhora, dama
sinjoro □[sub.] senhor, patrão, amo
sino □[sub.] seio; lugar interno; interior, recesso, âmago
sinsekve □[adv.] sucessivamente
sintenado □[sub.] atitude, postura
sinteno □[sub.] atitude, postura
sintetika □[adj.] sintético
sinteza □[adj.] sintético
siringo □[sub.] lilás (bot.)
siropo □[sub.] xarope, calda
sistemo □[sub.] sistema
sitelo □[sub.] balde, caçamba
situacio □[sub.] situação, posição, condição, circunstância
situi □[v.][n tr] estar situado
situo □[sub.] situação (maneira como uma coisa está colocada)
skalo □[sub.] desenho, fís., mús. escala
skandalo □[sub.] escândalo
skani □[v.] escanear
skanilo □[sub.] escaneadora (aparelho)
skarabo □[sub.] escaravelho
skatolo □[sub.] caixa
skeleto □[sub.] esqueleto
skemo □[sub.] esquema (figura que representa, não a forma dos objetos, mas as suas relações e funções)
skeptika □[adj.] céptico (inclinado à dúvida, hesitante)
skeptikulo □[sub.] um céptico
skii □[v.][n tr] esquiar
skio □[sub.] esqui
skismo □[sub.] cisma, cisão, dissidência
skizi □[v.][tr] esboçar, rascunhar, bosquejar
skizo □[sub.] esboço
sklavo □[sub.] escravo, cativo
skolo □[sub.] escola (doutrina, sistema, conjunto de discípulos)
skolto □[sub.] escoteiro
skorpio □[sub.] escorpião
skota □[adj.] escocês (relativo à Escócia)
Skotlando □[sub.] Escócia
skoto □[sub.] escocês (natural da Escócia)
skrapi □[v.][tr] raspar, rapar, arranhar
skribi □[v.][tr] escrever
skribmaŝino □[sub.] máquina de escrever
skribotablo □[sub.] escrivaninha
skribtablo □[sub.] carteira, escrivaninha
skui □[v.][tr] sacudir, abalar, estremecer
skurĝi = vipi □[v.] flagelar
slava □[adj.] eslavo, eslávico
slavoj □[sub.] eslavos
sliparo □[sub.] fichário
slipo □[sub.] ficha (cartão)
Slovakio □[sub.] Eslováquia
smeraldo □[sub.] esmeralda (min.)
snoba □[adj.] esnobe
snobo □[sub.] um esnobe
sobra □[adj.] sóbrio, sério, parco; comedido
socia □[adj.] social (da sociedade humana)
sociala □[adj.] social
socialismo □[sub.] socialismo
societo □[sub.] sociedade, meio

social
socio □[sub.] sociedade, corpo social, comunidade
sofo □[sub.] sofá, canapé
softvaro □[sub.] software
soifi □[v.][n tr] ter sede, estar sequioso por
soifo □[sub.] sede
sojlo □[sub.] soleira, limiar
soklo □[sub.] soco (arq.), peanha
sola □[adj.] só, sozinho, único (na espécie), isolado

soldato □[sub.] soldado, praça; peão (xadrez)
sole □[adv.] somente, só, a sós
soleca □[adj.] solitário
solena □[adj.] solene
soleni □[v.][tr] solenizar
solida □[adj.] sólido
solidara □[adj.] solidário
solidareco □[sub.] solidariedade
solisto □[sub.] solista
solo □[sub.] solo (um, uma coisa só); solo (mús.)
solvi □[v.][tr] solver, dissolver, resolver (achar solução, solucionar)
solvo □[sub.] solução
somerdomo □[sub.] casa de campo
somero □[sub.] verão
sonato □[sub.] sonata
sonbendo □[sub.] fita-cassete
sonĝi □[v.][tr] sonhar
sonĝo □[sub.] sonho
soni □[v.][n tr] soar, bater (horas)
sonkamiono □[sub.] trio elétrico
sono □[sub.] som, sonido
sonora □[adj.] sonoro
sonori □[v.][n tr] produzir sons
sonorilo □[sub.] sino
sopiri □[v.][n tr] suspirar, dar ais, ter saudades de
sopiro □[sub.] suspiro, anelo, saudade
soprano □[sub.] soprano
sorba □[adj.] absorvente, hidrófilo
sorba papero □[sub.] mata-borrão
sorbi □[v.][tr] sorver, absorver
sorĉi □[v.][tr] enfeitiçar
sorĉistino □[sub.] feiticeira
sorĉo □[sub.] encanto, feitiço
sorto □[sub.] sorte, sina, destino
sovaĝa □[adj.] selvagem, gentio, bravio
soveto □[sub.] soviete, Sovet-Unio
Sovetunio □[sub.] antiga União das Repúblicas Socialistas Soviéticas
sovjeto □[sub.] soviete, Sovet-Unio
spaco □[sub.] espaço, extensão, âmbito
spado □[sub.] espada
spano □[sub.] palmo (unidade de comprimento)
sparkilo □[sub.] vela de automóvel
sparko □[sub.] centelha
spasmo □[sub.] espasmo (med.)
speciala □[adj.] especial; extraordinário; particular, próprio
specifa □[adj.] específico
specifiki □[v.][tr] especificar, especializar (exprimir nominalmente; mencionar com precisão)
specimeno □[sub.] espécime, amostra
speco □[sub.] espécie; laia, jaez, qualidade
speguli □[v.][tr] espelhar
spegulo □[sub.] espelho
spektaklo □[sub.] espetáculo
spektanto □[sub.] espectador
spekti □[v.][tr] assistir a (espetáculo, cinema etc.)
sperta □[adj.] experiente, perito, versado
sperto □[sub.] experiência (ato de experimentar)
spertulo □[sub.] perito
speso □[sub.] speso (unid. monetária convencional esperantista lançada em 1907)
spezado □[sub.] despesa
spezi □[v.][tr] fazer uma operação contábil, uma transferência de fundos, etc.
spici □[v.][tr] temperar, condimentar
spicisto □[sub.] vendedor de especiarias
spico □[sub.] especiaria (cul.)
spinaco □[sub.] espinafre
spino □[sub.] espinha dorsal (anat. coluna vertebral)
spioni □[v.][tr] espionar
spiono □[sub.] espião
spirado □[sub.] respiração (ato de respirar)
spiri □[v.][n tr] respirar, espirar
spirita □[adj.] espiritual
spiritismo □[sub.] espiritismo
spirito □[sub.] espírito, alma, gênio
spiritualismo □[sub.] espiritualismo
spiro □[sub.] sopro, suspiro
spita □[adj.] acintoso, provocador
spite □[adv.] por acinte, por desafio
spite al □ a despeito de
spiti □[v.][tr] exasperar, desafiar
spleno □[sub.] baço; "spleen"

(melancolia ou mau humor)
Vocabulário Esperanto-Português - 75
spliti □[v.][tr] rachar, lascar, romper
splito □[sub.] farpa, lasca
spolii □[v.] espoliar (senproprigi)
spongeca □[adj.] esponjoso
spongo □[sub.] zoo. esponja; esponja (toalete)
spontana, spontanea □[adj.] espontâneo
sporada □[adj.] esporádico, raro, casual
sportisto □[sub.] esportista
sporto □[sub.] esporte
sprita □[adj.] engraçado, espirituoso
sprito □[sub.] graça, espírito, engenho
sproni □[v.][tr] esporar, esporear
sprono □[sub.] espora, aguilhão
spuro □[sub.] rastro, pegada
sputniko □[sub.] Sputnik
stabila □[adj.] estável, firme, durável
stablo □[sub.] cavalete, bastidor, banco de carpinteiro, mesa de alfaiate.
stabo □[sub.] estado-maior(de exército, de pessoas eminentes)
stacidomo □[sub.] estação (edifício em que param os veículos, vagões, navios etc.)
stacio □[sub.] estação (de veículos, trem, rádio etc.)
stadio □[sub.] estádio; etapa; fase"
stadiono □[sub.] estádio (campo de esportes)
stafeto □[sub.] estafeta, mensageiro
stagni □[v.][n tr] estagnar, ficar parado (líquido)
stalo □[sub.] estábulo, curral, redil, estrebaria
stampi □[v.][tr] estampar
stana □[adj.] de estanho
standardo □[sub.] estandarte, bandeira, pendão
stango □[sub.] pau, estaca, vara
stano □[sub.] estanho
stari □[v.][n tr] estar de pé, permanecer, estar (situado)
starti □[v.][n tr] pôr-se em marcha; começar"
startigilo □[sub.] partida, arranque (de motor)
statisti □[v.][tr] atuar como figurante
statistiko □[sub.] estatística
statisto □[sub.] tea. figurante, comparsa
stato □[sub.] estado (modo de ser), situação
statuo □[sub.] estátua
staturo □[sub.] altura (tamanho da pessoa)
statuto □[sub.] estatuo, regulamento, regimento
stebi □[v.][tr] pespontar (dar pesponto em; coser a pesponto ex. pespontar uma costura)
Stefano □[sub.] Estêvão
steleto □[sub.] asterisco
stelo □[sub.] estrela, astro
stenografi □[v.][tr] estenografar, taquigrafar
stenografio □[sub.] estenografia
stepo □[sub.] estepe, páramo
sterila □[adj.] estéril, improdutivo
steriligi □[v.] esterilizar
sterki □[v.][tr] estercar
sterko □[sub.] esterco, estrume
sterni □[v.][tr] estender (deitar em todo o comprimento), fazer cair, deitar; desenvolver, expor
stertori □[v.][n tr] estertorar (estar em estertor)
stevardino □[sub.] aeromoça
stevardo □[sub.] taifeiro (náut.); aeromoço
stilo □[sub.] art. lit. estilo; linguagem
stimuli □[v.][tr] estimular, encorajar, aguçar, reavivar
stiri □[v.][tr] conduzir, dirigir, guiar (embarcação, bicicleta, auto etc.)
stirilo □[sub.] volante, guidão
stivi □[v.][tr] estivar
stivisto □[sub.] estivador
stoika □[adj.] estóico
stoikulo □[sub.] homem estóico
stoki □[v.][tr] com. estocar, formar estoque
stoko □[sub.] provisão, sortimento, estoque
stomako □[sub.] estômago
strabi □[v.][n tr] ser vesgo, vesguear
strando □[sub.] praia de banhos
stranga □[adj.] estranho, original, excêntrico, esquisito
strangoli □[v.][tr] estrangular
stratangulo □[sub.] esquina
Vocabulário Esperanto-Português - 76
strategia □[adj.] estratégico
strategio □[sub.] estratégia
strato □[sub.] rua
strebi □[v.][n tr] esforçar-se, empenhar-se, buscar
streĉi □[v.][tr] esticar, retesar, dar corda (relógio), armar (mola, fuzil, arco)
streĉo □[sub.] esforço (fís.ico)

streki □[v.][tr] riscar (fazer traços), traçar
streko □[sub.] risca, risco, traço
strigo □[sub.] coruja, corujão, bufo
striki □[v.][n tr] fazer greve
striko □[sub.] greve
strio □[sub.] tira, faixa, barra, estria
strofo □[sub.] estrofe (poét.)
strukturo □[sub.] estrutura, contextura, teia
struto □[sub.] avestruz (zoo.)
studanto □[sub.] estudante
studento □[sub.] estudante (de universidade ou escola superior)
studi □[v.][tr] estudar, preparar (a lição)
studio □[sub.] estúdio (local ou casa onde se preparam fitas cinematográficas)
stulta □[adj.] tolo, imbecil
stultulo □[sub.] um imbecil
stumbli □[v.][n tr] tropeçar, tropicar
sub □ sob, debaixo de; por baixo de; abaixo de
subaĉeti □[v.][tr] subornar
subaŭskulti □[v.][tr] ouvir secretamente
subfosa □[adj.] solapador
subfosi □[v.][tr] minar
subiri □[v.][n tr] pôr-se, esconderse
subiri □[v.][tr] descer, pôr-se (astro)
subita □[adj.] súbito, repentino, brusco
subjektiva □[adj.] subjetivo
subjekto □[sub.] sujeito (gram. filos. med.)
subjupo □[sub.] saiote, anágua
sublimato □[sub.] sublimado (quím.)
submeti □[v.][tr] submeter
submetiĝi □[v.][ntr] submeter-se
suboficiro □[sub.] suboficial
subrobo □[sub.] combinação (roupa íntima feminina)
subskribi □[v.][tr] subscrever, assinar
subskribi □[v.][tr] subscrever, assinar
substanco □[sub.] fís. filos. substância
substantivo □[sub.] gram. substantivo, nome
substitui □[v.][tr] substituir
substreki □[v.][tr] sublinhar
subŝtofo □[sub.] forro (de vestuário)
subtaksi □[v.][tr] subestimar
subtaso □[sub.] pires
subtaso □[sub.] pires
subteni □[v.][tr] suportar, sustentar, amparar
subtera □[adj.] subterrâneo
subtera □[adj.] subterrâneo
subtila □[adj.] sutil, tênue; fino, quase impalpável; arguto
subtrahi □[v.][tr] subtrair (mat.)
subtraho □[sub.] diminuição, subtração
subulo □[sub.] subalterno, súdito, inferior
suburbo □[sub.] subúrbio
suburbo=antaŭurbo □[sub.] subúrbio
subvencii □[v.][tr] subvencionar
subvencio □[sub.] subsídio, subvenção
subvesto □[sub.] roupa de baixo, combinação
suĉi □[v.][tr] sugar, chupar, mamar
suĉigi □[v.] amamentar
suda □[adj.] austral, meridional
sudo □[sub.] sul
suferi □[v.][n tr] sofrer, suportar, padecer
sufiĉa □[adj.] suficiente, bastante;
sufiĉe □[adv.] bastante, assaz, em quantidade suficiente
sufiĉi □[v.][n tr] ser suficiente, bastar, satisfazer
sufikso □[sub.] gram. sufixo
suflori □[v.][tr] soprar, dizer em voz baixa, sugerir
sufloro □[sub.] tea. ponto
sufoki □[v.][tr] sufocar, abafar, estrangular
sugesti □[v.][tr] sugerir, lembrar, incutir
sugestii □[v.][tr] sugestionar (induzir uma idéia, um sentimento)
Vocabulário Esperanto-Português - 77
sugestio □[sub.] sugestão (impulso irresistível, provocado em uma pessoa em estado de hipnose)
sugesto □[sub.] sugestão
sukcesi □[v.][n tr] ser bem sucedido, ter bom êxito, conseguir
sukceso □[sub.] sucesso, bom êxito
sukero □[sub.] açúcar
sukerujo □[sub.] açucareiro
suko □[sub.] suco, sumo, seiva
sulfura □[adj.] sulfuroso
sulfuro □[sub.] enxofre
sulki □[v.][tr] sulcar, encrespar, enrugar, franzir
sulko □[sub.] sulco, calha, rego
sultano □[sub.] sultão
sumigi □[v.] mat. somar, adicionar, totalizar
sumo □[sub.] mat. soma, importância, quantia
sunfloro □[sub.] girassol
sunleviĝo □[sub.] nascer do sol
suno □[sub.] sol
sunradio □[sub.] raio de sol

sunsubiro □[sub.] pôr do sol
sunumi □[v.][tr] expor ao sol
super □ sobre, acima de (em posição superior, sem haver contato)
supera □[adj.] superior
superflua □[adj.] supérfluo
superflua □[adj.] supérfluo
superforti □[v.][tr] prevalecer, domar, superar pela força
superhomo □[sub.] super-homem
superi □[v.][tr] superar, ser superior, exceder, suplantar
superjaro □[sub.] ano bissexto
supernovao □[sub.] supernova (astronomia)
supersigno □[sub.] acento (gráfico)
superstiĉa □[adj.] supersticioso
superstiĉo □[sub.] superstição, crendice
superŝuti □[v.][tr] sobrecarregar, cobrir com abundância
supertuto □[sub.] macacão
superulo □[sub.] superior (aquele que tem autoridade sobre outro)
supo □[sub.] sopa
supozi □[v.][tr] supor, conjeturar, fazer de conta
supozo □[sub.] suposição, hipótese
supra □[adj.] superior
supraĵo □[sub.] superfície
supre(n) □ para cima
supreniri □[v.][n tr] subir, ascender
supro □[sub.] vértice, cume, cimo
sur □ prep. sobre (em posição superior, havendo contato)
surbendigi □[v.] gravar (em fita de gravador)
surd(a)mutulo □[sub.] surdo-mudo
surda □[adj.] surdo
surfaco □[sub.] mat. superfície
surgenuiĝi □[v.] ajoelhar-se
surmeti □[v.][tr] aplicar, apor; vestir
surprizi □[v.][tr] surpreender, sobressaltar
surprizo □[sub.] sobressalto, surpresa (ação de surpreender)
surskribi □[v.][tr] sobrescrever
surŝipe □[adv.] à bordo
surtuto □[sub.] vest. sobretudo, casacão
suspektema □[adj.] desconfiado
suspekti □[v.][tr] suspeitar, andar desconfiado
suspektinda □[adj.] suspeito
suspekto □[sub.] suspeita
suspiri □[v.][n tr] gemer, suspirar
susuri □[v.][n tr] sussurrar, farfalhar (seda)
susuro □[sub.] sussurro, cicio
suturaĵo □[sub.] sutura
suturi □[v.][tr] suturar (med.)
suturo □[sub.] suturação
suverena □[adj.] soberano a.
suvereno □[sub.] soberano
svarmi □[v.][n tr] enxamear, pulular, formigar
svarmo □[sub.] enxame, formigueiro
svati □[v.][tr] pedir em casamento (para outrem), ser intermediário em pedido de casamento
svatist(in)o □[sub.] profissional cuja ocupação é ser intermediário em pedidos de casamento
sveda □[adj.] sueco (relativo à Suécia)
Svedio=Svedujo □[sub.] Suécia
svedo □[sub.] sueco (natural da Suécia)
Vocabulário Esperanto-Português - 78
svelta □[adj.] esbelto, gracioso, esguio
sveni □[v.][n tr] desfalecer, desmaiar, esvanecer
sveno □[sub.] desmaio, desfalecimento, chilique
svingi □[v.][tr] agitar (mover rápida e repetidamente, no ar, pra lá e pra cá)
svisa □[adj.] suíço (relativo à Suíça)
Svisio= Svislando=Svisujo □ [sub.] Suíça
sviso □[sub.] suíço (natural da Suíça)

Ŝ

ŝablono □[sub.] molde, chapa; padrão; clichê
ŝafaĵo □[sub.] carne de carneiro
ŝafido □[sub.] cordeiro
ŝafo □[sub.] carneiro; animal ovino
ŝaho □[sub.] xá (título do rei da Pérsia)
ŝajnas al mi, ke... □ Parece-me que...
ŝajne □[adv.] aparentemente
ŝajni □[v.][n tr] parecer, ter aparência de, mostrar-se;
ŝajnigi □[v.] simular, fingir, aparentar
ŝajno □[sub.] aparência, exterioridade
ŝakalo □[sub.] chacal (zoo.)
ŝaki □[v.] jogar xadrez
ŝako □[sub.] xadrez(jogo)
ŝakon! □ xeque!
ŝakri □[v.][tr] chatinar, mercadejar, traficar

ŝaktabulo □[sub.] tabuleiro de xadrez
ŝakto □[sub.] poço vertical que se perfura na terra, para explorar uma mina.
ŝalo □[sub.] xale (vest.)
ŝalti □[v.][tr] el. Ligar (corrente), acender (luz)
ŝaltilo □[sub.] interruptor (botão, chave)
ŝamo □[sub.] camurça
ŝanceli □[v.][tr] sacudir, abalar, estremecer
ŝanceliĝi □[v.] hesitar, vacilar
ŝanco □[sub.] chance, acaso favorável, ensejo, bonan
ŝancon! □ boa sorte !
ŝanĝi □[v.][tr] mudar, modificar, alterar
ŝanĝiĝi □[v.] mudar, modificar-se
ŝargi □[v.][tr] carregar (arma), el. acumular eletricidade em
ŝarĝi □[v.][tr] carregar (navio, animal, etc.), pôr carga em, estivar
ŝarĝo=ŝarĝaĵo □[sub.] carga, carregamento
ŝarko □[sub.] zoo. tubarão
ŝati □[v.][tr] estimar, prezar, gostar de
ŝatinda □[adj.] estimável
ŝaŭmi □[v.][tr] espumejar (deitar espuma)
ŝaŭmo □[sub.] espuma
ŝejko □[sub.] xeque, xeique (governador, soberano entre os árabes)
ŝelkoj □[sub.] suspensórios; alças (de vestido)
ŝelo □[sub.] casca (de frutas, árvores), crosta (de crustáceo)
ŝercema □[adj.] brincalhão, gracejador
ŝerci □[v.][n tr] gracejar, caçoar, brincar
ŝerco □[sub.] pilhéria, caçoada
ŝerifo □[sub.] xerife
ŝi □[v.] ela
ŝia □[adj.] seu, sua (dela)
ŝika □[adj.] chique (elegante no trajar)
ŝildo □[sub.] escudo (arma); tabuleta
ŝima □[adj.] bolorento
ŝimi □[v.][n tr] mofar, abolorecer
ŝimo □[sub.] mofo
ŝindo □[sub.] tabuinha (para coberta), telha de madeira
ŝinko □[sub.] presunto
ŝipanaro □[sub.] tripulação
ŝipestro □[sub.] capitão de navio
ŝipo □[sub.] navio, embarcação
ŝippereo □[sub.] naufrágio
ŝiraĵo □[sub.] fragmento
ŝiri □[v.][tr] rasgar, dilacerar, romper
ŝirmejo □[sub.] abrigo
ŝirmi □[v.][tr] proteger, abrigar, resguardar
ŝirmilo □[sub.] utensílio para proteger contra (fogo etc.)
Vocabulário Esperanto-Português - 79
ŝlimo □[sub.] lodo, limo
ŝlosi □[v.][tr] fechar (com chave)
ŝlosilo □[sub.] chave
ŝmaci □[v.][n tr] fazer ruído de sucção, beijocar, beijar ruidosamente
ŝminki □[v.][tr] maquilar, usar cosméticos
ŝminko □[sub.] maquilagem
ŝmiraĵo □[sub.] reboco; lubrificante
ŝmiri □[v.][tr] rebocar (parede); ungir, lambuzar, untar
ŝnur(o)salti □[v.][tr] pular corda
ŝnuro □[sub.] corda
ŝoforo □[sub.] chofer
ŝoki □[v.][tr] chocar, melindrar
ŝoko □[sub.] med. choque
ŝorinjo □[sub.] chorinho (música)
ŝoseo □[sub.] estrada de rodagem, rodovia
ŝoveli □[v.][tr] remover, apanhar (com pá)
ŝovelilo □[sub.] pá
ŝovi □[v.][tr] empurrar (fazer deslizar)
ŝovinismisto □[sub.] chauvinista
ŝovinismo □[sub.] chauvinismo
ŝparema □[adj.] econômico (que tem tendência à poupança)
ŝpari □[v.][tr] economizar, poupar
ŝpato □[sub.] cavadeira, pá (de cavar); enxada
ŝpini □[v.][tr] fiar, reduzir a fio; tecer
ŝpinilo □[sub.] fuso
ŝpinrado □[sub.] roda de fiar
ŝpruci □[v.][n tr] esguichar, jorrar, minar, borbotar
ŝprucigi □[v.] fazer jorrar
ŝprucilo □[sub.] irrigador
ŝranko □[sub.] armário, estante (de vidro)
ŝrapnelo □[sub.] schrapnell (mil. projétil com balas)
ŝraŭbi □[v.][tr] parafusar, atarraxar
ŝraŭbilo □[sub.] chave de parafuso
ŝraŭbingo □[sub.] porca de parafuso
ŝraŭbo □[sub.] parafuso, tarraxa
ŝraŭbŝlosilo □[sub.] chave de fenda

ŝrumpi □[v.][n tr] engelhar, encarquilhar-se, enrugar-se
ŝtalo □[sub.] aço
ŝtatestro □[sub.] chefe de Estado
ŝtatigi □[v.] estatizar
ŝtato □[sub.] Estado (divisões políticas de um país ou o próprio país)
ŝtele □[adv.] pelo roubo
ŝteli □[v.][tr] roubar, furtar
ŝtelisto □[sub.] ladrão
ŝtiparo □[sub.] monte de lenha
ŝtipo □[sub.] cepo, talho (de madeira)
ŝtofo □[sub.] estofo, pano, tecido
ŝtonego □[sub.] rochedo, rocha
ŝtono □[sub.] pedra
ŝtopi □[v.][tr] tapar, tampar, arrolhar
ŝtopilingo □[sub.] el. tomada
ŝtopilo □[sub.] rolha, tampa, bucha
ŝtormo □[sub.] tormenta, tempestade
ŝtrumpeto □[sub.] meia (de homem)
ŝtrumpo □[sub.] meia (de mulher)
ŝtuparo □[sub.] escada (fixa)
ŝtupo □[sub.] degrau; escalão
ŝu(far)isto □[sub.] sapateiro
ŝuldi □[v.][tr] dever (ter dívidas)
ŝuldo □[sub.] dívida; dever (moral)
ŝultrlevi □[v.][tr] "dar de ombros
ŝultro □[sub.] anat. ombro
ŝuo □[sub.] sapato
ŝuti □[v.][tr] entornar (líquidos); derramar (sólidos, grãos)
ŝvebi □[v.][n tr] pairar, librar-se, adejar, esvoaçar
ŝveli □[v.][n tr] inchar, engrossar
ŝveligi □[v.] tornar inchado
ŝviti □[v.][n tr] suar, transpirar
ŝvito □[sub.] suor, transpiração

T

tabako □[sub.] tabaco (bot.)
tabelo □[sub.] tabela, quadro, tábua, lista, mat. tabuada
tabernaklo □[sub.] tabernáculo
tablo □[sub.] mesa
tabulo □[sub.] tábua, prancha, placa
taĉmento □[sub.] mil. destacamento; turma, turno; equipe (de competição esportiva)
Vocabulário Esperanto-Português - 80
tagiĝo □[sub.] o romper do dia
taglibro □[sub.] com. diário
taglumo □[sub.] luz do sol durante o dia
tagmanĝo □[sub.] almoço
tagmezo □[sub.] meio-dia
tago □[sub.] dia
tagordo □[sub.] ordem do dia
tajdo □[sub.] maré
tajlori □[v.][tr] fazer veste para homem
tajloro □[sub.] alfaiate
tajpi □[v.][tr] datilografar, escrever à máquina; digitar
taksi □[v.][tr] taxar, avaliar, orçar, ajuizar
taksiisto □[sub.] motorista de táxi
taksio □[sub.] táxi
taksisto □[sub.] pessoa cuja profissão é avaliar, orçar, estimar
taktiko □[sub.] tática
takto □[sub.] mús. compasso, andamento; tino, tato
talenta □[adj.] talentoso
talento □[sub.] talento
talimonujo □[sub.] pochete
talio □[sub.] talhe, cintura
tamburisto □[sub.] pessoa que toca tambor
tamburo □[sub.] tambor
tamen □conj. todavia, entretanto, contudo, porém
tango □[sub.] tango
tanko □[sub.] tanque (de guerra)
tantiemo □[sub.] "royalty"
tapeto □[sub.] forro (de parede)
tapiŝo □[sub.] tapete
taski □[v.][tr] cometer, confiar
tasko □[sub.] tarefa, empreitada, carga
taso □[sub.] xícara, chávena
taŭga □[adj.] apto, capaz, conveniente
taŭgi □[v.][n tr] convir, prestar-se (para), servir
taŭzi □[v.][tr] desembaraçar (cabelo, lã); arrepiar; retorcer, revolver; dilacerar
taverno □[sub.] taberna
tavolo □[sub.] f. camada; geol. Estrato, filão, lençol (de água); classe social
teamo □[sub.] esp. time, equipe
teatra □[adj.] teatral
teatraĵo □[sub.] peça para teatro
teatro □[sub.] teatro
teda □[adj.] aborrecido, enfadonho
tedi □[v.][tr] entediar, enfadar, aborrecer
tegi □[v.][tr] cobrir (completamente), encapar, enfronhar
tegilo □[sub.] fronha, capa
tegmento □[sub.] telhado, teto
teknika □[adj.] técnico
tekniko □[sub.] técnica
teknologio □[sub.] tecnologia

teko □[sub.] teca (bot.); pasta para papéis; sufixo que indica coleção ou arquivos de documentos"
tekruĉo □[sub.] bule de chá
teksaĵo □[sub.] tecido
Teksaso □[sub.] Texas
teksi □[v.][tr] tecer, urdir
teksilo □[sub.] tear
teksti □[v.][n tr] estar formulado ou redigido com certas palavras
teksto □[sub.] texto, teor, letra (de canto)
telefoni □[v.][tr] telefonar
telefono □[sub.] telefone
telegrafi □[v.][tr] telegrafar
telegrafo □[sub.] telégrafo
telegramo □[sub.] telegrama
telekopio □[sub.] fax
telemetrio □[sub.] telemetria
telereto □[sub.] prato pequeno, prato de sobremesa
telero □[sub.] prato; concha de balança
teleskopo □[sub.] telescópio
televidi □[v.][tr] ver pela televisão
televidilo □[sub.] televisor
televido □[sub.] televisão
temas pri □[v.][tr] trata-se de
temo □[sub.] tema, assunto, motivo (arte)
temperamento □[sub.] temperamento
temperaturo □[sub.] temperatura
tempesto □[sub.] tempestade
tempio □[sub.] têmpora (da cabeça)
templo □[sub.] templo
tempo □[sub.] (duração, mús., gram.) tempo
tendaro □[sub.] acampamento
tendenca □[adj.] tendencioso
tendenco □[sub.] tendência
tendo □[sub.] tenda, barraca
tendumi □[v.][n tr] morar por algum tempo em uma tenda

tenebro □[sub.] poét. trevas, escuridão
teni □[v.][tr] ter, segurar, sustentar, manter
tenilo □[sub.] asa (de cesta etc.); cabo (para segurar)
teniso □[sub.] tênis(esp.)
tenoro □[sub.] tenor (mús.)
tensio □[sub.] el. tensão
tenti □[v.][tr] tentar, induzir em tentação
tento □[sub.] tentação
teo □[sub.] chá
Teodoro □[sub.] Teodoro
teologio □[sub.] teologia
teologo □[sub.] teólogo
teoremo □[sub.] teorema
teorio □[sub.] teoria
terapio □[sub.] terapia
teraso □[sub.] terraço, plataforma
tereno □[sub.] terreno
teretaĝo □[sub.] andar térreo
terglobo □[sub.] globo terrestre
terglobo □[sub.] globo terrestre
teritoria □[adj.] territorial
teritorio □[sub.] território
terminalo □[sub.] terminal (de computador)
terminaro □[sub.] terminologia
termino □[sub.] termo, expressão, vocábulo
termometro □[sub.] termômetro
termoso □[sub.] garrafa térmica
termostato □[sub.] termostato
terni □[v.][n tr] espirrar
terno □[sub.] espirro
tero □[sub.] terra, solo, chão
terorismo □[sub.] terrorismo (regime político)
teroristo □[sub.] terrorista (partidário do terrorismo)
teroro □[sub.] terrorismo
terpomo □[sub.] batata
terpomo □[sub.] batatinha
tertremo □[sub.] tremor de terra
terura □[adj.] terrível, horrível
teruri □[v.][tr] aterrorizar, horripilar
teruro □[sub.] terror, horror, pavor
testamenti □[v.][tr] testar (deixar por testamento)
testamento □[sub.] testamento
testi □[v.][tr] testar
testo □[sub.] teste (exame crítico ou porva das qualidades de uma pessoa ou coisa)
testudo □[sub.] tartaruga (zoo.)
tetateto □[sub.] tête-à-tête
tezo □[sub.] tese
ti □[v.] forma correlativos que indicam
tia □[adj.] tal, de tal espécie, de tal qualidade
tial □ por isso, por este motivo, portanto, em vista disso
tiam □ então, neste tempo, nessa ocasião
tiamaniere □[adv.] de tal modo
Tibeto □[sub.] Tibete
tie □[adv.] aí, lá, ali, além
tie kaj tie □[adv.] aqui e ali
tiel □ assim, desta maneira, daquela maneira, deste modo
tiele □[adv.] assim

tien kaj reen □ para lá e para cá
ties □ desse, deste
tifono □[sub.] tufão
tigo □[sub.] caule (bot.)
tigro □[sub.] tigre
tikli □[v.][tr] fazer cócegas a
tiko □[sub.] tique (med.); lona (de fios duplos)
tilio □[sub.] tília (bot.)
timema □[adj.] tímido, timorato
timi □[v.][tr] temer, recear, ter medo de
timigi □[v.] amedrontar
timo □[sub.] receio, medo
tindro □[sub.] isca (substância esponjosa e combustível que se usa para acender lume)
tineo □[sub.] traça (zoo.)
tinkturi □[v.][tr] tingir
tinkturo □[sub.] tintura
tinti □[v.][n tr] tinir, retinir (metal, vidro), tilintar
tinto □[sub.] tinido (ato de tinir)
tio □[sub.] isso, aquilo
tio aŭ alio □[sub.] isso ou aquilo
tiom □ tanto, em tal quantidade; tão
tipa □[adj.] típico, modelar
tipo □[sub.] tipo, modelo ideal; padrão
tirani □[v.][tr] tiranizar
tirano □[sub.] tirano, déspota
tiri □[v.][tr] tirar, puxar, sacar
tirkesto □[sub.] gaveta
titana □[adj.] titânico
titano □[sub.] titânio
titano □[sub.] titã
titoli □[v.][tr] titular
titolo □[sub.] título, cabeçalho, epígrafe

tiu □ esse, essa, aquele, aquela
toasto □[sub.] torrada
toleri □[v.][tr] tolerar, suportar, agüentar
tolo □[sub.] pano (de linho ou cânhamo), tela
tomato □[sub.] tomate
tombejo □[sub.] cemitério
tombo □[sub.] túmulo, tumba, sepultura
tondi □[v.][tr] cortar (com tesoura), tosquiar, podar, tosar
tondilo □[sub.] tesoura, tosquiadeira
tondri □[v.][tr] trovejar, ribombar
tondro □[sub.] trovão, ribombo
tono □[sub.] tom, sonância, toada
torĉo □[sub.] tocha, facho, archote
tordi □[v.][tr] torcer, retorcer
torento □[sub.] torrente, caudal
torni □[v.][tr] tornear (madeira, metal, etc.)
tornilo □[sub.] torno
tornistro □[sub.] mochila, alforje
torpedi □[v.][tr] torpedear
torpedo □[sub.] torpedo (mil.)
torto □[sub.] torta (cul.)
torturi □[v.][tr] atormentar, torturar (submeter a torturas)
torturo □[sub.] tortura
tosti □[v.][n tr] saudar, beber à saúde de, brindar
tosto □[sub.] toste, saúde, brinde
totala □[adj.] total, totalitário
totalismo □[sub.] totalitarismo
totemo □[sub.] totem
tra □[adj.] através de, por entre, por
trabo □[sub.] trave, biga, barrote
tradicia □[adj.] tradicional
tradicio □[sub.] tradição, hábito
tradukaĵo □[sub.] tradução (o texto, a tarefa)
traduki □[v.][tr] traduzir
traduko □[sub.] tradução (a arte)
trafa □[adj.] acertado, justo, decisivo
trafi □[v.][tr] acertar (no alvo); atingir; dar no alvo
trafiko □[sub.] tráfego, circulação
tragedia □[adj.] trágico; relativo a tragédia
tragedio □[sub.] tragédia
tragika □[adj.] trágico
trajno □[sub.] trem, comboio
trajto □[sub.] traço, feição, linha
trako □[sub.] avi. pista
traktaĵo □[sub.] tratado (de moral, etc.)
traktato □[sub.] tratado (obra em que se trata metodicamente de um assunto)
trakti □[v.][tr] tratar (estar em negociações), agenciar
traktoro □[sub.] trator
tramo □[sub.] bonde; trilho cavado
tranco □[sub.] transe (Esp.)
tranĉaĵo □[sub.] fatia
tranĉeo □[sub.] mil. trincheira
tranĉi □[v.][tr] cortar (com faca), talhar, partir
tranĉilo □[sub.] faca
trankvila □[adj.] calmo, tranqüilo, sereno
tranokti □[v.][tr] passar a noite em algum lugar
trans □ além de, do outro lado de, para lá de
transdoni □[v.][tr] transmitir, alienar
transformi □[v.][tr] transformar

transiri □[v.][tr] transpor, ultrapassar
transiri □[v.][tr] transpor, ultrapassar
transistoro □[sub.] transistor
transitiva □[adj.] transitivo
transloĝiĝi □[v.] transferir-se, mudar-se
translokiĝi □[v.] transferir-se, mudar-se
transpasi □[v.][tr] transpor, passar, exceder
transporti □[v.][tr] transportar
transversa □[adj.] transverso
transverse □[adv.] transversalmente
trato □[sub.] (com.) saque
travadi □[v.][tr] atravessar a vau
travestio □[sub.] paródia
travestito □[sub.] travesti
travivi □[v.][tr] viver, atravessar (uma época)
tre □[adv.] mui, muito
treege □[adv.] extremamente, muitíssimo
trefo □[sub.] paus (jogo de cartas); trevo (entroncamento de vias elevadas)
trejni □[v.][tr] treinar, adestrar, exercitar
tremi □[v.][n tr] tremer, tiritar

tremolo □[sub.] faia preta, choupo tremedor (bot.)
trempi □[v.][tr] molhar com líquido; imergir
treni □[v.][tr] arrastar, levar de rastos, puxar
trenŝipo □[sub.] rebocador
treti □[v.][tr] pisar, calcar (com os pés)
trezoro □[sub.] tesouro
tri □[v.] três
tria □[adj.] terceiro
triba □[adj.] tribal
tribo □[sub.] tribo
tribordo □[sub.] estibordo (náut)
tribunalo □[sub.] tribunal, foro
tribuno □[sub.] tribuna, pódio (para o orador)
tributi □[v.][tr] tributar (pagar como tributo)
tributo □[sub.] tributo
triciklo □[sub.] triciclo
trietaĝa □[adj.] de três andares, do terceiro andar
trifolio □[sub.] trevo (bot.)
trigonometrio □[sub.] trigonometria
triki □[v.][tr] fazer meias, fazer rendas; tricotar
trikilo □[sub.] agulha de meia (tricô)
trikoloreto □[sub.] amor-perfeito (bot.)
trili □[v.][n tr] trinar, trilar
triliono □[sub.] trilhão
trilo □[sub.] trinado, trilo
trilogio □[sub.] trilogia
trinkaĵo □[sub.] bebida
trinki □[v.][tr] beber, libar
trio □[sub.] trio
triobla □[adj.] triplo
triono □[sub.] um terço (1/3)
trista □[adj.] triste
tritiko □[sub.] trigo (bot.)
triumfi □[v.][n tr] triunfar
triumfo □[sub.] triunfo, vitória
triviala □[adj.] trivial (notório, que é sabido de todos)
tro □[sub.] demais, demasiadamente
trogo □[sub.] cocho
troigi □[v.] exagerar
trolebuso □[sub.] trolebus
troleo □[sub.] trole
trombono □[sub.] trombone
trompi □[v.][tr] iludir, enganar, lograr
trono □[sub.] trono
tropika □[adj.] tropical
tropiko □[sub.] trópico
trotaksi □[v.][tr] superestimar
troti □[v.][n tr] trotar, andar a trote
trotuaro □[sub.] passeio, calçada ao longo das casas; plataforma (de estação)
trovi □[v.][tr] achar, encontrar, deparar
troviĝ,i □[v.][n tr] achar-se, encontrar-se, achar
trudi □[v.][tr] impor, obrigar, ditar (lei)
trumpeti □[v.][n tr] trombetear, buzinar, tocar trombeta
trumpeto □[sub.] mús. trombeta, trompa
trunko □[sub.] tronco
truo □[sub.] buraco, abertura
trupo □[sub.] elenco, companhia (tea.); tropa (mil.)
truto □[sub.] truta (mús.)
tualeto □[sub.] traje, vestimenta; toalete (ato ou maneira de lavar, pentear, vestir, etc.)
tuberkulozo □[sub.] tuberculose
tubo □[sub.] tubo, cano, canudo
tuj □[sub.] logo, imediatamente, sem demora
tuja □[adj.] imediato
tuko □[sub.] pano
tulipo □[sub.] tulipa
tumoro □[sub.] tumor

tumulto □[sub.] tumulto, agitação, balbúrdia
tunelo □[sub.] túnel
tuniko □[sub.] túnica (vest.); anat. bot. membrana
tuno □[sub.] tonelada (1000 kg)
turisto □[sub.] turista
turka □[adj.] turco (relativo à Turquia)
turko □[sub.] turco, (natural da Turquia)
Turkujo=Turkio □[sub.] Turquia
turmenti □[v.][tr] atormentar, torturar, supliciar
turmento □[sub.] tormenta, martírio, suplício
turneo □[sub.] turnê
turni □[v.][tr] virar, voltar, volver
turni sin □ girar, dar voltas, voltarse
turni sin al □ dirigir-se a
turniro □[sub.] torneio

turo □[sub.] arq. torre; roque, torre (peça de xadrez)
tusi □[v.][n tr] tossir
tusilago □[sub.] tussilagem
tuso □[sub.] tosse
tuŝi □[v.][tr] tocar, mexer, bulir
tuta □[adj.] todo, total, inteiro
tutaĵo □[sub.] todo, total, soma
tute □[adv.] totalmente
tute ne □[adv.] de modo algum,
tutmonda □[adj.] mundial
tutmonda □[adj.] mundial, universal
tutmondigo □[sub.] globalização

U

uj □[sub.] (sufixo que indica recipiente, pátria, árvore)
ujo □[sub.] caixa, vaso, continente, vasilha
ul □ (sufixo que caracteriza o ser pelo radical da palavra, ex.: malsanulo = doente; mumuloj = mamíferos)
ulcero □[sub.] úlcera
Uliso □[sub.] Ulisses
ulmo □[sub.] ulmo, olmo (bot.)
ultimato □[sub.] ultimato
um □ (sufixo de derivação correlata ao significado da raiz, ex.: kolo = pescoço; kolumo = colarinho)
umaĵo □[sub.] uma coisa qualquer
umbiliko □[sub.] anat. umbigo
unco □[sub.] onça (medida de peso antiga que eqüivale a 285 decigramas)
ungo □[sub.] unha (de dedo)
uniformo □[sub.] uniforme, farda, fardamento
unika □[adj.] único (na sua espécie), incomparável; ímpar
unio □[sub.] união (pol. associação de pessoas ou de estado)
universala □[adj.] universal
universitato □[sub.] universidade
universo □[sub.] universo
unu □ um
unu la alian □ reciprocamente
unua □[adj.] primeiro
unuafoje □[adv.] pela primeira vez
unuanima □[adj.] unânime
unue □[adv.] primeiramente, em primeiro lugar
unueca □[adj.] unido
unueco □[sub.] união
unuflanka □[adj.] unilateral
unufoje □[adv.] uma vez
unufoje □[adv.] uma vez
unuforma □[adj.] que apresenta somente uma forma
unuigi □[v.] unir, unificar
unuiĝinta □[adj.] unido
unuo □[sub.] unidade
unuope □[adv.] um a um
unuope □[adv.] um de cada vez
uragano □[sub.] furacão, tempestade
uranio □[sub.] urânio (quim.)
urb(o)domo □[sub.] prefeitura
urba □[adj.] urbano
urbego □[sub.] metrópole
urbestro □[sub.] prefeito
urbeto □[sub.] vila, burgo
urbo □[sub.] cidade, município
urĝa □[adj.] urgente
urĝas □ não há pressa
urĝi □[v.][tr] instar (com), apressar, ne
urini □[v.][n tr] urinar
urino □[sub.] urina
urso □[sub.] urso
urtiko □[sub.] urtiga (bot.)
Urugvaja □[adj.] uruguaio (relativo ao Uruguai)
Urugvajano □[sub.] uruguaio (natural do Uruguai)
Urugvajo □[sub.] Uruguai
Usona □[adj.] estadunidense (relativo ao E.U.A.)
usonano □[sub.] cidadão estadunidense
Usonano □[sub.] estadunidense (natural dos E.U.A.)
Usono □[sub.] Estados Unidos da América
utero □[sub.] útero (anat.)
utila □[adj.] útil, profícuo, vantajoso
utileco □[sub.] utilidade
utiligi □[v.] utilizar

Utopia □[adj.] utópico
Utopio □[sub.] Utopia
uverturo □[sub.] ouverture (mús.)
uzi □[v.][tr] usar, empregar, servir-se de
uzino □[sub.] usina (grande fábrica metalúrgica)
uzo □[sub.] uso, emprego
uzuro □[sub.] usura

uzurpi □[v.][tr] usurpar, defraudar, esbulhar

Ŭ

ŭato □[sub.] Watt

V

vadi □[v.][n tr] vadear (andar na água ou meio mole, solto, como lama, neve, areia)
vafleto □[sub.] cone para sorvete
vaflo □[sub.] folhado, "waffle""
vagi □[v.][n tr] vagar, errar, vadiar, vagabundear
vagino □[sub.] vagina
vagonaro □[sub.] comboio, trem
vagono □[sub.] vagão
vagulo □[sub.] vagabundo
vaka □[adj.] vago, vacante
vakcini □[v.][tr] vacinar
vakcino □[sub.] vacina
vakero □[sub.] vaqueiro, boiadeiro
vaki □[v.][n tr] vagar, estar vago (lugar, função)
vakigi □[v.] tornar vago
vakso □[sub.] cera
vakstolo □[sub.] tecido encerado, oleado
vakuo □[sub.] fís. vácuo
valida □[adj.] válido, valioso
validi □[v.][n tr] valer, ter valor
validigi □[v.] validar
valizo □[sub.] valise (mala de mão), maleta
valo □[sub.] geog. vale
valora □[adj.] que tem valor
valori □[v.][tr] valer, ter o valor de
valoro □[sub.] valor
valsi □[v.][n tr] valsar
valso □[sub.] valsa
valuto □[sub.] cotação (câmbio)
valvo □[sub.] (mec., el.) válvula
vana □[adj.] vão, inútil, estéril
vandalo □[sub.] vândalo
vane □[adv.] em vão, inutilmente
vango □[sub.] face (do rosto), bochecha
vangofrapo □[sub.] bofetada, tabefe
vanilo □[sub.] baunilha (bot.)
vanta □[adj.] frívolo, fútil, vaidoso
vantaĵo □[sub.] coisa vã, fútil, sem sentido
vaporo □[sub.] vapor
vaporŝipo □[sub.] navio a vapor
varbi □[v.][tr] aliciar, angariar, engajar, recrutar
varbiĝi □[v.] alistar-se, engajar-se
varbito □[sub.] recruta
varia □[adj.] variável
variaĵo □[sub.] variação; bot. variedade
varieteo □[sub.] variedades (tea.)
varii □[v.][n tr] variar, mudar
variolo □[sub.] varíola
varma □[adj.] quente, calmoso, acalorado, vivo
varmega □[adj.] ardente, fogoso
varmeta □[adj.] tépido, morno
varo □[sub.] mercadoria, fazenda
Varsovio □[sub.] Varsóvia
varti □[v.][tr] tratar, cuidar de criança; desvelar-se por alguém, por alguma coisa
vartistino □[sub.] aia, ama-seca
vasta □[adj.] vasto, espaçoso, amplo, extenso
Vaŝingtono □[sub.] Washington
Vatikano □[sub.] Vaticano
vato □[sub.] algodão cardado e comprido em camadas moles
vazelino □[sub.] vaselina
vazo □[sub.] vaso, recipiente, vasilha
ve! □ ai!(interjeição que exprime grito de dor ou ameaça de infelicidade ou maldição)
vegetalo □[sub.] vegetal
vegetarano □[sub.] vegetariano
vegeti □[v.][n tr] vegetar
vejno □[sub.] veia (anat.)
vekhorloĝo □[sub.] despertador
veki □[v.][tr] acordar, despertar (interromper o sono de alguém)
vekiĝi □[v.] acordar, despertar
velki □[v.][tr] técn. Soldar de topo, caldear, soldar (referindo-se à solda autógena)
velo □[sub.] náut. vela, pano
velura □[adj.] constituído de veludo
veluro □[sub.] veludo
vendejo □[sub.] venda, loja
vendi □[v.][tr] vender, ceder

vendisto □[sub.] vendedor
vendredo □[sub.] Sexta-feira
veneni □[v.][tr] envenenar, intoxicar
veneno □[sub.] veneno, tóxico, peçonha (dos animais)

venera □[adj.] venéreo
Venezuelo □[sub.] Venezuela
venĝi □[v.][tr] vingar, desforrar, vingar-se
venĝo □[sub.] vingança (ação de vingar)
veni □[v.][n tr] vir, chegar
venki □[v.][tr] vencer, debelar, superar
venko □[sub.] vitória, vencida
venonta □[adj.] que virá
ventego □[sub.] tufão, furacão
vento □[sub.] vento, sopro
ventoli □[v.][tr] ventilar, arejar
ventolilo □[sub.] ventilador
ventro □____[sub.] anat. ventre, abdome, barriga
ventumi □[v.][tr] abanar, ventilar
ventumilo □[sub.] leque, abano
Venuso □[sub.] Vênus
vera □[adj.] verdadeiro, verídico
verbo □[sub.] verbo
verda □[adj.] verde, verdejante
verdikto □[sub.] veredicto
verdire □[adv.] na verdade
verdo □[sub.] verde, verdor, verdura
vere □[adv.] na verdade
vergi □[v.][tr] vergastar (punir, batendo com vergasta em)
vergo □[sub.] verga, vara (flexível e delgada)
verkaro □[sub.] obras completas de um autor
verki □[v.][tr] escrever, compor (art., lit.)
verkinto □[sub.] autor
verkisto □[sub.] autor
verko □[sub.] obra, composição
vermo □[sub.] verme
vero □[sub.] verdade
versio □[sub.] versão
verso □[sub.] verso
verŝajne □[adv.] provavelmente
verŝi □[v.][tr] despejar (líquidos), verter, derramar
vertebro □[sub.] vértebra
vertiĝi □[v.][n tr] sentir vertigem
vertiĝo □[sub.] vertigem, tontura (med.)
vertikala □[adj.] vertical
verto □[sub.] vértice (anat. o ponto mais elevada da abóbada craniana)
veruko □[sub.] verruga
verva □[adj.] expressivo
vervo □[sub.] verve, estro
vespere □[adv.] à tarde, de tarde
vespero □[sub.] tarde, noite, véspera
vesperto □[sub.] morcego (zoo.)
vespiri □[v.][n tr] suspirar
vespo □[sub.] vespa (zoo.)
vesproj □[sub.] rel. vésperas
vestaĵo □[sub.] cada uma das peças de uma vestimenta
vesti □[v.][tr] vestir; cobrir, revestir
vestiĝi □[v.] vestir-se, vest(aĵ)o
vesto □[sub.] vestimenta
vestoj □[sub.] roupas
veŝto □[sub.] colete
veterano □[sub.] veterano
veterinaro □[sub.] veterinário
veterinformoj □[sub.] boletim meteorológico
vetero □[sub.] tempo (estado atmosférico)
veti □[v.][n tr] apostar
vetkuri □[v.][tr] correr (disputando)
veto □[sub.] aposta
veturi □[v.][n tr] andar (em veículo), viajar; ir, andar
veturigi □[v.] transportar (em veículo), conduzir
veturilo □[sub.] veículo, viatura
veziketo □[sub.] anat. vesícula
veziko □[sub.] anat. bexiga
vi □[v.] vós, tu, você, vocês, o(s) senhor(es), a(s) senhora(s)
via □[adj.] vosso, teu, seu (de você)
viando □[sub.] carne, vianda
vibri □[v.][tr] vibrar, fremir
vibro □[sub.] vibração
vice □[adv.] em fila, um após o outro
vico □[sub.] vez, turno; fila, linha, fileira; cauda; vice (vicepresidente, etc.)
vico □[sub.] minha vez
vicpatro □[sub.] padrasto, mia
vicrado □[sub.] roda sobressalente
vidaĵo □[sub.] vista, panorama
vidbendo □[sub.] fita de vídeo
videbla □[adj.] visível
videofono □[sub.] videofone
videokasedo □[sub.] videocassete

vidi □[v.][tr] ver, mirar, presenciar, pôr em vista
vidinda □[adj.] digno de ser visto
vido □[sub.] aspecto
vidpunkto □[sub.] ponto de vista
vidvino □[sub.] viúva
vidvo □[sub.] viúvo
Vieno □[sub.] Viena
vigla □[adj.] vivo, ágil, animado, bem disposto
vikingo □[sub.] viquingue, "viking"
viktimo □[sub.] vítima
vila □[adj.] viloso, peludo, piloso

vilaĝeto □[sub.] lugarejo, vila
vilaĝo □[sub.] aldeia, povoado
vilao □[sub.] vila (elegante casa de campo)
Vilhelmo □[sub.] Guilherme
vinagro □[sub.] vinagre
vinberejo □[sub.] vinha, vinhedo
vinbero □[sub.] uva
vindi □[v.][tr] enfaixar, pensar (criança), envolver, enrolar
vindotuko □[sub.] cueiro
Vindozo □[sub.] Windows (sistema operacional de computador)
vino □[sub.] vinho
vintro □[sub.] inverno
violo □[sub.] violeta
violonĉelo □[sub.] violoncelo
violono □[sub.] violino
vipi □[v.][tr] chicotear, vergastar
vipo □[sub.] chicote, relho
vipuro □[sub.] víbora
vira □[adj.] varonil, masculino
vireco □[sub.] virilidade
virga □[adj.] virgem, virginal
virgulino □[sub.] virgem
virina □[adj.] feminino
virino □[sub.] mulher
viro □[sub.] homem, varão
virto □[sub.] virtude
virtuozo □[sub.] virtuose
viruso □[sub.] vírus
viskio □[sub.] uísque
visko □[sub.] visco (bot.)
viŝi □[v.][tr] enxugar (secar esfregando), limpar (tirar o pó)
viŝtuko □[sub.] pano de limpeza
vito □[sub.] bot. videira
vitraĵo □[sub.] objeto de vidro
vitrino □[sub.] vitrina, mostrador
vitro □[sub.] vidro
vivi □[v.][n tr] viver, existir
vivo □[sub.] vida, o viver
vivteni □[v.][tr] subsistir (prover às necessidades da vida)
vivu! □ viva!
vizaĝo □[sub.] rosto, cara, semblante
vizio □[sub.] rel., med. visão
viziti □[v.][tr] visitar, ir ver, fazer visita(s)
vizito □[sub.] visita
vizo □[sub.] visto
vjetnama □[adj.] vietnamita (relativo ao Vietnã)
vjetnamano □[sub.] vietnamita (natural do Vietnã)
Vjetnamo □[sub.] Vietnã
voĉdoni □[v.][tr] votar
voĉe □[adv.] oralmente, de viva voz
voĉo □[sub.] voz, voto
vodko □[sub.] vodca
vojaĝanto □[sub.] viajante, passageiro
vojaĝema □[adj.] que tem gosto por viagens
vojaĝi □[v.][n tr] viajar
vojaĝo □[sub.] viagem
vojevodo □[sub.] voivoda (alto funcionário civil ou militar, nos países balcânicos e na Polônia)
vojmontrilo □[sub.] estaca com indicação da cidade mais próxima, fixada à beira da estrada
vojo □[sub.] caminho, estrada, via
vokalo □[sub.] vogal (gram.)
voki □[v.][tr] chamar
vokto □[sub.] intendente, zelador (fiscal)
Volapuko □[sub.] Volapuque
volbo □[sub.] arq. abóbada
voli □[v.][tr] querer, ter vontade de
volo □[sub.] vontade, o querer
volonte □[adv.] de bom grado, de boa vontade
volonti □[v.][tr] ter a bondade de
volontulo □[sub.] um voluntário
volto □[sub.] volt (el.)
volumo □[sub.] volume, tomo (de livro)
volupta □[adj.] voluptuário
volupto □[sub.] volúpia, sensualidade
volvi □[v.][tr] enrolar
vomi □[v.][tr] vomitar, lançar
Vordo □[sub.] Word (editor de texto de computador)
Vocabulário Esperanto-Português - 88
vortareto □[sub.] vocabulário
vortaro □[sub.] dicionário
vorto □[sub.] palavra
vosto □[sub.] cauda, rabo
voti □[v.][tr] prometer por meio de voto
voto □[sub.] rel. voto, promessa
vuali □[v.][tr] velar, cobrir com véu
vualo □[sub.] véu, manto
vulgara □[adj.] vulgar, comum, ordinário
vulkano □[sub.] vulcão
vulpo □[sub.] raposa (zoo.)
vulturo □[sub.] abutre (zoo.)
vundi □[v.][tr] ferir, vulnerar
vundo □[sub.] ferida, ferimento, lesão

Z

zebro □[sub.] zebra
zefiro □[sub.] zéfiro, brisa, aragem; zefir (tecido leve e transparente)
zenito □[sub.] zênite
zigzagi □[v.][n tr] ziguezaguear
zigzago □[sub.] ziguezague
zinko □[sub.] zinco
zipo □[sub.] zíper
zodiako □[sub.] zodíaco (astr.)
zono □[sub.] cinta, cintura; zona (cada uma das cinco divisões do globo terrestre)
zoologio □[sub.] zoologia
zorge □[adv.] com zelo
zorgi □[v.][n tr] cuidar, zelar, tutelar; preocupar-se (por males ou contrariedades ocasionais)"
zorgo □[sub.] cuidado, zelo; preocupação
zumi □[v.][n tr] zumbir, zunir
zumoj □[sub.] zumbido, zunzum